

Identifikační údaje

Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Nečín (ŠVP ZV Nečín)

Údaje o škole

Základní škola a Mateřská škola Nečín

Nečín 70, 262 13

ředitel: Mgr. Josef Muzikář

tel. : 318 588 186

email: zs.necin@seznam.cz

Zřizovatel

Obecní úřad Nečín

Nečín 18, 262 13

tel.: 318 588125

email: ou.necin@c-box.cz

Autorský kolektiv

Mgr. BcA. Michal Bařina, Josef Bican, Mgr. Helena Cihelková, Jaroslav Červenka, Ing. Josef Evan, Bc. Dagmar Gregorová, Mgr. Iveta Hrůzová, Mgr. Jiří Hůla, Jana Jílková, Mgr. Pavlína Kalmanová, Eva Kalušová, Mgr. Augustin Kůr, Mgr. Olga Malá, Eva Marhoulová, Mgr. Josef Muzikář, Alena Novotná, Miloslav Pilecký, Ing. Alena Plavcová, Mgr. Alena Pobišová, Angelika Rottová, Mgr. Petr Tyrner, Mgr. Jitka Vondřichová, Mgr. Romana Zemanová, RNDr. Luděk Zírhut, Mgr. Pavlína Židová

Platnost dokumentu

od: 1. 9. 2017

podpis ředitele:

razítko školy:

Charakteristika ZŠ Nečín

Úplnost a velikost školy

Základní škola v Nečíně je **státní školou**. Je to **úplná** základní škola, to znamená s pěti ročníky na prvním a čtyřmi na druhém stupni. Od 1. 1. 2003 se základní škola a mateřská škola spojila v jeden právní subjekt pod názvem **Základní škola a Mateřská škola Nečín, okres Příbram. Zřizovatelem a provozovatelem je Obecní úřad v Nečíně**. Objekt základní školy je tvořen dvěma budovami, rekonstruovanou budovou původní školy z r.1893 a novou budovou z r. 1988. V nové budově je většina tříd ZŠ a jedna třída MŠ, kanceláře a kabinety, učebna pro TV, v původní budově je školní jídelna a mateřská škola. Školní jídelna je součástí subjektu. Budova školy je **poměrně dobře geograficky situována na křižovatce hlavních komunikací**. Nejbližší úplné školy jsou v Kamýku nad Vltavou, v Dobříši, v Dolních Hbitech a v Novém Kníně s dojezdovou vzdáleností 9 - 15 km.

Naše škola je **spíše menší venkovskou školou ve své kategorii** s počtem žáků cca 81 na 1. stupni a cca 59 na 2. stupni, celkem tedy **školu navštěvuje cca 140 žáků ke dni 30. 6. 2016, kapacitně je ovšem připravena na 270 žáků. Kapacita mateřské školy je 56 dětí.**

Do školy mají možnost dojíždět děti z širokého okolí: Borotice, Čelina, Daleké Dušníky, Druhlice, Dražetice, Drevníky, Drhovy, Homole, Hříměždice, Vestec, Hubenov, Kamýk nad Vltavou, Nečín, Skalice, Obory, Svaté Pole, Županovice, Nechalov, Lipiny, Háje, Žebrák, Bělohrad, Vaječnick, Rybníky. Všechno jsou to vesměs děti přivyklé životu na vesnici, mají menší možnost kontaktů s nástrahami větších měst, jejich volný čas je více situován do pobytu v přírodě. Dle SWOT analýzy si rodiče školu pro své děti vybírají nejen pro dobrou dopravní dostupnost, ale zejména pro dobré životní prostředí, její rodinné prostředí, mezilidské vztahy, menší počet žáků ve třídách a vstřícný přístup učitelů k žákům.

Charakteristika pedagogického sboru

Subjekt čítá **31 zaměstnanců**, z toho je 14 učitelů, 3 asistentky, 2 vychovatelky, 4 provozní zaměstnanci, 4 kuchařky, 4 učitelky MŠ. V současné době je kvalifikovanost pedagogického sboru cca 64 % a aprobovanost 50 %. Vzhledem k tomu, že naše škola je spíše malou venkovskou školou zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících půjde naplňovat jen velice těžko.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

V letech 2009 až 2011 škola realizovala projekt Environmentální prvek dotovaný z peněz EU. Mezinárodní spolupráce s jinou partnerskou školou není. Od r. 2011 realizovala projekt Peníze školám, který byl ukončen v roce 2013, a Aktivní občánek, který byl ukončen v roce 2012. Mezi lety 2012 – 2014 byla škola zapojena jako partner do projektu WOSA.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Ve škole pracuje **žakovská rada**. Zástupci tříd se scházejí jednou za měsíc s ředitelkou školy, kde mohou mít otázky, připomínky nebo případné návrhy k chodu školy. Ve škole dále pracuje **Rada rodičů**, která spolupracuje s vedením školy a disponuje peněžním fondem RR. S její pomocí je financován ve škole pitný režim, přispívá na společné akce školy, na lyžařský výcvik, pořádá rodičovský ples. Samozřejmě má škola zvoleny i zástupce do **školské rady**, která umožňuje rodičům, pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám se podílet na správě školy. Škola samozřejmě úzce spolupracuje se svým **zřizovatelem – OÚ v Nečíně a pověřenou obcí P 3 Dobříš**.

Charakteristika ŠVP

Zařazení ŠVP do systému kurikulárních dokumentů

ŠVP je zařazen do systému státních kurikulárních dokumentů. Závazným východiskem je pro něj Národní program vzdělávání a školský zákon, jejichž obsah je pak dále konkretizován v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), schváleném MŠMT. ŠVP je veřejným dokumentem, přístupným pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.

Pojetí základního vzdělávání

ŠVP je zpracován tak, aby byl v souladu s pojetím základního vzdělávání formulovaném v RVP ZV: „Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodný způsob řešení problémů.

Základní vzdělávání na 2. stupni pomáhá žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu i Evropské unie. Pojetí základního vzdělávání na 2. stupni je budováno na širokém rozvoji zájmů žáků, na vyšších učebních možnostech žáků a na provázanosti vzdělávání a života školy se životem mimo školu. To umožňuje využít náročnější metody práce i nové zdroje a způsoby poznávání, zadávat komplexnější a dlouhodobější úkoly či projekty a přenášet na žáky větší odpovědnost ve vzdělávání i v organizaci života školy.

Základní vzdělávání vyžaduje na 1. i na 2. stupni podnětné a tvůrčí školní prostředí. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka, a to včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima. K tomu se vytvářejí i odpovídající podmínky pro vzdělávání všech žáků. Hodnocení žáků musí být postaveno na plnění konkrétních splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka a pozitivně laděných hodnotících soudech. Žákům musí být dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní.

V průběhu základního vzdělávání žáci postupně získávají takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností se aktivně podílet na životě společnosti.“ (viz RVP ZV, bod 3.1)

Cíle základního vzdělávání

ŠVP respektuje cíle stanovené RVP ZV a směřuje k jejich naplnění: „Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.“

V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.“ (viz RVP ZV, bod 3.2)

Klíčové kompetence

Pro ŠVP je závazné dosažení klíčových kompetencí vymezených v RVP ZV:

„Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají mezipředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Ve vzdělávacím obsahu ŠVP je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.“

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence občanské
- kompetence pracovní

Zaměření školy

Škola nemá žádné specifické zaměření. Obecně se škola zaměřuje na:

poznávání a rozvoj osobnosti žáka směřující k optimálnímu spojení profesních zájmů a schopností

vedení žáků k racionální a efektivní práci s informacemi, postavené zvláště na rozšiřování a využívání výpočetní techniky

postavení výchovně-vzdělávacího procesu na partnerských vztazích mezi učiteli, žáky a rodiči

vytváření prostředí podněcujícího potřebu sebevzdělávání

využívání aktivizačních výukových metod sjednocujících poznávání, prožívání a konání

uplatňování bodového hodnocení pracovních výsledků žáků

zlepšování podmínek pro rozvoj tělesné zdatnosti a pohybových aktivit

vytváření pestré nabídky zájmových kroužků

Výchovné a vzdělávací strategie

Konkretizované kompetence

Vytváření a zabezpečení

Konkretizované kompetence vycházejí z propojení cílů základního vzdělávání (3.3) a klíčových kompetencí (3.4) a uvádějí, v čem a jak se projeví jejich naplňování ve výchovně-vzdělávacím procesu školy. Dosahování konkretizovaných kompetencí je zabezpečeno

- organizačními formami výuky (3.8)
- osnovami některých vyučovacích předmětů (5)
- začleněním průřezových témat (3.12)
- celoškolními projekty (3.12)
- partnerskými vztahy mezi učiteli, žáky a rodiči (3.7)
- účastí na různých sportovních a vzdělávacích akcích (4.1.4 a 4.2.4)
- organizováním vlastních prezentačních a jiných akcí (4.3)
- způsobem hodnocení žáků (6)
- stylem řízení školy a systémem autoevaluace školy (6)

Přehled konkretizovaných kompetencí

I. Osobnostní výchova

I/1. Vnímá sebe sama jako svobodnou osobnost, schopnou vytvářet na základě hlubšího poznání světa vlastní názory, postoje a hodnoty. Zároveň respektuje obecně lidské a občanské hodnoty.

- 1.1. vytváří a přehodnocuje svůj žebříček hodnot a řídí se jím
- 1.2. obhájí své názory
- 1.3. nepodléhá falešným autoritám, odolává manipulaci
- 1.4. rozlišuje svobodu vnitřní a vnější
- 1.5. reaguje adekvátně svému věku
- 1.6. hledá příčiny jednání svého i ostatních
- 1.7. poznává a rozvíjí své schopnosti i reálné možnosti
- 1.8. projevuje pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací

I/2. Je schopen poznávat a rozvíjet rozličné stránky své osobnosti - rozumovou, citovou, duchovní a fyzickou, zbavuje se vnitřních bariér, které osobnostnímu rozvoji brání.

- 2.1. organizuje svůj čas
- 2.2. zná pravidla duševní hygieny a řídí se jimi
- 2.3. poznává úroveň svých rozumových schopností
- 2.4. vytyčuje si pro svůj růst cíle odpovídající úrovni svých schopností
- 2.5. vnímá své emoce, dokáže je ovládat
- 2.6. pravidelně se věnuje fyzickému cvičení a relaxaci

I/3. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, má zdravou sebedůvěru a sebeúctu.

- 3.1. zná své přednosti a rozvíjí je, váží si sám sebe
- 3.2. zná záporné stránky své osobnosti a snaží se je odstraňovat
- 3.3. nepodceňuje se, ani nepřeceňuje, má schopnost sebereflexe
- 3.4. dokáže překonávat falešnou skromnost a hovoří otevřeně, ale ne povýšeně o svých
- 3.5. projevuje radost i z drobných úspěchů

I/4. Ovládá a řídí svoje jednání a chování, je schopen přijímat odpovědnost za svá rozhodnutí.

- 4.1. využívá pravidla asertivního chování
- 4.2. při úspěších i neúspěších zůstává stále sám sebou
- 4.3. je zodpovědný, soustředí se na zadanou práci

- 4.4. přijímá kritiku, radu
- 4.5. uzná svou chybu, za svá rozhodnutí je schopen nést následky
- 4.6. zvažuje a předvídá důsledky svých rozhodnutí
- 4.7. překonává lenost a pohodlnost

I/5. Rozpoznává a rozvíjí schopnosti, které mu umožní volit další vzdělávací a profesní cestu.

- 5.1. poznává své zájmy a rozvíjí je
- 5.2. dokáže reálně posoudit své možnosti
- 5.3. aktivně přebírá nad rámec povinností úkoly rozvíjející jeho nadání
- 5.4. absolvuje testy zaměřené na další profesní orientaci

I/6. Je schopen se adaptovat na měnící se životní podmínky.

- 6.1. nerezignuje, vždy hledá řešení
- 6.2. počítá s možným neúspěchem a dokáže se s ním vyrovnat
- 6.3. vyrovnává se s různými požadavky učitelů v jednotlivých předmětech
- 6.4. hledá pozitiva a rozvíjí je

I/7. Je schopen tvořivého přístupu k životu.

- 7.1. chápe tvořivost jako obohacující složku života
- 7.2. využívá podmínek, které mu vytváří jeho okolí, k vlastní tvořivosti
- 7.3. vyhledává alternativní řešení různých problémových situací
- 7.4. vytváří osobitá díla
- 7.5. je schopen hodnotit společenské jevy z různých pohledů
- 7.6. chápe vzdělání jako osobní bohatství

II. Sociální výchova

II/1. Je schopen vytvářet dobré vztahy k lidem.

- 1.1. vnímá názory a potřeby druhých
- 1.2. projevuje soucit a takt
- 1.3. navazuje nové vztahy a udržuje již vytvořené
- 1.4. pojmenovává a sděluje své pocity
- 1.5. je otevřený, nepředstírá, nepřetvařuje se
- 1.6. je ohleduplný, uctivý, tolerantní
- 1.7. je schopen diskutovat o problémech
- 1.8. ocení pomoc druhého

II/2. Účinně spolupracuje ve skupině, má zažitá pravidla práce v týmu, učí se hledat a přijímat v týmové práci svou roli.

- 2.1. pracuje ve skupině aktivně
- 2.2. podřizuje se autoritě vedoucího týmu
- 2.3. sám hledá optimální způsob účasti na týmové práci
- 2.4. přijímá roli a udržuje ji po celou dobu práce
- 2.5. účelně organizuje práci ve skupině
- 2.6. zná své slabiny a pracuje na jejich odstranění
- 2.7. konstruktivně kritizuje

II/3. Umí poskytnout pomoc nebo o ni požádat.

- 3.1. objektivně posoudí nutnost pomoci
- 3.2. překonává svou pohodlnost, je obětavý
- 3.3. nachází vhodný způsob pomoci
- 3.4. pokládá za přirozené vhodným způsobem požádat o pomoc druhého
- 3.5. je si vědom, že potřebujeme jeden druhého

III. Občanská výchova

III/1. Respektuje práva druhých lidí, odmítá fyzické i psychické násilí a svými možnostmi se proti němu staví.

- 1.1. mluví o svých pocitech
- 1.2. upozorňuje na projevy šikany, sám se k ní neuchyluje
- 1.3. rozlišuje mezi šikanou a šikádlením
- 1.4. v mezích svých možností brání postiženého
- 1.5. jedná uváženě, neřeší spory silou, nevyvolává konflikty
- 1.6. chová se zdvořile k dospělým

III/2. Je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

- 2.1. zná svá práva i povinnosti a rozumí jim
- 2.2. podílí se na vytváření společných pravidel
- 2.3. neodlišuje své chování ve škole, doma i na veřejnosti
- 2.4. chápe vyváženost práv a povinností
- 2.5. svá práva dokáže adekvátně hájit
- 2.6. zná školní řád a hlavní ustanovení "Úmluvy o právech dítěte"
- 2.7. koriguje své chování dle stanovených norem
- 2.8. projevuje dostatečnou sebekritičnost

III/3. Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy.

- 3.1. zná základní principy (slušnost, tolerance, svoboda projevu, ochota pomoci,...) a řídí se
- 3.2. zdůvodní a obhájí nutnost společenských norem a zákonů
- 3.3. vysvětlí základní principy zákonodárné činnosti
- 3.4. uvede příklady nezákonných projevů a činností

III/4. Účinně jedná v krizových situacích, zvláště v situacích ohrožujících zdraví nebo život (poskytne nebo přivolá pomoc).

- 4.1. zná situace považované za krizové
- 4.2. umí posoudit závažnost konkrétní situace
- 4.3. zná telefonní čísla pro tísňová volání a ví, jak formulovat informace
- 4.4. popíše počínání při mimořádných situacích
- 4.5. dokáže reálně zhodnotit své možnosti při pomoci druhým
- 4.6. rychle a správně se rozhoduje, poskytuje účinnou první pomoc
- 4.7. umí zacházet s ručními hasicími prostředky
- 4.8. nehazarduje se zdravím druhých ani svým

III/5. Respektuje a chrání kulturní i historické památky.

- 5.1. chápe význam památek pro národní identitu
- 5.2. zná regionální památky
- 5.3. nepoškozuje památky, upozorňuje na ničení kulturních památek
- 5.4. respektuje místní tradice a zvyky
- 5.5. chová se vhodným způsobem ke státním symbolům (hymna, vlajka ...)
- 5.6. uvědomuje si trvalost kulturních hodnot
- 5.7. projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům

IV. Komunikace

IV/1. Umí účinně diskutovat.

- 1.1. dokáže stručně a jasně vysvětlit svůj názor
- 1.2. umí formulovat otázku
- 1.3. výstižně argumentuje, objevuje slabiny v argumentaci partnerů
- 1.4. přizpůsobuje své emoce účelu diskuse, překonává ostych a trému

- 1.5. využívá neverbální komunikace a prostředků zvyšujících působivost slovního projevu
- 1.6. uvědomuje si rozdíl mezi nasloucháním a posloucháním

IV/2. Rozumí různým typům textů, záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků, umí je využívat pro účinnou komunikaci s okolním světem.

- 2.1. vyhledává v textu podstatné a potřebné informace
- 2.2. hodnotí a srovnává vyhledané informace
- 2.3. reprodukuje text vlastními slovy
- 2.4. využívá účinně informační zdroje (internet, encyklopedie apod.)
- 2.5. efektivně využívá znalosti cizího jazyka
- 2.6. zpracovává osnovu, výpisky, výtah textu a využívá je v komunikaci

IV/3. Využívá získané komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi.

- 3.1. podílí se na vytváření pravidel týmové práce
- 3.2. chápe spolupráci jako efektivní cestu k výsledku
- 3.3. svoje názory prosazuje argumentací
- 3.4. má osvojené způsoby a metody komunikace a používá je

V. Učení

V/1. Má pozitivní vztah k učení.

- 1.1. pracuje na úrovni svých schopností
- 1.2. zná své zájmy, orientuje se v nich a využívá je k dalšímu poznávání
- 1.3. důvěřuje učitelům
- 1.4. ochotně se podřizuje určitému systému
- 1.5. využívá příležitostí k rozšiřování a prohlubování znalostí a dovedností
- 1.6. poznává smysl a cíl učení
- 1.7. raduje se z poznávání

V/2. Plánuje a organizuje vlastní učení, výsledky svého učení kriticky hodnotí. Je schopen pozorovat vlastní pokrok a určovat překážky bránící učení.

- 2.1. rozpoznává úroveň svých znalostí
- 2.2. učí se zodpovědnosti, pravidelnosti, systematičnosti
- 2.3. třídí, vybírá, posuzuje, zařazuje informace
- 2.4. hodnotí kriticky své výsledky
- 2.5. dokáže určit to, co je podstatné
- 2.6. využívá chyb jako prostředku učení
- 2.7. zaměřuje se na svůj pokrok, ne na srovnávání s druhými
- 2.8. učí se sebereflexi a delšímu soustředění
- 2.9. stanovuje si své učební cíle

V/3. Využívá různé způsoby učení.

- 3.1. využívá a rozvíjí svůj typ paměti
- 3.2. učí se s dopomocí
- 3.3. seznamuje se s různými způsoby učení a vytváří si svůj osobní učební styl
- 3.4. čte s porozuměním
- 3.5. pracuje s PC
- 3.6. experimentuje
- 3.7. pracuje samostatně, ve dvojici, ve skupině

V/4. Má zájem dále se vzdělávat.

- 4.1. stává se aktivním čtenářem
- 4.2. hledá souvislosti a rozdíly, rozvíjí svůj všeobecný přehled
- 4.3. zaznamenává si poznatky

4.4. zajímá se o nové věci

V/5. Vyhledává a třídí informace, vytváří mezi nimi souvislosti a využívá je v praxi.

- 5.1. navštěvuje knihovnu, využívá internet
- 5.2. porovnává, třídí, dává do souvislosti získané poznatky
- 5.3. rozšiřuje své poznatky
- 5.4. analyzuje a používá text
- 5.5. aplikuje a propojuje získané informace při řešení konkrétního úkolu
- 5.6. proniká do problematiky
- 5.7. vyhledává a zaznamenává relevantní informace

V/6. Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly.

- 6.1. rozumí grafům, diagramům, časovým přímkám, dopravním značkám, správně je interpretuje
- 6.3. vyhledává znaky a termíny
- 6.4. porovnává, třídí, dává do souvislosti získané poznatky

V/7. Propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí.

- 7.1. uvědomuje si, vybavuje si, vyhledává souvislosti
- 7.2. kombinuje, spojuje, třídí, doplňuje souvislosti
- 7.3. využívá získané znalosti, dovednosti
- 7.4. aktivně přemýšlí o daném tématu
- 7.5. odlišuje podstatné od méně podstatného
- 7.6. propojuje poznatky do širších celků

V/8. Samostatně pozoruje a experimentuje, výsledky pozorování a experimentů porovnává a vyvozuje závěry.

- 8.1. má zájem o samostatnou činnost
- 8.2. vytváří systém zápisů výsledků experimentu
- 8.3. provádí analýzu a syntézu pozorovaných jevů
- 8.4. formuluje předpokládané závěry a dokáže je obhájit
- 8.5. samostatně formuluje hypotézu
- 8.6. vymýšlí, připravuje a provádí experimenty k ověření hypotézy
- 8.7. porovnává výsledky s hypotézou a dosavadní zkušeností

VI. Řešení problémů

VI/1. Samostatně řeší problémy.

- 1.1. problémy vnímá a analyzuje
- 1.2. vyhledává potřebné informace
- 1.3. naplňuje způsob řešení
- 1.4. ověřuje správnost řešení

VI/2. Aplikuje osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových problémů.

- 2.1. zvládá řešení dílčích problémů
- 2.2. hledá analogie mezi problémy známými a novými
- 2.3. je schopen problém nově pojmenovat
- 2.4. učí se vytvářet obdobné úkoly pro vrstevnické vyučování
- 2.5. ověřuje osvědčené postupy

VI/3. Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.

- 3.1. rozpozná a pochopí problém
- 3.2. je schopen konzultace problému, dokáže přijmout kritiku
- 3.3. analyzuje chyby ve vztahu ke stanoveným kritériím

- 3.4. zná míru svých schopností, nepropadá falešnému optimismu ani sebedoceňování
- 3.5. eviduje výsledky své práce a porovnává je s předchozími
- 3.6. umí používat mechanismy pro kontrolu správnosti řešení
- 3.7. dokáže odhadnout řešení

VII. Práce

VII/1. Získá široké povědomí o různých oborech lidské činnosti, orientuje se v nabídce dalšího vzdělávání a v nabídce trhu práce.

- 1.1. zná náplň práce svých rodičů
- 1.2. seznamuje se s různými profesemi v běžném životě (exkurze...)
- 1.3. chápe význam různých profesí, porovnává jejich výhody a nevýhody
- 1.4. uvědomuje si předpoklady k výkonům konkrétních povolání
- 1.5. vyhledává nabídky dalšího studia
- 1.6. seznamuje se s nabídkou úřadu práce

VII/2. Orientuje se v základních aktivitách potřebných k podnikání.

- 2.1. porovnává výhody a nevýhody podnikání oproti zaměstnání
- 2.2. uvede základní předpoklady k podnikání
- 2.3. orientuje se v základních formách podnikání
- 2.4. má povědomí o právních normách a úloze státních institucí
- 2.5. správně používá nejdůležitější ekonomické pojmy
- 2.6. je schopen porovnat vztah nabídky a poptávky

VII/3. Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu.

- 3.1. cítí zodpovědnost za výsledky své práce
- 3.2. zapojuje do práce veškeré své vedomosti a schopnosti
- 3.3. při pracovní činnosti neplýtvá materiálem, je ohleduplný k životnímu prostředí
- 3.4. váží si výsledků své práce i práce druhých
- 3.5. respektuje pracovní postupy, případně hledá vhodnější
- 3.6. dodržuje předpisy bezpečnosti práce, chrání své zdraví
- 3.7. rozlišuje kvalitní a nekvalitní výsledky práce

VIII. Multikultura

VIII/1. Prostřednictvím pochopení a poznávání národní kultury rozvíjí vnímavost ke kulturám evropským i mimoevropským. Učí se je respektovat a tolerovat.

- 1.1. porovnává a hledá souvislosti naší kultury s jinými
- 1.2. zaměřuje se na poznávání života a kultury národnostních menšin
- 1.3. chová se přátelsky ke spolužákům jiné národnosti
- 1.4. objevuje doklady o vzájemném ovlivňování kultur
- 1.5. dokládá, jakým způsobem byla a je obohacována česká kultura cizími vlivy

VIII/2. Pěstuje evropskou identitu.

- 2.1. vnímá Evropu jako širší vlast
- 2.2. vysvětlí význam a smysl společných evropských institucí
- 2.3. vyhledává a dokládá znaky společného kulturně historického evropského vývoje
- 2.4. zdůvodní sjednocování Evropy
- 2.5. sleduje dění v Evropě i ve světě
- 2.6. zná základy křesťanství i ostatních hlavních náboženství
- 2.7. seznamuje se s kulturou, zvyky a tradicemi evropských zemí, porovnává život u nás a
- 2.8. učí se cizí jazyky

IX. Ekologie

IX/1. Vnímá životní prostředí jako významnou životní kvalitu (chrání ho, neničí, spoluvytváří).

- 1.1. odhazuje odpadky do koše a odpad třídí
- 1.2. podílí se na akcích školy pro zlepšení životního prostředí a zapojuje se do ekologických (Den Země, úklid okolí školy)
- 1.3. nepoškozuje životní prostředí ve škole ani mimo ni
- 1.4. seznamuje se s důsledky neřešených lokálních problémů a jejich dopad na globální (skleníkový efekt)
- 1.5. upozorňuje na ničení životního prostředí

IX/2. Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.

- 2.1. poznává a rozeznává chráněné a užitečné organismy
- 2.2. vnímá důsledky jednání člověka v okolí a v přírodě vůbec
- 2.3. uvědomuje si dopad znečištění prostředí na zdraví
- 2.4. umí sestavit potravní řetězec
- 2.5. rozlišuje ekosystémy
- 2.6. hodnotí objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- 2.7. vysvětlí souvislosti mezi lokálními a globálními problémy
- 2.8. uvědomuje si řešení ekologických problémů z dlouhodobého hlediska

IX/3. Jedná v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

- 3.1. neplýtvá vodou, šetří elektrickou energii
- 3.2. ví, co je zdravý životní styl a řídí se jeho zásadami
- 3.3. vnímá zdraví jako hodnotu, respektuje a pomáhá handicapovaným jedincům
- 3.4. zná pravidla první pomoci a umí je účinně použít
- 3.5. je seznámen s protidrogovou prevencí, odolává návykovým jevům
- 3.6. učí se relaxačním technikám a aktivně jich využívá
- 3.7. přejímá pozitivní vzory dospělých
- 3.8. uvědomuje si zodpovědnost za své zdraví, jedná v rámci prevence (očkování, osobní

Strategické záměry

K dosažení cílů vzdělávání a klíčových kompetencí je ŠVP koncipován v duchu níže uvedených strategických záměrů. Tyto záměry jsou pak dále konkretizovány v učebním plánu (bod 4), v učebních osnovách (bod 5) a v hodnocení žáků a autoevaluaci školy (bod 7).

Místo pro každého

Jsme si vědomi, že základní škola je po domově druhým nejdůležitějším místem pro každé dítě. Zde pobývá nejen po mnoho hodin, ale především zde prožije dramatické neopakovatelné období svého života, kdy se z bytosti zcela závislé na rodičích stává osobností schopnou vytvořit si svou představu o životě a vybavenou základními schopnostmi (kompetencemi) pro její uskutečnění. Uvědomujeme si náročnost úkolu být nápomocni každému žákovi, aby tímto složitým obdobím prošel úspěšně, povzbuzen k dalšímu sebevzdělávání, k profesnímu, občanskému i osobnímu růstu, nedeprivován nepříznivými okolnostmi – nezvládnutými vztahy i neúměrností učiva.

Vnímáme dítě vstupující do školy jako osobnost rovnocennou s dospělými osobami a jedinečnou díky své otevřenosti formativním vlivům i možnostem dynamického rozvoje všech vrozených dispozic. Respektujeme svébytnost osobnosti každého dítěte a vytváříme jednotlivými prvky tohoto ŠVP takové vzdělávací prostředí, v němž by mohly být optimálně rozvíjeny pozitivní vlohy a usměrňovány negativní vztahy a postoje.

Soustavně jsou sledovány vlohy, schopnosti i zájmy žáků a získané poznatky zaznamenávány v strukturovaném osobním listu, jehož systematické využívání vede ke zvyšování efektivity výchovně vzdělávací práce i ke zkvalitňování poradenské činnosti prospěšné žákům při volbě vhodného zaměření na středním stupni vzdělávání, včetně efektivního způsobu přípravy na další studium. S tím souvisí rovněž vyhledávání mimořádně nadaných žáků, jimž je umožněno na 2. stupni pracovat náročnějším způsobem (viz 3.10.2), vedoucím k výraznějšímu rozvoji specifického nadání i k lepší přípravě ke studiu na středním stupni vzdělávání. Soustavná pozornost je věnována i žákům se zdravotním či sociálním znevýhodněním. Vzdělávání obou skupin probíhá podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP).

Děláme vše pro to, aby škola byla bezpečným místem pro každého žáka. Nechceme dát žádný prostor agresivitě a šikaně. Výhodou je menší počet žáků na škole i v jednotlivých třídách, častější kontakt mezi žáky a učiteli nejen ve vyučovacích hodinách, ale i o přestávkách a ve volném čase, a rovněž také dobrá znalost problémů, s nimiž se žáci potýkají, a úzký kontakt s jejich zákonnými zástupci.

Partnerství

Vzdělávací proces chápeme jako **sled setkávání**, ne jako převážně jednosměrný tok poznatků, pokynů a úkonů od učitele k žákovi. Pojem setkání lépe než vyučování vystihuje podstatu dění, při němž jdou vedle sebe učitel a žák vstříc vybraným místům světa hmotného i duchovního, aby zvládli společný úkol – porozumění a osvojení. Přistupují k tomuto úkolu ne z pozice vědouceho a nevědouceho, ale učitel s cílem učinit srozumitelným, prožitelným, ztvárnitelným, žák pak s cílem porozumět, prožít, ztvárnit. Jde o týž úkol, jenž má dvě stránky. Učitel a žák se setkávají na **společné** cestě nikoli proto, aby jeden z nich proslapával cestu a druhý poslušně následoval po vyšlapaných šlépějích. Každý jde svou cestou, i když spolu navzájem. Jsme přesvědčeni, že nejprospěšnějším přístupem ke zdolávání nesnadných úkolů je **partnerství** – tedy takový vztah mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem, v němž není nikdo důležitější, v němž jeden respektuje druhého a je ochoten splnit svou roli na společném úkolu plně, ne na úkor druhého.

Aby byl čas věnovaný vzdělávání účelně a zcela využit, musí být učitel pro žáka **vůldnou autoritou**, ne kamarádem, a také ne despotou. Autorita spočívá na vysoké míře zodpovědnosti a uvědomlosti. To ovšem nevylučuje lásku, porozumění, radostnost, právě naopak! Učitel, který nepřistupuje k žákům s láskou, který se nedokáže vcítit do jejich způsobu myšlení a prožívání, který nedokáže vytvářet radostnou atmosféru, může jen těžko splnit své vzdělávací poslání. Autorita se

projevuje ve 3 dílčích rolích. V rovině osvojování světa je učitel spolehlivým **průvodcem**, tím, kdo je ochoten a schopen připravit každé setkání (vyučovací hodinu) tak, aby mohlo být dosaženo co nejlepších výsledků a aby žáci měli co největší podíl na objevování nového. V rovině výběru skladby (struktury) vzdělávacího programu vystupuje pro jednotlivé žáky a jejich zákonné zástupce v roli kvalifikovaného **poradce**, toho, kdo opravdu dobře zná osobnost žáka a má na mysli jeho nejlepší budoucnost, kdo ale také dokáže vhodnými argumenty přesvědčit některé rodiče, aby ustoupili od stanovování nereálných vzdělávacích cílů. V rovině řízení a organizace vzdělávacího procesu se stává vnímavým **posluchačem**, tím, kdo je připraven vyslechnout oprávněnou kritiku i podnětná doporučení od žáků i jejich zákonných zástupců, především však všechna důvěrná bolestná i radostná sdělení. Žák musí cítit, že se může na svého učitele spolehnout, že je ochoten a schopen mu pomoci v jakékoliv životní situaci, že ho vyslechne se zájmem a bude brát vážně všechna jeho sdělení.

Očekáváme, že výše uvedené postoje učitelů povedou k rozvíjení charakterových vlastností žáků nezbytných pro kvalitní partnerský vztah. Jde především o **důvěru** k učiteli, **vnímavost** vůči předávaným informacím, **uvědomělou kázeň**, nutnou pro zdárné zvládnutí mnoha úkolů, **pracovitost**, bez níž se neobejde žádný osobnostní růst, **spolehlivost** v dodržování slibů a převzatých zodpovědností a **komunikativnost**, projevující se v otevřeném, ale nekonfliktním dialogu o všech otázkách a problémech považovaných žákem za důležité i ve schopnosti věcně a přesvědčivě formulovat své názory.

Za nejdůležitější prostředky vytvářející a upevňující dobré partnerství považujeme **důslednost** při kontrole plněných úkolů, **objektivní hodnocení** výsledků práce, časté využívání věkově přiměřených **pochval** a odměn (ocenění), citlivé, uvědomělé užívání **kázeňských prostředků** neponižujících osobnost žáka a vyvážených i **odpuštěním** jako naprosto nezbytných vzorů pro budoucí, profesní, občanské i osobní role.

Pokládáme za velmi důležité, aby se v průběhu školní docházky roztěkané, mnohdy mělké vztahy mezi spolužáky, proměňovaly na skutečně partnerské. Partnerství by se mělo projevovat vzájemnou **ohleduplností**, ochotou druhému **pomoci** a **povzbudit** ho, schopností **kooperovat** při práci ve skupině a **asertivně** zvládat konfliktní situace.

Ve vztahu k rodičům podněcujeme a rozvíjíme **spoluzodpovědnost** za rozvoj osobnosti dítěte a hledáme nejvhodnější způsob **koordinace** a **kooperace** při realizaci ŠVP. Stavíme na vzájemné **důvěře**, na včasné a objektivní **informovanosti** a **společném** hledání optimálního řešení problémů. Chceme rovněž zapojit rodiče do aktivit napomáhajících efektivnějšímu vzdělávacímu procesu (vedení zájmových kroužků, důsledná kontrola domácí přípravy žáků apod.), ale také jim dát možnost nahlédnout do jeho průběhu pozváním na slavnostní dny školy (zahájení školy, vánoční jarmark, olympiáda, dny otevřených dveří aj.).

K rozvoji partnerství napomáháme i tím, že prohlubujeme účast **Žákovské rady** a **Rady rodičů** na řízení školy a pozorně nasloucháme všem doporučením **Školské rady** a hledáme vhodnou realizaci všech jejích podnětů.

Jsme si vědomi nezastupitelné role **zřizovatele školy** a k vzájemným partnerským vztahům chceme přispívat zvláště kvalitní vzdělávací prací i mimoškolním působením (účast na obecních akcích), aby bylo posilováno přesvědčení o nezbytnosti školy pro život obce a vytvářeny příznivé podmínky při rozhodování zastupitelstva o finančních prostředcích do rozpočtu školy nejen na zabezpečení běžného provozu, ale též na zkvalitňování prostředí a vybavenosti školy moderními pomůckami.

Méně, ale důkladně

Základním východiskem úspěšného vzdělávacího procesu je vytvoření **pozitivního vztahu** žáka ke škole již od 1. ročníku jako podmínky k probuzení potřeby sebevzdělávání skrze probuzený **zájem**. Představujeme žákům všech ročníků vzdělávací proces jako dění, v němž mohou poznávat **zajímavé** věci, prožívat **napínavé** události a naučit se **užitečným** dovednostem. Věříme, že probuzený zájem povede k probuzení touhy po poznávání a prožívání nových věcí a událostí, a tím k touze něco prospěšného dělat pro rozvoj své osobnosti i k přesvědčení, že **mohu** a **chci** s pomocí učitelů, spolužáků i rodičů vzít svůj život do vlastních rukou a dávat mu podobu, která co nejvíce využije individuálních vloh a přetvoří je v co nejvýraznější schopnosti, vědomosti a dovednosti.

Po celou dobu 9 let povinné školní docházky využíváme všech příležitostí, aby se v každém žákovi mohla probudit touha po poznávání světa kolem sebe a proměnila se v **trvalou potřebu sebevzdělávání**. To je možné jen tak, že se vyučování nestane nudnou stresující záležitostí, ale smysluplnou, napínavou, zajímavou, i když mnohdy náročnou cestou, na jejímž konci je osobnost bohatší o užitečné poznatky a hlubší prožitky, s dovednostmi umožňujícími lépe obstát v dramaticky se proměňujícím světě. Žáci by měli během všech školních činností nabýt přesvědčení, že vynakládané úsilí je **prospěšné**, že stojí zato přinutit se k plnému nasazení, překonávat sklon k lenosti a pohodlnosti, být aktivní při osvojování si učiva. Žáci by neměli získávat představu o vzdělávání jako procházce růžovou zahradou, v níž jsou učitelé k tomu, aby je bavili a odstraňovali jim z cesty překážky, ale jako skutečnou cestu životem, na níž osobnost člověka roste a upevňuje se právě tím, že musí **zdolávat překážky** a překonávat sama sebe. Jen tím, že se naučí nevzdávat se předem, hledat vhodné řešení problémů, vytrvat a být trpělivý, získá nezbytné vybavení k tomu, aby prošel životem vítězně, ne od porážky k porážce, od selhání k selhání. Učitelé při tomto zdolávání překážek chtějí stát po boku svých žáků ne jako soudci posuzující zdařilost výkonu, ale jako aktivní účastníci, kteří neulehčují žákům úlohu tím, že jim překážky odstraní, ale že jim **pomohou získat prostředky**, pomocí nichž překážky zdolají. Zároveň chtějí poskytovat i **morální podporu** – povzbuzovat malověrné, pozvedat vyčerpané, utěšovat zoufalé, ale i kárat lenivé a káznit ty, kteří záměrně maří snahu ostatních.

Nejcennější schopností, kterou by si naši absolventi měli odnášet, je **umění se učit**, nezbytné nejen na vyšších stupních vzdělávání, ale i v životě obecně. Žáci během školní docházky získávají jednak teoretické vysvětlení principů tohoto umění, jednak mají dostatek možností pro praktické zvládnutí získaných pouček, vedoucích až k vytvoření vlastního osobního učebního postupu.

V době probíhající informační exploze je přímo životně důležité naučit se zacházet s informacemi správně je vyhledávat, správně vyhodnocovat a správně využívat. Naučit se **informačnímu chování** je proto stejně důležité jako zvládnout normy společenského chování v oblasti mezilidských vztahů. Víme, že jde o dlouhodobý proces, proto začíná už na 1. stupni a promítá se nejen do konkrétního průběhu jednotlivých vyučovacích hodin, ale též do výrazného rozšíření zdrojů informací. Tradiční učebnice přestávají mít své prioritní postavení, stejný prostor je otevřen i pro internet, encyklopedie, časopisy, počítačové programy, rozhlasové a televizní programy, audio/video nahrávky aj. Zvláštní důležitost mají i objekty živé i neživé přírody, jakož i společenské výtvořky, aby žáci měli co největší možnost setkat se s objekty poznávání v jejich **přirozeném prostředí**. Velmi důležitým prvkem vzdělávacího systému školy se stává kvalitní **informační centrum**. V něm kromě sítě počítačů připojených na internet nacházejí žáci i učitelé cíleně a soustavně budovaný fond informačních dokumentů, dostupný pro skupinovou i individuální práci žáků i pro přípravu učitelů. Zde také probíhá výuka předmětů v hodinách využívajících práci s různorodými informačními dokumenty a zdroji.

V učebních osnovách je **snížen rozsah učiva** na míru prospěšnou praktickému životu a nezbytnou jako východisko pro střední stupeň vzdělávání. Snížení rozsahu je ale vyváжено **intenzifikací obsahu** a jeho osvojování ve vyučovacích hodinách (probuzený zájem, mnohem více podnětů k logickému a tvůrčímu myšlení, poznávání spojené s prožíváním a konáním). Vědomosti a dovednosti získané skrze zájem, přemýšlením, ne jen mechanickým zapamatováním, a navíc spojené s prožitky, příp. s produkty či výkony, jsou jednak mnohem trvalejší, jednak mnohem přístupnější dalšímu rozvoji. K lepšímu využití času přispívá i účelná **volba vyučovacích metod**. Využíváme pestré škály metod, zvláště těch, které mají aktivizující účinek. Víme ale, že i ta nejzajímavější metoda nemusí přinést potřebný efekt, je-li využita za nevhodných okolností. Důkladně zvažujeme volbu metody ve vztahu k druhu učiva i cíli vyučovací hodiny.

Ve vzdělávacím procesu nejde pouze o vědomosti, dovednosti a výkony, ale také o postoje, názory a hodnotovou orientaci. Je to složitý děj, během něhož se také setkávají a vzájemně ovlivňují pedagogové a žáci jako osobnosti, jako bytosti nejen myslící, ale také cítící, mající své představy, zájmy a sklony, svůj charakter a temperament. Vzdělávání se tak stává **setkáváním**. Z těchto setkávání by měli účastníci odcházet nejen s nově nabytými poznatky a dovednostmi, ale také s pocitem **spokojenosti** s prospěšně prožitým časem, pestrout škálou prožitků a **radosti** ze sdílených činností i přirozené blízkosti a stejného směřování (nejsem na to sám). Společně (učitelé i žáci) chceme prožívat radost „všední“, při každodenním setkávání ve třídě, i „sváteční“, při mimořádných, významných událostech a akcích školy.

Hojnost „**všední radosti**“ má počátek v lásce, jež nikoho neupřednostňuje, ve schopnosti **vidět v žácích osobnosti nám rovnocenné**. Žáci by měli mít dostatek příležitosti prožít přijetí a uznání, setkávat se s úkoly přiměřeně náročnými, aby mohli **prožívat úspěšnost** a získávat sebejistotu. Z vyučování **odstraňujeme všechny zdroje nadměrného stresu a strachu**, žáci by měli vždy vědět, co se od nich očekává, kdy se to očekává a jak budou hodnoceni. Usilujeme o **spravedlivé hodnocení**, transparentní, zdůvodněné a podněcující k lepšímu výsledku. Pokud dojde k chybě, dokážeme ji vždy otevřeně přiznat, omluvit se za ni a sdělit způsob nápravy. K výstižnějšímu hodnocení výsledků práce žáků slouží i **bodové hodnocení** (0 – 20 bodů místo klasifikace 1 – 5). Jeho výhodou je jemnější a přesnější vymezení klasifikace, zvláště pak u průměrných výsledků, významné je i odstranění tradičních deprivujících příznaků spojených se známkováním. Máme stále na mysli, aby **pochvala** výrazně převažovala nad káráním. Vyučovací hodiny jsou připravovány tak, aby v nich neměla místo nuda – aby byly **dějově bohaté**, prostoupené očekáváním nového a překvapivými momenty. V konfliktních situacích se snažíme **být nad věcí**, nebýt vztahovační, ale naopak tam, kde je to možné, obracet konflikt v žert. Vyučovací hodina by měla být prostoupena atmosférou **pohody a laskavého humoru**.

Jiný začátek a konec

Aby absolvent naší školy byl po 9 letech povinné školní docházky dobře připraven do života, se rozhoduje již při vstupu do školy. To, jakým způsobem vstoupí dítě do role žáka, zásadním způsobem určuje, jaký vztah si vytvoří ke škole, k roli učitelů, k procesu vzdělávání i ke spolužákům. Proto zaměřujeme pozornost tímto směrem. V naší škole je vzdělávací program pro 1. ročník koncipován tak, aby dítě **do role žáka vrůstalo postupně, plynule, nenásilně**. Proto si neklademe za prvořadý úkol co nejvíce naučit, ale vytvořit **pozitivní vztah** ke škole, aby v ní žáci viděli svůj druhý domov, v učitelích své druhé rodiče, ve spolužácích své další sourozence a ve školní práci zajímavou, napínavou činnost. Jsme přesvědčeni, že bez pozitivního vztahu nelze dosahovat dobrých výsledků, nebo se jich dosahuje s vynaložením nadbytečné energie, případně užitím nátlakových prostředků. V 1. ročníku by měly být **vyladěny i velké individuální rozdíly** mezi žáky tak, aby bylo možné od 2. ročníku uskutečňovat vzdělávací program se všemi dětmi, tj. aby se v příznivém prostředí mohly děti poněkud zaostávající dotáhnout na úroveň nezbytnou pro další vzdělávání a též, aby se zmírnily mnohdy sociálně zraňující rozdíly mezi chlapci a dívkami dané rozdílným tempem rozvoje pravé a levé hemisféry (dívky většinou mluví dříve a lépe než chlapci, také dříve čtou; chlapci mají naproti tomu předstih v matematice a hlavolamech). Proto zde nejsou učitel ani žáci zahlcováni množstvím „nového“, ale mají dostatečný časoprostor pro **individuální rozvoj osobnosti**. V 1. ročníku se rovněž dokončuje to, co bylo založeno v předškolním vzdělávání v úrovni základních návyků hygienických a sociálních a rozvíjí se dále tvořivost dětí skrze hudební, výtvarné a dramatické činnosti. Žáci jsou také vybavováni prostředky principiálně novými – uměním číst, psát a počítat – nezbytnými k vzdělávacímu procesu. Tyto cenné prostředky jsou ale osvojovány **beze spěchu, důkladně, s účastí celé osobnosti**, neboť jen tak lze dosáhnout jejich trvalosti a kompaktnosti. Uvedený přístup se odehrává v co nejpřirozenějších podmínkách a žáci přecházejí od činnosti k činnosti po dokončení předchozí a nutném odpočinku.

Absolvent naší školy by si měl odnášet ucelený soubor **základních vědomostí a dovedností** z oborů Čj, M, D, Z, F, Ch, P, které umožní plynulejší, méně dramatický přechod na střední stupeň vzdělávání. Učební osnovy jsou proto uzpůsobeny tak, aby bylo v 9. ročníku nové učivo v uvedených předmětech probíráno pouze do konce 3. čtvrtletí a práce ve 4. čtvrtletí mohla být zaměřena na řešení nestandardních úloh, na projektové práce a na shrnutí a systemizaci učiva v daném oboru. Žáci tak získají pohled na daný obor jako celek, na jeho typické přístupy ke světu a terminologii a zároveň si dotvoří i představu mezioborových souvislostí stanovených v průřezových tématech RVP ZV.

Znalost cizího jazyka se dnes stává nezbytnou podmínkou úspěšnosti na trhu práce, v celoživotním sebevzdělávání i v běžné komunikaci. Žijeme v době sjednocené Evropy a postupující globalizace světa, kdy se zvláště anglický jazyk stává nejdůležitějším komunikačním prostředkem ve většině zemí. V některých evropských zemích se žáci učí dvěma cizím jazykům, aby měli možnost lépe se podílet na vytváření společného evropského kulturního prostoru a navzájem si lépe porozumět. I náš ŠVP zahrnuje druhý cizí jazyk. Absolvent naší školy by měl být schopný **konverzovat anglicky**

v běžných životních situacích a dále úspěšně rozvíjet znalost tohoto jazyka na středním stupni vzdělávání.

Organizační formy výuky

Spojení organizačních forem s vhodnými metodami rozhodujícím způsobem ovlivňuje splnění cílů výuky. Každá z rozmanitých organizačních forem vytváří i svébytný svět vztahů mezi žákem, vyučujícím, obsahem vzdělávání i vzdělávacími prostředky. ŠVP využívá následujících organizačních forem výuky:

Hromadná a frontální výuka

Tato tradiční forma výuky je zvolena jako **základní** pro svou produktivnost. Lze při ní také dosáhnout velmi dobrých výsledků, zvláště pokud se jedná o měřitelnou úroveň znalostí a dovedností jednotlivých žáků. Rovněž náklady na ni nejsou velké. Jejím největším nedostatkem je, že se žáci často ocitají v roli pasivních příjemců informací a vykonavatelů pokynů, a proto musí vyučující vynakládat značné úsilí na udržení jejich pozornosti a na motivaci k učení. Z toho důvodu doplňujeme základní formu dalšími.

Skupinová a kooperativní výchova

Skupinové vyučování eliminuje neschopnost hromadného, frontálního vyučování přizpůsobit výuku individuálním potřebám a zájmům jednotlivých žáků. Učení ve skupině umožňuje věnovat zvýšenou pozornost komunikaci a kooperaci žáků. Při kooperativním učení je tradiční soutěživost nahrazena spoluprací a důraz je kladen na vzájemnou komunikaci mezi žáky ve skupině i mezi skupinami. K tomu je nutné nově formulovat úkoly pro jednotlivé části vyučovací hodiny. Učitel je osvobozen od neustálého výkladu a ukázkování a zaujímá roli koordinátora a poradce. Při kooperativním vyučování stráví žáci v činnosti přímo související s výukou více času než při frontální výuce. ŠVP počítá se zařazením této formy výuky především na 2. stupni a spíše ve fázi procvičování a upevňování poznatků a dovedností, a to podle volby učitele a jeho osobního stylu práce. Na 1. stupni půjde spíše o přípravu komunikačních dovedností. Jsou to např. vnímavost, pozornost, správné pokládání otázek a formulování odpovědí, respektování práce druhých, základní návyky práce ve skupině apod.

Projektová výuka

Při projektové výuce žáci nemají tradiční povinnost vyslechnout výklad učitele, doplněný někdy názornými ukázkami, zapamatovat si látku, umět ji reprodukovat a příp. naučené dovednosti použít. S pomocí vyučujícího se řeší určitý **úkol komplexního charakteru** (projekt), který buď přímo vychází z praktických potřeb, nebo je alespoň s praxí úzce spojený. Předložený úkol musí být pro žáky zajímavý a významný, aby se s jeho řešením identifikovali a se zájmem jej řešili. Projektová výuka přispívá k individualizaci výuky a umožňuje vnitřní diferenciaci. Žáci se učí spolupracovat, řešit problémy, je rozvíjena jejich tvořivost. Projektová výuka vede též k odpovědnosti, toleranci a podporuje vnitřní kázeň. Její nevýhodou je značná časová náročnost na přípravu i provedení. Nesleduje také vytváření systematických znalostí, což se projeví při porovnávání výkonů žáků tradičními metodami (vědomostními testy apod.). Vzhledem k výhodám i nevýhodám bude uplatněna tato forma ve ŠVP pouze doplňkově, a to na 1. i 2. stupni, výrazněji pak **v 9. třídě ve 4. čtvrtletí**, ve fázi shrnutí a systemizace učiva, při rozvíjení globálního pohledu na svět a mezioborových souvislostí.

Individuální výuka

Při hromadné výuce vidí vyučující třídu, nebo skupinu žáků spíše jako celek, a proto přehlíží individuální odlišnosti žáků, jejich různé dispozice, zájmy a potřeby i jejich aktuální duševní a fyzický stav. Protože se zachovává pevná struktura vyučovací hodiny a při výkladu a procvičování se postupuje zpravidla frontálním způsobem, vede hromadná výuka k uniformitě, potlačuje individualitu, nedostatečně rozvíjí samostatnost, tvořivost a činorodost žáků. To se zvláště negativně projevuje u žáků mimořádně nadaných a u žáků se zdravotním nebo sociálním handicapem. Proto pro ně ŠVP počítá s výukou podle **individuálního vzdělávacího plánu (IVP)**, který by využíval přístupu obsah učební látky a jednoznačně aktivní a iniciativní přístup ze strany žáka. S poskytnutou svobodou získává žák i velkou zodpovědnost. K práci je motivován vnitřně, cvičí se jeho vůle, neboť musí pracovat vytrvale a překonávat překážky. Musí se spoléhat sám na sebe, cvičit se v sebeovládání a duševní kázi. Vzhledem k výjimečné časové i invenční náročnosti na přípravu této organizační formy bude využívána jen v případě zodpovědné volby ze strany učitele, žáka i jeho rodičů.

Výukové metody

Výuková metoda je cesta k dosažení stanovených výukových cílů, koordinovaný systém vyučovacích činností učitele a učebních aktivit žáka, který je zaměřen na dosažení učitelem stanovených a žáky akceptovaných výukových cílů. I když ŠVP ponechává volbu výukových metod v kompetenci každého vyučujícího, na jeho zhodnocení konkrétní učební situace – zaměření vyučovací hodiny a tématu učiva, složení třídy i svých vlastních schopností, zkušeností a osobního stylu, upřednostněním **tvořivého vyučování** orientuje přípravu učitelů na vyučování tak, aby využívali zvláště těch metod, které rozvíjejí tvořivost žáků.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Za nadaného žáka (NŽ) se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka (MNŽ) se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Specifika MNŽ

Nadání a mimořádně nadání žáci se vyznačují některými příznačnými přístupy k práci a vztahy ke svému okolí i k sobě samým:

přesah stanovených požadavků u znalostí
problematický přístup k pravidlům školní práce
tendence k vytváření vlastních pravidel

sklon k perfekcionismu a s tím související možný kontroverzní způsob komunikace s učiteli
vlastní pracovní tempo
vytváření vlastních postupů řešení úloh umožňujících kreativitu
malá ochota ke spolupráci v kolektivu
rychlá orientace v učebních postupech
záliba v řešení problémových úloh z oblasti nadání
časté přeceňování vlastních schopností
kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
vhled do vlastního učení
zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky
potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

Vzdělávání MNŽ

Individuální vzdělávací plán (IVP)

IVP vychází ze ŠVP, závěrů psychologických a speciálně pedagogických vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka (ZZ). Je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Jeho struktura a obsah vyplývá z formuláře uvedeného v příloze (Příloha IVP).

Tvorba, realizace a vyhodnocování IVP

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok a jeho obsah může být v průběhu školního roku doplňován a upravován.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zaznamená informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP do školní matriky.

Úpravy způsobů výuky

Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků vychází způsob výuky důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciaci. Je využíváno těchto pedagogicko-organizačních úprav:

individuální vzdělávací plány
doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
zadávání specifických úkolů
zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
vnitřní diferenciaci žáků v některých předmětech
občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky

Vytváření vztahové sítě

Převažující silná tendence k introverzi, sklon k perfekcionismu, zvýšená kritičnost k sobě i k okolnímu světu a specifický druh humoru znesnadňují vytváření nekonfliktních vztahů k vrstevníkům, k učitelům i k sobě samým. Učitel by proto měl věnovat soustavnou pozornost jak diagnostice osobnostních rysů i vztahů žáka, tak i hledání způsobů nekonfliktního začleňování do kolektivu třídy. Začlenění mimořádně nadaného žáka do třídy vytváří rovněž pro celou třídu příležitost přijmout, tolerovat a oceňovat individualitu každého člověka, zvládat podněty ke xenofobii.

Přeřazení do vyššího ročníku

Ředitel školy může MNŽ přeřadit do vyššího ročníku na základě zkoušek vykonaných před nejméně tříčlennou komisí, jíž předsedá ředitel školy nebo jím pověřený učitel a jejími členy jsou zkoušející učitel, vyučující žáka předmětu v dané vzdělávací oblasti, a nejméně jeden další příslušný učitel, vyučující rovněž některému předmětu v dané vzdělávací oblasti. Ředitel školy rovněž stanoví termín zkoušky (po dohodě se ZZ) a rovněž obsah, formu a čas rozložení zkoušky. Z průběhu zkoušky je zpracován protokol, jenž se stává součástí dokumentace žáka ve školní matrice a o výsledku zkoušky ředitel školy informuje prokazatelným způsobem ZZ.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Základní přístup

Škola je připravena poskytnout relevantní vzdělání žákům, kteří vzhledem ke zdravotnímu, sociálnímu či jinému postižení či znevýhodnění nemohou úspěšně zvládat nároky ŠVP bez potřebné pedagogické podpory. Proto je součástí ŠVP i soubor podpůrných opatření, která mají umožnit integraci s žákovskou komunitou bez těchto problémů a získat příležitost, aby jejich vloh a společenské uplatnění byly rozvinuty v maximální možné míře podobně jako u jejich vrstevníků. Tato podpůrná opatření, jež se týkají organizace vzdělávací činnosti, používaných metod a forem práce, rozsahu učiva i časové dotace, jakož i učebních a jiných pomůcek ve vazbě na charakter činnosti jednotlivých pedagogických subjektů jsou vyhláškou MŠMT č. 27/2016 Sb. členěna do 5 stupňů.

Podpůrná opatření 1. stupně (PO)

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení. Úpravy ve vzdělávání žáka navrhuje pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují s pedagogickým pracovníkem poskytujícím poradenské služby ve škole (dále jen „poradenský pracovník školy“ - PPS) a zákonným zástupcem žáka. Pokud jsou podpůrná opatření účelná, mohou doporučit žáka v celém průběhu jeho vzdělávání.

Podmínky k zajištění PO

zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP)
pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a vyhodnocování zvolených postupů
materiální podpora podle podmínek školy
prostředky pedagogické podpory žáka, zejména didaktické úpravy průběhu vyučování a práce s učivem

Poradenská pomoc školy a školského poradenského zařízení (ŠPZ)

Poskytování poradenské pomoci ve škole zajišťují zejména PPŠ: školní metodik prevence se věnuje péči o žáky s rizikovým chováním a prevenci rizikového chování, výchovný poradce se věnuje podpoře žáků a pedagogických pracovníků při vzdělávání žáků s potřebou uplatňování podpůrných opatření. PPŠ spolupracuje s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními učiteli, a zajišťuje pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka. Pravidelně komunikuje se ŠPZ, která zajišťují návrhy podpůrných opatření a podílejí se na jejich realizaci ve škole.

Forma vzdělávání

Forma vzdělávání je volena na základě věku žáka a tomu odpovídajícího stupně vzdělávání a podle požadavků na organizaci jeho vzdělávání, které vždy respektují speciální vzdělávací potřeby žáka nebo jiné závažné důvody na straně žáka.

Východiska pro poskytování PO

pozorování v hodině, rozhovor (se žákem nebo zákonným zástupcem žáka)
ověřování znalostí a dovedností žáka a reflexe jeho výsledků
analýza procesů, výkonů a výsledků činností žáka, využívání portfolia žakovských prací
analýza domácí přípravy žáka a dosavadního pedagogického působení školy

Tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP

Před zahájením poskytování PO 1. stupně zpracuje škola PLPP ve stanovené formální a obsahové struktuře (viz Příloha PLPP). Návrh na zpracování může podat kterýkoli pedagogický pracovník, o jeho zavedení a zrušení rozhoduje výchovný poradce. PLPP vypracovává třídní učitel ve spolupráci s dotčenými pedagogickými pracovníky do týdne od rozhodnutí výchovného poradce. S PLPP budou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci podílející se na provádění, žák a jeho ZZ. Tuto skutečnost stvrdí svými podpisy. Po 3 měsících třídní učitel vyhodnotí, zda PO vedla k naplnění stanovených cílů. Pokud tomu tak není, doporučí výchovný poradce ZZ využití pomoci ŠPZ, ale škola dále pokračuje v práci podle schváleného PLPP až do doby zahájení PO vyšších stupňů.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

Postup před přiznáním PO

Škola předá ŠPZ stávající PLPP a ZZ požádá o pomoc. ŠPZ provede nezbytné úkony k zjištění vzdělávacích schopností žáka, a pokud zjistí nutnost PO vyššího stupně, vypracuje zprávu o průběhu a výsledcích šetření a vydá potřebné doporučení. Před vydáním je projedná jak se ZZ, tak se školou a přihledne k jejich vyjádření.

Postup při poskytnutí PO

PO poskytuje škola bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ. Před tím si vyžádá písemný informovaný souhlas ZZ, který musí obsahovat výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním PO, informaci o důsledcích, které vyplývají z poskytování PO, zejména o změnách ve vzdělávání, informaci o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním PO mohou nastat a podpis ZZ stvrdzující, že informacím rozuměl. Na těchto podkladech a na základě žádosti ZZ vypracuje třídní učitel ve spolupráci s dalšími dotčenými vyučujícími individuální vzdělávací plán (IVP), který může

být následně doplňován a upravován v průběhu školního roku. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující žáka i jeho ZZ, což stvrdí svými podpisy.

Tvorba, realizace a vyhodnocování IVP

IVP se zpracovává ve formální a obsahové struktuře stanovené vyhláškou MŠMT č. 27/2016 Sb. (viz Příloha IVP). Vychází se přitom z doporučení ŠPZ a ŠVP. Po schválení IVP se tento stává součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Na realizaci se podílejí všichni dotčení vyučující a průběžně vyhodnocují poskytnutá PO. ŠPZ kontroluje realizaci IVP nejdéle do 1 roku od vydání doporučení. Shledá-li škola, že PO nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, bezodkladně doporučí ZZ využití poradenské činnosti ŠPZ, které poté vydá doporučení stanovující jiná PO. Podobně se postupuje i tehdy, když škola zjistí, že poskytovaná PO již nejsou potřebná.

Při práci podle IVP je důležitá spolupráce rodičů. Je třeba, aby poskytovali důležité informace o zdravotním stavu žáka a jeho domácích přístupech a postojích k plnění školních povinností, aby se pozorně seznamovali se všemi informacemi zaslanými školou a dostavovali se na všechna jednání, k nimž je škola vyzve. V době dlouhodobější nemoci by po dohodě se školou měli být nápomocni ve vzdělávacím procesu, např. zabezpečením nošení úkolů, doučování apod.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Dokumentace

povolení IVP (rozhodnutí ředitele školy ve správním řízení , § 165 školského zákona)
zamítnutí IVP (rozhodnutí ředitele školy ve správním řízení , § 165 školského zákona)
žádost o slovní hodnocení
stanovení způsobů hodnocení
zápisy z jednání se ZZ
žádost se zřízením funkce asistenta pedagoga
náplň práce asistenta pedagoga aj.

Organizace vzdělávání žáků s přiznanými PO

Ve třídě může být zpravidla do 5 žáků s přiznanými PO, počet ale nesmí převýšit 1/3 žáků. Na doporučení ŠPZ mohou s některými žáky pracovat asistenti pedagoga, příp. jiní pedagogičtí pracovníci, ale jejich počet v daném předmětu a vyučovací hodině nesmí překročit 4 osoby.

Asistent pedagoga

Pracuje se žákem se ŠVP nebo s ostatními žáky třídy, oddělení nebo studijní skupiny podle pokynů jiného pedagogického pracovníka. Jeho hlavní činností je

pomoc při výchovné a vzdělávací činnosti
pomoc při komunikaci se žáky, ZZ a s komunitou, ze které žák pochází
pomoc žákovi v adaptaci na školní prostředí
pomoc při výuce a při přípravě na výuku
nezbytná pomoc při sebeobsluze a pohybu během vyučování a při akcích pořádaných školou

Průřezová témata

Průřezová témata jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Obsah průřezových témat je rozpracován do tematických okruhů, které procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení obsahů vzdělávacích oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude i při výuce těchto žáků kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti.

Následující přehled uvádí, v kterých předmětech, ročnících a tematických celcích jsou jednotlivé tematické okruhy začleněny, příp. jakými projekty jsou zabezpečeny.

Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou tohoto průřezového tématu je, že se učivem stává sám žák, konkrétní žakovská skupina i více či méně běžné situace každodenního života. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- na rozvoj zvládání vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k ovládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti

podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým

vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Začlenění tematických okruhů do vyučovacích předmětů

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
1.1. Rozvoj schopností poznávání	Čj	1. – 5.	- čtení; naslouchání
		1. – 3.	- písemný projev
		6. – 9.	- jazyková výchova
		8. – 9.	- komunikační a slohová výchova
	Aj	4.	- konstrukce vazby there is/there are
		7.	- násobné číslovky
		8.	- modální slovesa can a must ve všech časech
	M	4. – 5.	- nestandardní aplikační úlohy a problémy
		6.	- desetinná čísla
	I	5.	- struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení; operační systémy a jejich základní funkce
		6.	- základy práce s počítačem; textový editor; tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
		7.	- textový editor; tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
	Čs	5.	- neživá příroda
	Vo	9.	- člověk jako jedinec
1.2. Sebepoznání a sebepojetí	F	6.	- měření fyzikálních veličin
	Hv	1.	- poslechové činnosti
	Tv	1. – 5.	- přípravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení; gymnastika; rytmická a kondiční cvičení s hudbou, tanec; atletika; pohybové hry a netradiční pohybové činnosti; sportovní hry; turistika, pohyb v přírodě; plavání
		6. – 9.	- průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení; gymnastika; rytmická a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec; úpoly; atletika; pohybové hry a netradiční cvičení; sportovní hry; lyžování; turistika a pobyt v přírodě
	Pv	6. – 9.	- práce s technickými materiály
	Rj	8. – 9.	- všechna témata
	Čj	1. – 5.	- naslouchání, mluvený projev
		3. – 5.	- zážitkové čtení
		4. – 5.	- písemný projev
		6. – 9.	- komunikační a slohová výchova
	Aj	4.	- časování slovesa to be v přítomném čase; dopis příteli
	Čs	1.	- domov; škola; moje tělo, moje psychika
		2.	- domov; škola
	Vo	6. – 7.	- dospívání
		9.	- člověk jako jedinec
	Hv	8. – 9.	- hudebně pohybové činnosti

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Tv	1. – 5.	- přípravná, kondiční, koordináční, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení; gymnastika; rytmická a kondiční cvičení s hudbou, tanec; atletika; pohybové hry a netradiční pohybové činnosti; sportovní hry; plavání
		6.	- gymnastika; rytmická a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec; úpoly; atletika; pohybové hry a netradiční cvičení; sportovní hry; lyžování
	Pv	8.	- svět práce
	Rj	8.	- seznámení - seznamovací inzerát
1.3. Seberegulace a sebeorganizace	Čj	1. – 5.	- čtení; mluvený a písemný projev
	I	5.	- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
	Vo	8.	- člověk a morálka; péče o zdraví
	Tv	9.	- člověk jako jedinec; životní perspektivy
		6. – 9.	- přípravná, kondiční, koordináční, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení; sportovní hry; turistika a pobyt v přírodě
		8. – 9.	- poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu
	Rj	8.	- volný čas
1.4. Psychohygiena	Čj	5.	- tvořivá činnost s literárním textem
	Aj	4. – 5.	- volný čas a zájmová činnost
		6.	- domov
		7.	- násobné číslovky
	Čs	4.	- člověk
	Vo	8.	- péče o zdraví
	P	8.	- výchova ke zdraví
	Hv	1.	- poslechové činnosti
	Rj	8.	- volný čas
1.5. Kreativita	Čj	1. – 3.	- naslouchání; mluvený projev; tvořivé činnosti s literárním textem
		4. – 5.	- naslouchání; mluvený a psaný projev; zážitkové čtení; tvořivá činnost s literárním textem
		6.	- jazyková výchova
		8. – 9.	- komunikační a slohová výchova
	Aj	7.	- vytvoření příslovčí příponou -ly
		9.	- věty podmínkové
	M	4. – 5.	- nestandardní aplikační úlohy a problémy
	Vo	7.	- člověk a kultura
	Hv	6. – 7.	- instrumentální činnost; vokální činnosti
		8. – 9.	- vokální činnosti
	Vč	1. – 3.	- rozvíjení smyslové citlivosti; uplatňování subjektivity; práce s drobným materiálem; konstrukční činnosti; příprava pokrmů
		4. – 5.	- rozvíjení smyslové citlivosti; uplatňování subjektivity; konstrukční činnosti; příprava pokrmů
	Vv	6. – 9.	- prvky vizuálně obrazného vyjádření; uspořádání objektů do celků v ploše; reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření; prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností; typy vizuálně obrazných vyjádření; přístupy

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Tv	1. – 5.	k vizuálně obrazným vyjádřením
		6. – 9.	- pohybové hry a netradiční pohybové činnosti; sportovní hry; turistika a pohyb v přírodě
	Rj	8. – 9.	- pohybové hry a netradiční pohybové činnosti; sportovní hry - všechna témata
1.6. Poznávání lidí	Čj	1. – 4.	- tvořivé činnosti s literárním textem
	Aj	9.	- komunikační a slohová výchova
		3.	- pozdravy, představení
		6.	- stupňování víceslabičných a nepravidelných přídavných jmen
		7.	- vytvoření příslovce příponou -ly
		9.	- gerundium
	Čs	2.	- člověk mezi lidmi; člověk
		3.	- člověk mezi lidmi
	Vo	6.	- naše škola
		7.	- člověk ve společnosti
	Rj	8.	- seznamovací inzerát
1.7. Mezilidské vztahy	Čj	1. – 4.	- tvořivé činnosti s literárním textem
	Aj	9.	- komunikační a slohová výchova
		4.	- škola
		7.	- podmiňovací způsob
	Čs	1.	- škola; rodina
		2.	- škola; rodina; člověk
	Vo	6.	- rodina; naše škola; dospívání
		7.	- člověk ve společnosti; dospívání
		8.	- člověk a lidská práva
		9.	- partnerství a manželství
	Tv	3. – 5.	- sportovní hry
		6. – 9.	- sportovní hry
	Rj	8.	- rodina
1.8. Komunikace	Čj	1.	- tvořivé činnosti s literárním textem
		2.	- naslouchání; mluvený projev; tvořivé činnosti s literárním textem
		3. – 5.	- naslouchání; tvořivá činnost s literárním textem
	Aj	6. – 9.	- komunikační a slohová výchova
		3.	- číslovky 1 – 100; pozdravy, představení
		4.	- pozdravy, oslovení
		5.	- přítomný čas prostý
		8.	- předložky
	Čs	2. – 3.	- člověk mezi lidmi
		5.	- člověk
	Vo	6.	- dospívání
		7.	- člověk ve společnosti; dospívání
		8.	- dospívání a sexualita; dospívání a závislosti
		9.	- člověk jako jedinec; partnerství a manželství; destruktivní společenské jevy
	Hv	1.	- vokální činnosti; hudebně pohybové činnosti
		6. – 9.	- hudebně pohybové činnosti
	Vč	1. – 3.	- uplatňování subjektivity; ověřování komunikačních účinků; příprava pokrmů
		4. – 5.	- uplatňování subjektivity; ověřování komunikačních účinků; příprava pokrmů; práce s drobným materiálem
	Vv	6. – 9.	- osobní postoj v komunikaci; komunikační obsah
	Tv	3. – 5.	vizuálně obrazných vyjádření, jeho proměny - sportovní hry

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Pv Rj	6. – 9. 9. 8. – 9.	- turistika a pobyt v přírodě - svět práce - všechna témata
1.9. Kooperace a kompetice	Čj Vč	1. 3. – 5. 9. 1. – 3.	- tvořivé činnosti s literárním textem - naslouchání; tvořivá činnost s literárním textem - komunikační a slohová výchova - ověřování komunikačních účinků
1.10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Čj Aj M Pv Rj	9. 5. 8. 9. 6. – 9. 8.	- jazyková výchova - přítomný čas průběhový - lineární rovnice - soustavy lineárních rovnic - design a konstruování - seznamovací inzerát
1.11. Hodnoty, postoje, praktická etika	Čs Vo Tv	3. 6. 7. 8. 9. 3. – 5.	- člověk - rodina - člověk ve společnosti - člověk a morálka - životní perspektivy - turistika a pohyb v přírodě

Projektové využití

Název projektu: Škola naruby

Tematický okruh: 1.3 + 1.5 + 1.6 + 1.7 + 1.8 + 1.9 + 1.10

Cílová skupina: 3. - 9. ročník

Charakteristika projektu: Žáci si připraví a v určeném dni uskuteční svá vystoupení v roli učitelů.

Název projektu: Vůle ke zdravému životu

Tematický okruh: 1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6 + 1.7 + 1.8 + 1.9

Cílová skupina: 3. - 5. ročník

Charakteristika projektu: Projekt by měl probudit zájem dětí o vlastní zdraví a o zkvalitnění jejich života (bližší seznámení se šesti základními lidskými potřebami, které se navzájem podmiňují a doplňují: harmonizující pohyb, dech, rytmus, výživa, mysl, vztahy).

Název projektu: Olympijský den

Tematický okruh: 1.2 + 1.7 + 1.9 + 1.11

Cílová skupina: 1. - 9. ročník

Charakteristika projektu: Zapojení co největšího počtu dětí do tradičních i netradičních soutěží. Propagace olympijských myšlenek - zápolení v duchu fair play.

Jiné využití

- učební styl uplatňovaný ve vyučovacích hodinách, používání účinných vyučovacích metod
- styl práce třídního učitele
- práce žákovského parlamentu
- organizace poznávacích akcí a sportovních soutěží
- vztahy mezi učiteli a žáky mimo vyučovací hodiny
- organizace Mikuláše a Dne dětí

Výchova demokratického občana

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. Má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním jeho lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti. Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším

- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Začlenění tematických celků do vyučovacích předmětů

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
2.1. Občanská společnost a škola	Čs Vo Rj	4. 6. 9.	- právo a spravedlnost - naše škola, náš region - škola
2.2. Občan, občanská společnost a stát	I Čs D Vo	6. – 7. 4. 5. 8. 9. 8.	- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika - právo a spravedlnost - Česká republika - Velká francouzská revoluce a napoleonská doba, společenské hnutí v 19.stol., revoluční a národně-osvobozenecké hnutí, Rakousko-Uhersko - Československá republika ve 20.letech, Československo ve 30.letech, svět na přelomu tisíciletí - člověk a lidská práva, člověk a občanský život, stát a právo
2.3. Formy participace občanů v politickém životě	D Vo	8. 9. 6. 8.	- Rakousko-Uhersko - Československá republika ve 20. letech - Československo ve 30. letech, vývoj v Československu, svět na přelomu tisíciletí - náš region - stát a právo
2.4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Čs D	1. – 2. 6. 7. 8. 9.	- škola - Řecko, Řím - absolutismus a parlamentarismus - vznik USA, Velká francouzská revoluce a napoleonská doba, habsburská monarchie v 1.pol. 19. stol., hospodářské, politické a sociální změny v 19. stol. - Československá republika ve 20. letech, svět ve 30. letech, proměny poválečného světa, vývoj v Československu, svět na přelomu tisíciletí

Projektové využití

Název projektu: Školní volby

Tematický okruh: 2.1 + 2.3

Cílová skupina: 4. - 9. ročník

Charakteristika projektu: Ze tříd 4. - 9. ročníku jsou voleni zástupci jednotlivých tříd do školního parlamentu.

Jiné využití

- práce žákovského parlamentu

- veřejně prospěšné akce - sběr papíru, bylin, kaštanů, víček, elektroodpadu
- vánoční koncert pro veřejnost
- vánoční / velikonoční jarmark

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Realizace průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory

➤ rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Začlenění tematických okruhů do vyučovacích předmětů

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
1.1. Rozvoj schopností poznávání	Čj	1. – 5.	- čtení; naslouchání
		1. – 3.	- písemný projev
		6. – 9.	- jazyková výchova
		8. – 9.	- komunikační a slohová výchova
	Aj	4.	- konstrukce vazby there is/there are
		7.	- násobné číslovky
		8.	- modální slovesa can a must ve všech časech
	M	4. – 5.	- nestandardní aplikační úlohy a problémy
		6.	- desetinná čísla
	I	5.	- struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení; operační systémy a jejich základní funkce
		6.	- základy práce s počítačem; textový editor; tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
		7.	- textový editor; tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
	Čs	5.	- neživá příroda
	Vo	9.	- člověk jako jedinec
	F	6.	- měření fyzikálních veličin
	Hv	1.	- poslechové činnosti
1.2. Sebepoznání a sebepojetí	Tv	1. – 5.	- přípravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení; gymnastika; rytmická a kondiční cvičení s hudbou, tanec; atletika; pohybové hry a netradiční pohybové činnosti; sportovní hry; turistika, pohyb v přírodě; plavání
		6. – 9.	- průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení; gymnastika; rytmická a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec; úpoly; atletika; pohybové hry a netradiční cvičení; sportovní hry; lyžování; turistika a pobyt v přírodě
	Pv	6. – 9.	- práce s technickými materiály
	Rj	8. – 9.	- všechna témata
	Čj	1. – 5.	- naslouchání, mluvený projev
		3. – 5.	- zážitkové čtení
		4. – 5.	- písemný projev
		6. – 9.	- komunikační a slohová výchova
	Aj	4.	- časování slovesa to be v přítomném čase; dopis příteli
	Čs	1.	- domov; škola; moje tělo, moje psychika
		2.	- domov; škola

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Vo Hv Tv	6. – 7. 9. 8. – 9. 1. – 5.	- dospívání - člověk jako jedinec - hudebně pohybové činnosti - přípravná, kondiční, koordináční, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení; gymnastika; rytmická a kondiční cvičení s hudbou, tanec; atletika; pohybové hry a netradiční pohybové činnosti; sportovní hry; plavání
		6.	- gymnastika; rytmická a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec; úpoly; atletika; pohybové hry a netradiční cvičení; sportovní hry; lyžování
	Pv Rj	8. 8.	- svět práce - seznámení - seznamovací inzerát
1.3. Seberegulace a sebeorganizace	Čj I	1. – 5. 5.	- čtení; mluvený a písemný projev - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
	Vo	8.	- člověk a morálka; péče o zdraví
	Tv	9. 6. – 9.	- člověk jako jedinec; životní perspektivy - přípravná, kondiční, koordináční, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení; sportovní hry; turistika a pobyt v přírodě
		8. – 9.	- poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu
	Rj	8.	- volný čas
1.4. Psychohygiena	Čj Aj	5. 4. – 5.	- tvořivá činnost s literárním textem - volný čas a zájmová činnost
		6.	- domov
		7.	- násobné číslovky
	Čs	4.	- člověk
	Vo	8.	- péče o zdraví
	P	8.	- výchova ke zdraví
	Hv	1.	- poslechové činnosti
	Rj	8.	- volný čas
1.5. Kreativita	Čj	1. – 3.	- naslouchání; mluvený projev; tvořivé činnosti s literárním textem
		4. – 5.	- naslouchání; mluvený a psaný projev; zážitkové čtení; tvořivá činnost s literárním textem
		6.	- jazyková výchova
		8. – 9.	- komunikační a slohová výchova
	Aj	7.	- vytvoření příslovčí příponou -ly
		9.	- věty podmínkové
	M	4. – 5.	- nestandardní aplikační úlohy a problémy
	Vo	7.	- člověk a kultura
	Hv	6. – 7.	- instrumentální činnost; vokální činnosti
		8. – 9.	- vokální činnosti
	Vč	1. – 3.	- rozvíjení smyslové citlivosti; uplatňování subjektivity; práce s drobným materiálem; konstrukční činnosti; příprava pokrmů
		4. – 5.	- rozvíjení smyslové citlivosti; uplatňování subjektivity; konstrukční činnosti; příprava pokrmů
	Vv	6. – 9.	- prvky vizuálně obrazného vyjádření; uspořádání objektů do celků v ploše; reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření;

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Tv	1. – 5.	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností; typy vizuálně obrazných vyjádření; přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením
		6. – 9.	- pohybové hry a netradiční pohybové činnosti; sportovní hry; turistika a pohyb v přírodě
	Rj	8. – 9.	- pohybové hry a netradiční pohybové činnosti; sportovní hry - všechna témata
1.6. Poznávání lidí	Čj	1. – 4.	- tvořivé činnosti s literárním textem
	Aj	9.	- komunikační a slohová výchova
		3.	- pozdravy, představení
		6.	- stupňování víceslabičných a nepravidelných přídavných jmen
		7.	- vytvoření příslovčí příponou -ly
		9.	- gerundium
	Čs	2.	- člověk mezi lidmi; člověk
		3.	- člověk mezi lidmi
	Vo	6.	- naše škola
		7.	- člověk ve společnosti
	Rj	8.	- seznamovací inzerát
1.7. Mezilidské vztahy	Čj	1. – 4.	- tvořivé činnosti s literárním textem
	Aj	9.	- komunikační a slohová výchova
		4.	- škola
		7.	- podmiňovací způsob
	Čs	1.	- škola; rodina
		2.	- škola; rodina; člověk
	Vo	6.	- rodina; naše škola; dospívání
		7.	- člověk ve společnosti; dospívání
		8.	- člověk a lidská práva
		9.	- partnerství a manželství
	Tv	3. – 5.	- sportovní hry
		6. – 9.	- sportovní hry
	Rj	8.	- rodina
1.8. Komunikace	Čj	1.	- tvořivé činnosti s literárním textem
		2.	- naslouchání; mluvený projev; tvořivé činnosti s literárním textem
		3. – 5.	- naslouchání; tvořivá činnost s literárním textem
	Aj	6. – 9.	- komunikační a slohová výchova
		3.	- číslovky 1 – 100; pozdravy, představení
		4.	- pozdravy, oslovení
		5.	- přítomný čas prostý
		8.	- předložky
	Čs	2. – 3.	- člověk mezi lidmi
		5.	- člověk
	Vo	6.	- dospívání
		7.	- člověk ve společnosti; dospívání
		8.	- dospívání a sexualita; dospívání a závislosti
		9.	- člověk jako jedinec; partnerství a manželství; destruktivní společenské jevy
	Hv	1.	- vokální činnosti; hudebně pohybové činnosti
		6. – 9.	- hudebně pohybové činnosti
	Vč	1. – 3.	- uplatňování subjektivity; ověřování komunikačních účinků; příprava pokrmů
		4. – 5.	- uplatňování subjektivity; ověřování komunikačních účinků; příprava pokrmů; práce s drobným materiálem

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Vv	6. – 9.	- osobní postoj v komunikaci; komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, jeho proměny
	Tv	3. – 5.	- sportovní hry
		6. – 9.	- turistika a pobyt v přírodě
	Pv	9.	- svět práce
	Rj	8. – 9.	- všechna témata
1.9. Kooperace a kompetice	Čj	1.	- tvořivé činnosti s literárním textem
		3. – 5.	- naslouchání; tvořivá činnost s literárním textem
		9.	- komunikační a slohová výchova
	Vč	1. – 3.	- ověřování komunikačních účinků
1.10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Čj	9.	- jazyková výchova
	Aj	5.	- přítomný čas průběhový
	M	8.	- lineární rovnice
		9.	- soustavy lineárních rovnic
	Pv	6. – 9.	- design a konstruování
	Rj	8.	- seznamovací inzerát
1.11. Hodnoty, postoje, praktická etika	Čs	3.	- člověk
	Vo	6.	- rodina
		7.	- člověk ve společnosti
		8.	- člověk a morálka
		9.	- životní perspektivy
	Tv	3. – 5.	- turistika a pohyb v přírodě

Projektové využití

Název projektu: Den evropské kultury

Tematický okruh: 3.1 + 3.2

Cílová skupina: žáci 2. stupně, popř. 5. ročníku

Charakteristika projektu: Vybere se několik států (asi 5) se zaměřením na zajímavosti dané země (typická jídla, oblečení, chování, jazyk, cestovní ruch, zvyky, významné osobnosti a události, vztahy s ČR aj.). Žáci pracují ve skupinách a na závěr prezentují výsledky své práce.

Multikulturní výchova

Charakteristika průřezového tématu

Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám, rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;

na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k
minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:
poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:
pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Začlenění tematických okruhů do vyučovacích předmětů

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
4.1 Kulturní difference	Čj	6., 8., 9.	- literární výchova
	Aj	3.	- osobní a přivlastňovací zájmena, množné číslo podstatných jmen
		5.	- volný čas a zájmová činnost
	Čs	2.	- člověk
	D	7.	- středověká kultura, husitství, reformace a protireformace, zámořské objevy, český stát v 15. a 16. století, barokní kultura

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
		8.	- osvícenství a klasicismus, romantismus, české národní obrození, kultura v 19. století, česká kultura v 2. polovině 19. století, kultura na přelomu 19. a 20. století
	Vo	9.	- kultura v meziválečném období, česká kultura 2. poloviny 20. století
		6.	- národ a vlast
	Hv	8.	- stát a právo
		3. – 4.	- hudební styly a žánry
4.2 Lidské vztahy	Aj	3.	- slovesa to have, to like
		4.	- časování slovesa to have
		6.	- domov
		8.	- předložky
	M	3. – 5.	- číslo a početní operace
	I	5.	- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
	Čs	1. – 2.	- rodina
		2. – 3.	- člověk mezi lidmi
		3.	- člověk
		4.	- právo a spravedlnost
	D	6.	- nejstarší civilizace, Řecko, Řím
		7.	- Byzanc, Arabové a Turci, počátky evropských států, český stát, renesance a humanismus, zámořské objevy, třicetiletá válka, habsburská monarchie po třicetileté válce
		8.	- vznik USA, společenská hnutí v 19. století, svět v 19. století, Rakousko-Uhersko
		9.	- svět po 1. světové válce, Československá republika ve 20. letech, svět ve 30. letech, Československo ve 30. letech, poměry v třetím světě, vývoj v Československu, svět na přelomu tisíciletí
	Vo	7.	- člověk ve společnosti
	Vč	9.	- globální problémy
	Rj	1. – 5.	- příprava pokrmů
		8.	- rodina
4.3 Etnický původ	Čj	6.	- jazyková výchova
		8. – 9.	- literární výchova
	Čs	2. – 3.	- člověk mezi lidmi
	D	6.	- pravěk, nejstarší civilizace
		7.	- Byzanc, Arabové a Turci, počátky evropských států, český stát v 15. a 16. století
		8.	- vznik USA, společenská hnutí v 19. století, revoluční a národně osvobozené hnutí, svět v 19. století, Rakousko-Uhersko
		9.	- svět po 1. světové válce, Československá republika ve 20. letech, svět ve 30. letech, Československo ve 30. letech, poměry v třetím světě, svět na přelomu tisíciletí
	Vo	6.	- národ a vlast
		8.	- stát a právo
	Z	7.	- regiony světa: Afrika, Austrálie, Amerika, Asie
4.4 Multikulturalita	Čj	8.	- literární výchova
	Aj	3.	- abeceda, neurčitý člen a/an, člen určitý
		6.	- používání some a any ve větách
		9.	- časová souslednost
	Čs	5.	- Evropa a svět
	D	7.	- počátky průmyslové revoluce
		8.	- vznik USA, průmyslová revoluce, habsburská

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Z	9. 7.	monarchie v 1. polovině 19. století, svět v 19. století - svět na přelomu tisíciletí - regiony světa: Afrika, Austrálie, Amerika, Asie
4.5 Princip sociálního smíru a solidarity	D Vo	7. 9. 7. 8.	- habsburská monarchie po třicetileté válce - svět na přelomu tisíciletí - člověk ve společnosti - člověk a lidská práva, stát a právo

Projektové využití

Název projektu: Adopce na dálku

Tematický okruh: 4.1 + 4.5

Cílová skupina: 1. - 9. ročník

Charakteristika projektu: Adoptovat dítě na dálku a prostřednictvím vybraných peněz ho podporovat na studiu

Jiné využití

styl práce třídního učitele

Environmentální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových i prostorových, i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:
přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Zařazení tematických okruhů do vyučovacích předmětů

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
5.1. Ekosystémy	Aj	5.	- příroda, počasí
	Čs	5.	- přírodní společenstva
	D	6.	- nejstarší civilizace
		7.	- středověká společnost; počátky průmyslové revoluce
		8.	- průmyslová revoluce
	Ch	8.	- směsi
	P	7.	- základy ekologie
	Z	6.	- přírodní obraz Země
		8.	- Česká republika
		9.	- životní prostředí
5.2. Základní podmínky života	M	5.	5- závislosti, vztahy a práce s daty
	Čs	4.	6- neživá příroda; ekologie
		5.	7- neživá příroda
		7.	8- počátky průmyslové revoluce
	D	8.	9- průmyslová revoluce
		9.	10- svět na přelomu tisíciletí
		9.	11- globální problémy
	Vo	7.	12- mechanika tekutin
	F	9.	13- jaderná energie
	Ch	8.	14- směsi
	P	9.	15- organické sloučeniny; chemie a společnost
		6.	16- obecná biologie a genetika
		7.	17- základy ekologie
		9.	18- neživá příroda

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Z Vč	9. 1. – 5.	19- společenské a hospodářské prostředí; životní prostředí - pěstitelské práce
5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Aj M Čs D Vo F Ch P Z Rj	6. 5. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 8. 9. 8. 9. 7. 9. 8.	- příroda - závislosti, vztahy a práce s daty - obec - obec; okolní krajina - okolní krajina; Česká republika - ekologie - pravěk; nejstarší civilizace - středověká společnost; počátky průmyslové revoluce - průmyslová revoluce; hospodářské, politické a sociální změny v 19. století - svět na přelomu tisíciletí - stát a hospodářství - globální problémy - vnitřní energie, teplo; zvukové jevy - chemie a společnost - základy ekologie - společenské a hospodářské prostředí; životní prostředí - povolání
5.4. Vztah člověka k prostředí	Aj Čs D Vo F P Z Vč Tv Pv	8. 9. 1. 2. 3. 5. 9. 8. 9. 8. 7. 8. 9. 1. – 3. 4. – 5. 6. – 9. 7. – 9.	- předpřítomný čas prostý - Austrálie; Kanada - domov - domov; obec - obec - problémy společnosti - svět na přelomu tisíciletí - péče o zdraví - globální problémy - zvukové jevy - základy ekologie - Česká republika - společenské a hospodářské prostředí - rozvíjení smyslové citlivosti; práce s drobným materiálem; pěstitelské práce - práce s drobným materiálem; pěstitelské práce - turistika a pobyt v přírodě - provoz a údržba domácnosti

Projektové využití

Název projektu: Chráněná území Příbramska, Kraj žuly a jalovců

Tematický okruh: 5.1 + 5.3 + 5.4

Cílová skupina: 6. - 9. ročník

Charakteristika projektu: Poznání fauny a flory, historie blízkého okolí, botanické památky, typy krajiny

Jiné využití

exkurze do místních zemědělských a jiných podniků
sběr papíru

Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr. Dále pak o orientaci v obsahu mediální zprávy a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost zejména tím, že se média jako sociální instituce podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Propojení se vzdělávací oblastí **Jazyk a jazyková komunikace** se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti **Umění a kultura** je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;

- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;

- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;

- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;

- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;

- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace

umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich

učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů

vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvláště zpravodajských)

umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)

vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)

vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci

rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu

přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu

přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení

vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění

rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména menšinách) i jednotlivci

napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Začlenění tematických okruhů do vyučovacích předmětů

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
6.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj	4. - 5.	- zážitkové čtení
	Aj	6.	- literární výchova
	I	6.	- minulý čas prostý
		5.	- základní pojmy informační činnosti
	Čs	6. - 7.	- hodnota a relevance informací a informačních zdrojů
	D	5.	- člověk
6.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Vv	6.	- člověk v dějinách
		7. - 8.	- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření
	Čj	4. - 5.	- zážitkové čtení
	I	5.	- mluvený a písemný projev
	Čs	6. - 7.	- společenský tok informací,
	Vo	5.	- internet
6.3. Stavba mediálních sdělení		7.	- vesmír a Země
	Čj	8. - 9.	- dospívání
	Aj	7.	- komunikační a slohová výchova
	I	5.	- životopis
		6. - 7.	- společenský tok informací
	Rj	8.	- internet
6.4. Vnímání autora mediálních sdělení			- pracovní inzerát
	Čj	7.	- komunikační a slohová výchova
	Vo	9.	- destruktivní společenské jevy
	Rj	8.	- pracovní a seznamovací inzerát
6.5. Fungování a vliv médií ve společnosti	Aj	6.	- budoucí čas prostý
		7.	- minulý čas průběhový
	I	5.	- multimediální využití počítače
		6. - 7.	- internet

Tematický okruh	Předmět	Ročník	Učivo
	Čs Vv	5. 7. - 8.	- člověk - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření
6.6. Tvorba mediálního sdělení	Čj Aj Rj	8. - 9. 4. 9. 8. – 9.	- komunikační a slohová výchova - dopis příteli - věty podmínkové - projekty
6.7. Práce v realizačním týmu	Čj Aj Vo Rj	5. 9. 8. 7. 9. 8. – 9.	- tvořivá činnost s literárním textem - komunikační a slohová výchova - trpný rod ve všech časech - člověk a kultura - dospívání - destruktivní společenské jevy - globální problémy - projekty

Učební plán

1. stupeň

Časová dotace jednotlivým vyučovacím předmětům

Předmět	1. r .	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	Celkem (disponibilní hodiny)
Český jazyk	9	9	9	8	8	43 (10)
Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9
Matematika	4	5	5	5	5	24 (4)
Informatika	-	-	-	-	1	1
Člověk a svět	2	2	2	4	4	14 (2)
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarné činnosti	2	3	2	3	2	12
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Celkem	20	22	24	26	26	118 (16)

Komentář k tabulkovému přehledu

Vzdělávací obsah oborů Výtvarná výchova a Člověk a svět práce je zařazen do předmětu Výtvarné činnosti.

Na základě závazných ustanovení RVP ZV je do ŠVP zařazena i Zdravotní tělesná výchova. Vzhledem k možnosti školy se počítá pouze se zařazením potřebných cvičení do hodin Tv v případě, že se vyskytne žák s doporučením Ztv od dětského lékaře.

V 1. ročníku je závazná pouze celková týdenní časová dotace ve výši 20 hodin. Časová dotace jednotlivým předmětům má pouze orientační charakter s tím, že je závazné poměrné přidělení hodin v měsíčním horizontu. Důvodem je osvojování učiva v přirozených tematických celcích a blocích, v nichž se prolínají různé činnosti, a zařazování přírodovědných a vlastivědných vycházek. Klasické vyučovací hodiny jsou tedy kombinovány s činnostmi vyžadujícími pružné uskupení učiva a volbu postupů, při nichž by bylo kontraproduktivní, kdyby žáci byli svazováni striktními časovými limity. Vzdelávací program není postaven na tradičním členění na jednotlivé vyučovací předměty realizované v přesně stanovených hodinách daných rozvrhem, ale na nenásilném přechodu z předškolní výchovy na školní práci (viz Vzdelávací program 1. ročníku – 5.2). Týdenní počet hodin Tv nesmí klesnout pod dvě.

Další organizační formy

projekty – zaměřeny na zabezpečení některých průřezových témat (bod 3.12)

exkurze, vlastivědné výlety

celostátní olympiády, vědomostní, dovednostní a sportovní soutěže – účast podle nabídky a okamžitých možností školy

mezitřídní sportovní soutěže

Nečínská míle

návštěvy divadelních a filmových představení - zařazovány podle programu divadla a kina

praktický výcvik dovedností v mimoškolních organizacích

plavecký výcvik 2. a 3. ročníku v rámci Tv v rozsahu minimálně 40 hodin – plavecký bazén

Zájmové kroužky

Škola nabízí pestrou škálu kroužků nad rámec učebního plánu, aby tímto způsobem mohli žáci rozvíjet své schopnosti a zájmy. Jde o dobrovolnou aktivitu, jež se odehrává v době mimo vzdělávací proces. Nabídka bude upřesňována vždy na počátku školního roku.

2. stupeň

Časová dotace jednotlivým vyučovacím předmětům

Třída	6.	7.	8.	9.	Celkem (disponibilní hod.)
Český jazyk	5	5	5	4	19 (4)
Anglický jazyk	3	4	4	4	15 (3)
Matematika	5	5	5	4	19 (4)
Informatika	1	1	1	1	4 (3)
Dějepis	1	2	2	3	8 (1)
Výchova osobnosti	1	1	1	1	4
Fyzika	2	2	2	2	8 (1)
Chemie	-	-	2	2	4
Přírodopis	2	2	1	2	7 (1)
Zeměpis	2	2	2	1	7 (1)
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Pracovní výchova	1	1	-	1	3
Ruský jazyk	-	-	3	3	6
C e l k e m	28	30	32	32	122 (18)

Komentář k tabulkovému přehledu

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je rozdělen do předmětů Výchova osobnosti a Přírodopis.

Další organizační formy

- **projekty** – zaměřeny na zabezpečení některých průřezových témat (viz 3.12)
- **semináře** – využívány průběžně podle konkrétní nabídky různých institucí
- **exkurze**
 - zpracování dřeva (Pila Hříměždice, příp. jinde)
 - těžba a zpracování kamene (Kamenolom Nečín)
 - zemědělské hospodaření (družstva a farmy v okolí Nečíně)
 - Hornické muzeum Příbram, Svatá Hora
 - Památník Karla Čapka (Strž u Staré Huti), Křečovice, Vojna, Vysoká u Příbrami
 - Praha hl. m.
- **celostátní olympiády, vědomostní a dovednostní soutěže** – účast podle nabídky a okamžitých možností školy

- **regionální a meziškolní sportovní soutěže – účast podle nabídky a okamžitých možností školy**
- **sportovní soutěže mezitřídní**
 - Nečínská míle – ŘŠ
 - Mikulášská latka - Če
 - Vánoční turnaj ve stolním tenise
 - NFbL a OM ZŠ Nečín
- **návštěvy divadelních a filmových představení a výstav - zařazovány podle programu divadla, kina a galerií – účast nejméně 1x ročně**

Zájmové kroužky

Škola nabízí pestrou škálu kroužků nad rámec učebního plánu, aby tímto způsobem mohli žáci rozvíjet své schopnosti a zájmy. Jde o dobrovolnou aktivitu, jež se odehrává v době mimo vzdělávací proces. Nabídka bude upřesňována vždy na počátku školního roku.

Různé

Do ŠVP je zařazen lyžařský výcvik pro žáky 7. třídy (1 týden).

Významné celoškolní akce

- **společné akce**
 - povinné téma Chování za mimořádných situací (6 hodin)
 - Den Země
 - Den dětí (ve spolupráci se žáky 9. třídy)
 - Mikuláš u ŠD a MŠ
- **sportovní soutěže**
 - Olympijský den v olympijském roce
- **veřejně prospěšné akce**
 - sběr papíru
 - sběr bylin
 - sběr kaštanů
 - recyklování
- **prezentační akce**
 - vánoční jarmark / velikonoční jarmark, podle nařízení ředitele školy
 - vánoční koncert pro děti a rodiče, spojený s ohňostrojem (ve spolupráci s místním SDH)
- **různé**
 - předvánoční bruslení

Učební osnovy

Případně v Učebním plánu (včetně poznámek k učebnímu plánu) a v Učebních osnovách uvedete předměty speciálně pedagogické péče, organizační změny související s prováděním podpůrných opatření – dělení hodin, prodloužení základního vzdělání, odlišnou délku hodin apod.

V Učebním plánu je *na prvním stupni nutné případně upravit počet hodin vyučovacího předmětu, který vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura*. U většiny škol půjde o případnou úpravu počtu hodin čerpaných ze vzdělávací oblasti Jazyka jazyková komunikace a počtu čerpaných disponibilních hodin. Vzdělávací obsah se nezmění, proto nemusí být učební osnovy z tohoto důvodu měněny. Tuto změnu případně upravíte i v poznámkách k učebnímu plánu pokud obsahovaly údaje o čerpání disponibilní dotace. Podobně informaci o změně čerpání upravte v charakteristice vyučovacího předmětu, pokud tyto údaje obsahovala.

Struktura učebních osnov

Výukové cíle

Výukový cíl je možné chápat jako představu o kvalitativních i kvantitativních změnách u jednotlivých žáků v oblasti kognitivní, afektivní a psychomotorické, kterých má být dosaženo ve stanoveném čase v procesu výuky. Výukové cíle nejsou jenom prostředkem konkretizujícím obecné cílové zaměření v daném předmětu, ale mají významnou usměrňující a motivující roli v činnosti žáků, podněcující k aktivitě a samostatnosti. Cíle dávají výuce řád, pomáhají zvolit přiměřené vyučovací metody i hodnocení.

Z hlediska praktické použitelnosti ve výuce jsou výukové cíle členěny na **kognitivní** (poznávací), **afektivní** (postojové) a **psychomotorické** (výcvikové). Každý z těchto typů je nutné promýšlet a formulovat samostatně.

Požadavky na výukové cíle

Komplexnost. Povinností učitele je, aby systematicky pracoval se všemi třemi dimenzemi výukových cílů a akceptoval jejich vzájemnou souvislost. Požadavek komplexnosti nelze zajistit na stejné úrovni v každé vyučovací hodině, ale měl by být dodržen v rámci tematického celku.

Konzistentnost (soudržnost). Výukové cíle témat a vyučovacích hodin musí vyplývat z cílů tematických celků a ty z obecných cílů předmětu.

Kontrolovatelnost. Zda došlo k zamýšleným změnám v kompetencích žáka (znalostech, dovednostech, postojích) je možné posoudit jen na základě pozorovatelné činnosti žáků. Proto musí vymezení cíle vyjadřovat, jaké činnosti, jakého výkonu jsou žáci schopni dosáhnout.

Přiměřenost. Musí být stanoveny takové cíle, které jsou náročné, ale současně splnitelné pro většinu žáků. Učitel musí vycházet z předpokladu nestejně úrovně jednotlivých žáků a v rámci vnitřní diferenciace zadávat nadaným žákům další nebo náročnější cíle.

Stanovení výukových cílů

Výukové cíle **předmětu** jsou stanoveny v charakteristice každého vyučovacího předmětu.

Výukové cíle **tematických celků** v každém předmětu jsou stanoveny v **Rámcových výukových cílech** (RVC), jež jsou přílohou ŠVP. Jejich naplňování je ověřováno soustavou evaluačních prostředků, jejichž přehled je rovněž v příloze ŠVP.

Výukové cíle **témat a vyučovacích hodin** jsou součástí příprav jednotlivých vyučujících.

Vyučovací předměty

Předmět	Stupeň	Vzdělávací obor	Vzdělávací oblast
Český jazyk	1. – 2.	Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace
Anglický jazyk	1. – 2.	Cizí jazyk	
Matematika	1. – 2.	Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace
Informatika	1. – 2.	Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie
Člověk a svět	1.	Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět
Dějepis	2.	Dějepis	Člověk a společnost Člověk a zdraví
Výchova osobnosti	2.	Výchova k občanství Výchova ke zdraví	
Fyzika	2.	Fyzika	Člověk a příroda
Chemie	2.	Chemie	Člověk a zdraví
Přírodopis	2.	Přírodopis Výchova ke zdraví	Člověk a příroda Člověk a zdraví
Zeměpis	2.	Zeměpis	Umění a kultura
Hudební výchova	1. – 2.	Hudební výchova	
Výtvarná výchova	2.	Výtvarná výchova	Umění a kultura Člověk a svět práce
Výtvarné činnosti	1.	Výtvarná výchova Člověk a svět práce	
Tělesná výchova	1. – 2.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví
Pracovní výchova	2.	Člověk a svět práce	Člověk a svět práce
Povinně volitelné předměty			
Německý jazyk	2.	Cizí jazyk	Jazyk a jazyková komunikace
Cvičení z češtiny	2.	Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace
Cvičení z matematiky	2.	Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace
Informatická praktika	2.	Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie
Anglická konverzace	2.	Cizí jazyk	Jazyk a jazyková komunikace
Dramatická výchova	1. – 2.	Český jazyk a literatura Výchova k občanství Hudební výchova	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a společnost Umění a kultura
Sborový zpěv	1. – 2.	Hudební výchova	Umění a kultura
Tvořivé práce	1. – 2.	Výtvarná výchova Člověk a svět práce	Umění a kultura Člověk a svět práce
Sportovní hry	1. – 2.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví
Příprava pokrmů	2.	Člověk a svět práce	Člověk a svět práce

Učivo a očekávané výstupy

Učivo je v tabulkovém přehledu zařazeno do jednotlivých ročníků a provázáno s očekávanými výstupy převzatými z Rámcového vzdělávacího plánu a průřezovými tématy.

9. ročník

V předmětech Český jazyk, Matematika, Dějepis, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis bude výuka novému učivu ukončena do konce 3. čtvrtletí. Ve 4. čtvrtletí bude vzdělávací proces zaměřen na:

opakování a systemizaci učiva daného předmětu za celý 2. stupeň. Žáci by měli absolvovat ZŠ s ucelenými vědomostmi v daném oboru na úrovni, která jim umožní praktické využití i bezproblémový přechod na střední stupeň vzdělávání. Tato úroveň bude ověřována závěrečnými zkouškami.

prohlubování a upevňování dovedností. Do vyučování budou zařazovány úlohy rozvíjející tvůrčí, logické a kritické myšlení, které umožní zaměřit se na méně rozvinuté klíčové kompetence.

práci s průřezovými tématy. Žáci si budou osvojovat jak témata nová, na která se nenašel vhodný prostor v předchozích ročnících, tak i témata, s nimiž se sice již setkali. Nový pohled z nadhledu na učivo v jednotlivých předmětech jim umožňuje přistoupit k průřezovým tématům kvalitativně novým způsobem.

posílení samostatnosti a rozvoj umění se učit. Zde by měla být zúročena jedna z klíčových kompetencí. Žáci by si na třídních i osobních projektových úkolech měli ověřit schopnost samostatně vyhledávat a zpracovávat informace.

Učební program 1. ročníku

O tom, jaké výsledky přinese základní vzdělávání, se rozhoduje již při vstupu do školy. To, jakým způsobem vstoupí dítě do role žáka, zásadním způsobem určuje, jaký vztah si vytvoří ke škole, k roli učitelů, k procesu vzdělávání i ke spolužákům. Proto je vzdělávací program pro 1. ročník koncipován samostatně.

Osvojení role žáka

Vstup do školy patří k nejnáročnějším událostem v životě člověka. Role žáka ukončuje bezstarostnost předškolního věku a vyžaduje osvojení celé řady sociálních a poznávacích návyků. Staví také každé dítě před kvalitativně nové úkoly na cestě k získání elementární gramotnosti. Děti většinou vstupují do školy rády a v očekávání, že se tu setkají s něčím neobyčejným ve srovnání s domovem a mateřskou školou. Tušení a očekávání novosti školního života usnadňuje dítěti adaptaci požadavků na chování, normy vztahů ke spolužákům a na denní rozvrh. Tyto požadavky chápe dítě jako společensky významné a potřebné, přesto při jejich naplňování musí zvládat četné obtíže. Některé souvisejí s novým školním režimem (přicházet včas, mít připraveny věci a vypracovány úkoly, sedět klidně v určitých fázích vyučovací hodiny), jiné s novými vztahy (respektování autority učitele, ohleduplnost vůči spolužákům) i s výukou jako novou činností (soustředit pozornost, přihlásit se o slovo, formulovat dotazy i odpovědi). Učitel by měl pomoci žákům překonat tyto potíže při vytváření nezbytných návyků především **vlídností** a **trpělivostí** na jedné straně, ale zároveň **důsledností** na straně druhé. Je důležité hned od počátku vést nového žáka k pochopení rozdílu mezi dřívějšími a novými pozicemi, povinnostmi a právy. Děti jsou již schopny v tomto věku porozumět smyslu osvojovaných norem a pravidel, není proto nutné jim stále dokola vše vysvětlovat, ale důsledně trvat na dodržování. Nedůslednost vede děti k názoru, že dodržování norem závisí na náladě dospělých, na vzniklé situaci nebo na jejich přání, tj. že mají formální ráz a musí se plnit nikoli pro jejich vnitřní nutnost, ale pro vnější okolnosti, včetně strachu z trestu. Kromě toho, nejsou-li požadavky pevné a jednoznačné, nepocítují děti svéráznost nového období svého života, což může narušit jejich zájem o školu.

Vytvoření společenství třídy

Aby se ze třídy, jež je na počátku nahodilou, různorodou skupinou jednotlivců, kteří se většinou ani navzájem neznají, stalo **společenství** (druhý domov), v němž se bude každý žák cítit příjemně a bezpečně, kde bude pobývat rád, není vůbec snadné, ale natolik důležité pro další pozitivní osobnostní růst žáků, že mu je nutné věnovat soustavnou pozornost. Třída je místem, v němž si každý žák nejen osvojuje nezbytné sociální dovednosti a návyky, ale je rovněž konfrontován s druhými v oblasti svých schopností a zájmů. Především jde o to naučit se dávat i přijímat, pomoci i požádat o pomoc, neubližovat druhým tělesně ani urážkami a posměchem, nebýt lhostejný k problémům spolužáků, ale také vnímat kvalitu svého pracovního prostředí (pořádek, čistota, estetický vzhled). Zde sehrává nesmírně důležitou roli osobnost učitele, neboť pro žáky v tomto období je učitel **nespornou, respektovanou autoritou**. Názor učitele je pro žáky směrodatný, s ním se otevřeně dělí o svoje starosti, zážitky i rodinné události. Učitel tak má dostatek příležitostí **poznat individualitu žáků** a podle ní je **vhodně podněcovat a usměrňovat**. Jeho postoje musí vyzařovat lásku a zájem, podporovat přátelství dětí, pro slabší nacházet slova povzbuzení a pochvaly, u nadaných vytykáat přílišné sebevědomí, nepřehlížet žádné formy ubližování, razantně zasáhnout v případě šikany.

Pozitivní vztah ke škole

Úspěšně zvládnutá role žáka i nekonfliktní sociální atmosféra ve třídě přispívají k navození **pozitivního vztahu** ke škole jako k místu, kde je možné poznávat zajímavé věci, prožívat napínavé události a naučit se užitečným dovednostem. Pozitivní vztah je podmínkou k probuzení **touhy po sebevzdělávání** vedoucí ke stimulaci potřeby sebevzdělávání jako nezbytného vnitřního faktoru ovlivňujícího pozitivně kvalitu vzdělávacího procesu nejen na základní škole, ale i po celý život. Pozitivní vztah je ovlivněn i způsobem zprostředkování učiva – přiměřeně náročným výběrem a použitými výukovými metodami. Jeho vytváření je usnadněno i tím, že děti v tomto věkovém období, až na výjimky, jsou emocionálně stabilní, s převažující dlouhotrvající **radostnou a optimistickou náladou**.

Elementární gramotnost

Během 1. ročníku se odehraje největší vzdělávací skok, nemající obdobu po celou další povinnou školní docházku. Žák se stane **gramotným** – je schopen přečíst si i písemně zaznamenat určitou informaci a používat základní matematické operace sčítání, odčítání, porovnání, i když na elementární úrovni. Osvojit si tyto nezbytné nástroje dalšího vzdělávání představuje pro každého žáka kvalitativně nový úkol, s jakým se ve svém životě dosud nesetkal. Vyžaduje to přejít od názorného (intuitivního) myšlení ke **konkrétním logickým operacím**, soustředit na určitou dobu **pozornost** na pokyny vyučujícího i na vlastní konání, průběžně i zpětně **kontrolovat** své výsledky, uvědomovat si chyby a poučit se z nich a celou řadu dalších úkolů. To představuje jedinečnou příležitost, aby žák mohl prožívat nádherné, dramatické otevírání světa informací, radost z nových dovedností, jež před ním otevírají netušené možnosti, a zdravé sebevědomí, tak nezbytné na další cestě vzdělávání. Aby se plně využily i tyto silné motivační prvky, musí každý učitel najít správnou **míru v rozsahu** učiva, **v tempu** jeho zprostředkování i **v respektování individuality** každého žáka. Jako škodlivé se jeví jak přetěžování žáků přenášené následně i do časově náročných domácích úkolů, tak i nedostatečné vytížení, které nenaplnuje jejich aspiraci „nebýt už dítětem, které si jenom hraje“ a vede pak k nudě a nezájmu o školní práci. Totéž se projevuje v příliš rychlém, nebo příliš pomalém tempu. Rovněž schopnost učitele rozeznat včas individuální potřeby v osvojování gramotnosti a najít pro jednotlivé žáky nejvhodnější učební postupy může výrazně zlepšit dosahované výsledky, na druhé straně neschopnost učitele či tendence k frontálnosti výuky se může stát pro mnohé žáky „kamenem úrazu“ na jejich další vzdělávací cestě. Každý učitel je vázán tím, aby vstup žáků do školy jak v oblasti vytváření nezbytných pracovních návyků, tak především v osvojování nového učiva byl **plynulý, postupný a přiměřeně náročný**.

Rozvíjení tvořivosti

Mladší školní věk bývá také nazýván „věk střízlivého realismu“ a doba mezi 6. a 8. rokem „stadium správných odpovědí“. Z psychologického hlediska je to doba útlumu spontánní tvořivé aktivity, tak typické pro předškolní věk. Je zčásti zapříčiněn adaptací na školní práci a zčásti nutností posunout tvořivost z roviny fantazijní do reality. Záleží tedy do značné míry na stylu školní práce, zda útlum bude značný, nebo malý. Jelikož metody tvořivého vyučování patří ke stěžejním prvkům systému ŠVP, je vytvořen co nejširší prostor pro **udržení a rozvoj tvořivosti** především skrze hudební, výtvarné a dramatické činnosti. I když se **představivost** udržuje na úrovni statických obrazů, charakterizujících reálný objekt velmi přibližně, chudých na detaily, jde především o udržení spontánnosti, o podněcování touhy **objevovat věci nově**, v neobvyklých situacích, o vytváření příležitostí **vyjádřit se skrze různé umělecké prostředky**, ale také se s nimi sžívat, učinit je přirozenými stejně jako řeč. Důležitým se stává pro realizaci ŠVP i využití „umělecké“ tvořivosti k **diagnostice** vloh, osobnostních rysů i zájmů, jež umožní učitelům lépe žáky poznat a tomuto poznání přizpůsobit i styl své práce.

Hra – nosná metoda

Hra, příp. její prvky, je i na 1. stupni ZŠ nejpřirozenější činností dětí. Hra je náplní dětství. Formuje psychické obsahy, procesy, vlastnosti, vztahy i stavy – je prostředkem poznávání, přetváření i prožívání. Její účastníci v ní žijí intenzivním životem a vkládají do ní všechny své schopnosti, rozum, vůli a cit. Je projevem i formujícím činitelem dětské osobnosti. V dětské hře, i když je z valné části napodobováním, se nachází i značný prostor pro **tvořivou nvenci**. Proto má své nezastupitelné místo vedle učení také v 1. ročníku. Vhodným způsobem jsou využívány všechny druhy her – orientačně explorační (hra s hračkami), úlohové (hra „na něco“), konstruktivní, pohybové i hry s pravidly – ať už jako samostatné prvky vzdělávacího procesu nebo jako motivační prvky při osvojování gramotnosti.

„Práce šlehtí člověka“

Žáci by si měli upevnit a dále rozvíjet pracovní návyky z předškolního vzdělávání. Jestliže se to nestane v tomto období, je velmi obtížné je vytvořit později. Jde například o úklid třídy, utření tabule, zalití květin, srovnání lavic a židlí aj. Skrze ně si žáci vštěpují **úctu k práci** a její smysl a učí se překonávat i vlastní lenost a udělat něco prospěšného pro druhé. Zařazováním dalších pracovních činností si žáci utvářejí **dovednost plánovat** postup úkonů a použití různých nástrojů k uskutečnění cíle. Nezanedbatelný význam pro ně má i **rozvoj** hrubé i jemné **motoriky**, což se projeví nejen v kultivovanosti pohybu, ale např. i v úhlednosti písma a kvalitě výtvarného projevu.

Český jazyk (Čj)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk má významné místo ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Užívání českého jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti.

Komunikační a slohová výchova učí žáky vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu. Vede k analyzování a kritickému posouzení jeho obsahu.

Jazyková výchova přispívá k získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Učí žáky přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování.

V literární výchově žáci poznávají základní literární druhy prostřednictvím četby, postihují umělecké záměry autora, formulují vlastní názory o přečteném díle a rozlišují literární fikci od skutečnosti.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

- **Komunikační výchova**
osvojení správné a trvalé techniky a kvality čtení a psaní
vnímání a osvojování jazyka a jeho prostředků k získávání a předávání informací
souvislé vyjadřování potřeb, prožitků a sdělování vlastních názorů
správné a kultivované používání mateřského jazyka v běžných situacích
získání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
ústní a písemné vyjadřování ve vztahu k odlišným adresátům

- **Jazyková výchova**
ovládnutí jazykových prostředků češtiny jako základních předpokladů úspěšného vzdělávání v dalších oblastech
rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
chápaní mateřského jazyka jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního a kulturního bohatství
poznání bohatosti českého jazyka a jeho slovní zásoby, praktické používání elementárních pravidel stylistiky
osvojení podstatných poznatků ze systému českého jazyka
praktické zvládnutí základů českého jazyka

- **Literární výchova**

čtení s porozuměním přiměřeně svému věku a postupné vytváření základních čtenářských dovedností a návyků
interpretace přečteného textu

získání elementárních poznatků, které jsou důležité pro pochopení čteného textu, pro jeho rozbor a hodnocení

seznámení s nejdůležitějšími literárními žánry a formami, rozlišení hodnotné literatury od literatury konzumní a manipulační

na základě četby utváření čtenářského vkusu a trvalého zájmu o literaturu

individuální prožívání slovesného uměleckého díla a sdílení čtenářských zážitků

rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře a k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, rozvoj emocionálního a estetického citění

chápání funkce divadla, filmu, televize a ostatních médií, orientace v jejich nabídce z hlediska kvality a významu pro vlastní život

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I-VI.

Očekávané výstupy (1. stupeň)

Komunikační a slohová výchova

1. plynule čte s porozuměním
2. rozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
10. píše věcně a formálně správně jednoduchá sdělení
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh
12. čte s porozuměním náročné texty potichu i nahlas
13. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
14. posuzuje úplnost i neúplnost jednoduchého sdělení
15. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

16. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
17. rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě
18. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
19. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
20. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
21. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.22p. vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- 1.23p. má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- 1.24p. v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- 1.25p. popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- 1.26p. opisuje a přepisuje jednoduché texty
- 1.27p. píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- 1.28p. píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy
- 1.29p. ovládá hůlkové písmo
- 1.30p. tvoří otázky a odpovídá na ně

Jazyková výchova

1. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
2. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná
3. porovnává a třídí slova podle obecného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
4. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
5. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
6. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
7. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
8. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
9. porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
10. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
11. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
12. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
13. vyhledává základní skladební dvojici

14. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně mění větu jednoduchou v souvětí
15. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
16. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
17. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- 2.18p. pozná podstatná jména a slovesa
- 2.19p. dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- 2.20p. rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- 2.21p. určuje samohlásky a souhlásky
- 2.22p. seřadí slova podle abecedy
- 2.23p.- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- 2.24p.- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Literární výchova

1. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
2. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
3. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
4. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
5. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
6. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
7. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
8. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- 3.9p. dramatizuje jednoduchý příběh
- 3.10p. vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- 3.11p. čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- 3.12p. určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- 3.13p. rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Etická výchova

1. reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
2. uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení
3. dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
4. identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí
5. jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
6. iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně

Vzdělávací obsah (1. stupeň)

Ročník: 1.
Časová dotace: 9 hodin týdně
Portfolio: ---

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Čtení</u> - rozvoj fonetického sluchu (využití her) - poznávání jednotlivých písmen a hlásek - zrková syntéza a analýza všech druhů slabik a slov - délka samohlásek - hlasité čtení jednoduchých vět (správná intonace) - uspořádání slov ve větě - porozumění přečtené větě	1.1 1.2 1.4 2.1	- roztleskat slovo na slabiky - určit počet slabik ve slově - složit a rozložit slovo podle sluchu - správně seřadit hlásky ve slabice a slabiky ve slově - poznat jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám - rozlišit písmeno velké a malé, tiskací a psací - přečíst všechny druhy slabik a slov - správně přečíst dlouhé a krátké samohlásky - přečíst jednoduché věty se správnou intonací - přečíst správně interpunkční znaménka ve větě - prokázat porozumění větě - poznat nadpis, řádek, stránku	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání
<u>Naslouchání</u> - navazování očního kontaktu - naslouchání předčítaným veršům, pohádkám, hádankám, příběhům - kladení otázek	1.2 1.3 1.4 2.1	- navázat a udržet oční kontakt - porozumět pokynům přiměřené složitosti a zareagovat na ně - pozorně vyslechnout předčítaný či vyprávěný text - prokázat porozumění přečtenému textu - utvořit a položit vhodnou otázku k slyšenému textu	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Mluvený projev</u> - správné dýchání - měkký hlasový začátek - vhodné tempo řeči - správná výslovnost - slovo spojené s pohybem (správné držení těla) - pozdrav, oslovení, omluva, poděkování, prosba	1.3 1.4 1.5	- nacvičit měkký hlasový začátek - pohlídat si správné dýchání i výslovnost - zvolit vhodné tempo řeči a správnou hlasitost - použít vhodné oslovení - správně se omluvit, poděkovat, poprosit, pozdravit	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích
<u>Písemný projev</u> - příprava na psaní (uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení, držení psacího náčiní) - rozlišení psacího a tiskacího písma a číslic) - psaní písmen a slov - opisy a přepisy jednoduchých slov a vět - nácvik psaní diktátu jednoduchých slov	1.8 1.9	- vhodně si připravit pracovní prostředí - sednout si vzpřímeně, oba lokty na lavici, hlavu vzhůru - správně uchopit psací náčiní - uvolnit ruku - napsat správný tvar psacího i tiskacího písmene - spojit písmena ve slabiky a slabiky ve slova - opsat či přepsat jednoduchý text - správně opsat interpunkční znaménka - napsat jednoduchá slova podle diktátu	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání
<u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> - recitace dětských říkadel, rozpočítáadel ... - vypravování podle obrázkové osnovy - dramatizace textů - maňásci	1.11 3.1 3.4	- zarecitovat říkadlo, rozpočítávadlo, jednoduché verše - odvyprávět příběh podle obrázkové osnovy - dramatizovat text podle pokynů učitele - ilustrovat text - pantomimicky předvést něco z přečteného textu - vyjádřit své pocity z přečteného textu - poznat pohádku a odlišit ji od ostatních vyprávění	1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.6 – vzájemné poznávání se ve třídě 1.7 – péče o dobré vztahy 1.8 – řeč těla, zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální 1.9 – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci

Ročník: 2.
Časová dotace: 9 hodin týdně
Portfolio: ---

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Čtení</u> - - plynulé čtení jednoduchých textů (správná hlasitost, výslovnost) - - čtení s porozuměním (správná intonace, frázování) - - počátky tichého čtení - - vedení k individuální četbě	1.1 1.2 1.4	- plynule číst jednoduché texty (správná hlasitost, výslovnost) - číst s porozuměním (správná intonace, frázování) - začít s tichým čtením - začít s individuálním čtením	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání
<u>Naslouchání</u> - - zdvořilé naslouchání při dialogu - - střídání rolí mluvčího a posluchače - pozorné naslouchání přednesu	1.3	- zdvořile naslouchat při dialogu - střídat roli posluchače a mluvčího - naslouchat pozorně přednesu	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
<u>Mluvený projev</u> - základy ústního vyjadřování ve větách - vypravování podle obrázkové osnovy - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování) - sdělení vlastního názoru, vyjádření svých pocitů - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - spisovné vyjadřování	1.5 1.7 1.6 1.11	- vyjádřit se ve větách - vypravovat podle obrázkové osnovy - osvojit základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování) - sdělit vlastní názor, vyjádřit své pocity - použít mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - spisovně se vyjádřit	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.8 – řeč těla, zvuků a slov; komunikace v různých situacích

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Písemný projev</u> - - zvládnutí správných tvarů písmen abecedy - - opis, přepis jednoduchých textů - - psaní vlastní adresy - - interpunkční znaménka nad písmeny a za větami - - řazení vět v textu	1.9	- užít správných tvarů písmen abecedy - opsat, přepsat jednoduché texty - psát vlastní adresu - užít interpunkční znaménka nad písmeny a za větami - seřadit věty v textu	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání
<u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> - ilustrace (spojitost s textem) - dramatizace - převyprávění příběhu - vymýšlení vlastního názvu pro příběh	1.11 3.4	- vytvořit ilustraci (spojitost s textem) - zdramatizovat text - převyprávět příběh - vymyslet vlastní název pro příběh	1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.6 – vzájemné poznávání se ve třídě 1.7 – péče o dobré vztahy 1.8 – řeč těla, zvuků a slov; komunikace v různých situacích
<u>Základní literární pojmy</u> - - na jednoduchých textech rozlišení poezie a prózy - - hádanka - - rozdíl báseň - píseň - - spisovatel, ilustrátor	3.3	- na jednoduchých textech rozlišit poezii a prózu - uhádnout hádanku - rozlišit báseň - píseň - rozlišit spisovatel - ilustrátor	
<u>Zvuková stránka jazyka</u> - - stavba slabiky (hláska, písmeno) - - stavba slova, věty - - pořádek slov ve větě - - dělení slov na konci řádků v jednoduchých případech - - seznámení o abecedě - - výslovnost slabik dě, tě, ně - - rozlišování vět podle významu (oznamovací, rozk., tázací, přací)	2.1 2.7	- rozlišit hláska – písmeno - okomentovat stavbu slabiky, slova, věty - uspořádat slova ve větě - rozdělit slovo na konci řádku - poznat základy abecedy - správně vyslovit slabiky dě, tě, ně - rozlišit věty podle významu	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> - obohacování slovní zásoby - význam slov, pojmy	2.2	- rozšiřovat slovní zásobu - vysvětlit význam slov, pojmů	
<u>Tvarosloví</u> - podstatná jména a slovesa	2.4	- vyhledat podstatná jména a slovesa	
<u>Pravopis</u> - psaní velkých písmen na začátku věty a u vlastních jmen osob a zvířat - samohlásky a souhlásky (měkké, tvrdé – psaní i, y, obojetné pouze vyjmenovat - - písmeno ě – slabiky dě, tě, ně (psaní, výslovnost) - - spodoba slov - - psaní ú/ů	2.8	- užít velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen osob a zvířat - zvládnout pravopis měkkých a tvrdých slabik - pouze vyjmenovat souhlásky obojetné - správně napsat a vyslovit slabiky dě, tě, ně - vyřešit spodobu slov - zvládnout pravopis ú/ů	

Ročník: 3.
Časová dotace: 9 hodin týdně
Portfolio: Literární a slohové práce dle uvážení vyučujícího
 Prověrka (-y)

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Čtení</u> - zdokonalování plynulého čtení (frázování, tempo ...) <u>Etická výchova</u> - sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebpřijetí, sebeovládání, podpora sebeoceňování	1.1 4.2	- zdokonalit plynulé čtení (správná hlasitost, výslovnost, frázování, tempo...) - číst s porozuměním danému textu - pokračovat s tichým čtením a individuálním čtením - uvědomit si své schopnosti a silné stránky - podpořit své pozitivní sebehodnocení, sebeovládání, sebeoceňování	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání
<u>Naslouchání</u> - prohlubování pozorného naslouchání při předčítání - orientace v slyšeném textu <u>Etická výchova</u> - základy neverbální komunikace –seznámení se s možnostmi, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta	1.2 4.1	- prohloubit pozorné naslouchání při předčítání a přednesu - zdvořile naslouchat při dialogu - střídat roli posluchače a mluvčího - procvičit orientaci v slyšeném textu - seznámit se s možnostmi neverbální komunikace (postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky) - vyvarovat se používání hrubých výrazů ve verbální komunikaci - zvládnout položit vhodnou otázku	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornost a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání 1.9 – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
<u>Mluvený projev</u> - volné vypravování motivované učitelem - vypravování podle osnovy - besedy o knihách, filmech a televizních pořadech	1.4 1.5 1.6 1.7	- volně vyprávět na motivaci danou učitelem - vyprávět podle obrázkové osnovy - besedovat o knihách, filmech a televizních pořadech - sdělit vlastní názor, vyjádřit své pocity - použít mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - spisovně se vyjádřit	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Písemný projev</u> - dokončení výcviku psaní - zvyšování rychlosti psaní - úprava, čitelnost, přehlednost - sebekontrola - přání, pohlednice - popis věci	1.8 1.9 1.10	- dokončit výcvik psaní - zvýšit rychlost psaní - dbát na úpravu, čitelnost, přehlednost a sebekontrolu - napsat přání a pohlednici - popsat věci	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání
<u>Zážitkové čtení</u> - četba jako zdroj zážitků (orientace v textu, tiché čtení, předčítání) - četba jako zdroj poznatků o přírodě, o současnosti, o minulosti - podpora zájmu o individuální četbu - vyjadřování svých pocitů z přečteného	3.2	- využít četbu jako zdroj zážitků (orientace v textu, tiché čtení, předčítání) - využít četbu jako zdroj poznatků o přírodě, o současnosti, o minulosti - vytvořit zájem o individuální četbu - vyjádřit své pocity z přečteného	1.2 – zdravé a vyrovnané sebepojetí 3.1 – život dětí v jiných zemích
<u>Tvořivá činnost s literárním textem</u> - tvoření osnovy k vypravování - tvoření názvu k příběhu - dramatizace - reprodukce přečteného - recitace básně - domýšlení jednoduchých příběhů	3.1 3.4	- vymyslet vlastní název pro příběh - vytvořit osnovu k vypravování - vytvořit ilustraci (spojitost s textem) - zdramatizovat text - reprodukovat přečtený příběh - domyslet jednoduchý příběh - recitovat básně	1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.6 – vzájemné poznávání se ve třídě 1.7 – péče o dobré vztahy 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání 1.9 – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Základní literární pojmy</u> - poezie, próza - pohádka - prozaik, básník, spisovatel - přísloví, pranostiky	3.3	- rozlišit poezii a prózu - poznat pohádku - rozlišit básník-spisovatel-prozaik - rozlišit přísloví a pranostiky	
<u>Zvuková stránka jazyka</u> - osvojení abecedy	2.1	- osvojit si abecedu	
<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> - další obohacování slovní zásoby - porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost) - slova nadřazená, podřazená, souřadná - práce se Slovníkem spisovné češtiny - Stavba slova	2.2 2.3 2.5	- obohatit a rozšířit slovní zásobu - porovnat a třídít slova podle zobecněného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost) - rozlišit slova nadřazená, podřazená, souřadná - vysvětlit význam slov, pojmů - pracovat se Slovníkem spisovné češtiny - rozlišit stavbu slova u příbuzných slov	
<u>Tvarosloví</u> - slovní druhy bez zájmen a příslovcí - podstatná jména – rod, číslo a pád - slovesa – osoba a číslo	2.4	vyhledat a určit slovní druhy v základních tvarech (bez zájmen a příslovcí) u podstatných jmen určit rod, číslo a pád skloňování podstatných jmen u sloves určit osobu a číslo	
<u>Skladba</u> - věta jednoduchá, souvětí	2.6	- rozlišit větu jednoduchou a souvětí	
<u>Pravopis</u> - vyjmenovaná slova - vlastní jména	2.8	- zvládnout pravopis vyjmenovaných slov a příbuzných slov - zvládnout pravopis vlastních jmen	

Ročník: 4.
Časová dotace: 8 hodin týdně
Portfolio: Pravopisná a doplňovací cvičení
 Diktáty
 Čtenářské listy
 Testy přiměřené náročnosti
 Jednoduché slohové útvary dle uvážení vyučujícího
 Ilustrace
 Projekt – Vyjmenovaná slova

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Čtení</u> - rozvoj techniky čtení (intonace, správný přízvuk slovní i větný, prvky uměleckého přednesu) - čtení s porozuměním <u>Etická výchova</u> - pozitivní hodnocení sebe i druhých	1.4 1.12 4.2 4.3	- zdokonalit techniku čtení (intonace, správný přízvuk slovní i větný, prvky uměleckého přednesu) - číst s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - pečlivě vyslovit, opravit svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - užít čtení jako zdroj získání informací - zvládnout pozitivně hodnotit sebe (sebepoznání, sebeovládání, sebeoceňování, sebe prezentace, ...) i druhé (pozornost, laskavost, pochvala, uznání, ...)	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání
<u>Naslouchání</u> - besedy o uměleckých dílech, filmech a televizních pořadech - výchova diváka (posluchače) - přednes básně, úryvků z prózy	1.3 3.1	- číst a přednést z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - užít základní komunikační pravidla v rozhovoru - vystřídat roli posluchače a mluvčího, orientovat se v textu - vyjádřit názor o uměleckých dílech, filmech a televizních pořadech	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání 1.9 – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci

<u>Mluvený a písemný projev</u> - zvyšování úrovně vyjadřovacích schopností - užití výstižných spisovných a citově zabarvených slov a synonym - vypravování zážitků podle dané osnovy. - volné vypravování na dané téma - zásady popisu - přání, dopis - vyplnění poštovní průvodky, poukázky, posílání zásilky - velká tiskací písmena - správné tvary písma při respektování osobního rukopisu - úprava napsaného textu - uvědomělá sebekontrola napsaného textu - volná reprodukce textu - praktické využití abecedy (seznamy, slovníky, telefonní seznamy, poštovní směrovací čísla)	1.2 1.5 1.6 1.7 1.9 1.10 1.14 1.15 1.19 3.6	- zvýšit úroveň vyjadřovacích schopností - vhodně a správně užít spisovná, citově zabarvená slova a synonyma - vyprávět podle osnovy, volně na dané téma - popsat přiměřeným způsobem daný objekt - napsat přání, dopis - vyplnit průvodku, poukázku - napsat velká tiskací písmena - napsat správné tvary písma (při respektování osobního rukopisu) - vhodně upravit napsaný text - reprodukovat obsah sdělení, textu - užít abecedu v praktických situacích - sdělit vlastní názor, vyjádřit pocity a užít prostředků řeči těla	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích
<u>Zážitkové čtení</u> - tiché čtení s porozuměním (dětské příběhy) - výběr četby podle osobního zájmu - zápis o četbě v deníku - atmosféra příběhu - vyjadřování vlastních postojů ke knize - myšlenky, které se mi líbí - rozeznávat různé typy vyjadřování autorů - využívání školní knihovny <u>Etická výchova</u> - komunikace citů	1.13 3.2 3.5 3.7 4.4	- číst potichu s porozuměním (dětské příběhy) - vybrat četbu podle osobního zájmu - zapsat četbu do deníku - vyjádřit vlastní postoj ke knize, popsat atmosféru příběhu - zformulovat myšlenky, vyjádřit své pocity a dojmy z přečteného textu - rozlišit podstatné a okrajové informace v textu - zaznamenat podstatné informace - rozeznat různé způsoby vyjadřování autorů - rozlišit různé typy uměleckých neuměleckých textů - využít školní knihovnu - pokusit se ústně i písemně vyjádřit a usměrňovat základní city a pocity (spokojenost, radost, sympatie, smutek, obavy, hněv, ...) 	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 6.1 – hodnotící prvky ve sdělení 6.2 – různé typy sdělení, jejich rozlišování, funkce

<u>Tvořivá činnost s literárním textem</u> - loutky, masky, moderování - dramatizace - práce s klíčovým slovem - živé obrazy k textu - vyhledávání informací v učebnicích a dětských encyklopediích	1.4 1.13	- vyjádřit své dojmy z četby a zaznamenat je - rozlišit podstatné a okrajové informace v textu - zaznamenat podstatné informace - volně reprodukovat text - dramatizovat text (loutky, masky, moderování, živé obrazy k textu) - doprovodit výtvarně text - přednést vhodný literární text - vyhledat informace v učebnici a encyklopedii - rozeznat a určit klíčové slovo - pečlivě vyslovit, opravit nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.6 – vzájemné poznávání se ve třídě 1.7 – péče o dobré vztahy 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání 1.9 – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
<u>Základní literární pojmy</u> - umělecké, populární, naukové texty - encyklopedie - pohádka, povídka, bajka, pověst místní nebo regionální - vlastnosti literárních postav	3.8	- užít elementární literární pojmy při jednoduchém rozboru literárních textů (pohádka, povídka, bajka, pověst místní nebo regionální, literární postava) - rozlišit různé typy uměleckých a neuměleckých textů (umělecký, populární, naukový, encyklopedie) - určit vlastnosti literárních postav	
<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> - stavba slova (předpona, kořen, přípona, koncovka) - synonyma, antonyma, slova mnohoznačná - odvozování, skládání	2.10	- porovnat významy slov a určit synonyma, antonyma, slova mnohoznačná, slova souřadná, podřazená, nadřazená - rozlišit ve slově kořen, část příponovou, předponovou, koncovku - vytvořit nová slova odvozováním a skládáním	
<u>Tvarosloví</u> - druhy slov - podstatná jména – vzory - slovesa – osoba, číslo, čas (u slovesných tvarů v oznamovacím způsobu) - rozdíl předpona a předložka	2.2 2.4	- určit slovní druhy - u podstatných jmen určit vzor - u sloves v oznamovacím způsobu určit osobu, číslo, čas - rozlišit a správně napsat předponu a předložku	
<u>Skladba</u> - základy tvoření jednoduchých souvětí	2.6 2.14 2.15	- rozlišit větu jednoduchou a souvětí - spojit věty v souvětí, vzorce souvětí - tvořit jednoduchá souvětí - užít vhodných spojovacích výrazů, obměnit je	

<u>Pravopis</u> - psaní bě – bje, pě, vě – vje - vlastní jména – zeměpisné názvy, jednoduché názvy států - koncovky podstatných jmen	2.8	- napsat správně skupiny bě-bje, pě, vě-vje - napsat správně vlastní jména (zeměpisné názvy, jednoduché názvy států) - zvládnout pravopis v koncovkách podstatných jmen	

Ročník: 5.
Časová dotace: 8 hodin týdně
Portfolio: Pravopisná a doplňovací cvičení
 Diktáty
 Čtenářské listy
 Testy přiměřené náročnosti
 Jednoduché slohové útvary dle uvážení vyučujícího
 Ilustrace
 Projekt – Koncovky podstatných jmen

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Čtení</u> - rozvoj techniky čtení s důrazem na správnost, porozumění, rychlost - výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu	1.12 3.1	- zdokonalit techniku čtení s důrazem na správnost a rychlost - výrazně číst s prvky uměleckého přednesu - číst s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - číst a přednášet z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání
<u>Naslouchání</u> - schopnost prokázat porozumění slyšeného textu - pozorné vnímání hlavní linie příběhu při poslechu uměleckého díla	1.2 1.12	- číst s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - správně reagovat na písemné nebo mluvené pokyny přiměřené složitosti - rozlišit podstatné a okrajové informace v textu, podstatné informace zaznamenat - určit hlavní linii příběhu při poslechu uměleckého díla - porozumět slyšenému textu	1.1– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání 1.9 – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci

<u>Mluvený a písemný projev</u> - podle komunikačního záměru volba správné intonace, přízvuku, pauzy, tempa - volná reprodukce přečteného textu (zápis textu, tvorba vlastních textů) - jasné a srozumitelné vyjadřování - vypravování bajky – pohádky - dopis, telegram, SMS, inzerát, oznámení, příspěvek do časopisu, pozvánka, plakát - klíčová slova - výpisky z textu - posuzování úplnosti či neúplnosti jednoduchého sdělení - telefonní rozhovor, vzkaz na záznamníku <u>Etická výchova</u> - základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích	1.13 1.14 1.15 1.16 1.18 4.1	- zvolit vhodnou intonaci, přízvuk, pauzu a tempo dle komunikačního záměru - volně reprodukovat obsah sdělení, určit fakta sdělení - rozlišit úplnost a neúplnost jednoduchých sdělení, určit klíčová slova - rozlišit podstatné a okrajové informace v textu, podstatné informace zaznamenat - vyjádřit se jasně a srozumitelně, vyprávět bajku, pohádku - vést správně dialog (telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku) - sestavit osnovu vyprávění - vytvořit krátký mluvený nebo písemný projev s dodržení časové posloupnosti - psát správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry (dopis, telegram, sms, inzerát, oznámení, příspěvek do časopisu, pozvánka, plakát) - zvolit správný pozdrav - formovat prosbu, poděkování	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.3 – cvičení sebekontroly, sebeovládání 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 6.2 – různé typy sdělení, jejich rozlišování, funkce
<u>Zážitkové čtení</u> - vnímání rozdílů v uměleckém zpracování textů (comics, dobrodružná četba, pohádka, pověst, bajka) <u>Etická výchova</u> - komunikace citů - základy asertivního chování - pozitivní hodnocení druhých - akceptace druhého	1.17 3.7 4.5 4.6 4.8	- rozlišit různé typy uměleckých a neuměleckých textů (comics, dobrodružná četba, pohádka, pověst, bajka) - rozeznat různé způsoby vyjadřování autorů - rozpoznat manipulativní komunikaci v reklamě - usměrňovat a vyjadřovat základní city, radost, smutek, ... - hledat možnosti jak vycházet se spolužáky, kamarády, dospělými - rozlišovat mezi nabídkami druhých (odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, ...) - vyhledávat pozitivní vlastnosti druhých, nacvičovat přátelské přijetí - umět odpustit	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 6.1 – hodnotící prvky ve sdělení 6.2 – různé typy sdělení, jejich rozlišování, funkce

<u>Tvořivá činnost s literárním textem</u> - recitace - dramatizace - nácvik hříčky, scénky, příprava kulturního pořadu - sestavení osnovy k popisu a vyprávění - pokusy o vlastní tvorbu (bajka, pohádka, básnička) - styk s vnějším světem, hledání společného řešení (třídní časopis) <u>Etická výchova</u> - základy verbální komunikace - pozitivní hodnocení sebe a druhých - tvořivost v mezilidských vztazích - schopnost spolupráce - elementární prosociálnost	1.20 1.21 3.1 3.4 4.1 4.3 4.4 4.7 4.8	- pracovat tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a svých schopností - dramatizovat texty (hříčka, scénka, příprava kulturního pořadu) - sestavit osnovu vyprávění a popisu - vytvořit krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti - číst a přednést ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - osvojit si vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty, sebehodnocení, sebedůvěry - projevovat druhým pozornost, laskavost - podílet se na společném plnění úkolů - radovat se ze společné činnosti a výsledků - zvládat základní pravidla spolupráce - vyjádřit mimikou, gestem, omluvu, prosbu apod.	1.4 – dovednosti pro pozitivní naladění mysli 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání 1.9 – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci 6.7 – redakce třídního časopisu
<u>Základní literární pojmy</u> - rým, verš, sloka - hlavní linie příběhu	3.8	- užít elementární literární pojmy při jednoduchém rozboru literárních textů (rým, verš, sloka) - určit hlavní linii příběhu	
<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> - další obohacování slovní zásoby (homonyma, synonyma, opozita, slova mnohoznačná a jednoznačná) - Stavba slova (i koncovka)	2.9 2.10	- porovnat významy slov a určit synonyma, antonyma, homonyma, jednoznačná, mnohoznačná, příbuzná - rozlišit ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	

<u>Tvarosloví</u> - slovesa zvratná - časování v oznamovacím způsobu (všech časů) - slovesné tvary jednoduché a složené - úvod do soustavy slovesných způsobů (oznamovací, rozkazovací, podmínovací) - přídavná jména – druhy, vzory - slova spisovná a jejich nespisovné tvary	2.11 2.12	- časovat slovesa v oznamovacím způsobu ve všech časech - určit zvrtné sloveso, slovesné tvary jednoduché a složené - seznámit se se slovesným způsobem - určit druhy a vzory přídavných jmen - rozlišit slova spisovná a jejich nespisovné tvary	
<u>Skladba</u> - přísudek - podmět vyjádřený, nevyjádřený - shoda podmětu s přísudkem	2.13	- vyhledat základní skladební dvojici - určit podmět vyjádřený, nevyjádřený - určit přísudek - v neúplné základní skladební dvojici označit základ věty - užít správně pravidla syntaktického pravopisu (shoda přísudku s podmětem) v jednoduchých případech	
<u>Pravopis</u> - psaní koncovek přičestí minulého v jednoduchých případech - vlastní jména – národnosti, víceslovné názvy států a jejich zkratky - přídavná jména (tvrdá, měkká) - psaní bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně	2.8 2.16 2.17	- napsat správně koncovky přičestí minulého v jednoduchých případech - napsat správně vlastní jména (národnosti, víceslovné názvy států a jejich zkratky) - zvládnout pravopis v koncovkách příd. jmen tvrdých a měkkých - napsat správně skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně	

Očekávané výstupy (2. stupeň)

Komunikační a slohová výchova

- 1.1. odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- 1.2. rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- 1.3. rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- 1.4. dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- 1.5. odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- 1.6. v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- 1.7. zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- 1.8. využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- 1.9. uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- 1.10. využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- 1.11p. čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- 1.12p. komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- 1.13p. píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Jazyková výchova

- 2.1. spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- 2.2. rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- 2.3. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- 2.4. správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- 2.5. využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- 2.6. rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí
- 2.7. v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

2.8. rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

2.9p. orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

2.10p. pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

2.11p. rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

2.12p. rozezná větu jednoduchou od souvětí

2.13p. správně píše slova s předponami a předložkami

2.14p. ovládá pravopis vyjmenovaných slov

2.15p. zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Literární výchova

3.1. uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

3.2. rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

3.3. formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

3.4. tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

3.5. rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

3.6. rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

3.7. uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

3.8. porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

3.9. vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

3.10p. orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

3.11p. ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

3.12p. rozezná základní literární druhy a žánry

3.13p. dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře Vzdělávací obsah (2. stupeň)

Ročník:	6.
Časová dotace:	5 hodin týdně
Portfolio:	Kontrolní diktáty: 6 ročně Jazykové rozборы: 2 souhrnné – pololetí a konec šk. roku Kontrolní slohové práce: Dopis Vypravování Popis Čtenářské deníky: nejméně 4 záznamy ročně Referáty: referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky Literární projekty: podle výběru učitele

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova vypravování (ústní a písemné, podle obrázků, vlastní četby, poslechu, hry, filmu, zachycení vlastních zážitků, jednoduchá osnova, odstavce) popis (popis děje, předmětu, pracovního postupu) dopis (soukromý, pohlednice, adresát a odesílatel) tiskopisy (složenko, průvodka, telegram), SMS člověk ve společnosti (pozdravy, vyřizování vzkazů) mluvní cvičení - samostatné vystoupení, společné hodnocení (obsah, jazyk, plynulost, tempo, hlasitost, výslovnost, důrazy, pauzy) výpisky	1.1 1.2 1.4 1.5 1.6 1.8 1.9 1.10	- přednést hlasitý, slohově i jazykově správný souvislý projev na dané téma - posoudit úroveň dodržování stanovených kritérií - formulovat a napsat výstižný nadpis textu - sestavit osnovu vypravování - dokončit započatý text - napsat krátké vypravování (zápletka, vyvrcholení, rozuzlení) - vhodně využít přímou řeč, uvozovací věty - použít dějově výstižná slovesa - sestavit osnovu popisu - napsat krátký popis - použít výstižná přídavná jména (označování vlastností) a podstatná jména (označování částí popisovaného předmětu) - vyjádřit a formulovat spisovně dané (určité) osobní sdělení - dodržet jednotlivé části dopisu – zdůvodnit - vyplnit objednávku, poštovní poukázku, poštovní průvodku - vyhledat klíčové myšlenky textu - vytvořit přehledný, prostorově i graficky členěný text - vyhledat důležité myšlenky textu	1.2 – moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebezpojetí 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; specifické komunikační dovednosti; komunikace v různých situacích

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- zvolit grafické prostředky - vytvořit a napsat přehledný text - vyjádřit všechny dostupné pozdravy - vyřídít jednoduché vzkazy doma i ve škole (správně zařadit ve vhodné situaci)	
Jazyková výchova tvoření slov - odvozování (upevnění pojmů stavba slova, předpona, kořen, přípona, koncovka, slova příbuzná), skládání význam slov (slova neutrální, citově zabarvená) tvarosloví (přídavná jména – skloňování a stupňování, druhy zájmen, skloňování osobních zájmen, druhy číslovek, psaní číslovek základních a řadových, skloňování číslovek dva / dvě, oba / obě, slovesa – podmíňovací způsob, stupňování příslovci) skladba (podmět všeobecný, přísudek jmenný se sponou, rozpoznávání nebo doplňování skladebních dvojic, přímá řeč) pravopis (souláskové skupiny, velká písmena v zeměpisných názvech, předpony s-, z-, vz-, i, y u přídavných jmen) obecné poučení o jazyce (jazyk národní, skupiny slovanských jazyků, používání jazykových příruček)	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6 2.7 2.8	- určit ve slově kořen, předponu, příponu a koncovku - rozlišit příponu a koncovku - přiřadit k danému slovu slova příbuzná - nalézt k odvozenému slovu slovo základové - najít v textu slovo složené - rozlišit slovo odvozené a složené - určit věcný význam slova pomocí slovníku - definovat synonyma a antonyma – uvést příklady - vytvořit synonymickou řadu - nahradit ve větě slovo synonymem (antonymem) - určit slovo neutrální a citově zabarvené - vyjmenovat 10 slovních druhů – ke každému příklady - určit jednotlivé slovní druhy ve větě - sestavit větu se stanovenou skladbou slovních druhů - vyjmenovat mluvnické významy podstatných jmen a uvést příklady - určit u podstatných jmen mluvnické významy a vzor - vyjmenovat druhy přídavných jmen, vzory - určit u přídavných jmen druh, vzor, stupeň a mluvnické významy - vyskloňovat přídavná jména - vytvořit 2. a 3. stupeň přídavného jména - vyjmenovat druhy zájmen - vyhledat je v textu, určit jejich druh - vyskloňovat osobní zájmena - užít ve větách správné tvary zájmen - vyjmenovat druhy číslovek - vyhledat je v textu, určit jejich druh - vyskloňovat číslovku dva, oba - užít ve větách správné tvary číslovek - použít ve větách správné spojení číslovky s počítaným	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity 3.1 – naši sousedé v Evropě 3.2 – naše vlast a Evropa; Evropa a svět 4.3 – rovnost všech etnických skupin a kultur

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		předmětem - rozlišit slovesné tvary jednoduché a složené - vyčasovat slovesa ve všech časech a způsobech - určit u slovesného tvaru osobu, číslo, čas a způsob - vytvořit slovesný tvar podle zadaných mluvnických významů - vyhledat v textu příslovce a určit druh - vytvořit 2. a 3. stupeň příslovce - určit ve větě větné členy - vyhledat ve větě skladební dvojice a určit, který člen je řídící a který závislý - zakreslit graficky stavbu věty - vytvořit větu podle daného schématu - rozlišit podmět vyjádřený, nevyjádřený a všeobecný - vyhledat v textu přísudek a rozpoznat přísudek slovesný a jmenný se sponou - zapsat přímou řeč a uvozovací větu třemi způsoby - napsat diktovaný text bez pravopisných chyb - správně doplnit do textu vynechaná písmena - opravit text s pravopisnými chybami - odůvodnit jednotlivé pravopisné jevy (souhláskové skupiny, velká písmena v zeměpisných názvech, předpony s-, z-, vz-, přídavná jména) - vyhledat a rozlišit v textu prvky spisovného a nespisovného jazyka - vyjmenovat skupiny slovanských jazyků	
Literární výchova literární druhy (poezie, próza, drama) literární žánry (pohádka, báje – mýtus, pověst, povídka; tragédie, komedie, činohra) próza (námet, idea, téma, motiv, postava, konflikt, prostředí, titul) drama (monolog, dialog, scénář, scéna, režie, inscenace) poezie (verš, sloka - strofa, rým, rytmus) lidová slovesnost (písň, říkadla, přísloví, pranostiky, hádanky,	3.1 3.3 3.4 3.6 3.9	- odlišit krásnou a naučnou literaturu - vysvětlit rozdíl mezi poezií, prózou a dramatem - určit základní literární druh daného textu - vysvětlit obsah pojmů verš, sloka - strofa, rým, rytmus - vyhledat tyto jevy v daných textech - objasnit rozdíl mezi lyrickou a epickou poezií - charakterizovat povídku a román - vysvětlit pojmy námet, téma, motiv, postava, prostředí, titul, idea, konflikt - vyhledat tyto pojmy v daném textu a určit je - odlišit drama a prózu	4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik 6.1 – identifikování základních orientačních prvků v textu

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
anekdoty) interpretace literárních děl (ústní i písemná) přednes literárních textů inscenace dramatického textu pokusy o vlastní literární tvorbu využívání slovníků, encyklopedií a jiné odborné literatury i internetu		- charakterizovat komedii, tragédii a činohru a odlišit je od sebe navzájem - vysvětlit obsah pojmů scénář, režisér, monolog, dialog, scéna, jeviště, hlediště, kulisy, inscenace, dramatizace, dějství (jednání), premiéra - charakterizovat pohádku - uvést nejméně 3 autory pohádek - určit na přečtené pohádce hlavní znaky pohádky - charakterizovat pověst (báji, mýtus) - odlišit pohádku a pověst - určit na přečtené pověsti její hlavní znaky - určit na přečtené báji její hlavní znaky - charakterizovat pojmy písně, říkadla, přísloví, pranostiky, hádanky, anekdoty - uvést příklady z přečteného textu - vyhledat hlavní myšlenku textu - vyjádřit pocity a myšlenky při četbě básně - vyhledat rým sdružený, střídavý a obkročný - zdůvodnit použití určitých jazykových prostředků - jednoduše charakterizovat hlavní postavy - reprodukovat báseň nebo úryvek prózy - přednášet hlasitě, plynule, se spisovnou výslovností - vyjádřit vhodný úryvek prózy dramaticky - zpracovat vhodný úryvek prózy do jednoduchého scénáře a ten realizovat - vytvořit vlastní literární text - zapracovat osvojené znalosti základů literární teorie daného literárního žánru	

Ročník:	7.
Časová dotace:	5 hodin týdně
Portfolio:	Kontrolní diktáty: 6 ročně Jazykové rozbor: 2 souhrnné – pololetí a konec šk. roku Kontrolní slohové práce: Vypravování Popis Oznámení, zpráva Čtenářské deníky: nejméně 4 záznamy ročně Referáty: referáty přidělené učitelem a výběrové referáty aktivně připravené žáky Literární projekty: podle výběru učitele

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Komunikační a slohová výchova</u> vypravování (ústní a písemné, kompozice – úvod, zápleтка, vyvrcholení, rozuzlení, závěr, používání výstižných dějových sloves, přímé řeči, zosobnění, hovorové češtiny) popis (popis osoby, místnosti, bytu, budovy, práce v domácnosti, návod, recept) zpráva, oznámení (základní rozlišení, vlastní tvorba) člověk ve společnosti (telefonování, představování, vystupování u lékaře, v obchodě, v kině, v divadle) mluvní cvičení – samostatné vystoupení, společné hodnocení (obsah, jazyk, plynulost, tempo, hlasitost, výslovnost, důrazy, pauzy) výpisky	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 1.6 1.9 1.10	- přednést hlasitá, uspořádaná, plynulá, jazykově i slohově správná mluvní cvičení na daná témata - posoudit úroveň dodržování stanovených kritérií - sestavit osnovu vypravování - napsat vypravování se zápletkou, vyvrcholením a rozuzlením - použít dějově výstižná slovesa - vhodně a formálně správně využít přímou řeč a uvozovací věty - vhodně využívat délky vět a slovesného času - v ústním vypravování vhodně použít prvky hovorové češtiny - sestavit osnovu delšího popisu - napsat výstižný popis osoby - ústně popsat místnost, byt, budovu - používat výstižná přídavná jména a slovesa - napsat přehledný a věcně úplný popis činnosti - k dané události napsat oznámení a zprávu - rozlišit zprávu a oznámení (vyhledat v tisku zprávu a oznámení) - předvést telefonický rozhovor na dané téma - vyčerpávajícím způsobem provést představování v různých variantách - nacvičit a předvést vystoupení u lékaře, v obchodě, v kině a v divadle	1.2 – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje vztahy k druhým lidem 1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; specifické komunikační dovednosti; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie; asertivní komunikace 6.4 – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názorů a postoje

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- vyhledat klíčové myšlenky textu - zvolit vhodné zvýrazňovací prostředky - vytvořit přehledný, prostorově i graficky členěný text	
Jazyková výchova tvoření slov (zkratky, zkratková slova, tituly) význam slov (homonyma, slova mnohoznačná) tvarosloví (druhy podstatných jmen - hromadná, pomnožná, látková, abstraktní, konkrétní, tvary dvojného čísla, jmenné tvary přídavných jmen, skloňování zbývajících zájmen – bez týž, tentýž, jenž, skloňování číslovek, slovesný rod a vid, příslovecné spřežky) skladba (rozvíjející větné členy, holý, rozvitý a několikanásobný větný člen, změna přímé řeči v nepřímou, užití věty zvolací a přací) pravopis (psaní velkých písmen – pokračování, jmenné tvary přídavných jmen, tvarosloví – komplexně, shoda přísudku s několikanásobným podmětem, interpunkce ve větě jednoduché) zvuková stránka jazyka (přízvuk slovní a větný, členění souvislé řeči - pauzy, frázování) obecné poučení o jazyce (rozvrstvení národního jazyka, používání jazykových příruček)	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6 2.7 2.8	- určit u daného slova způsob, jakým jím byla obohacena slovní zásoba - rozlišit odvozování, skládání a zkracování - objasnit vytvoření různých zkratk, zkratkových slov a titulů - uvést příklady na jednotlivé druhy zkratk a zkratkových slov - objasnit obsah pojmu homonymum, uvést příklady - rozlišit slova jednoznačná a mnohoznačná - určit u mnohoznačných slov základní význam a významy přenesené - rozlišit jména obecná a vlastní - rozlišit jména hromadná, pomnožná a látková - rozlišit jména abstraktní a konkrétní - uvést příklady jednotlivých druhů podstatných jmen, vyhledat je v daném textu - použít správné tvary dvojného čísla podstatných jmen - vytvořit od tvarů přídavných jmen tvrdých jmenné tvary - najít je v daném textu - vyskloňovat zájmena (bez týž, tentýž, jenž) - užít ve větách správné tvary zájmen - vyskloňovat číslovky - vyhledat v textu číslovky v různých tvarech a vytvořit tvary 1. pádu - použít ve větách správné spojení číslovky s počítaným předmětem - určit slovesný rod a vid - převést slovesný tvar z rodu činného do trpného a naopak - převést slovesný tvar vidu dokonavého na nedokonavý a naopak - vyhledat v textu příslovce a příslovecné spřežky - vysvětlit tvoření příslovecných spřežek - napsat diktovaný text bez pravopisných chyb (kromě složitější interpunkce) se zaměřením na psaní velkých písmen, jmenných tvarů přídavných jmen, shodu přísudku s několikanásobným podmětem	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- správně doplnit do textu vynechaná písmena - opravit text s pravopisnými chybami - odůvodnit jednotlivé pravopisné jevy - přečíst daný text se správným slovním a větným přízvukem - přednést daný text se správným členěním (pauzy, frázování) - rozlišit text ve spisovném a nespisovném jazyce - objasnit útvary národního jazyka - využít Pravidla českého pravopisu, Slovníku spisovné češtiny a ostatních jazykových příruček - vyhledat v textu předmět, příslovečné určení, přívlastek a doplněk - rozlišit tyto rozvíjející větné členy holé, rozvité a několikanásobné - změnit přímou řeč na nepřímou a naopak - vyhledat v textu věty zvolací a přací - zakreslit graficky stavbu věty - vytvořit větu podle daného schématu	
Literární výchova próza (bajka, epos, legenda, kronika – letopis, román – dobrodružný, detektivní, historický, sci-fi, humoristický, dívčí, western, horor) drama (fraška, muzikál; filmové a divadelní ztvárnění příběhu) poezie (lyrická – píseň, lyrika milostná, přírodní, duchovní, vlastenecká, satirická, úvahová, lyrickoepická – balada, romance, epická – bajka, epos) básnické prostředky (eufonie – libozvučnost, epiteton – básnický přívlastek, gradace – stupňování, kontrast, metafora, metonymie, hyperbola – nadsázka, neologismus – novotvar, poetismus, pointa, personifikace – zživotnění, přirovnání, refrén, volný verš)	3.1 3.3 3.5 3.6 3.9	- charakterizovat bajku, epos, legendu, kroniku, různé druhy románů - rozeznat na vybraných dílech znaky bajky, eposu, legendy a kroniky - vysvětlit pojmy fraška a muzikál - zpracovat vhodný úryvek prózy do jednoduchého scénáře a ten realizovat - rozlišit lyrickou, epickou a lyrickoepickou tvorbu - rozeznat na vybraných dílech znaky lyrické, epické a lyrickoepické tvorby - objasnit pojmy eufonie, epiteton, gradace, kontrast, metafora, metonymie, hyperbola, pointa, personifikace, přirovnání, refrén a volný verš - vyhledat tyto básnické prostředky v daném textu - uvést lidové zvyky v daných ročních obdobích (Velikonoce, poutě, posvícení, Vánoce apod.) - rozlišit útvary ústní lidové slovesnosti (pohádky, pověsti, písně, říkadla apod.) - rozlišit literaturu hodnotnou a konzumní - doložit svůj názor argumenty - vyjádřit pocity a myšlenky při četbě textu	1.9 – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
lidová slovesnost (lidové zvyky; sběratelství) literatura hodnotná a konzumní, kýč, brak, comics interpretace literárních děl (ústní i písemná) přednes literárních textů inscenace dramatického textu pokusy o vlastní literární tvorbu využívání slovníků, encyklopedií a jiné odborné literatury i internetu		- zdůvodnit použití literárních prostředků - objevit motivaci postav - jednoduše charakterizovat hlavní postavy - přesně reprodukovat báseň nebo úryvek prózy - přednášet hlasitě, plynule, se spisovnou výslovností - pokusit se hlasovými prostředky dosáhnout uměleckého vyjádření a vyvolat estetický prožitek - vyjádřit vhodný úryvek prózy dramaticky - vytvořit vlastní literární text podle svých schopností (př. bajka) - vyhledat informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích (na internetu)	

Ročník:	8.
Časová dotace:	5 hodiny týdně
Portfolio:	Kontrolní diktáty: 6 ročně Jazykové rozборы: 2 souhrnné – pololetí a konec šk. roku Kontrolní slohové práce: charakteristika výklad životopis, strukturovaný životopis úřední dopis (žádost) Čtenářské deníky: nejméně 4 záznamy ročně Referáty: referáty přidělené učitelem a výběrové referáty aktivně připravené žáky Literární projekty: podle výběru učitele

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova charakteristika blízké a známé osoby, literární postavy výklad výtah, výpisky životopis – vlastní, rodinných příslušníků, známých osobností strukturovaný životopis dopis úřední, žádost objednávka inzerát pozdávka, plakát mluvní cvičení – samostatné vystoupení, společné hodnocení (obsah, jazyk, plynulost, tempo, hlasitost, výslovnost, důrazy, pauzy)	1.1 1.2 1.4 1.5 1.8 1.9 1.10	- přednést hlasitě, uspořádaně, plynulě, jazykově i slohově - správná mluvní cvičení na daná témata - posoudit úroveň dodržování stanovených kritérií - sestavit osnovu charakteristiky - uvést význam a výrazové prostředky charakteristiky - napsat charakteristiku spolužáka, známé osoby - napsat charakteristiku literární (filmové) postavy - sestavit výklad na libovolné téma (aktualizace) - zvolit vhodné jazykové prostředky - vyhledat klíčové myšlenky textu - zvolit vhodné jazykové prostředky - vytvořit přehledný, prostorově i graficky členěný text - na základě vyhledaných klíčových myšlenek zpracovat výtah - sestavit vlastní životopis - vyhledat potřebné informace k vytvoření životopisu rodinných příslušníků a známé osobnosti - napsat připravený životopis - sestavit osnovu vlastního strukturovaného životopisu - napsat svůj strukturovaný životopis - formulovat spisovným jazykem významově utříděné oficiální	1.2 – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje vztahy k druhým lidem 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích 1.8 – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci 6.3 – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení 6.6 – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		sdělení - dodržovat formální úpravu dopisu - charakterizovat žádost – její význam a výrazové prostředky - sepsat žádost - charakterizovat objednávku - napsat objednávku - vyhledat v tisku různé druhy inzerátů, roztrždit je a vysvětlit jejich účel - sestavit inzerát - charakterizovat pozvánku – její význam a výrazové prostředky - vytvořit přehlednou, prostorově i graficky utříděnou pozvánku - vytvořit plakát	školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
Jazyková výchova tvoření slov (slova přejatá, obohacování slovní zásoby – celkový přehled) tvarosloví (skloňování týž, tentýž, jenž) skladba (věta jednoduchá, souvětí, věta hlavní a vedlejší, druhy vedlejších vět, souvětí souřadné a podřadné, souřadné poměry mezi hlavními větami, pořádek slov ve větě) pravopis (slova přejatá, psaní čárky před spojkou a) obecné poučení o jazyce (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, základy vývoje českého jazyka, používání slovníku cizích slov)	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6 2.7 2.8	- určit u daného slova způsob, jakým jím byla obohacena slovní zásoba - spisovně vyslovit běžně užívaná slova přejatá - vyskloňovat zájmena týž, tentýž, jenž - využít správných tvarů zájmena jenž v souvětích - charakterizovat větu jednoduchou a souvětí - rozlišit větu jednoduchou a souvětí - rozlišit větu hlavní a větu vedlejší - charakterizovat jednotlivé druhy vedlejších vět a vyhledat je v textu - změnit větný člen na vedlejší větu a naopak - rozlišit souvětí souřadné a podřadné - charakterizovat souřadné poměry mezi hlavními větami a vyhledat je v textu - zakreslit graficky stavbu souvětí - vytvořit souvětí podle daného schématu - opravit v textu chybnou interpunkci - opravit v textu chybný pořádek slov - napsat diktovaný text bez pravopisných chyb - správně doplnit do textu interpunkční znaménka - odůvodnit psaní čárky před a v textu - opravit text s chybnou interpunkcí ve větě, v souvětí - správně napsat běžně užívaná slova přejatá (práce s PČP) - využít pro práci s textem slovníku cizích slov	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium 3.1 – naši sousedé v Evropě 3.2 – naše vlast a Evropa; Evropa a svět

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- objasnit obsah pojmů jazyková norma a kodifikace - jmenovat osobnosti, které se zabývaly tvorbou kodifikace našeho národního jazyka - dbát na správnou kulturu jazyka a řeči - charakterizovat základy vývoje českého jazyka - pokusit se převést krátké úryvky jednotlivých děl starší literatury do současného spisovného jazyka	
Literární výchova nejstarší světová literatura (epos – o Gilgamešovi) antická literatura (epos – Homér, Vergilius, <u>báje</u> , <u>bajka</u> – Ezop, <u>tragédie</u> , <u>komedie</u> , <u>elegie</u> – Ovidius) Bible (<u>podobensství</u> , <u>žalm</u> , <u>modlitba</u> , <u>milostná</u> a <u>duchovní lyrika</u>) středověká literatura (<u>legenda</u> – o sv. Václavovi, <u>duchovní píseň</u> – Hospodine, pomiluj ny, Svatý Václave, <u>husitské písně</u> , <u>milostné písně</u> – trubadúři, <u>kronika</u> – Kosmas, Dalimil, <u>epos</u> – Píseň o Rolandovi, Alexandreis, <u>satira</u> – Hradecký rukopis, <u>balada</u> – Villon, <u>cestopis</u> – Marco Polo); J. Hus humanismus a renesance (<u>cestopis</u> , <u>novela</u> – Boccaccio, <u>sonet</u> – Petrarca, Shakespeare, <u>drama</u> – Shakespeare); W. Shakespeare baroko (<u>lidová slovesnost</u> , <u>duchovní píseň</u> – Michna z Otradovic, <u>bajka</u> – La Fontaine, <u>alegorie</u> – Komenský, <u>komedie</u> + <u>karikatura</u> – Molière); J. Á. Komenský klasicismus a preromantismus (<u>bajka</u> – Krylov, <u>utopie</u> – Swift, <u>dobrodružný román</u> – Defoe, <u>encyklopedie</u>) romantismus (<u>sonet</u> – Mácha, <u>eufonie</u> –	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6 3.7 3.8 3.9	- uvést několik světově proslulých spisovatelů a jejich děl - rozeznat na vybraných dílech znaky báje, bajky a eposu - rozlišit tragédii a komedii - charakterizovat elegii - objasnit význam Bible - uvést několik českých i světových autorů a jejich děl - určit na vybraných dílech znaky legendy, duchovní, husitské a milostné písně, kroniky, eposu, satiry, balady a cestopisu - charakterizovat renesanční literaturu a uvést některé její představitele - objasnit pojmy novela a sonet - posoudit význam díla W. Shakespeara - charakterizovat barokní literaturu a uvést některé její představitele - vyjádřit vlastní názor na přečtený úryvek - charakterizovat literaturu klasicismu a uvést její představitele - objasnit pojmy encyklopedie, utopie a dobrodružný román - uvést hlavní znaky romantické literatury a alespoň 2 prozaiky a 2 básníky (a 1 dílo u každého z nich) - porovnat dílo klasicismu a romantismu a vyjádřit jeho význam ve vývoji literatury - posoudit působnost romantického díla v současném moderním světě - objasnit význam J. Dobrovského a J. Jungmanna pro kodifikaci národního jazyka - popsat roli českého divadla v procesu národního uvědomování - charakterizovat dílo J. K. Tyla, K. J. Erbena, F.L. Čelakovského, B. Němcové a K. H. Borovského a vyzdvihnout jejich přínos pro českou literaturu - vysvětlit pojmy alegorie a fraška - objasnit pojem epigram a zapamatovat si jeden Havlíčkův epigram - zhodnotit působivost satiry v díle K. H. Borovského	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie 4.1 – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; poznávání vlastního kulturního zakotvení 4.3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost 4.4 – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Mácha, <u>horor</u> – Poe, <u>historický román</u> – Dumas); K. H. Mácha, A. Dumas národní obrození (<u>sběratelství</u> – Němcová, Čelakovský, <u>pohádka</u> – Němcová, Erben, <u>balada</u> – Čelakovský, Erben, <u>eufonie</u> – Erben, <u>elegie</u> – Kollár, <u>alegorie</u> – Havlíček, <u>satira</u> – Havlíček, <u>epigram</u> – Havlíček, <u>drama</u> – Tyl, <u>fraška</u> – Klicpera); J. K. Tyl, B. Němcová, K. J. Erben, K. Havlíček Borovský realismus ve světové literatuře (<u>románový cyklus</u> – Balzac, <u>novela</u> – Čechov, <u>pohádka</u> – Andersen, <u>satirická povídka</u> – Čechov, <u>detektivní román</u> – Poe, <u>dobrodružná literatura</u> – Verne, May, Cooper) česká literatura 2. poloviny 19. století (<u>pohádka</u> – Karafiát, <u>balada</u> – Neruda, Bezruč, <u>romance</u> – Neruda, <u>různorodá poezie</u> – Vrchlický, <u>poezie pro děti</u> – Sládek, <u>karikatura</u> – Čech, <u>kronika</u> – Jirásek, <u>historický román</u> – Jirásek, <u>drama</u> – Jirásek, Stroupežnický, Mrštík, <u>fejton</u> – Neruda, <u>esej</u> – Březina); J. Neruda, A. Jirásek moderní literatura na přelomu 19. a 20. století („prokletí básníci“, <u>impresionismus</u> – Sova, <u>symbolismus</u> – Březina, Šrámek) interpretace literárních děl (ústní i písemná) přednes literárních textů inscenace dramatického textu pokusy o vlastní literární tvorbu využívání slovníků, encyklopedií a jiné odborné literatury i		- vyjádřit vlastní názor na přečtený úryvek nebo celé dílo - uvést hlavní znaky realistické literatury a alespoň 3 představitele světové prózy (a 1 dílo u každého z nich) - vysvětlit pojmy románový cyklus, detektivní román, dobrodružná literatura - porovnat romantické a realistické dílo - charakterizovat dílo J. Nerudy, J.V. Sládka, S. Čecha, A. Jirásky, J. Vrchlického a jejich přínos pro českou literaturu a kulturu - porovnat balady v díle K. J. Erbena a J. Nerudy - objasnit pojem fejton a jeho podobu v díle J. Nerudy - objasnit pojmy pseudonym, romance, esej, karikatura a historický román - objasnit význam „prokletých básníků“ a uvést jednoho jejich představitele - uvést hlavní znaky impresionismu a symbolismu - vyjádřit pocity a myšlenky při četbě poezie a prózy - objevit záměr autora - zdůvodnit použití určitých literárních prostředků (v poezii, próze i dramatu) - formulovat hlavní téma a hlavní myšlenku - charakterizovat hlavní postavy - vyjádřit vlastní hodnotící postoj - přesně reprodukovat báseň nebo úryvek prózy - recitovat (popř. číst) plynule, hlasitě, se správnou intonací a spisovnou výslovností - vyjádřit vlastní literární text podle svých schopností - převést daný prozaický text do divadelního scénáře - vyhledat informace v různých typech katalogů a v knihovně - najít a vypsát informace z encyklopedií - využít informací z internetu k vytvoření daných referátů a literárních projektů	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
internetu			

Ročník: 9.
Časová dotace: 4 hodiny týdně

Portfolio:

Kontrolní diktáty:	6 ročně
Jazykové rozbor:	2 souhrnné – pololetí a konec šk. roku
Kontrolní slohové práce:	Subjektivně zabarvený popis (líčení) Úvaha Výpisky Diskusní příspěvek
Čtenářské deníky:	nejméně 4 záznamy ročně
Referáty:	referáty přidělené učitelem a výběrové referáty aktivně připravené žáky
Projekty:	Tvorba třídního časopisu Komplexní jazykové rozbor Tvůrčí literární dílna (epigram, bajka, povídka, divadelní scénka)

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova subjektivně zabarvený popis (líčení) úvaha výpisky diskuse (diskusní příspěvek) tvorba příspěvku do školního časopisu, na webové stránky školy a do regionálních deníků souhrnné poučení o slohu a slohových útvarech funkční styly (hovorový, odborný, umělecký, administrativní, publicistický) mluvní cvičení – samostatné vystoupení, společné hodnocení (obsah, jazyk, plynulost, tempo, hlasitost, výslovnost, důrazy, pauzy)	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 1.7 1.8 1.9 1.10	- přednést hlasitě, uspořádaně, plynulě, jazykově i slohově správná mluvní cvičení na daná témata - posoudit úroveň dodržování stanovených kritérií - sestavit osnovu subjektivně zabarveného popisu - uvést význam a výrazové prostředky popisu - napsat subjektivně zabarvený popis známého (oblíbeného) místa ve dvou ročních obdobích - uvést význam a výrazové prostředky - napsat úvahu na aktuální téma - vyhledat klíčové myšlenky textu - zvolit vhodné jazykové prostředky - provést výpisky z výkladu (článek z učebnice, odborného časopisu) - charakterizovat diskusi, výběr jazykových prostředků - řídit diskusi na aktuální téma, koordinovat jednotlivé diskusní příspěvky - napsat diskusní příspěvek na dané aktuální téma - napsat libovolný článek do tisku - aktivně se podílet na napsání kolektivního příspěvku a zaslání do redakce	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovednosti pro učení a studium 1.2 – moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí 1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity 1.6 – vzájemné poznávání ve skupině 1.7 – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc 1.8 – dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie; asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- charakterizovat jednotlivé slohové útvary - užít správné jazykové prostředky - sestavit čtyři krátké slohové útvary (uvést jejich shodné a rozdílné znaky) - rozlišit jednotlivé funkční styly - najít a uvést příklady těchto funkčních stylů	proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace 1.9 – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci 6.3 – příklady pravidelností v uspořádání mediálních sdělení, zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení 6.6 – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení 6.7 – utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu
Jazyková výchova skladba (přívlastek těsný a volný, přístavek, vsuvka, samostatný větný člen, složité souvětí, interpunkce v souvětí) shrnutí učiva 6. – 9. ročníku (tvoření a význam slov, tvarosloví, pravopis)	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6 2.7 2.8	- charakterizovat jednotlivé druhy přívlastků (shodný, neshodný, několikanásobný, postupně rozvíjející, těsný, volný) - vyhledat tyto přívlastky v daném textu - rozlišit přívlastek a přístavek - najít v textu vsuvku a vysvětlit její význam - rozlišit, zda ji tvoří slovo, věta nebo souvětí - najít v daném textu samostatný větný člen - vysvětlit význam jeho použití v textu - vytvořit věty s různými samostatnými větnými členy (podmět, příslovečné určení, předmět, apod.)	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium 1.10 – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- přečíst správně složité souvětí, doplnit interpunkci a odůvodnit ji - opravit nesprávnou interpunkci - rozlišit způsob tvoření daných slov - najít u odvozených slov jednotlivé části (předpona, atd.) - vyhledat v textu slova odvozená, složená a přejatá - určit v daném textu slovní druhy; u ohebných slovních druhů určit příslušné mluvnické významy - napsat diktovaný text bez pravopisných chyb - správně doplnit do textu interpunkční znaménka a odůvodnit - opravit chybný text, opravované jevy zdůvodnit a objasnit - pracovat s jazykovými příručkami (PČP, Slovník cizích slov, atd.)	
Literární výchova obraz 1. světové války v literatuře (novela – Rolland, <u>satira</u> – Hašek); J. Hašek, E. M. Remarque, E. Hemingway česká a světová meziválečná literatura (<u>pohádka</u> – Čapkové, Háj, Hrubín, Lada, <u>poezie pro děti</u> – Hrubín, Čarek, <u>balada</u> – Wolker, <u>epitaf</u> – Wolker, <u>sonet</u> – Nezval, <u>asociace</u> – Nezval, <u>báseň v próze</u> – Halas, Deml, Holan, <u>bajka</u> – Čapek, Olbracht, <u>legenda</u> – Olbracht, <u>sci-fi</u> – Čapek, Wells, <u>satira</u> – Poláček, <u>drama</u> – Čapkové, Voskovec a Werich, <u>alegorie</u> – Čapek, <u>fejton</u> – Čapek, Bass, Poláček, <u>korespondence</u> – Kafka, <u>deník</u> – Orten, <u>esej</u> – F. X. Šalda) ; K. Čapek, F. Hrubín, J. Seifert, Osvobozené divadlo obraz 2. světové války v literatuře (deník Anne Frankové, Šolochov, Seghersová, Heller, Ryan; Drda,	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6 3.7 3.8 3.9	- uvést několik světově proslulých spisovatelů a jejich děl - charakterizovat novelu (R. Rolland) - posoudit význam satirického díla J. Haška - uvést alespoň 3 spisovatele a básníky píšící pro děti a jejich díla - charakterizovat znaky sociální balady a uvést příklady a autora - určit na vybraných dílech charakteristické znaky epitafru, sonetu, bajky a legendy - objasnit pojmy sci-fi, alegorie, asociace, fejton, esej, drama - zhodnotit význam Osvobozeného divadla - objasnit význam deníku a jeho podobu v díle J. Ortena - uvést alespoň 3 představitele světové literatury a 1 dílo u každého z nich - charakterizovat dílo J. Drdy, J. Fučíka, A. Lustiga, K. Ptáčníka, J. Otčenáška, L. Mňačka, B. Hrabala, J. Škvoreckého a vyzdvihnout jejich přínos pro českou literaturu - uvést několik představitelů světové a české literatury a 1 dílo u každého z nich - vysvětlit pojmy cestopis, muzikál, detektivní román, horor - objasnit význam absurdního dramatu a básníků s kytarou - posoudit roli Semaforu v procesu vývoje kultury - vysvětlit pojmy samizdat a exilová literatura - uvést jednoho představitele prózy a jednoho představitele poezie (a jedno dílo u každého z nich) - charakterizovat význam pohádky pro dětského čtenáře v tvorbě O. Sekory, V. Čtvrťka a M. Macourka	3.2 – naše vlast a Evropa; Evropa a svět 3.3 – klíčové mezníky evropské historie 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení 4.3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Fučík, Lustig, Ptáčník, Otčenášek, Mňačko, Hrabal, Škvorecký) česká a světová literatura po 2. světové válce (<u>cestopis</u> – Hanzelka a Zikmund, <u>muzikál</u> – My Fair Lady, West Side Story, <u>detektivní román</u> – Chandler, Simenon, Mc Bain, <u>horor</u> – Hitchcock, <u>sci-fi</u> – Bradbury, Orwell, Tolkien, Nesvadba, <u>beatnici</u> – Kerouac, Hrabě, <u>absurdní drama</u> – Beckett, Havel, <u>básníci s kytarou</u> – Dylan, Vysockij, Kryl, česká <u>poezie</u> – Kainar, Kolář, Skácel, <u>česká próza</u> – Procházka, Pavel, <u>divadla malých forem</u> – Semafor) současná česká literatura (<u>pohádka</u> – Sekora, Čtvrtek, Macourek, <u>poezie</u> – Žáček, <u>próza</u> – Hrabal, Páral, John, <u>divadlo</u> – Divadlo Járy Cimrmana, <u>samizdat</u> – Vaculík, Havel, <u>exilová literatura</u> – Kundera, Škvorecký, Kohout) vznik a vývoj filmu interpretace literárních děl (ústní i písemná) přednes literárních textů inscenace dramatického textu využívání slovníků, encyklopedií a jiné odborné literatury i internetu		- zhodnotit význam a působivost J. Cimrmana - objasnit počátky české a světové kinematografie - uvést české a slovenské „oscarové“ filmy a zhodnotit jejich význam v procesu vývoje české a slovenské kinematografie - vyjádřit pocity a myšlenky při četbě poezie a prózy - objevit záměr autora - zdůvodnit použití určitých literárních prostředků (v poezii, próze i dramatu) - formulovat hlavní téma a hlavní myšlenku - charakterizovat hlavní postavy - vyjádřit vlastní hodnotící postoj - přesně reprodukovat báseň nebo úryvek prózy - recitovat (popř. číst) plynule, hlasitě, se správnou intonací a spisovnou výslovností - vyhledat informace v různých typech katalogů a v knihovně - najít a vypsát informace z encyklopedií - využít informací z internetu k vytvoření daných referátů a literárních projektů	
4. čtvrtletí projekty – tvorba třídního časopisu; komplexní jazykové rozbor; tvůrčí dílna (epigram,		- shromažďovat aktuální informace z oblasti sportu, třídních a celoškolních akcí - vypracovat podle daných pokynů články pro třídní nebo školní časopis - aktivně se podílet na vydání třídního (školního) časopisu - samostatně, ve dvojicích, ve skupinách plnit a vypracovávat	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
bajka, povídka, divadelní scénka)		jednotlivé úkoly komplexního jazykového rozboru - napsat literární text podle svých schopností (epigram, bajka, povídka, scénář pro divadelní scénku) - přidělit role v jednoduchém divadelním představení, naučit se text role a předvést před třídou, popř. před jinou skupinou diváků	

Anglický jazyk (Aj)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Anglický jazyk pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním životě, v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice a prohlubuje uvědomění si závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění. Pomáhá otevírat nové možnosti uplatnění v životě a poskytuje větší možnost rozhledu a vnímání okolního světa.

Cílové zaměření vzdělávacího předmětu

postupné rozvíjení schopnosti chápat a správně interpretovat slyšené i čtené anglické texty a přiměřeně na ně reagovat, schopnosti vést rozhovor i souvisle hovořit v rámci nejběžnějších situací každodenního života, a to jazykově správně a z hlediska výslovnosti co nejbližší normě, schopnosti písemně zformulovat nejběžnější typy sdělení s respektováním základních pravopisných pravidel

seznamování se základními poznatky z realit anglicky mluvících zemí, s nejběžnějšími zvyky a sociálními konvencemi

osvojení učebních postupů potřebných k efektivnímu studiu anglického jazyka

zvyšování celkové úrovně vyjadřování i vzájemného chování a současně rozvíjení intelektuální, etické, emocionální a estetické složky osobnosti

rozšiřování všeobecného kulturního obzoru, který je předpokladem k formování postojů vedoucích k vytváření porozumění mezi národy, k pěstování vzájemné tolerance a respektu, k úctě ke kulturním hodnotám jiných národů

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I-VI.

Očekávané výstupy (1. stupeň)

Řečové dovednosti

- 1.1. rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- 1.2. zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- 1.3. rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- 1.4. rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- 1.5. přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- 1.6. píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Poslech s porozuměním

- 2.1. rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- 2.2. rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- 2.3. čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- 2.4. vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- 2.5. používá dvojjazyčný slovník
- 2.6. rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- 2.7. rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.8p. rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- 2.9p. rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- 2.10p. rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

Mluvení

- 3.1. sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů
- 3.2. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace

3.3. obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

3.4. zapojí se do jednoduchých rozhovorů

3.5. sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

3.6. odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

3.7p. pozdraví a poděkuje

3.8p. sdělí své jméno a věk

3.9p. vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

Čtení s porozuměním

4.1. vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

4.2. rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

4.3p. rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Produktivní řečové dovednosti

5.1. rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní

6.1. napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

6.2. vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6.3p. je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Vzdělávací obsah (1. stupeň)

Ročník: 3.
Časová dotace: 3 hodiny týdně

Portfolio: testy – dle výběru vyučujícího
 projekty – dle výběru vyučujícího

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Pozdravy, představení</u> Hallo, Good morning Bye, Goodbye	1.1 1.2 1.3 2.1 4.1	– pozdravit dospělého i kamaráda v různou denní dobu a rozloučit se – zeptat se, jak se kamarád jmenuje a kolik je mu let – představit sebe, odpovědět na otázku „Kolik je ti let?“	1.6 – chyby při poznávání lidí 1.8 – asertivní komunikace
<u>Abeceda</u> spelling	1.3 1.5 2.5	– dokonale osvojit názvy jednotlivých písmen anglické abecedy – hláskovat slova ve srozumitelném rytmu – používat abecední slovník v učebnici	4.4 – specifické rysy jazyků
<u>Neurčitý člen a/an, člen určitý</u>	1.3 1.5 2.5	– rozlišit používání členu určitého a neurčitého podle toho, co chce říct – používat člen neurčitý, když mluví o „nějaké“, „všeobecné“ věci v jednotném čísle – používat člen určitý, když mluví o „určitých“, „těch“ věcech	4.4 – naslouchání druhým
<u>Číslovky 1 -100</u> telefonování sčítání odečítání	2.3 3.2	– skutečně počítat v angličtině – rozlišit singulár a plurál díky znalosti čísel – používat číslovky v mluveném i psaném projevu	1.8 – aktivní naslouchání
<u>Časování slovesa to be</u> oznamovací věta	1.2 2.4	– používat různé tvary slovesa to be v krátkých větách(am, is, are) s uplatněním znalosti shody přísudku s podmětem	1.2 – já jako zdroj informací o sobě

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Slovesa to have, to like</u> oznamovací věta	1.2 2.4	– rozlišit tato dvě slovesa a aktivně je používat v jednoduché konverzaci – vyjádřit, co máme a co máme rádi	4.2 – význam kvality mezilidských vztahů
<u>Osobní a přivlastňovací zájmena</u> množné a jednotné číslo	1.1 1.3 2.1 3.3	– nahradit podstatná jména správnými zájmeny – rozlišit zájmena v jednotném a množném čísle – uvědomit si souvislost mezi osobními a přivlastňovacími zájmeny a umět je aktivně používat v jednoduché konverzaci	4.1 – respektování zvláštností různých etnik
<u>Množné číslo podstatných jmen</u> nepravidelná podstatná jména	1.1 4.1	– tvořit množné číslo u podstatných jmen – správně uplatňovat shodu podmětu s přísudkem – uvědomit si tvoření množného čísla u nepravidelných podstatných jmen, podle kontextu poznat jednotné nebo množné číslo u nepravidelných podstatných jmen	4.1 – respektování zvláštností různých etnik

Ročník: 4.
Časová dotace: 3 hodiny týdně

Portfolio: Testy: dle výběru vyučujícího
Projekty: dle výběru vyučujícího

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Pozdravy, oslovení</u> anglické fráze základní komunikace	1.2 1.4	– pozdravit dospělého nebo kamaráda s ohledem na různou denní dobu a rozloučit se – zeptat se, jak se kamarád jmenuje, kolik je mu let, kde bydlí, jak se má – představit sebe, odpovědět na otázky: Kolik je ti let? Kde bydlíš? Jak se máš?	1.8 – asertivní komunikace
<u>Časování slovesa to be v přítomném čase</u> otázka zápor oznamovací věta	1.1 1.2 1.4	– používat různé tvary slovesa to be v krátkých větách (is, am, are) s ohledem na znalost shody přísudku s podmětem – tvořit z věty oznamovací větu tázací jednoduchou změnou slovosledu – tvořit z věty oznamovací větu zápornou pomocí slova NOT s důrazem na zachování správného slovosledu	1.2 – druzí jako zdroj informací o mně
<u>Konstrukce vazby there is/there are</u> otázka zápor oznamovací věta	2.2 3.1	– používat správně vazbu there is/there are s uplatněním znalosti jednotného a množného čísla – tvořit z věty oznamovací větu tázací jednoduchou změnou slovosledu	1.1 – cvičení dovednosti zapamatování
<u>Časování slovesa to have</u> otázka zápor oznamovací věta	2.3 3.2	– vyjádřit, co máme a co nemáme – rozlišit 3. os. jednotného čísla a ve větě použít správné sloveso HAS – osvojit si tvoření otázky pomocí slovesa DO/DOES – osvojit si tvoření záporu pomocí DO NOT/ DOES NOT a používat zkrácené tvary don't/ doesn't	4.2 – lidská solidarita

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Volný čas a zájmová činnost</u> koníčky sport	2.2 2.3 3.3		1.4 – dobrá organizace času
<u>Škola</u> předměty činnost ve škole	1.2. 1.4 2.1 4.1	– představit svou rodinu, její jednotlivé členy, jednoduše o nich vyprávět – vyprávět jaké máme ve škole předměty, které máme rádi a které ne – používat My favorite k vyjádření toho co máme rádi, co rádi děláme – osvojit si názvy ročních období, dnů v týdnu, vyjádřit které máme rádi, které ne	1.7 – péče o dobré vztahy
<u>Dopis přáteli</u>	1.1 1.2	– napsat jednoduchá blahopřáním, pozdrav: Happy birthday! Merry Christmas! Happy Easter! – napsat jednoduchý dopis kamarádovi a na dopis odpovědět uplatnit znalosti jednoduché komunikace v psaném projevu	1.2 – já jako zdroj informací o sobě 6.6 – uplatnění a výběr výrazových prostředků

Ročník: 5.
Časová dotace: 3 hodiny týdně

Portfolio: testy dle výběru vyučujícího
projekty dle výběru vyučujícího

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Přítomný čas prostý</u> otázka zápor oznamovací věta	1.4 2.1	– dokonale si osvojit časování slovesa to be – dokonale si osvojit časování sloves s ohledem na 3.os. jednotného čísla – tvořit z oznamovací věty otázku změnou slovosledu u slovesa to be, pomocí slovesa do/does u ostatních známých sloves – tvořit z oznamovací věty zápor pomocí slova NOT u vět se slovesem to be, u ostatních známých sloves pomocí do not/does not, včetně zkrácených tvarů	1.8 – pozitivní komunikace
<u>Přítomný čas průběhový</u> otázka zápor oznamovací věta	1.1 2.3	– uvědomit si používání průběhového času, používat jej pro vyjádření toho, co se děje právě teď, spojit si jej s aktuální činností (právě teď sedím - I am sitting, teď tancuješ - You are dancing) – správně průběhový čas tvořit, uplatnit znalost časování slovesa to be – tvořit větu tázací jednoduchou změnou slovosledu – tvořit větu zápornou pomocí slova NOT	1.10 – dovednosti pro řešení problémů
<u>Volný čas a zájmová činnost</u> časopisy domov sport rodina bydlení oblékání	1.1 1.2 1.4	– vyjádřit, které školní předměty máme rádi, které nemáme rádi, uplatnit znalost názvů dnů v týdnu a vyjádřit, který den je který předmět – vyprávět o své rodině, o jednotlivých členech, jejich jménech, věku – vyjádřit, které jídlo a pití je oblíbené pomocí My favourite..., sestavit jednoduchý recept na oblíbené jídlo, vyjádřit, co rádi snídáme, obědváme, večeříme – vyjádřit, co rádi děláme ve volném čase, jaký sport nebo činnost jsou naše oblíbené	1.4 – hledání pomoci při potížích 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		– rozlišit vyjádření toho, co máme na sobě právě teď a co rádi obvykle nosíme, uplatňovat znalost slovní zásoby týkající se oblečení - rozlišit různé světové měny (euro, dolar, koruny, libry), požádat o něco v obchodě, zeptat se kolik co stojí a na tuto otázku odpovědět	
<u>Příroda, podnebí</u> zvířata počasí	3.1 3.2	– vyjádřit, jaká zvířata máme doma, jaká máme rádi, vyjádřit čím se daná zvířata živí, kde žijí, odpovědět na otázky týkající se života zvířat – stručně popsat, jaké je počasí	5.1 – kulturní krajina
<u>Hodiny</u> 24 hodinový formát	3.1	– osvojit si princip určování času s použitím slov PAST, TO, QUARTER, HALF – vyjádřit digitální čas – zeptat se na to, kolik je hodin a na tuto otázku také odpovědět – vyprávět v kolik hodin vstáváme, kdy jdeme do školy, kdy jíme, kdy máme volno, kdy jdeme spát	3.1 – život dětí v jiných zemích
<u>Stupňování přídavných jmen pomocí přípon</u> základní informace o anglicky mluvících zemích	1.1 1.2	– rozlišit jednoslabičná a dvouslabičná příd. jména	3.2 – Evropa a svět

Očekávané výstupy (2. stupeň)

Poslech s porozuměním

- 1.1. rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- 1.2. rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.3p. rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- 1.4p. rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

Mluvení

- 2.1. zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- 2.2. mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- 2.3. vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.4p. odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

Čtení s porozuměním

- 3.1. vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- 3.2. rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.3p. rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Psaní

4.1. vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

4.2. napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

4.3. reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

4.4p. reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací obsah (2. stupeň)

Ročník: 6.
Časová dotace: 3 hodiny týdně

Portfolio:

Testy:	čtvrtletní písemné práce prověřovací testy z gramatiky testy slovní zásoby
Mluvnická cvičení:	prověřování konverzačních schopností vyprávění na daná témata
Projekty:	rozsáhlá zpracování probíraných témat

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Domov</u> rodina bydlení	1.1 3.1	- popsat byt, ve kterém bydlí - popsat členy rodiny a jejich zájmy - určit svůj vztah k rodinným příslušníkům - ukázat ve scénce model svojí rodiny - aplikovat přítomný čas prostý - aplikovat přítomný čas průběhový - sestavit větu za použití vazby někde něco je - užívat sloveso to be ve větách - užívat sloveso to have ve větách - zdůvodnit důležitost rodiny pro svůj život	1.4 – hledání pomoci při potížích 4.2 – tolerantní vztahy
<u>Vytvoření řadových číslovek</u>	2.2 2.3 2.4 3.1	- vysvětlit nepravidelnosti v používání řadových číslovek - rozeznat rozdíly v českých a anglických datech - vyhledat důležitá data v anglickém kalendáři - užívat vazbu the other - stanovit datum - používat řadové číslovky v konverzaci	3.3 – klíčové mezníky evropské historie
<u>Příroda</u> počasí roční období kalendář	1.2	- popsat, jaké je počasí - popsat počasí typické k jednotlivým ročním obdobím - vymezit jednotlivá roční období v kalendáři - zhodnotit změny počasí v současnosti - aplikovat přítomný čas prostý - aplikovat přítomný čas průběhový - vyhledat slovní zásobu týkající se počasí	5.3 – ochrana přírody

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- provést imaginární předpověď počasí - konverzovat o počasí v různých oblastech světa - popsat své oblíbené místo v přírodě - vyhledat a zopakovat základní slovní zásobu týkající se fauny a flóry - určit své oblíbené zvíře, kde žije a popsat ho	
<u>Používání some a any ve větách</u>	1.1	- rozpoznat správné použití - posoudit rozdílnost češtiny a angličtiny - aplikovat přítomný čas prostý - aplikovat přítomný čas průběhový - sestavit větu za použití vazby někde něco je - užívat sloveso to be ve větách - užívat sloveso to have ve větách - provést rozhovor za použití some a any na dané téma (moje budoucnost)	4.4 – význam užívání cizího jazyka
<u>Minulý čas prostý</u> sloveso to be otázka zápor oznamovací věta nepravidelná slovesa	1.1 1.2	- užívat minulý čas prostý ve větách - sestavit větu v minulém čase prostém - rozlišit zápor, otázku, a oznamovací větu - vyhledat nepravidelná slovesa - vyprávět jednoduchý příběh z minulosti dle volného výběru - popsat svůj dosavadní život - popsat život jednoho vybraného člena rodiny - popsat své nejhezčí prázdniny	6.1 – chápání podstaty mediálního sdělení
<u>Budoucí čas prostý</u> sloveso to be otázka zápor oznamovací věta blízká budoucnost	1.1 1.2	- užívat budoucí čas prostý ve větách - sestavit větu v budoucím čase prostém - rozlišit zápor, otázku a oznamovací větu - vysvětlit své plány do budoucnosti - hovořit o své představě budoucího světa z hlediska techniky	6.5 – faktory ovlivňující média
<u>Stupňování přídavných jmen</u> <u>víceslabičných</u>	1.1 1.2 2.3	- rozpoznat daná přídavná jména - objasnit rozdíly ve stupňování přídavných jmen - užívat správně danou gramatiku - aplikovat přítomný čas prostý - aplikovat přítomný čas průběhový - sestavit větu za použití vazby někde něco je - užívat sloveso to be ve větách - užívat sloveso to have ve větách	1.6 – chyby při poznávání lidí

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Stupňování nepravidelných přídavných jmen</u>	2.1	- rozpoznat daná přídavná jména - aplikovat přítomný čas prostý - aplikovat přítomný čas průběhový - sestavit větu za použití vazby někde něco je - užívat sloveso to be ve větách - užívat sloveso to have ve větách	1.6 – chyby při poznávání lidí
<u>Konverzační téma World hallo day</u>	2.4 3.1		3.3 – multikulturalita 3.2 – Světový den zdraví
<u>Konverzační téma letter</u>	2.4 3.1		1.6 – rozvoj osobnosti

Ročník: 7.
Časová dotace: 4 hodiny týdně

Portfolio: Testy: čtvrtletní písemné práce
 prověřovací testy z gramatiky
 testy slovní zásoby
 Mluvnická cvičení: prověřování konverzačních schopností
 vyprávění na daná témata
 Projekty: rozsáhlá zpracování probíraných témat

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Násobné číslovky</u> denní a týdenní program	1.1 1.2	- popsat svůj den - mluvit o zážitcích z minulosti	1.4 – zvládání stresových situací 1.1 – řešení problémů
<u>Vytvoření příslovce příponou – ly</u> mezilidské vztahy člověk jako osobnost	1.3 3.1	- ovládat stupňování přídavných jmen - rozlišovat specifika AJ - popsat zábavnou situaci	1.5 – originalita 1.6 – vzájemné poznávání ve třídě
<u>Konverzační téma Lazy</u> <u>Jack</u>	2.4 3.1		1.6 – rozvoj osobnosti
<u>Konverzační téma Six</u> <u>Sillies</u>	2.4 3.1		1.6 – rozvoj osobnosti
<u>Životopis</u> struktura životopisu zaměstnání	1.1 2.2	- ovládat pravopis - znát základní slovní zásobu - používat základní časy	6.3 – pozitivní principy
<u>Minulý čas průběhový</u> otázka zápor oznamovací věta minulý čas prostý/průběhový	1.3	- užívat minulý čas průběhový ve větách - sestavit větu v minulém čase průběhovém - rozlišit zápor, otázku, a oznamovací větu - vyprávět jednoduchý příběh z minulosti dle volného výběru - používat správně gramaticky souvětí - popsat vlastní neobvyklý zážitek	6.5 – postavení médií ve společnosti
<u>Podmiňovací způsob</u> should would	1.1	- užívat pomocná slovesa should a would - rozlišovat rozdíl mezi nimi - používat modální sloveso could	1.7 – péče o dobré vztahy

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
could otázka zápor oznamovací věta zdvořilá žádost	1.2	- užívat podmiňovací způsob ve frázích - konverzovat s použitím podmiňovacího způsobu - vyjádřit přání	

Ročník: 8.
Časová dotace: 4 hodiny týdně

Portfolio: Testy: čtvrtletní písemné práce
 prověřovací testy z gramatiky
 testy slovní zásoby
 testy znalostí nepravidelných sloves
 Mluvnická cvičení: prověřování konverzačních schopností
 vyprávění na daná témata
 Projekty: rozsáhlá zpracování probíraných témat

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Modální sloveso can ve všech časech</u> opisný tvar nakupování	1.3 1.4	- používat sloveso can ve všech časech - umět opisný tvar - aplikovat sloveso v konverzaci - aplikovat použití could - uvědomit si význam slovesa v rámci textu a mluveného slova	1.1 – dovednosti pro učení a studium
<u>Modální sloveso must ve všech časech</u> opisný tvar škola povinnosti	1.2 1.3	- používat sloveso must ve všech časech - umět opisný tvar - aplikovat sloveso v konverzaci - uvědomit si význam slovesa v rámci textu a mluveného slova - hovořit o povinnostech	1.1 – dovednosti pro učení a studium
<u>Používání „some“ a „any“ ve větách</u> recept stravování potraviny nákupy	1.3 2.3	- rozpoznat správné použití - posoudit rozdílnost češtiny a angličtiny - aplikovat přítomný čas prostý - aplikovat přítomný čas průběhový - sestavit větu za použití vazby někde něco je - užívat sloveso to be ve větách - užívat sloveso to have ve větách - provést rozhovor za použití some a any na dané téma (moje budoucnost)	3.2 – vzdělávání mladých Evropanů
<u>Předpřítomný čas prostý</u> otázka zápor oznamovací věta nepravidelná slovesa globalizace	1.5 2.1	- užívat předpřítomný čas prostý ve větách - sestavit větu v předpřítomném čase prostém - rozlišit zápor, otázku, a oznamovací větu - vyprávět jednoduchý příběh z minulosti dle volného výběru - používat správně gramaticky souvětí - popsat nedávný zážitek	3.2 – naši sousedé v Evropě 5.4 – ochrana životního prostředí

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Irsko</u> reálie geografie kulturní prostředí	2.4 3.1	- orientovat se v základních reáliích Irska - hovořit plynule na základní témata Irska - orientovat se v použitém textu - odpovídat na kladené otázky s potřebnou znalostí - používat odpovídající gramatické jevy - klást otázky spolužáků na dané téma	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace
<u>Trpný rod ve všech časech</u> zaměstnání	1.1 1.2	- užívat pasivum ve větách - sestavit větu v pasivu - rozlišit zápor, otázku, a oznamovací větu - znalost nepravidelných sloves - znalost používání slovesa to be - aplikovat univerzálnost využití pasiva - aplikovat v konverzačních tématech	6.7 – pravidelnost mediální produkce
<u>Předložky</u> můj pokoj kde bydlím cestování turistika město	1.1 1.3	- popsat své okolí - popsat své zážitky z cest - používat správně základní časy - vysvětlit cestu	4.2 – lidská solidarita 1.8 – dialog
<u>Skotsko</u> reálie geografie kulturní prostředí	2.4 3.1	- orientovat se v základních reáliích Skotska - hovořit plynule na základní témata Skotska - orientovat se v použitém textu - odpovídat na kladené otázky s potřebnou znalostí - používat odpovídající gramatické jevy - klást otázky spolužáků na dané téma	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace
<u>Konverzační téma letter</u>	2.4 3.1		1.6 – rozvoj osobnosti
<u>Stonehenge</u> reálie geografie kulturní prostředí	2.4 3.1	- orientovat se v základních reáliích Stonehenge - hovořit plynule na základní témata Stonehenge - orientovat se v použitém textu - odpovídat na kladené otázky s potřebnou znalostí - používat odpovídající gramatické jevy - klást otázky spolužáků na dané téma	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace

Ročník: 9.
Časová dotace: 3 hodiny týdně

Portfolio: Testy: čtvrtletní písemné práce
 prověřovací testy z gramatiky
 testy slovní zásoby
 testy znalostí nepravidelných sloves
 Mluvnická cvičení: prověřování konverzačních schopností
 vyprávění na daná témata
 Projekty: rozsáhlá zpracování probíraných témat

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Gerundium</u> zdraví vesmír	2.1 3.1	- konverzovat na základní témata vesmíru - hovořit o planetách mléčné dráhy - orientovat se v daném textu - používat odpovídající gramatické jevy - rozumět mluvenému slovu	1.6 – rozvoj osobnosti 3.2 – mezinárodní setkávání
<u>Austrálie</u> reálie geografie kulturní prostředí	2.4	- orientovat se v základních reáliích Austrálie - hovořit plynule na základní témata Austrálie - orientovat se v použitém textu - odpovídat na kladené otázky s potřebnou znalostí - používat odpovídající gramatické jevy - klást otázky spolužáků na dané téma	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 5.4 – aktuální ekologický problém
<u>Kanada</u> reálie geografie kulturní prostředí	2.4	- orientovat se v základních reáliích Kanady - hovořit plynule na základní témata Kanady - orientovat se v použitém textu - odpovídat na kladené otázky s potřebnou znalostí - používat odpovídající gramatické jevy - klást otázky spolužáků na dané téma	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 5.4 – aktuální ekologický problém
<u>Věty podmínkové</u> povolání volný čas zájmová činnost vzdělávání dotazník	1.1 1.2	- konverzovat o plánech do budoucna - popsat svojí činnost ve volném čase - hovořit o svém potencionálním zaměstnání	1.5 – tvořivost v mezilidských vztazích 6.6 – tvorba mediálního sdělení

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Časová souslednost</u> cizí jazyky domov rodina	1.3 3.1	- konverzovat o geografických a jazykových rozdílech - mluvit o rodině - popsat svůj pokoj - mluvit o svých zájmech - vyjádřit vztahy k blízkým	4.4 – multikulturalita současného světa
<u>Konverzační téma Pocahontas</u> vyprávění	1.1 1.2		4.4 – multikulturalita současného světa
<u>Shrnutí a zopakování učiva 6. – 9. ročníku</u>			

Matematika (M)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost. Výuka matematiky v základním vzdělávání je založena především na soustavném řešení úloh a problémů. Činnostní charakter výuky je její podstatou.

Vzdělávací obsah oboru Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. Čísla a početní operace (1.stupeň)
2. Číslo a proměnná (2. stupeň) - žáci se učí chápat pojem čísla, provádět operace s čísly, řešit základní úlohy z praxe, provádět odhady výsledků a kontrolu výpočtů, užívat získané poznatky v běžných úlohách každodenního života.
3. Závislosti, vztahy a práce s daty – žáci se seznamují s pojmem proměnná a s její úlohou při matematizaci reálných situací. Řeší aplikační úlohy, osvojují si poznatky o funkcích, jichž mohou využít jak v přírodovědných oborech, tak i při řešení jednoduchých technických a ekonomických problémů z praxe.
4. Geometrie v rovině a v prostoru – žáci se učí přesnosti v měření a rýsování, výpočtům obvodů, obsahů a objemů rovinných a prostorových útvarů. Geometrie rozvíjí jejich prostorovou představivost.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy – žáci zde musí uplatnit logické myšlení, učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky.

Matematika rozvíjí žákovy schopnosti orientovat se v ostatních vzdělávacích oblastech, vnímat souvislosti mezi nimi, používat prostředky výpočetní techniky, především kalkulátory, vhodný počítačový software. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

provádění početních výkonů s čísly (přirozenými, celými, racionálními) a to pamětně i písemně, správné užívání potřebných algoritmů
používání kalkulátoru pro základní početní operace
používání běžných matematických symbolů
používání základních operací s proměnnými a jednoduchými algebraickými výrazy, používání běžných matematických vzorců

řešení úloh pomocí rovnic, nerovnic, procentuálního počtu nebo logického úsudku
 zobrazování základních geometrických útvarů, používání základních pravidel správného rýsování (přesnost a čistota projevu)
 využívání vztahů mezi geometrickými útvary k řešení jednoduchých geometrických úloh
 řešení početně i konstrukčně jednoduchých geometrických úloh, vypočítávání obvodů a obsahů rovinných obrazců, povrchů a objemů těles
 matematické argumentování (tvoření a zdůvodňování jednoduchých hypotéz, jejich obhajování, ověřování jejich reálnosti)
 matematizování jednoduchých slovních úloh v praxi
 grafické znázorňování funkčních vztahů, čtení a využívání grafů, tabulek, schémat, diagramů a náčrtků
 přesné vyjadřování a stručné zapisování řešení úloh s užitím matematického jazyka a symbolů
 provádění odhadů výsledků, ověřování reálnosti získaných výsledků a provádění potřebných zaokrouhlení
 využívání matematických znalostí v reálných životních situacích
 využívání rovinné a prostorové představivosti
 využívání informačních médií – počítač, sdělovací prostředky, literatura
 práce s informacemi – hodnocení, třídění a aplikování

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování konkretizovaných kompetencí I – VI.

Očekávané výstupy (1. stupeň)

Číslo a početní operace

- 1.1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- 1.2. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- 1.3. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- 1.4. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- 1.5. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
- 1.6. využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- 1.7. provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- 1.8. zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- 1.9. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- 1.10. modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku

- 1.11. porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- 1.12. přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- 1.13. porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.14p. čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- 1.15p. sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- 1.16p. zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- 1.17p. zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- 1.18p. tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- 1.19p. zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- 1.20p. rozeznává sudá a lichá čísla
 - 1.21p. používá kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

- 2.1. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- 2.2. popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- 2.3. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
- 2.4. vyhledává, sbírá a třídí data
- 2.5. čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.6p. vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
 - 2.7p. orientuje se a čte v jednoduché tabulce
 - 2.8p. určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
 - 2.9p. provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
 - 2.10p. uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*

Geometrie v rovině a v prostoru

- 3.1. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- 3.2. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

- 3.3. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině
- 3.4. narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- 3.5. sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- 3.6. sestrojí rovnoběžky a kolmice
- 3.7. určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- 3.8. rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.9p. znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- 3.10p. měří a porovnává délku úsečky
- 3.11p. vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- 3.12p. sestrojí rovnoběžky a kolmice
- 3.13p. určí osu souměrnosti překládáním papíru
- 3.14p. pozná základní tělesa

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- 4.1. řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.2p. řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Vzdělávací obsah (1. stupeň)

Ročník: 1.
Časová dotace: 4 hodiny týdně
Portfolio: -

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Číslo a početní operace</u> - číselný obor 0 –20 - pamětní sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu desítky - řada čísel - počítání po jedné - vytváření souborů o daném počtu prvků - psaní číslic, znamének +, - - porovnávání - uspořádání – hned před, hned za, před, za, první, poslední - rozklad čísla - slovní úlohy - nerovnost	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5	- určit daný počet - vypočítat příklady - doplnit zápis slovní úlohy - provést zápis slovní úlohy - odhadnout výsledek - ověřit si výsledek - navrhnout řešení - zdůvodnit řešení - ukázat na číselné ose - sestavit příklad - rozlišit znaménka - znázornit příklad - určit dvojice - zapsat řešení - užívat naučená čísla - používat naučené číslice - provést početní operaci - objasnit řešení úlohy	
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> - orientace v čase – celé hodiny	2.1	- naučit se manipulovat s hodinami (papírový ciferník) - demonstrovat daný čas na ciferníku (papírový ciferník) - řídit se podle času	
<u>Geometrie v rovině a prostoru</u> - geometrické útvary – kruh, obdélník, čtverec, trojúhelník - křivá čára - lomená čáru - orientace v prostoru	3.1 3.3	- pojmenovat dané útvary - vysvětlit rozdíl mezi geometrickými útvary - nakreslit křivou a lomenou čáru - narýsovat lomenou čáru - orientovat se v prostoru (vzadu, vpředu, nahoře, dole, vysoko, nízko, široký atd.)	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
(vzadu, vpředu, nahoře, dole, vysoko, nízko, úzký, široký apod.)			

Ročník: 2.
Časová dotace: 5 hodin týdně
Portfolio: desetiminutovky

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Číslo a početní operace</u> - číselný obor 0 –100 - pamětní sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem desítky - spočítání předmětů v daném souboru (do 100) číselná řada - číselná osa a její sestavení - čtení a psaní čísel - porovnání čísel - rozklad čísel na desítky - určení řádu (jednotky, desítky, stovky) - pamětní sčítání a odčítání v oboru do 100 - počítání s penězi – seznámení s bankovkami a mincemi do 100 - řešení slovních úloh – jejich zápis - nerovnosti - sčítání a odčítání v oboru do 100 s přechodem desítky - počítání s použitím závorek - seznámení s násobilkou	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 1.9	- spočítat předměty v daném souboru - vytvořit číselné řady - číst čísla a psát číslice - určovat řady – jednotky, desítky, stovky - rozložit čísla na desítky a jednotky - vypočítat příklady - sestavit číselné osy - využít vzdělávacího programu pro matematiku při práci s PC - řešit a vytvářet slovní úlohy - provést zápis slovní úlohy - odhadnout výsledek - ověřit si výsledek - navrhnout řešení - zdůvodnit řešení - objasnit řešení úlohy - znázornit příklad - zapsat řešení - určit dvojice - užívat naučená čísla - používat naučené číslice - přečíst a sestavit tabulky různých závislostí - využít tabulkových zápisů v praxi (ceny zboží)	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> - orientace v čase – čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá, minuty	2.1	- přečíst časové údaje na různých typech hodin (digitální číslice) - sledovat jednoduché závislosti na čase (teplota, délka vyučování) - sestavit a přečíst tabulky různých závislostí - převádět jednotky času	
<u>Geometrie v rovině a prostoru</u> - křivá čára – kreslení - práce s pravítkem – rýsování přímky, lomené čáry, úsečky - měření úsečky (cm) - poznávání geometrických těles - geometrické útvary - kruh, obdélník, čtverec, trojúhelník	3.1 3.3	- orientovat se v prostoru - rozeznat geometrické útvary v rovině i v prostoru - nakreslit křivé čáry - narýsovat přímky, lomené čáry, úsečky - měřit délku úsečky v cm	

Ročník: 3.
Časová dotace: 5 hodin týdně
Portfolio: desetiminutovky

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Číslo a početní operace</u> - číselný obor 0 – 1 000 - numerace do 1000 - spočítání předmětů v daném souboru (do 1 000) - číselná řada - číselná osa a její sestavení - čtení a psaní čísel - porovnání čísel, určení řádů (jednotky, desítky, stovky, tisíce) - nerovnost - sčítání a odčítání čísel do 1000 z paměti i písemně - násobilka a dělení v oboru násobilky - řešení slovních úloh a jejich zápis	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 1.9	- řešit a vytvářet slovní úlohy - provést zápis slovní úlohy - navrhnout řešení - zdůvodnit řešení - objasnit řešení úlohy - znázornit příklad - zapsat slovní úlohy - spočítat předměty v daném souboru - vytvořit číselné řady - řešení nerovností - číst čísla a psát číslíce do 1000 - rozlišovat čísla na jednotky, desítky, stovky a tisíce - sestavit číselné osy - odhadnout výsledek - ověřit si výsledek - využít vzdělávacího programu pro matematiku na PC - dodržovat správný zápis písemného sčítání a odčítání - přečíst a sestavit tabulky různých závislostí - využít tabulkových zápisů v praxi (ceny zboží) - používat vhodné bankovky	4.2 – spolupráce, vzájemná pomoc
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> - přečtení časových údajů na různých typech hodin, užití tabulkových zápisů v praxi (ceny zboží), přečtení a vyhledání údajů v jízdním řádu	2.1 2.2 2.3	- sestavit a přečíst tabulky různých závislostí - převádět jednotky času - sestavit tabulku cen zboží - sledovat jednoduché závislosti na času (teplota, délka vyučování) - přečíst časové údaje na různých typech hodin (digitální, atd.) - orientovat se v jízdním řádu	

<u>Geometrie v rovině a prostoru</u> - jednotky délky: mm, cm, dm, m - přímka, úsečka, bod, průsečík - rýsování - měření úseček - různá měřidla délky - základní rovinné útvary - kruh, obdélník, čtverec, trojúhelník - základní prostorové útvary - orientace v prostoru	3.1 3.2 3.3	- rozeznat geometrické útvary v rovině i v prostoru - narýsovat přímku, úsečku - orientovat se v narýsovaném úkolu - převádět jednotky délky - rozeznat, pojmenovat, popsat tělesa - najít v realitě jejich reprezentaci - odhadovat a měřit délku úsečky - porovnávat velikost útvarů	

Ročník: 4.
Časová dotace: 5 hodin týdně
Portfolio: desetiminutovky
 čtvrtletní práce

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Číslo a početní operace - číselný obor 0 – 100 000 - numerace do 100 000 - sčítání a odčítání do 100 000 – z paměti i písemně - pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky - násobení jednociferným a dvojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, odhady - jednotky hmotnosti, objemu, délky a času - převádění jednotek délky a hmotnosti - práce s kalkulátorem - zápis čísla v desítkové soustavě - písemné algoritmy početních operací - celek, část, zlomek - řešení jednoduchých slovních úloh	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 1.6 1.7 1.8 1.9	- spočítat předměty v daném souboru - používat přirozená čísla k modelování reálných situací - užívat naučená čísla a číslice - vytvářet soubory s daným počtem prvků - porovnávat přirozená čísla do 100 000 - číst a zapisovat přirozená čísla do 100 000 - vytvářet číselné řady - užívat a zapisovat vztah rovnosti a nerovnosti - zobrazit číslo na číselné ose - užívat lineární uspořádání - z paměti provádět jednoduché početní operace s přirozenými čísly - odhadovat výsledek, ověřit si výsledek - vytvářet a řešit slovní úlohy - aplikovat a modelovat osvojené početní operace - provést zápis slovní úlohy - navrhnout a zdůvodnit řešení - znázornit úlohu - při pamětném i písemném počítání využívat komutativnost a asociativnost - pamětně a písemně počítat (sčítat, odčítat, násobit a dělit) - dělit se zbytkem - zaokrouhlit na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce - určit řady – jednotky, desítky, tisíce, desetitisíce - řešit a tvořit úlohy - aplikovat početní operace v celém oboru přirozených čísel - využít vzdělávacího programu pro matematiku při práci s PC - přečíst a sestavit tabulky různých závislostí - využít tabulkových zápisů v praxi - používat různé bankovky - číst, zapsat a pojmenovat zlomek (čitatel, jmenovatel, zlomková čára)	4.2 – spolupráce, vzájemná pomoc

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> - sledování jednoduchých závislostí na čase (teplota, délka vyučování) - užití tabulkových zápisů v praxi (ceny zboží), převody jednotek času	2.1 2.4	- orientovat se v čase - převádět jednotky času - sestavit tabulku cen zboží - sledovat jednoduché závislosti na čase (teplota, délka vyučování) - přečíst časové údaje na různých typech hodin (digitální, římské číslice atd.) - doplnit tabulky, schémata, posloupnosti čísel - vyhledat, sbírat a třídit data	
<u>Geometrie v rovině a prostoru</u> - práce s kružítkem - kružnice, kruh - sestrojení trojúhelníku ze tří stran pomocí kružítka - úhel, pravý úhel - přímka, polopřímka, kolmice, různoběžky - souřadnice bodů ve čtvercové síti - základní rovinné a prostorové útvary	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6 3.8	- rozeznat geometrické útvary v rovině i v prostoru - vyznačit a označit body - narýsovat přímku, úsečku, polopřímku a různoběžky - označit průsečík různoběžek - vyznačit počátek polopřímky - poznat opačné polopřímky - narýsovat pravý úhel - řešit konstrukce trojúhelníku pomocí kružítka - narýsovat kružnici s daným středem a daným poloměrem - porovnat velikosti útvaru, měnit a odhadovat délky úseček a stran - graficky sčítat a odčítat úsečky - orientovat se v narýsovaném úkolu - převádět jednotky délky - rozeznat, pojmenovat, popsat tělesa - najít v realitě jejich reprezentaci - rozpoznat a znázornit ve čtvercové síti i jednoduché osově souměrné útvary a určit osu souměrnosti překládáním papíru	
<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u> - vyřešení slovních úloh na více početních výkonů - určení os souměrnosti čtverce, obdélníku, kruhu - užití kapesního kalkulátoru při provádění početních výkonů s přirozenými čísly - vytvoření různých staveb z krychlí - schopnost pracovat	4.1	- vyřešit slovní úlohy na více početních výkonů - určit osy souměrnosti čtverce, obdélníku a kruhu	1.1 – smyslové vnímání a soustředění 1.5 – nápady, originalita

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
s číselnými obrázkovými řadami, magickými čtverci			
<u>Zlomky</u> - celek a část - čítec, jmenovatel	1.10. 1.11.	- vysvětlit pojmy celek, část, zlomek, čítec, jmenovatel, zlomková čára	

Ročník: 5.
Časová dotace: 5 hodin týdně
Portfolio: desetiminutovky
čtvrtletní práce

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Číslo a početní operace - číselný obor do 1 000 000 - numerace do 1 000 000 - orientace v číselné řadě - čtení čísel do 1 000 000 - sčítání a odčítání v oboru do milionu - pamětné i písemné násobení deseti, stem, tisícem - odhad čísel, zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony - písemné násobení trojčiferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - písemné dělení dvojčiferným dělitelem - římské číslice - řešení slovních úloh - převádění jednotek času a objemu - porovnávání zlomků - sčítání a odčítání zlomků se stejným základem - čtení a vyznačení desetinných čísel na číselné ose - znak „-“, záporné číslo	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 1.6 1.7 1.8 1.9	- spočítat předměty v daném souboru - používat přirozená čísla k modelování reálných situací - užívat naučená čísla a číslice - vytvářet soubory s daným počtem prvků - porovnávat přirozená čísla do 1 000 000 - číst a zapisovat přirozená čísla do 1 000 000 - vytvářet číselné řady - užívat a zapisovat vztah rovnosti a nerovnosti - zobrazit číslo na číselné ose - užívat lineární uspořádání - z paměti provádět jednoduché početní operace s přirozenými čísly - odhadovat výsledek, ověřit si výsledek - vytvářet a řešit slovní úlohy - aplikovat a modelovat osvojené početní operace - provést zápis slovní úlohy - navrhnout a zdůvodnit řešení - znázornit úlohu - při pamětném i písemném počítání využívat komutativnost a asociativnost - pamětně a písemně počítat (sčítat, odčítat, násobit a dělit) - dělit se zbytkem - zaokrouhlit na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony - určit řady – jednotky, desítky, tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony - řešit a tvořit úlohy - aplikovat početní operace v celém oboru přirozených čísel, celých čísel, desetinných čísel, zlomky - využít vzdělávacího programu pro matematiku při práci s PC - přečíst a sestavit tabulky různých závislostí - využít tabulkových zápisů v praxi - používat různé bankovky - porovnat zlomky - sčítat a odčítat zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	4.2 – spolupráce, vzájemná pomoc

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- přečíst zápis desetinného čísla a vyznačit na číselné ose - porozumět významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačit na číselné ose	
<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> - sledování jednoduchých závislostí na čase - přečtení a sestavení tabulek různých závislostí - užití tabulkových zápisů v praxi - dosazení za proměnnou - přečtení a sestavení sloupkových diagramů - zakreslení jednoduchých grafů závislostí (změna teploty) vytvoření jednoduchých grafů a diagramů - využití diagramů, grafů, tabulek, jízdních řádů a ceníků jako zdroje informací - převody jednotek času - určení os souřadnic	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5	- orientovat se v čase - převádět jednotky času - sestavit tabulku cen zboží - sledovat jednoduché závislosti na čase (teplota, délka vyučování) - přečíst časové údaje na různých typech hodin (digitální, římské číslice atd.) - doplnit tabulky, schémata, posloupnosti čísel - vyhledat, sbírat a třídit data - orientovat se v jízdním řádu - zakreslit jednoduchým grafem závislosti (změna teploty) - určit osy souměrnosti - využít diagramu, grafu, jízdních řádů jako zdroje informací - využít vzdělávacího programu pro matematiku při práci s PC	5.2 – grafy závislosti – teploty ovzduší 5.3 – doprava – čtení v jízdním řádu
<u>Geometrie v rovině a prostoru</u> - rovina, polorovina - trojúhelník pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný - sestavení trojúhelníku, čtverce, obdélníku - obvod trojúhelníků a čtyřúhelníků - obsah čtverce a obdélníku	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6 3.7 3.8	- rozeznat geometrické útvary v rovině i v prostoru - vyznačit a označit body - narýsovat přímku, úsečku, polopřímku a různoběžky, rovnoběžky a kolmice - označit průsečík různoběžek - vyznačit počátek polopřímky - poznat opačné polopřímky - narýsovat pravý úhel - řešit konstrukce trojúhelníku, čtverce a obdélníku pomocí kružítka - narýsovat kružnici s daným středem a daným poloměrem - porovnat velikosti útvaru, měnit a odhadovat délky úseček a stran - sestrojit rovnoběžky - graficky sčítat a odčítat úsečky	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
- práce s kružítkem - rovnoběžky, poznávání rovnoběžníků - dbát na přesnost a čistotu při rýsování - záznam a čtení grafů ve čtvercové síti		- orientovat se v narýsovaném úkolu - převádět jednotky délky - rozeznat, pojmenovat, popsat tělesa - najít v realitě jejich reprezentaci - rozpoznat a znázornit ve čtvercové síti i jednoduché osově souměrné útvary a určit osu souměrnosti překládáním papíru - určit obvod trojúhelníku, čtverce a obdélníku - určit obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - užívat základní jednotky obsahu - řešit obsah čtverce a obdélníku	
<u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u> - vyřešení slovních úloh na více početních výkonů - vyřešení slovních úloh s nadbytečnými nebo nedostatečnými údaji - určení os souměrnosti čtverce, obdélníka, kruhu - určení rovin souměrnosti na modelech jednoduchých těles - vyřešení složitějších slovních úloh na výpočet obsahu obdélníka a čtverce (např. v kombinaci s výpočtem obvodu) - určení geometrických těles podle sítě (kvádr, krychle, hranol, válec) - vymodelování těles z daných sítí - vytvoření různých staveb z krychlí - vyřešení složitějších slovních úloh na výpočty obvodu a obsahů - schopnost pracovat	4.1	- vyřešit slovní úlohy na více početních výkonů - určit osy souměrnosti čtverce, obdélníku a kruhu - řešit složitější slovní úlohy na výpočet obsahu obdélníku a čtverce	1.1 – smyslové vnímání a soustředění 1.5 – nápady, originalita

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
s číselnými a obrázkovými řadami, magickými čtverci - užití kapesního kalkulátoru – složité výpočty - zlomky – pojmenování zlomku, význam zlomku - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem			
<u>Zlomky</u> - desetinná čísla, zlomky	1.10. 1.11. 1.12. 1.13.	- zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem	
<u>Desetinná čísla</u> - desetiny, setiny	1.12. 1.13.	- desetina, setina - desetinná čárka - zápis desetin a setin	

Očekávané výstupy (2. stupeň)

Číslo a proměnná

- 1.1. provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- 1.2. zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností; účelně využívá kalkulátor
- 1.3. modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- 1.4. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část – přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem
- 1.5. řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- 1.6. řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- 1.7. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; provádí početní operace s výrazy a rozklad mnohočlenu na součin
- 1.8. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- 1.9. analyzuje a řeší jednoduché problémy; modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.10p. písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- 1.11p. pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- 1.12p. čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
- 1.13p. provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- 1.14p. píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- 1.15p. používá měřítko mapy a plánu
- 1.16p. řeší jednoduché úlohy na procenta
- 1.17p. zvládá orientaci na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty

- 2.1. vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- 2.2. porovnává soubory dat
- 2.3. určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- 2.4. vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- 2.5. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.6p. vyhledává a třídí data
- 2.7p. porovnává data
- 2.8p. vypracuje jednoduchou tabulku
- 2.9p. užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- 2.10p. zvládá početní úkony s penězi

Geometrie v rovině a v prostoru

- 3.1. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- 3.2. charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- 3.3. určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- 3.4. odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- 3.5. využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- 3.6. načrtne a sestrojí základní rovinné útvary
- 3.7. užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- 3.8. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- 3.9. určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- 3.10. odhaduje a vypočítá povrch a objem těles
- 3.11. načrtne a sestrojí síť základních těles
- 3.12. načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- 3.13. analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.14p. vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- 3.15p. vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- 3.16p. provádí jednoduché konstrukce
- 3.17p. rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
- 3.18p. sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti
- 3.19p. vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
- 3.20p. sestrojí síť základních těles
- 3.21p. načrtne základní tělesa
- 3.22p. zobrazuje jednoduchá tělesa
- 3.23p. odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky

- 3.24p. umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- 3.25p. používá technické písmo
- 3.26p. čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- 4.1. užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací
- 4.2. řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.3p. samostatně řeší praktické úlohy
- 4.4p. hledá různá řešení předložených situací
- 4.5p. aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- 4.6p. využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Vzdělávací obsah (2. stupeň)

Ročník : 6.
Časová dotace : 5 hodiny týdně
Portfolio : čtvrtletní písemné práce
 písemné prověrky na závěr tematických celků

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Desetinná čísla</u> porovnávání, zaokrouhlování a znázornění na číselné ose sčítání a odčítání několika čísel násobení několika čísel různých od nuly dělení víceciferným dělitelem užití kalkulátoru ke kontrole výpočtů i k samotnému výpočtu, užití paměti kalkulátoru vlastnosti početních operací s desetinnými čísly (distributivnost) aplikované slovní úlohy s několika početními operacemi jednoduché logické a kombinatorické úlohy	1.2 1.1 1.1 1.1 1.9 1.3 1.9	- zařadit daná čísla na číselnou osu - užít zaokrouhlování čísel podle daných pravidel - vysvětlit postup při zaokrouhlování čísel a jejich zobrazování na číselné ose - odhadnout pomocí zaokrouhlování výsledek početní operace před provedením písemného výpočtu - použít kalkulátor ke kontrole provedených výpočtů a k provádění výpočtu složitějších úloh - rozeznat výhodnost využití distributivního zákona při složitějších výpočtech - najít vhodné řešení pro aplikované úlohy ze života	
<u>Dělitelnost čísel</u> znaky dělitelnosti určení společného násobku a dělitele čísel užití prvočíselného rozkladu k určování nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele čísel náročnější aplikační slovní úlohy		- užít znaků dělitelnosti k rozkladu složených čísel - odlišit pojmy násobek čísel a dělitel čísel, nejmenší společný násobek a největší společný dělitel - užít další metody pro vyhledání nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele čísel - vyhledat pomocí společného násobku a dělitele řešení některých slovních úloh	
<u>Zlomky</u> zlomek jako část celku jednoduché úpravy zlomku	1.4	- seznámit se s dalším možným vyjádřením čísla - vysvětlit význam čitatele, zlomkové čáry a jmenovatele zlomku	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- popsat postup při rozšiřování a krácení zlomku a prakticky provést	
<u>Úhel a jeho vlastnosti</u> měření a rýsování nekonvexních úhlů sčítání a odčítání úhlů počtetně i graficky násobky ostrého úhlu počtetně i graficky konstrukce úhlu bez pomoci úhloměru souhlasné a střídavé úhly	3.1 3.3	- zdůvodnit při rýsování ostré, pravé a tupé úhly - provést výpočty s úhly vzhledem k jejich nedešítkové soustavě - navrhnout způsoby řešení úloh podle vlastností osy úhlu - odlišit vlastnosti úhlů souhlasných a střídavých a jejich význam při výpočtech	
<u>Trojúhelník</u> popis prvků trojúhelníku výpočet vnitřních úhlů pomocí vnějšího úhlu kružnice trojúhelníku opsaná výšky trojúhelníku pojem těžiště a těžnice trojúhelníky podle stran a podle úhlů	3.1 3.2 3.3 3.6	- poznat zásady při popisu trojúhelníku a jeho prvků - využít vlastnosti vnitřních a vnějších úhlů trojúhelníku - přesně narysovat osy stran trojúhelníku - porovnat trojúhelníky podle stran a úhlů	
<u>Osová souměrnost</u> vzor a obraz v osově souměrnosti nestandardní úlohy na určení obrazů nebo os souměrnosti různých geometrických útvarů	3.1 3.2 3.6 3.8 4.2	- rozeznat osově souměrné a nesouměrné útvary - aplikovat zásady osově souměrných bodů na rovinné útvary - posoudit osovou souměrnost daných rovinných útvarů - znázornit náčrtem osově souměrné útvary	
<u>Objem a povrch</u> <u>krychle a kvádrů</u> výpočet povrchu krychle a kvádrů pomocí sítě výpočet objemu krychle a kvádrů řešení náročnějších slovních úloh na užití objemu a povrchu krychle a kvádrů v praxi	1.1 1.2 3.9 3.10 3.11 3.12 4.2	- odlišit rovinné útvary a tělesa - znázornit plášť krychle a kvádrů rýsováním i náčrtem - stanovit povrch krychle a kvádrů podle obsahu jejich sítě - aplikovat správný postup při výpočtu povrchu a objemu krychle a kvádrů při řešení složitějších úloh - užít odpovídající jednotky obsahu a objemu včetně jejich převádění	

Ročník:	7.	
Časová dotace:	5 hodin týdně	
Portfolio:	Čtvrtletní práce:	Racionální čísla Čtyřúhelník Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka Procenta, shodnost trojúhelníků, konstrukce trojúhelníku, hranoly

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Zlomky jednoduché úpravy zlomků početní operace se zlomky a smíšenými čísly složený zlomek aplikační slovní úlohy s různými početními operacemi	1.1 1.4	- zvládnout krácení a rozšiřování zlomků - využít těchto poznatků při násobení a dělení zlomků - zvládnout sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků - využít poznatků při řešení úloh z praxe	
Racionální čísla absolutní hodnota, porovnávání početní operace vlastnosti početních operací – distributivnost periodická racionální čísla aplikační slovní úlohy s více početními operacemi	1.1 1.2 1.9 3.4 3.10	- zvládnout sčítání, odčítání, násobení a dělení racionálních čísel - užít těchto operací ve slovních úlohách - využít vlastností početních výkonů s racionálními čísly	
Poměr poměr jako způsob porovnání jednoduchý a složený poměr změny v daném poměru měřítko plánu a mapy	1.1 1.4 1.5		
Přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka veličiny přímo a nepřímo úměrné využití trojčlenky pro řešení jednoduchých úloh složená trojčlenka	1.4 1.5 2.1 2.2 2.3 2.4	- poznat přímou a nepřímou úměrnost ve vztahu veličin - vypočítat hodnotu veličiny - pochopit užití poměrů v trojčlence - vypočítat hodnotu veličiny ve slovní úloze trojčlenkou	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Procento, promile</u> procenta jako způsob porovnávání výpočet základu, procentové části, počtu procent promile jako část celku kapitál, úroková míra, úrok, jednoduché úrokování aplikační slovní úlohy s různými operacemi	1.1 1.2 1.4 1.6 2.1 2.2	- určit 1% z daného celku - vyjádřit počet procent jako část celku a naopak - rozlišit základ, procentovou část a počet procent - vypočítat procentovou část přechodem přes 1% - vypočítat procentovou část vyjádřením části základu (i pro případ, kdy procentová část je větší než základ) - vypočítat základ a počet procent - určit základ, procentovou část a počet procent ve slovních úlohách - vypočítat úrok v úlohách z praxe - pochopit pojem promile a umět s ním pracovat	3.3 – co Evropu spojuje
<u>Trojúhelník</u> shodnost trojúhelníků podle vět sss, sus, usu konstrukce trojúhelníka pomocí vět sss, sus, usu těžnice a střední příčky trojúhelníku obvod a obsah trojúhelníku	3.1 3.2 3.4 3.6 3.13	- objasnit pojem shodnost - určit shodnost dvou geometrických útvarů překrýváním (využití průsvitky) - vysvětlit věty o shodnosti trojúhelníků - využít vět o shodnosti trojúhelníků k určení jejich shodnosti - určit shodnost trojúhelníků v úlohách z praxe - zopakovat vlastnosti trojúhelníku - procvičit popis trojúhelníku, zobrazení trojúhelníku - v náčrtu, rýsování a měření výšek trojúhelníku, středních příček a těžnic - vysvětlit a odvodit dle názorné předlohy vzorce pro výpočet obvodu a obsahu trojúhelníku - užít vzorců pro výpočet obvodu a obsahu trojúhelníku - vypočítat obvod a obsah trojúhelníku v úlohách z praxe	
<u>Čtyřúhelník</u> obecný čtyřúhelník, rovnoběžník, lichoběžník – vlastnosti obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku konstrukce čtyřúhelníku	3.1 3.2 3.4 3.6 3.13	- zopakovat pojem čtyřúhelník - objasnit na základě názorné představy pojem rovnoběžník včetně jeho vlastností - zobrazit rovnoběžník v náčrtu - narýsovat a určit výšku a úhlopříčku rovnoběžníku - narýsovat různé druhy rovnoběžníků včetně provedení rozboru a zápisu konstrukce (užít vět sss, sus, usu) - zopakovat jednotky délky a obsahu a jejich převody - vysvětlit výpočet obvodu a obsahu rovnoběžníku - užít vzorců pro výpočet obvodu a obsahu rovnoběžníku - objasnit na základě názorné představy pojem lichoběžník včetně jeho vlastností - zobrazit lichoběžník v náčrtu - narýsovat a určit výšku a úhlopříčku lichoběžníku	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- narýsovat různé druhy lichoběžníků včetně provedení rozboru a zápisu konstrukce (užít vět sss, sus, usu) - vysvětlit výpočet obvodu a obsahu lichoběžníku - užít vzorců pro výpočet obvodu a obsahu lichoběžníku - třídit různé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků dle jejich vlastností - vypočítat obvod a obsah rovnoběžníku nebo lichoběžníku v úlohách z praxe	
Hranoly pojem kolmého hranolu povrch a objem kolmého hranolu výpočet povrchu a objemu kolmého hranolu při aplikovaných úlohách z praxe	1.2 3.9 3.10 3.11 3.12 3.13 4.2	- objasnit dle názorné předlohy pojmy těleso a hranol - vysvětlit dle názorné předlohy vlastnosti hranolu - zobrazit hranol v náčrtu včetně jeho popisování - třídit a pojmenovat různé druhy hranolů dle jeho podstaty - zopakovat jednotky objemu a jejich převody - rýsovat síť hranolu - objasnit a odvodit vzorce pro výpočet povrchu a objemu hranolu - užít vzorce pro výpočet povrchu a objemu hranolu - vypočítat povrch a objem hranolu v úlohách z praxe	

Ročník: 8.
Časová dotace: 5 hodin týdně
Portfolio: Kontrolní práce: průběžně k uzavření tematického celku
Čtvrtletní písemná práce: čtyři ve školním roce

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Druhá mocnina a odmocnina</u> určování druhé mocniny a odmocniny z paměti i odhadem určování pomocí tabulek a kalkulátoru řešení slovních úloh z praxe	1.1 1.2 1.9 3.4	- vypočítat druhou mocninu jednociferných čísel z paměti - vypočítat druhou mocninu víceciferných čísel písemným násobením - odhadnout druhou mocninu pomocí mezí - určit druhou odmocninu čtvercových čísel pro hodnoty odmocnin do 10 - odhadnout druhou odmocninu čísel pomocí mezí - určit druhou mocninu a odmocninu čísla pomocí tabulek a pomocí kalkulátoru - využít výpočtů druhé mocniny a odmocniny ve slovních úlohách z praxe	
<u>Pythagorova věta</u> strany a úhly pravoúhlého trojúhelníka – výpočet přepony a odvěsen obrácená Pythagorova věta řešení úloh z praxe	1.1 1.2 1.9 3.10 4.2	- pojmenovat strany pravoúhlého trojúhelníku - vypočítat délku přepony a odvěsen - zjistit, zda trojúhelník se zadanými stranami je pravoúhlý - řešit úlohy z praxe užitím Pythagorovy věty a obrácené věty	
<u>Mocniny s přirozeným mocnitelem</u> zápis n -té mocniny početní operace s mocninami užití pravidel pro počítání s mocninami určování složitějších mocnin pomocí kalkulátoru	1.1 1.2 1.9 3.10	- zapsat mocninu s přirozeným mocnitelem - užít zákony pro sčítání, odčítání, násobení a dělení mocnin při řešení úloh - vypočítat mocniny s přirozeným mocnitelem pomocí kalkulátoru	
<u>Výrazy</u> hodnota číselného výrazu výrazy s proměnnou mnohočleny, početní operace sčítání, odčítání, násobení druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin rozklad výrazů na součin	1.1 1.7 1.9	- určit hodnotu číselného výrazu - upravit a zjednodušit výraz s proměnnou podle pravidel práce s proměnnými a mocninami proměnných - užít zákony pro sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů - vypočítat jednotlivé členy druhé mocniny dvojčlenu - užít výpočet druhé mocniny dvojčlenu jako vzorec - vyjádřit rozdíl druhých mocnin jako součin dvou dvojčlenů - vytknout z mnohočlenu číslo, proměnnou nebo mnohočlen	

<u>Lineární rovnice</u> řešení rovnic pomocí ekvivalentních úprav výpočet neznámé ze vzorce řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic řešení úloh z praxe	1.1 1.7 1.8 1.9 4.1	- vypočítat kořen rovnice s užitím ekvivalentních úprav - vyjádřit neznámou ze vzorce a vypočítat její hodnotu - řešit slovní úlohy z praxe pomocí řešení lineární rovnice	
<u>Lomený výraz</u> hodnota výrazu; smysl výrazu jednoduché úpravy výrazu (rozšiřování, krácení)	1.7 1.9	- upravit výraz s užitím pravidel pro počítání s proměnnými a jejich mocninami - zapsat podmínky, za kterých má výraz smysl - vypočítat hodnotu výrazu - rozšířit či zkrátit výraz číslem či výrazem	
<u>Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli</u> podmínky pro řešení rovnice slovní úlohy řešené rovnicí o jedné neznámé	1.8 1.9	- zapsat podmínky řešení rovnice - najít kořen rovnice a porovnat s podmínkami - řešit slovní úlohy pomocí rovnice o jedné neznámé	
<u>Kružnice, kruh</u> kružnice a přímka dvě kružnice Thaletova kružnice; využití pro řešení konstruktivních úloh délka kružnice; obsah kruhu řešení aplikovaných úloh z praxe	1.1 1.2 3.1 3.4 3.6 3.13	- pojmenovat vzájemnou polohu kružnice a přímky - využít Thaletovu větu pro řešení úloh - vypočítat délku kružnice - vypočítat obsah kruhu - řešit úlohy z praxe s využitím výpočtů délky kružnice a obsahu kruhu	
<u>Válec</u> válec jako kolmé těleso povrch a objem válce náročnější slovní úlohy z praxe	1.1 1.2 3.9 3.10 3.11 3.12 3.13	- popsat válec a jeho části - vypočítat povrch válce - vypočítat objem válce - řešit náročnější úlohy z praxe s využitím výpočtů povrchu a objemu válce a jeho částí	
<u>Konstrukční úlohy</u> jednoduché základní konstrukce další množiny bodů daných vlastností konstrukce trojúhelníku a čtyř-	3.1 3.2 3.5 3.6	- sestavit geometrické obrazce s provedením náčrtu, rozboru, předpisu (zápisu) pro konstrukci, grafické provedení (konstrukce) a diskuse - pojmenovat množiny bodů daných vlastností - sestavit trojúhelník a čtyřúhelník ze zadaných prvků	

úhelníku zadaných různými prvky provedení tří základních kroků konstrukční úlohy (rozbor,zápis a grafické provedení, diskuse)	3.13		
<u>Finanční matematika</u> věřitel a dlužník kapitál, úrok a úroková míra úrokovací období dluhopisy, certifikáty daně	1.2 1.6 1.9	- vysvětlit pojmy finanční matematiky - vypočítat úrok a úrok po zdanění - vypočítat částku s úrokem po zdanění - řešit slovní úlohy z praxe	1.2 – dovednosti pro řešení problémů 3.2 – tradiční evropské hodnoty 6.2 – role médií

Ročník: 9.
Časová dotace: 4 hodin týdně
Portfolio: Kontrolní práce: průběžně k uzavření tematického celku
Čtvrtletní písemná práce: čtyři ve školním roce

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Základy statistiky</u> základní statistické pojmy, tabulky, grafy, diagramy čtení a vypracování grafů a diagramů	2.1 2.2 3.6	- vysvětlit základní statistické pojmy - sestrojít graf či diagram - vytvořit tabulku - vyčíst z grafu hodnotu zkoumaného znaku	
<u>Lomené výrazy</u> početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení, druhá mocnina) složený lomený výraz lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli řešení slovních úloh	1.7 1.8 4.1	- určit součet, rozdíl, součin, podíl a druhou mocninu lomených výrazů - upravit složený lomený výraz - vyřešit lineární rovnici s neznámou ve jmenovateli - vyřešit slovní úlohu s lomenými výrazy a lineárními rovnicemi	
<u>Soustavy lineárních rovnic</u> ekvivalentní úpravy soustavy řešení soustavy rovnic metodou dosazovací, sčítací, komparační řešení slovních úloh pomocí soustavy rovnic („o pohybu“, „o společné práci“, „o směsích“)	1.7 1.8 1.9	- užít ekvivalentní úpravy rovnic - vyřešit soustavu rovnic - vyřešit slovní úlohu pomocí soustavy rovnic	
<u>Funkce</u> definice funkce; závisle proměnná, nezávisle proměnná uspořádaná dvojice v soustavě souřadnic vyjádření funkce tabulkou, rovnicí, grafem funkce rostoucí, klesající a konstantní lineární funkce a přímá úměrnost jako její část	1.1 1.7 2.1 2.2 2.4 2.5 2.7	- definovat funkci, poznat nezávisle a závisle proměnnou - číst v soustavě souřadnic souřadnice bodů - vyznačit bod se zadanými souřadnicemi - vyjádřit funkci vztahem proměnných (vzorcem), zaznamenat do tabulky, sestrojít graf - poznat lineární funkci a přímou úměrnost - dopočítat souřadnice bodů v přímé úměrnosti a lineární funkci - dopočítat souřadnice bodů v kvadratické funkci - sestrojít graf kvadratické funkce - dopočítat souřadnice bodů v nepřímé úměrnosti	

kvadratická funkce a její vyjádření nepřímá úměrnost a její vyjádření užití funkcí v praxi		- sestrojít graf nepřímé úměrnosti - vyřešit slovní úlohu s funkcemi	
Podobnost poměr podobnosti věty o podobnosti trojúhelníků měřítko plánu a mapy užití při vytváření plánů a map a zhotovování modelů	1.1 1.5 3.7	- určit poměr podobnosti geometrických útvarů - užít věty o podobnosti trojúhelníků - vypočítat podle měřítka mapy či plánu skutečnou vzdálenost nebo vzdálenost v mapě (plánu) - vytvořit plán podle zadaných podmínek	
Tělesa; jehlan, kužel, koule povrch a objem jehlanu a kuželu vztahy mezi objemem jehlanu a hranolu vztahy mezi objemem kuželu a válce povrch a objem koule, kulová plocha výpočet povrchu a objemu těles v úlohách z praxe	1.1 1.2 3.9 3.10 3.11 3.12 4.2	- vypočítat povrch (objem) jehlanu a kuželu - stanovit poměr mezi objemem kuželu a válce - popsat vztah mezi vlastnostmi jehlanu a kuželu - vypočítat povrch a objem koule - využít dovedností ve výpočtech povrchů a objemů pro řešení úloh z praxe	
Goniometrické funkce pojem funkce tangens, sinus, kosinus užití tabulek a kalkulatoru k určení hodnoty goniometrické funkce užití goniometrické funkce k výpočtu prvků tělesa užití goniometrické funkce k řešení příkladů z praxe	1.1 1.7 2.1 2.4 2.5 3.7	- definovat pojem funkce sinus, kosinus a tangens - určit hodnotu goniometrické funkce - vypočítat délku hrany (úhlopříčky) tělesa s užitím goniometrických funkcí - využít dovedností určení hodnoty goniometrické funkce při řešení úloh z praxe	
4. čtvrtletí I. opakování základní operace s čísly: a) přirozenými b) celými c) desetinnými a zlomky d) reálnými užití poměru a úměrnosti – trojčlenka procentový počet mocniny a odmocniny mnohočleny a lomené výrazy rovnice		- vyřešit početní či slovní úlohu s přirozenými, celými a reálnými čísly - pojmenovat vztah veličin v úloze a vypočítat hodnotu veličiny pomocí trojčlenky či využitím přímé a nepřímé úměrnosti v grafu - vypočítat úlohy s mocninami a odmocninami - upravit mnohočlen - vyřešit rovnici - provést konstrukční úlohu (trojúhelník, čtyřúhelník) - vypočítat povrch a objem tělesa - vyřešit úlohu z praxe s využitím početních dovedností či sestrojením grafu - využít kalkulatoru nebo tabulek při volbě metody řešení úlohy z praxe	

funkce vlastnosti a konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků obsahy a obvody obrazců povrchy a objemy těles II. nestandardní úlohy s praktickým využití probrané látky III. měření v terénu a výpočty praktických příkladů			

Informatika (I)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie je realizován v předmětu Informatika. Cílem informatiky je dosažení informační gramotnosti všemi žáky. Získání elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Tyto získané dovednosti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Jsou také nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
schopnost formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
tvořivé využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
šetrná práce s výpočetní technikou

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování konkretizovaných kompetencí I – VI.

Očekávané výstupy (1. stupeň)

Základy práce s počítačem

- 1.1. využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- 1.2. respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- 1.3. chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.4p. ovládá základní obsluhu počítače
- 1.5p. dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

Vyhledávání informací a komunikace

- 2.1. při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- 2.2. vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- 2.3. komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.4p. komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Zpracování a využití informací

- 3.1. pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.2p. pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

Předmět: Informatika
Ročník: 5.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Vytisknutá práce grafického nebo textového charakteru

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce</u> <u>Společenský tok informací</u>	2.1 2.2 2.3	– objasnit pojem informace – jmenovat příklady informačních zdrojů a způsobů přenosu – rozlišit informativní a reklamní sdělení	6.1 - hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením 6.2 - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce – rozdíl mezi reklamou a zprávou 6.3 - příklady stavby a uspořádání zpráv
<u>Struktura, popis a funkce počítače a přídatných zařízení</u> <u>Jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software</u>	1.1 1.2 1.3 3.1	– rozlišit hardware a software, vstupní a výstupní zařízení a jmenovat příklady jejich využití – správně používat významné klávesy alfanumerické i numerické klávesnice – dodržovat pravidla bezpečného používání PC, internetu a pravidla učebny, použít základní IT zásady při řešení problémů s OS, software a hardware	1.1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<u>Operační systémy a jejich základní funkce</u>	3.1	– orientovat se v prostředí Windows, používat ve správných souvislostech hlavní panel, nabídku start, ikony plochy – rozlišit soubor a složku (adresář) – pracovat s okny: otevřít, zavřít, minimalizovat, přesunout, měnit tvar – pracovat s ikonami: vytvořit zástupce a výběr, přejmenovat, kopírovat, uspořádat plochu, odstranit – otvírat programy z hlavního panelu a nabídky start, spouštět výukové programy, vysvětlit pojmy server, síť a sdílení	1.1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<u>Základní způsoby komunikace</u> <u>Metody a nástroje vyhledávání informací</u> <u>Formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy</u>	2.1 2.2 2.3	– vhodně formulovat požadavek do vyhledávače (přesně, stručně, ale úplně) – odlišit normální text od hypertextu – efektivně vyhledávat informace (do soutěží, tipy na výlet, ceny zboží a služeb, obrázky apod.) – založit emailovou schránku (možno s dopomocí) a obsluhovat ji samostatně (odeslat, přijmout, mazat, přikládat přílohu atd.) – odesílat a přijímat informaci – sms, chat	1.3 - organizace vlastního času, plánování učení a studia 4.2 - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
<u>Multimediální využití počítače</u> <u>Vývojové trendy informačních</u>	2.1 2.2	– jmenovat příklady médií, masmédií a jejich význam na formování názorů společnosti (dopad informačního šumu)	1.3 - organizace vlastního času, plánování učení a studia

<u>technologií</u>	2.3	– uvést příklady způsobů komunikace, porovnat způsob vyhledávání informací dnes a v době před masovým využíváním internetu – spustit multimediální aplikaci (např. video) – podat příklady využití internetu pro vzdělávání (encyklopedie, vyhledávače) i zábavu (komunikace, facebook, on-line hry, stahování)	4.2 - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
<u>Formáty souborů grafických a textových</u> <u>Základní funkce textového a grafického editoru</u>	3.1 2.3	– rozpoznat podle nejčastějších koncovek typ souboru grafického (jpeg, gif, png, bmp) a textového (txt, rtf, doc, docx) – spustit jednoduchý grafický editor, kreslit v něm za pomoci kreslicích a geometrických nástrojů – spustit textový editor, napsat v něm krátký text, opravit chyby, upravovat formát písma textu pomocí výběru bloku – vkládat obrázky vč. klipartů do textu a upravovat jejich formát – na základě dílčích informací sestavit jednoduchou zprávu – formátovat stránku, vhodně uložit a tisknout svou práci	
<u>Základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce, tok informací</u>	2.1 2.2 2.3	– objasnit pojem informace – jmenovat příklady informačních zdrojů a způsobů přenosu – rozlišit informativní a reklamní sdělení	6.1 - organizace a postavení médií ve společnosti

Očekávané výstupy (2. stupeň)

Vyhledávání informací a komunikace

- 1.1. ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.2p. vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace

Zpracování a využití informací

- 2.1. ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- 2.2. uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- 2.3. pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- 2.4. používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- 2.5. zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.6p. *ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy*
- 2.7p. *vyhledává potřebné informace na internetu, dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou*

Předmět: Informatika
Ročník: 6.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Pracovní listy

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Textový editor</u>	2.1 2.2	– spustit textový editor, napsat v něm text nebo upravit zkopírovaný text za využití schránky, opravit chyby, označit blok a provádět v něm úpravy, otevřít textový soubor – upravovat formát písma, odstavce, sloupce a směr textu – použít a měnit odrážky a číslování, používat tabulátory – vkládat obrázky vč. klipartů do textu a upravovat jejich formát – použít a upravit textové pole – vložit automatické tvary a ozdobné písmo – napsat dopis, pozvánku, vizitku podle zadání – formátovat stránku a upravit ji před tiskem – vhodně uložit a tisknout svou práci	1.1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<u>Základy práce s počítačem</u>	2.1 2.2	– dodržovat pravidla bezpečného používání PC a pravidla učebny – správně používat klávesy alfanumerické i numerické klávesnice – rozlišit hardware a software, vstupní a výstupní zařízení a jmenovat příklady jejich využití – vysvětlit význam pojmů mateřská deska, procesor, harddisk a externí disky, operační paměť, zdroj, karty – zjistit konfiguraci PC, nastavit si profil – přepočítat jednotky informace (kB, MB, GB, TB) – vysvětlit význam operačního systému pro uživatele – rozpoznat formát souborů podle běžných koncovek – provádět základní operace se soubory a složkami ve Windows a v souborovém manažeru, dekomprimovat zabalený soubor – nainstalovat jednoduchou aplikaci – vyhledávat soubory v průzkumníku – ve správných souvislostech používat pojmy aplikace, soubor, složka, data, okno, dialogové okno, panel, lišta	1.1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<u>Počítačová grafika – rastrové editory</u>	2.1	– vytvořit obrázek v bitmapovém editoru přesně podle zadání a v určité velikosti – upravit již hotový obrázek (koláž) – uložit obrázek v různých formátech, porovnat tyto formáty	

<u>Internet</u> <u>Hodnota a relevance informací a</u> <u>informačních zdrojů. metody a</u> <u>nástroje jejich ověřování</u>	1.1	– vhodně formulovat požadavek do vyhledávače (přesně, stručně, ale úplně)	6.1 - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením 6.2 - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce – rozdíl mezi reklamou a zprávou 6.3 - příklady stavby a uspořádání zpráv 6.5 - organizace a postavení médií ve společnosti
	2.1	– využívat internet k vyhledávání informací k výuce	
	2.2	– používat nejvýznamnější vyhledávače, portály, encyklopedie, tématické stránky	
	2.3	a databáze	
	2.4	– obsluhovat antivirový program	
	2.5		

Předmět: Informatika
Ročník: 7.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Pracovní listy

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Internet</u> <u>Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování</u>	1.1 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5	– vysvětlit pojem internet, podat příklady jeho využití, způsobů přenosu dat, hodnotit spolehlivost zdroje informací, rozpoznávat relevanci a závažnost informace – umět se bránit virům, škodlivému software (spyware, adware, dialer či trojský kůň), phishingu – obsluhovat antivirový program, nastavit ho a vysvětlit jeho význam, jmenovat příklady antivirů	6.1 - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením 6.2 - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce – rozdíl mezi reklamou a zprávou 6.3 - příklady stavby a uspořádání zpráv
<u>Textový editor</u>	2.1 2.2	– napsat v něm životopis, referát s hypertextovými záložkami a odkazem na použitou literaturu – využívat při práci formátování textu, odstavců, ohraničení, odrážek, tabulátory, galerii stylů v motivech, pozadí, sloupce, směr textu, záhlaví a zápatí, kopírování formátu – vkládat obrázky vč. klipartů do textu a upravovat jejich formát, použít a upravit textové pole, vložit symbol, čísla stránek, automatický text – vložit automatické tvary a ozdobné písmo s ohledem na estetické cítění – vytvořit a upravit tabulku, velikosti buněk a ohraničení – upravit záhlaví a zápatí – nastavit textový editor – vhodně uložit a tisknout svou práci	1.1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<u>Tabulkový editor</u>	1.1 2.1	– vysvětlit pojmy buňka, list – vyplnit správně daty buňku, editovat ji, formátovat ji – vytvořit jednoduchý vzorec vázaný na data v buňkách, kopírovat jej pro ostatní buňky – spočítat u dat sumu a aritmetický průměr	1.1 - řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<u>Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika</u>	1.1 2.3 2.4 2.5	– dodržovat a vyhledat základní typografická pravidla – vyjádřit názor na estetické zpracování dokumentu – objasnit příčiny nezaručitelnosti pravdivých a eticky nezávadných informací	2.2 - práva a povinnosti občana, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy

Předmět: Informatika
Ročník: 8.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Pracovní listy

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Prezentace informací</u>	1.1 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5	– připravit pdf soubor například z dokumentu MS Office – prohlížet a kopírovat z pdf souboru – prohlížet a nastavit prezentaci, hodnotit ji po estetické, formální i faktické stránce – připravit prezentaci podle zadání: rozvržení snímků, pozadí, pořadí snímků, společné zápatí, formát textu, vkládání a úprava polí, obrázků, přechod snímků – vytvořit vlastní prezentaci na zadané téma s ohledem na faktickou správnost i estetickou stránku	1.1 - řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<u>Textové editory</u>	2.1 2.2	– vkládat a upravovat diagramy – využívat a vkládat hypertextové odkazy při práci s delšími texty – vytvářet kompilovanou práci podle zadání	6.2 - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce – rozdíl mezi reklamou a zprávou 6.3 - příklady stavby a uspořádání zpráv
<u>Tabulkové editory</u>	1.1 2.1	– vytvořit z dat vhodný graf s popisky – upravit dokument pro tisk a tisknout – přejmenovat, přidat a odebrat list – vyplnit správně daty buňku, editovat ji, formátovat ji – vytvořit jednoduchý vzorec vázaný na data v buňkách, kopírovat jej pro ostatní buňky, data řadit – vytvořit z dat vhodné grafy s popisky – upravit formát tabulky, kopírovat graf i tabulku do textového editoru, upravit dokument pro tisk a tisknout – řadit data a vytvářet číselné řady – využívat logické funkce – vytvářet na závislost dat jednoduché vzorce, vzorce s absolutním odkazem – formátovat tabulky a grafy – formátovat tabulky za pomoci podmíněného formátování	1.1 - cvičení řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
<u>OS Windows</u>	1.1 2.3	– využívat optimálně školní síť i internet – dokázat upravit prostředí OS a udržovat studentský účet – pracovat s hlavní nabídkou a panely OS a používat průzkumníka	1.1 - řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

<u>Souborové manažery</u>	1.1 2.3	– nastavit uživatelsky souborový manažer – udržovat pořádek ve svých datech – vytvářet stromovou strukturu složek a souborů – ukládat a přenášet data – komprimovat a dekomprimovat soubory – připojovat a odpojovat síťové disky a zařízení – chránit data před poškozením, ztrátou a zneužitím	1.1 - řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Předmět: Informatika
Ročník: 9.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Pracovní listy, výstupy projektů

Učivo	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Textové editory</u>	2.1 2.2	– pracovat v alternativním textovém editoru – přenášet data mezi editory, vytvářet pdf soubory – vytvářet kompilované dokumenty podle vzoru a zadání	
<u>Tabulkové editory</u>	1.1 2.1	– filtrovat data a vytvářet tematické souhrny – používat kotvení tabulky – statisticky zpracovat data – vytvořit posuvník – pracovat s alternativním tabulkovým editorem	
<u>Počítačová grafika, rastrové a vektorové editory</u>	2.1	– vytvořit obrázek v bitmapovém editoru malování přesně podle zadání a v určité velikosti, uložit ho, upravovat ho – upravit obrázek v alternativním bitmapovém editoru – upravit obrázek ve vektorovém grafickém editoru Zoner Callisto případně vytvořit v něm jednoduchý vlastní obrázek – stahovat, ukládat a upravovat fotografie jednotlivě i dávkově – uložit obrázek v různých formátech, porovnat tyto formáty	
<u>Internet</u> <u>Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování</u> <u>E-mail a další formy komunikace po internetu</u>	1.1 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5	– jmenovat prohlížeče a nastavit je – jmenovat vyhledávače a nastavit si podmínky vyhledávání na Google – hodnotit spolehlivost zdroje informací, rozpoznávat relevanci a závažnost informace – využívat bezpečně a účelně internet k dalšímu vzdělávání – napsat formálně i obsahově správně žádost, životopis apod. – nastavit emailovou schránku – přeposlání obsahu, filtrování, skupiny – jmenovat další možnosti komunikace po internetu a multimediálního využití internetu	6.1 - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením 6.2 - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce – rozdíl mezi reklamou a zprávou 6.3 - příklady stavby a uspořádání zpráv
<u>Sběr, zpracování a prezentace informací – možné projekty napříč učivem</u>	1.1 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5	– vytvořit tematickou prezentaci – přispívat na školní web, nástěnku, časopis nebo založit příp. editovat tematický web – účastnit se vědomostních soutěží, soutěží zaměřených nebo na vyhledávání informací apod. (Eurorebus, Evropské srdce, Bobřík informatiky, Najdi apod. podle aktuální nabídky)	5.4 – naše obec 2.2 - práva a povinnosti občana, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy

<u>4.čtvrtletí – opakování a procvičování</u>		– získávat data, fotografie apod. a zpracovávat je za pomoci balíčku kancelářských programů a grafických editorů v souladu se zásadami práv k ochraně duševního vlastnictví	

Člověk a svět (Čs)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět **Člověk a svět** je koncipován pouze pro 1. stupeň základní školy. Hlavním cílem je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělání.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí. Seznamují se s místně i časově vzdálenějšími jevy i osobami a se složitějšími jevy. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich.

Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, učí se spolupracovat s ostatními a reagovat na jejich názory a podněty.

Důležitou roli hraje vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Tato vzdělávací oblast je členěna do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Důležité je, aby si žáci mohli samostatně vyhledávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako sluneční soustavu. Seznamují se s rozmanitostí i proměnlivostí živé i neživé přírody naší vlasti. Důležité je praktické poznání okolní krajiny. Žáci se učí sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci

I první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

vhodné vyjadřování vlastních názorů v mezilidské komunikaci a tolerantní chování a jednání na základě respektování názorů druhých

utváření správných pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
orientace ve světě informací a časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
rozšiřování slovní zásoby v daných tématech, pojmenovávání pozorovaných skutečností a jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a jejich ochraně, pozorné vnímání předmětů, jevů a dějů ve svém nejbližším okolí
získávání základních poznatků o člověku, lidském životě a o lidském těle
poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití
poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích, ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
uplatňování získaných dovedností, vědomostí a návyků v praktickém životě

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizovaných forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I – VI. Svým vzdělávacím obsahem zabezpečuje předmět naplňování konkretizovaných kompetencí VII/1.1 – 3, VIII/1.3, VIII/2.1, 5, 7, IX/1.1 – 5, IX/2.1 – 5, IX/3.1 – 8.

Očekávané výstupy (1. stupeň)

Místo, kde žijeme

- 1.1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- 1.2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- 1.3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost
- 1.4. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- 1.5. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- 1.6. rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- 1.7. vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- 1.8. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- 1.9. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.10p. popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- 1.11p. orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- 1.12p. řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- 1.13p. má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- 1.14p. uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- 1.15p. sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- 1.16p. pozná státní symboly České republiky

Lidé kolem nás

- 2.1. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- 2.2. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- 2.3. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- 2.4. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- 2.5. rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- 2.6. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- 2.7. orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích
- 2.8. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.9p. dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- 2.10p. rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- 2.11p. uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- 2.12p. používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- 2.13p. porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
- 2.14p. sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Lidé a čas

- 3.1. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- 3.2. pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

- 3.3. uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
- 3.4. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- 3.5. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- 3.6. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- 3.7. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- 3.8. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.9p. rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- 3.10p. uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- 3.11p. vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Rozmanitost přírody

- 4.1. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- 4.2. roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- 4.3. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů
- 4.4. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- 4.5. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- 4.6. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- 4.7. porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky řídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- 4.8. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- 4.9. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.10p. na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- 4.11p. popíše střídání ročních období
- 4.12p. zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

- 4.13p. zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
- 4.14p. chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- 4.15p. popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- 4.16p. reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- 4.17p. provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Člověk a jeho zdraví

- 5.1. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- 5.2. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- 5.3. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- 5.4. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- 5.5. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- 5.6. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- 5.7. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- 5.8. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- 5.9. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- 5.10. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- 5.11. ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- 5.12. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 5.13p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- 5.14p. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- 5.15p. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- 5.16p. uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- 5.17p. odmítá návykové látky
- 5.18p. ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
- 5.19p. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Etická výchova

- 6.1. osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci

- 6.2. podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- 6.3. osvojí si základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- 6.4 osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých
- 6.5. zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- 6.6 vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- 6.7. využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- 6.8. reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

Vzdělávací obsah (1. stupeň)

Předmět: Člověk a svět
Ročník: 1.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: projekty dle výběru vyučujícího

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Domov</u> prostředí domova bydliště, adresa	1.1 1.3	- popsat části domu, bytu a vysvětlit jejich funkce - načrtnout jednoduchý plán svého bydliště, cestu na určené místo, rozlišit možná nebezpečí - vyhledat významná místa obce - rozlišit přírodní a umělé prvky v okolí - zjistit adresu svého bydliště	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 5.4 – náš životní styl
<u>Škola</u> prostředí školy činnosti ve škole – školní povinnosti <u>Etická výchova</u> komunikace a vztah k ostatním	1.1 6.1 6.2 6.4	- poznat prostory školy a určit jejich funkce - načrtnout jednoduchý plán školy, cestu do školy, rozlišit možná nebezpečí - vysvětlit svoje školní povinnosti - chovat se vhodně ke spolužákům i dospělým - oslovit křestním jménem - zvolit vhodnou formu pozdravu - osvojit si základní komunikační pravidla (poděkování, omluva, přiměřená gestikulace) - respektovat pravidla ve třídě - pozitivně hodnotit sebe i ostatní	1.2 – moje učení 1.7 – péče o dobré vztahy 2.4 – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
<u>Rodina</u> život a funkce rodiny role členů rodiny a jejich vztahy <u>Etická výchova</u> pravidla soužití a úcta k druhým	2.1 6.3	- vyjmenovat jména členů rodiny - zjistit zaměstnání rodičů - seznámit se zájmy členů rodiny - respektovat ostatní členy rodiny - pojmenovat pravidla rodinného života - rozlišit blízké příbuzenské vztahy v rodině - objasnit role a vztahy v rodině	1.7 – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc 4.2 – význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Orientace v čase</u> určování času – měsíce, dny, celé hodiny roční období	3.1	- popsat činnosti v průběhu dne - objasnit významná data v kalendáři (Vánoce, Velikonoce, ..) - pojmenovat měsíce, dny, části dnů, hodiny - rozlišit roční období - odlišit události minulé, přítomné a budoucí	
<u>Živá příroda</u> živočiškové a rostliny v jednotlivých ročních obdobích pozorování přírody	4.1 4.2	- poznat některé druhy rostlin a živočichů v jednotlivých ročních dobách a vysvětlit jejich význam pro člověka - pozorovat a porovnávat viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních dobách	
<u>Člověk</u> části lidského těla péče o zdraví – osobní hygiena, zdravá strava, výběr a způsob uchování potravin, pitný režim, nemoc, úraz, prevence dopravní výchova – základy dopravní výchovy chodce, dopravní značky označení nebezpečných látek	5.1 5.4 5.11	- popsat vnější části lidského těla - vysvětlit pojmy úraz, nemoc, drobná poranění - dodržovat hygienické návyky, denní, pitný a pohybový režim - pečovat o zdraví a zdravou výživu - odmítat komunikaci, která je nepříjemná - uplatňovat základní pravidla chodce - poznávat základní dopravní značky - seznámit se s označením nebezpečných látek	1.2 – moje tělo, moje psychika

Předmět: Člověk a svět
Ročník: 2.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: Projekty: dle výběru vyučujícího

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Domov</u> bydliště, přesná adresa, telefon orientace v místě bydliště vztahy v bydlišti – sousedé, kamarádi, hosté <u>Etická výchova</u> - schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	1.1 1.3 6.7	- používat přesnou adresu svého bydliště - zjistit telefonní číslo rodičů - naučit se správně telefonovat - orientovat se v místě svého bydliště - vyznačit v jednoduchém plánu místo svého bydliště - rozlišit přírodní a umělé prvky v okolí svého bydliště - orientovat se ve vztazích v místě bydliště - využívá různých kladných způsobů, jak dojít ke stanovenému cíli - pokouší se dojít k cíli ještě dalšími pozitivními cestami - spolupráce ve skupině mezi svými vrstevníky - aktivní postoj k řešení problému - respektování ostatních ve skupině	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 5.4 – náš životní styl
<u>Škola</u> činnosti ve škole – zájmové útvary, pomůcky okolí školy <u>Etická výchova</u> - komunikace citů- identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti radosti sympatie, smutku, obav hněvu	1.1 6.6	- objasnit školní povinnosti - seznámit se se zájmovými útvary ve své škole - orientovat se v okolí školy - vyznačit v jednoduchém plánu místo své školy - pečovat o životní prostředí (ochrana zeleně, úklid,...) - upevňovat vhodné chování ke spolužákům i dospělým - hovořit otevřeně o svých citech kladných, nebo záporných - pokusit se vcítit do situací druhých, - soucítění s druhými v simulovaných situacích - pokusy o sebeovládání emotivních situací	1.2 – moje učení 1.7 – péče o dobré vztahy 2.4 – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
<u>Obec</u> významné budovy v obci – nej- důležitější dopravní síť – nejčastější dopravní značky v obci	1.2 1.3	- pojmenovat svou obec a určit její polohu v krajině - seznámit se se začleněním své obce do příslušného kraje - vyjmenovat nejdůležitější významné budovy v obci - rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině - načrtnout plánec své obce včetně dopravní sítě - pojmenovat nejčastější dopravní značky	5.3 – ochrana přírody a kulturních památek 5.4 – naše obec

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Rodina</u> postavení jedince v rodině příbuzenské a mezigenerační vztahy zaměstnání	2.1 2.2	- používat datum svého narození - orientovat se v příbuzenských a mezigeneračních vztazích - vysvětlit vztahy mezi členy rodiny (úcta, pomoc, ochrana, komunikace, ...) - užívat pravidla slušného chování - seznámit se s potřebou různých povolání a pracovních činností	1.7 – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc 4.2 – význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
<u>Člověk mezi lidmi</u> mezilidské vztahy – pomoc, kamarádství, smírné a nenásilné řešení problémů pravidla slušného chování – správné stolování, vhodné chování a jednání mezi lidmi vlastnosti lidí – kladné a záporné vlastnosti <u>Etická výchova</u> - elementární prosociálnost- darování, ochota se dělit, povzbuzení služba, vyjádření soucitu, přátelství - základní prvky neverbální komunikace- seznámení se s prvky neverbální komunikace, mimika zrakový kontakt, gesta, podání ruky	2.3 2.4 2.5 2.6 6.5 6.8	- chovat se tolerantně k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - vyvodit a dodržovat pravidla pro soužití lidí (ve škole, doma, mezi chlapci a děvčaty,...) - rozpoznat jednání a chování, která porušují základní lidská práva - obhájit vhodně své názory, dokázat připustit svůj omyl - řešit konflikty smírně a nenásilně - rozlišit základní rozdíly mezi jednotlivci (povaha, vzhled, zájmy, schopnosti,...) - dodržovat pravidla slušného chování – stolování, návštěva divadla, oslava, ...) - pomoc ostatním spolužákům v běžných školních situacích - sdílení problému s druhými spolužáky - přiměřený zájem o ostatní spolužáky - tipuje z postojů ostatních jejich duševní stav, některé povahové vlastnosti a momentální nálady	1.6 – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech 1.8 – komunikace v různých situacích – odmítání, žádost, omluva, prosba, řešení konfliktů 4.2 – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého 4.3 – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost
<u>Orientace v čase</u> určování času – měsíce, týdny, dny, hodiny a minuty kalendářní a školní rok	3.1	- orientovat se podle hodin a kalendáře - rozlišit kalendářní a školní rok - objasnit rozdíly ročních období - odlišit události minulé, přítomné a budoucí	
<u>Živá příroda</u> domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata, jejich význam pro člověka, péče o zvířata pokojoyé rostliny, zelenina a ovoce,	4.2	- poznat domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata, vysvětlit jejich význam pro člověka - určit stavbu těla vybraných živočichů - zdůvodnit péči o zvířata	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
ovocné stromy		- pojmenovat některé druhy pokojových rostlin a naučit se o ně pečovat - rozpoznat vybrané druhy ovoce a zeleniny - určit některé ovocné stromy - zdůvodnit důležitost ovoce a zeleniny	
Člověk pozorování lidí, nalézání rozdílů a podobností péče o zdraví – ošetření drobných poranění, běžné nemoci a jejich příznaky, léky, zdravotnická zařízení v okolí osobní bezpečí – bezpečné chování na veřejně přístupných místech, tísňové linky, linka bezpečí dopravní výchova – chodec v dopravním provozu riziková místa a situace	5.1 5.2 5.3 5.4 5.12	- hledat rozdíly a podobnosti lidí - pečovat o zdraví, uplatňovat hygienické návyky - dodržovat zásady bezpečnosti, neohrožovat zdraví své a zdraví jiných - odmítat komunikaci, která je nepříjemná - provést ošetření drobného poranění a zajistit lékařskou pomoc - objasnit správné chování nemocného doma i u lékaře - uplatňovat základní pravidla chodce - seznámit se s tel. čísly tísňového volání a správným způsobem volání na tísňové linky	1.6 – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě 1.7 – vztahy a naše skupina/třída 4.1 – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

Předmět: Člověk a svět
Ročník: 3.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: Projekty: dle výběru vyučujícího

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Obec</u> poloha v krajině významná místa, významné budovy – historická, památná, kulturní, společenská dopravní síť – hromadná a osobní doprava, tísňová telefonní čísla minulost a současnost obce životní prostředí v obci	1.2 1.3	- začlenit svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR - vyhledat polohu své obce na mapě, plánu - pozorovat a popsat změny v obci - seznámit se s významnými místy a významnými budovami obce - rozlišit přírodní a umělé prvky v obci - vyjádřit estetické hodnoty a rozmanitost obce - popsat dopravní síť v obci (hromadná i osobní doprava) - rozpoznat dopravní značky - uvědomit si bezpečnost při cestování - znát tísňová telefonní čísla - zjistit zajímavosti z minulosti a současnosti obce - pečovat o životní prostředí obce (ochrana zeleně, úklid, péče o památky,...)	5.3 – ochrana přírody a kulturních památek 5.4 – naše obec
<u>Okolní krajina</u> zajímavá místa našeho okolí seznámení s mapou, plán okolí hlavní světové strany	1.3 1.4 1.5	- zjistit zajímavá místa našeho okolí - rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině - vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost okolní krajiny - seznámit se s mapou, plánem okolí - určit a vysvětlit polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určit hlavní světové strany v přírodě podle mapy i podle přírodních úkazů - orientovat se podle hlavních světových stran a řídit se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	5.3 – zemědělství, doprava, průmysl a životní prostředí

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Člověk mezi lidmi</u> mezilidské vztahy – tolerance, vzájemná úcta, rovné postavení mužů a žen, ... upevňování pravidel slušného chování v rodině, ve škole a ve společnosti vlastnosti lidí – podobnost a odlišnost lidí, respektování rozdílů mezi jedinci	2.3 2.4 2.5 2.6	- vyjádřit na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - vyvodit a dodržovat pravidla pro soužití lidí - obhájit při konkrétních činnostech své názory popř. připustit svůj omyl, dohodnout se na společném postupu a řešení se spolužáky - rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která již nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva - rozlišit základní vlastnosti lidí – podobnosti a odlišnosti (např. původ, vzhled, věk, jazyk, schopnosti, zájmy, povolání, povaha, ...) - projevit toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	1.6 – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech 1.8 – komunikace v různých situacích – odmítání, žádost, omluva, prosba, řešení konfliktů 4.2 – tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého 4.3 – odlišnost lidí, ale jejich vzájemná rovnost
<u>Současnost a minulost v našem životě</u> proměny způsobu života průběh lidského života státní svátky a významné dny péče o památky	3.2 3.3 3.5 3.7 3.8	- uplatnit základní poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnat minulost a současnost - poznat některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žijeme - využít archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - srovnat a hodnotit na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - objasnit historické důvody pro zařazení některých státních svátků a významných dnů - pojmenovat kulturní či historické památky regionu - uvědomit si důležitost péče o památky	
<u>Neživá příroda</u> třídění látek	4.2	- rozlišit přírodninu a výrobek - roztrždit některé přírodniny podle nápadně určujících znaků - porovnat látky okolo nás (např. dřevo, plast, sklo, kov, papír, ...) - zjistit základní vlastnosti látek	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Živá příroda</u> živočiškové ve volné přírodě – stavba těla a způsob života u vybraných druhů, jejich význam v přírodě a pro člověka pomoc živočichům v nepříznivých situacích kvetoucí, nekvetoucí rostliny hospodářské a léčivé rostliny důležité části těl rostlin houby jedovaté, jedlé, nejedlé	4.7	- poznat živočichy žijící ve volné přírodě, vysvětlit jejich význam v přírodě a pro člověka - objasnit způsob života vybraných živočichů - určit stavbu těla vybraných živočichů - zdůvodnit pomoc živočichům v nepříznivých situacích - pojmenovat některé kvetoucí, nekvetoucí rostliny - poznat některé hospodářské a léčivé rostliny - určit důležité části rostlin - rozlišit houby jedovaté, jedlé, nejedlé - pojmenovat některé druhy hub - uvést příklady výskytu organismů v naší lokalitě - využít jednoduché klíče a atlasy	
<u>Člověk</u> etapy lidského života, rodina a partnerství lidské smysly péče o zdraví – správná životospráva, nebezpečí návykových látek hrací automaty, počítač, nebezpečí elektronických médií osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání,...), dětská krizová centra, linky důvěry dopravní výchova – dopravní kázeň, cestování dopravními prostředky, dokončení výchovy chodce	5.3 5.4 5.6 5.7 5.10	- rozlišit jednotlivé etapy lidského života a orientovat se ve vývoji dítěte před a po narození - rozpoznat lidské smysly - využít poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí některých orgánů - podpořit vlastní zdravý způsob života - použít obezřetnost při setkání s neznámými jedinci - odmítnout komunikaci, která je nepříjemná - požádat (v případě potřeby) o pomoc pro sebe i pro jiné dítě - předvést v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek, seznámit se s riziky závislosti... - uplatnit základní pravidla účastníků silničního provozu	1.11 – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování atd. 4.2 – uplatňování principů slušného chování

Předmět: Člověk a svět
Ročník: 4.
Časová dotace: 4 hodiny týdně
Portfolio: projekty dle výběru vyučujícího

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Okolní krajina</u> typ okolní krajiny zajímavosti našeho okolí – rostlinstvo, živočišstvo, vodstvo, půdy ochrana krajiny práce s mapou – barvy, hranice, základní značky světové strany – hlavní i vedlejší	1.3 1.4 1.5	-rozpoznat typ okolní krajiny -rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádřit různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost -určit a vysvětlit polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu -zjistit zajímavosti našeho okolí (rostlinstvo, živočišstvo, vodstvo, půdy) -uvědomit si nutnost ochrany přírody -poznat při práci s mapou: barvy, hranice, základní map. značky -určit hlavní i vedlejší světové strany v přírodě podle mapy i podle přírodních úkazů -uplatnit zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	5.3 – zemědělství, doprava, průmysl a životní prostředí
<u>Česká republika</u> typy krajin – rovina, pahorkatina, hory státní symboly Praha práce s mapou – nejvyšší pohoří, řeky, největší města, sousední státy	1.6 1.7 1.9	-rozlišit typy krajin (rovina, pahorkatina, vrchovina, hory) -poznat symboly našeho státu a vysvětlit jejich význam -seznámit se zajímavými informacemi o Praze -rozlišit hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce -rozlišit náčrty, plány a základní typy map -vyhledat jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapě naší republiky -vyhledat typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, posoudit jednoduchým způsobem jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	5.3 – ochrana přírody a kulturních památek
<u>Právo a spravedlnost</u> základní lidská práva a práva dítěte práva a povinnosti žáků školy protiprávní jednání, korupce ochrana vlastnictví, druhy vlastnictví, peníze, reklamace podoby a projevy kultury příjmy a výdaje, rozpočet, banka	2.6 2.7	-rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy a korupční jednání -uvědomit si práva a povinnosti žáků ve škole -rozlišit základní formy vlastnictví, seznámit se s reklamací -použít peníze v běžných situacích -seznámit se s různými podobami a projevy kultury -seznámit se s rozpočtem domácností -sloužby banky	2.1 – způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy 2.2 – občan jako odpovědný člen společnosti 4.2 – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Orientace v čase</u> čas jako fyzikální veličina – měření času, jednoduché převody dějiny jako časový sled událostí, letopočet	3.1 3.4	-prohloubit si znalosti o čase (měření času, jednoduché převody) -využít časové údaje při řešení různých situací v denním životě -rozlišit děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti -poznat některé důležité časové údaje a využít zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	
<u>Báje, mýty, pověsti</u> minulost kraje a předků dějiny naší vlasti v pověstech a bájích péče o památky	3.2 3.4 3.5 3.6 3.7	-pojmenovat některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu -poznat některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije -poznat některé pověsti nebo báje spjaté s naší vlastí -poznat některé důležité časové údaje a využít zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy -rozeznat současné a minulé -seznámit se s hlavními fakty minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik -porovnat a zhodnotit na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik -využít různých informačních zdrojů pro pochopení minulosti -uvědomit si význam chráněných částí přírody a kulturních památek	
<u>Neživá příroda</u> skupenství látek vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě vlastnosti, složení a proudění vzduchu význam vody a vzduchu pro život	4.3 4.4 4.9	-rozlišit skupenství látek -provést jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určit společné a rozdílné vlastnosti -zvládnout jednoduchý pokus, pokusit se naplánovat a zdůvodnit postup, vyhodnotit a vysvětlit výsledky -seznámit se s vlastnostmi a formami vody -popsat koloběh vody v přírodě -seznámit se s vlastnostmi, složením a prouděním vzduchu -uvědomit si význam vody a vzduchu pro život -uvědomit si propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody -najít souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	5.2 – voda, ovzduší

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Živá příroda</u> obratlovci, bezobratlí – stavba těla, životní potřeby a projevy význam živočichů v přírodě a pro člověka rostliny semenné, výtrusné – stavba těla, dřevina, bylina význam rostlin v přírodě a pro člověka části těla hub určování vybraných druhů živočichů, rostlin a hub	4.7	-rozlišit obratlovce a bezobratlí -pojmenovat vybrané druhy živočichů -určit stavbu těla a poznat životní potřeby a projevy vybraných živočichů -vysvětlit význam živočichů v přírodě a pro člověka -rozlišit rostliny semenné a výtrusné -pojmenovat vybrané druhy rostlin -určit důležité části rostlin -rozlišit dřeviny a byliny -vysvětlit význam rostlin v přírodě a pro člověka -určit části těla hub -rozlišit houby jedovaté, jedlé, nejedlé -pojmenovat vybrané druhy hub -vysvětlit význam hub v přírodě a pro člověka -uvést příklady výskytu organismů v naší lokalitě -využít jednoduché klíče a atlasy	
<u>Ekologie</u> chráněné rostliny a chránění živočichové ochrana přírody a životního prostředí	4.8	-poznat některé druhy chráněných rostlin a chráněných živočichů a vyhledat o nich zajímavé informace -pokusit se zjistit jejich výskyt v naší lokalitě -zhodnotit některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišit aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	5.2 – ochrana biologických druhů
<u>Člověk</u> povrch těla, opora těla, pohyb těla péče o zdraví – první pomoc při úrazech, osobní, intimní a duševní hygiena situace hromadného ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) požáry dopravní výchova – základní pravidla cyklisty v silničním provozu	5.4 5.5 5.6 5.9 5.12	-seznámit se s povrchem těla (kůže) -poznat oporu těla (kostra) a pohyb těla (svaly) -využít poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života -ošetřit drobná poranění a zajistit lékařskou pomoc -postarat se o osobní, intimní a duševní hygienu -předvést v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek -provést adekvátní reakci na pokyny dospělých při mimořádných událostech -uplatnit účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události -uplatnit základní pravidla účastníků silničního provozu	1.4 – dovednosti zvládání stresových situací

Předmět: Člověk a svět
Ročník: 5.
Časová dotace: 4 hodiny týdně
Portfolio: Projekty: dle výběru vyučujícího

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Česká republika</u> základy státního zřízení a politického systému ČR, armáda ČR státní správa a samospráva oblasti ČR – zajímavosti v regionech (zeměpisné, hospodářské, kulturní, ...) principy demokracie práce s mapou – měřítko, další značky, kompas, buzola	1.6 1.7 1.9	- rozlišit hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce - seznámit se základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správou a samosprávou, demokratickými principy - rozlišit náčrty, plány a základní typy map - vyhledat typické regionální zvláštnosti přírody, hospodářství, osídlení a kultury - posoudit jednoduchým způsobem jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního i vlastnického - vyhledat jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky - rozlišit měřítko, poznat další značky, použít kompas a buzolu	2.2 – obec jako základní jednotka samosprávy státu 2.2 – základní principy a hodnoty demokratického politického systému
<u>Evropa a svět</u> kontinenty evropské státy, EU cestování práce s mapou – poledníky, rovnoběžky, globus	1.6 1.8	- pojmenovat a vyhledat kontinenty - vyhledat jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách polokoulí a Evropy - seznámit se státy EU a vyhledat je na mapě - zprostředkovat ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest - porovnat způsob života a přírodu jiných zemí s naší vlastí - rozlišit obsah, grafiku a vysvětlivky na mapách obecně zeměpisných a tematických (systém poledníků a rovnoběžek)	3.1 – naši sousedé v Evropě 3.2 – evropské krajiny 4.4 – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
<u>Problémy společnosti</u> problémy mezi lidmi problémy životního prostředí	2.8	- poukázat v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy - navrhnout možnosti zlepšení životního prostředí - vyjádřit vlastními slovy základní globální problémy (sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí)	3.2 – mezinárodní setkávání 5.4 – aktuální lokální problém 6.5 – organizace a postavení médií ve společnosti

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Báje, mýty, pověsti</u> dějiny naší vlasti – rok, století, tisíciletí, nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách regionální zajímavosti péče o památky	3.2 3.4 3.5 3.6 3.7	- pojmenovat některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu - poznat některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije - poznat některé pověsti nebo báje spjaté s naší vlastí - seznámit se s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi v našich dějinách - určit rok, století, tisíciletí - poznat některé důležité časové údaje a využít zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - orientovat se v hlavních faktech minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - zdůvodnit základní význam chráněných částí přírody a známých kulturních památek - využít různých informačních zdrojů pro pochopení minulosti - srovnat a zhodnotit způsob života a práce předků v minulosti a současnosti na našem území s využitím regionálních specifik	
<u>Neživá příroda</u> vlastnosti látek měření veličin (objem, hmotnost, teplota) s praktickým užitím jednotek některé důležité horniny a nerosty, zvětvávání vznik půdy a její význam	4.3 4.4 4.8 4.9	- rozlišit vlastnosti látek - provést jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určit společné a rozdílné vlastnosti - změřit základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů s praktickým užitím jednotek - zvládnout jednoduchý pokus, pokusit se naplánovat a zdůvodnit postup, vyhodnotit a vysvětlit výsledky - rozlišit některé hospodářsky významné horniny a nerosty - vysvětlit zvětvávání, vznik půdy a její význam - zhodnotit některé konkrétní činnosti člověka v přírodě - objevit a najít propojenost prvků živé a neživé přírody a najít souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - rozlišit aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	1.1 – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů 5.2 - půda
<u>Vesmír a Země</u> sluneční soustava den a noc, roční období	4.5	- seznámit se sluneční soustavou - seznámit se na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru - objasnit střídání dne a noci a ročních období	6.2 – rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Přírodní společenstva</u> rozmanitost podmínek života na Zemi v různých podnebných páslech vzájemné vztahy mezi organismy (příklady vybraných oblastí na Zemi: např. les, pole, louka, rybník a potok, zahrada, hory, moře, poušť, tropický prales, polární oblast, ...) význam pro člověka	4.4 4.6 4.7	- seznámit se s rozmanitostí podmínek života na Zemi v různých podnebných páslech - objasnit propojenost prvků živé a neživé přírody - uvědomit si princip rovnováhy přírody - zdůvodnit podstatné vzájemné vztahy mezi organismy vybraných oblastí na Zemi - najít shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnat na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech - prakticky roztrdit organismy do známých skupin, využít k tomu i jednoduché klíče a atlasy - uvědomit si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin, živočichů (likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy...)) - najít souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	5.1 – les, pole, vodní zdroje, moře, tropický deštný les
<u>Ekologie</u> odpovědnost lidí za životní prostředí likvidace a třídění odpadu ekologické katastrofy a živelné pohromy, rizika v přírodě integrováný záchranný systém	4.8	- uvědomit si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, za rostliny, živočichy (likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy apod.) - zhodnotit některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišit aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - seznámit se s riziky a ochranou v jednotlivých ročních obdobích - uvědomit si důležitost integrovaného záchr. systému	5.3 – odpady a hospodaření s vodou
<u>Člověk</u> základní ústrojí lidského těla, vnitřní a smyslové orgány základy sexuální výchovy, sexuální zneužívání péče o zdraví – zdravý režim dne, reklamní vlivy ochrana před infekcemi přenosnými krví osobní bezpečí – brutalita a jiné formy násilí v médiích dopravní výchova – upevnění pravidel cyklisty v silničním provozu	5.4 5.6 5.8 5.13	- poznat základní ústrojí lidského těla, vnitřní a smyslové orgány - využít poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života - popsat životní potřeby a projevy, základní stavbu a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - poznat základy lidské reprodukce, vývoj jedince - seznámit se se základy sexuální výchovy (rodičovství, partnerství, manželství, biologické a psychologické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS – cesty přenosu) seznámit se se způsoby ochrany před infekcemi přenosnými krví - předvést účelné plánování svého času pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - seznámit se s péčí o zdraví a zdravou výživu (denní, pitný a pohybový režim...)) - rozpoznat reklamní vlivy - provést adekvátní reakci na pokyny dospělých při mimo-řádných událostech - rozpoznat brutalitu a jiné formy násilí v médiích - použít služby odborné pomoci v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální zneužívání)	1.8 – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace 6.1 – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě 6.5 – role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- uplatnit základní pravidla účastníků silničního provozu	

DĚJEPIS (D)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Znalost různých historických epoch napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

poznání postupné změny způsobu života lidí v nejdůležitějších epochách dějinného vývoje
orientace v kontinuitě národních dějin a v jejich významných obdobích
chápání smyslů událostí a činů osobností, které ovlivňovaly společenský vývoj
chápání souvislosti celospolečenského dění se životem lidí regionu i souvislosti národních a světových dějin
charakterizování a vysvětlení nejdůležitějších historických událostí, vyjádření vlastního stanoviska
úcta ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa
ochrana historických a kulturních památek
rozvíjení zájmu o současnost i minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti
hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování konkretizovaných kompetencí I – VI.

Svým vzdělávacím obsahem zabezpečuje předmět též naplňování konkretizovaných kompetencí VIII/1 a VIII/2.1 – 7.

Očekávané výstupy

Člověk v dějinách

- 1.1. uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných znalostí
- 1.2. uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- 1.3. orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.4p. chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

Počátky lidské společnosti

- 2.1. charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- 2.2. objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- 2.3. uvede příklady archeologických kultur na našem území

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.4p. rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- 2.5p. podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

- 3.1. rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- 3.2. uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- 3.3. demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- 3.4. porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.5p. uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
- 3.6p. popisuje život v době nejstarších civilizací

Křesťanství a středověká Evropa

- 4.1. popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- 4.2. porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- 4.3. objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto útvarů v evropských souvislostech
- 4.4. vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- 4.5. ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.6p. uvede první státní útvary na našem území
- 4.7p. uvede základní informace z období počátků českého státu
- 4.8p. popisuje úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- 4.9p. charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- 4.10p. rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- 4.11p. uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

Objevy a dobývání. Počátky nové doby

- 5.1. vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- 5.2. vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- 5.3. popisuje a demonstrovuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- 5.4. objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- 5.5. posoudí třicetiletou válku jako mocensko-ideový konflikt a důsledek náboženské nesnášenlivosti
- 5.6. na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
- 5.7. rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 5.8p. popisuje důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu

5.9p. uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období

5.10p. pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

Modernizace společnosti

6.1. vymezí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti

6.2. odhalí souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé

6.3. porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

6.4. charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky, jak byly formulovány ve vybraných evropských revolucích

6.5. na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy

6.6. vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6.7p. uvede základní historické události v naší zemi v 19. století

6.8p. vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

6.9p. rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

Moderní doba

7.1. na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

7.2. rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

7.3. charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

7.4. na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

7.5. zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

7.6p. uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války

7.7p. uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

Rozdělení a integrující se svět

8.1. vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

8.2. vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

8.3. posoudí postavení rozvojových zemí

8 4. prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

8.5p. popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

8.6p. chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Vzdělávací obsah (2. stupeň)

Ročník: 6.

Dotace: 1 hodina týdně

Portfolio: Testy: Pravěk
První civilizace
Řecko
Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky
Projekty: Příbramsko v pravěku

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Člověk v dějinách</u> historické prameny archeologie a historie archivy, muzea, knihovny, galerie historická mapa a časová přímka	1.1. 1.2 1.3	- definovat historii - vysvětlit důležitost poznání minulosti - definovat pojmy historický pramen, čas a prostor - odlišit prameny hmotné a písemné a uvést jejich příklady - popsat činnost archivů a muzeí - vysvětlit původ roku O - určit z časové přímky století a dobu trvání události - vysvětlit rozdíl mezi současnou a historickou mapou - sestrojit časovou přímku - zakreslit historická data do časové přímky - uvést některé argumenty vývojové teorie - uvést některé argumenty teorie stvoření	6.1 – identifikace základních orientačních prvků v textu
<u>Pravěk</u> výklady vzniku světa a člověka lovci a sběrači řemeslo a obchod vesnice a první města archeologické kultury na našem území	2.1 2.2 2.3	- vysvětlit význam ohně pro pravěkého člověka - objasnit vliv změny podnebí na život člověka - popsat způsob obživy pravěkého člověka - vyjmenovat hlavní nástroje a materiály k jednotlivým činnostem - vyjmenovat první pěstované plodiny a chovaná zvířata a označit na mapě místa prvního využití - označit na časové přímce počátky zemědělství, hrnčířství a výroby kovových nástrojů - popsat první umělecké výtvořky a náboženské představy - objasnit pojmy rod, rodová občina, kmen - zdůvodnit změnu vztahů mezi lidmi vlivem rozvoje řemesla a obchodu	4.3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost 5.1 – pole; lidské sídlo; kulturní krajina 5.3 – změny v krajině; zemědělství a životní prostředí

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- vyhledat údaje o předstátních kulturách v dokumentech a zaznamenat do mapy a na časovou přímku (nejstarší lovci a sběrači, první zemědělci, kultura únětická, kultura popelnicových polí, Keltové, Germáni, Slované) - uvést některé argumenty vývojové teorie - uvést některé argumenty teorie stvoření	
Nejstarší civilizace příčiny vzniku prvních států a jejich zeměpisná poloha nejvýznamnější přínos pro světové kulturní dědictví hinduismus, buddhismus, judaismus	3.1 3.2	- vysvětlit vliv přírodních podmínek na vznik prvních států - rozeznat i další příčiny vedoucí ke vzniku států - vyjmenovat jednotlivé skupiny obyvatelstva prvních států a určit jejich postavení - ukázat na mapě místa vzniku prvních států a nejvýznamnějších měst a označit na časové přímce dobu vzniku - uvést u každé civilizace přínos pro světovou kulturu - přiřadit určitou památku nebo vynález k místu vzniku - odlišit judaismus od ostatních náboženství - objasnit obsah Bible a její význam - objasnit význam „desatera přikázání“ a formulovat vlastními slovy některá přikázání - charakterizovat postavy Mojžíše, Davida a Šalomouna - ukázat na mapě izraelský stát a Jeruzalém	4.2 – vztahy mezi kulturami 4.3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur 5.1 – kulturní krajina 5.3 – změny v krajině
Řecko zeměpisná poloha a příčiny vzniku městských států Mykény a Trója, trojská válka Sparta a Atény – společenské a politické rozdíly demokracie a aristokracie kulturní přínos – divadlo, olympijské hry, filozofie, školy, literatura, sochařství, architektura Alexandr Veliký; helénistická kultura	3.3 3.4	- porovnat okolnosti vzniku řeckých městských států se vznikem prvních států - objasnit obsah pojmů aristokracie a demokracie - rozlišit způsob života ve Spartě a v Aténách - ukázat na mapě polohu Atén a Sparty - vysvětlit příčiny řecké kolonizace - zhodnotit význam řecké kolonizace - ukázat na mapě místa zakládání řeckých osad - vysvětlit příčiny řecko-perských válek - zdůvodnit řecké vítězství - vysvětlit význam Marathonu - charakterizovat osobnost Alexandra Makedonského - vysvětlit význam výbojů Alexandra Makedonského - ukázat na mapě rozsah perské říše a výboje Alexandra Makedonského - označit na časové přímce dobu řecko-perských válek a vládu Alexandra Makedonského - popsat způsob vzdělávání a vysvětlit význam řeckého písma	2.4 – demokracie jako protiváha diktatury a monarchie 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.2 – vztahy mezi kulturami

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- objasnit obsah pojmu filozofie - popsat vzhled řeckých staveb a uvést příklady - porovnat řecké sochařství a malířství s prvními státy - popsat divadelní představení a odlišit komedie a tragédie - popsat organizaci olympijských her - vysvětlit význam olympijských her v minulosti i v současnosti - vyjmenovat některé představitele řecké kultury a uvést jejich přínos pro světovou kulturu	

Ročník:	7.
Dotace:	2 hodiny týdně
Portfolio:	Testy: Řím Evropa po pádu říše římské Český stát do husitství Středověká společnost Středověká kultura Husitství Reformace a protireformace Renesance a humanismus Zámořské objevy Český stát v 15. a 16. století Třicetiletá válka Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky Projekty: Příbramsko ve středověku Zámořské objevy

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Řím republika a císařství římské impérium patricijové, plebejové, konzul, tribun, senát postavení otroků; gladiátorské hry; Spartakovo povstání Caesar a Augustus křesťanství – vznik; učení; vztah k judaismu; církev kulturní přínos – architektura, právo, literatura vliv antické kultury na evropskou civilizaci příčiny zániku západořímské říše	3.3 3.4	- popsat způsob vlády v době republiky - objasnit soupeření patricijů a plebejů a jeho důsledky - zdůvodnit soupeření Říma a Kartága a postupný růst římské říše - popsat a zhodnotit Spartakovo povstání - ukázat na mapě polohu Říma a Kartága a postupný růst římské říše - označit na časové přímce dobu římské republiky - objasnit příčiny zániku republiky a vzniku císařství - porovnat způsob vlády za republiky a za císařství - charakterizovat osobnost Caesara a Augusta - uvést jména některých císařů a jejich historický význam - ukázat na mapě největší rozsah římské říše - označit na časové přímce konec republiky a počátek císařství - popsat životní příběh Ježíše Krista zachycený v evangeliích - rozlišit křesťanství a judaismus - vysvětlit pojmy Starý a Nový zákon, evangelia, křesť, spása - uvést hlavní znaky křesťanství - objasnit okolnosti vzniku církve a její charakter	2.4 – demokracie jako protiváha diktatury a monarchie 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.2 – vztahy mezi kulturami

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- popsat postupnou změnu postavení církve v římské říši - objasnit vliv římské vzdělanosti na rozvoj světové kultury - zhodnotit přínos římského stavitelství pro evropské stavitelství, doložit styk střední Evropy s antickým Středomořím - objasnit příčiny zániku republiky a vzniku císařství - porovnat způsob vlády za republiky a za císařství - charakterizovat osobnost Caesara a Augusta - uvést jména některých císařů a jejich historický význam - ukázat na mapě největší rozsah římské říše - označit na časové přímce konec republiky a počátek císařství	
<u>Byzanc, Arabové a Turci</u> byzantská říše a vliv její kultury islám – vznik; učení; vztah k judaismu a křesťanství arabská říše a kultura Turci – osmanská říše	4.2	- objasnit význam byzantské kultury pro kulturu dalších národů - charakterizovat Mohamedovu osobnost - pojmenovat hlavní znaky islámu - vysvětlit pojmy muslim, Alláh, mešita, minaret, sultán - objasnit vliv arabské vzdělanosti na rozvoj světové kultury - popsat změnu poměrů na Předním východě po vpádu Turků - ukázat na mapě rozsah arabské říše, Mekku a Bagdád - vyznačit na časové přímce počátek arabského letopočtu	4.2 – vztahy mezi kulturami 4.3 – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
<u>Počátky evropských států</u> stěhování národů francská říše – Karel Veliký a císařství Vikingové a jejich výpravy Francie, Anglie, Dánsko, Švédsko, Kyjevska Rus a ruské carství, Polsko, Uhry, Svatá říše římská středověká církev – organizace; papežství proti císařství; kláštery; kacířství křížové výpravy	4.1 4.2 4.4	- uvést okolnosti vzniku evropských států - ukázat na mapě místa vzniku států ve Francii, Anglii, Dánsku, Švédsku, Rusku, Polsku, Uhrách a Německu - označit na časové přímce dobu vzniku těchto států - objasnit okolnosti křížových výprav - zhodnotit význam křížových výprav	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie 4.2 – vztahy mezi kulturami 4.3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur
<u>Český stát</u> Sámová říše Velkomoravská říše – kultura; Konstantin a Metoděj vznik českého státu – boj o moc v 10. století; svatováclavská tradice; svatý Vojtěch	4.3	- popsat vznik a charakter Sámovy říše - objasnit vznik a význam Velkomoravské říše v evropských souvislostech - charakterizovat vládu knížete Rostislava a Svatopluka - zdůvodnit význam příchodu Konstantina a Metoděje v evropských souvislostech - ukázat na mapě rozsah Velkomoravské říše a předpokládané centrum	3.1 – místa, události a artefakty mající vztah k Evropě 3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
přemyslovská knížata a králové – Vratislav II., Přemysl Otakar I., Přemysl Otakar II., Václav II. (osobnost, státnické činy, postavení českého státu) Lucemburkové - Jan Luc., Karel IV., Václav IV. (osobnost, státnické činy, postavení českého státu)		- označit na časové přímce dobu existence Velkomoravské říše - objasnit vznik českého státu a roli křesťanství v procesu sjednocování a začleňování do Evropy - charakterizovat vládu vybraných přemyslovských a lucemburských panovníků - charakterizovat osobnost Karla IV. - ukázat na mapě rozsah českého státu - označit na časové přímce vládu Přemyslovců a Lucemburků	4.2 – vztahy mezi kulturami
<u>Středověká společnost</u> panovník a šlechta – postavení, způsob života; rytířství církev – způsob života poddaní – povinnosti, sob života na vesnici; vesnická kolonizace města – městská kolonizace; druhy měst; obyvatelé měst a jejich postavení; městská práva	4.2 4.5	- charakterizovat postavení a život jednotlivých společenských vrstev (poddaní, šlechta nižší a vyšší, panovník, církev, měšťané) - objasnit pojmy vesnická a městská kolonizace a změny, které tento proces přinesl - popsat změny v obdělávání půdy a ukázat jejich význam - vysvětlit rozdíly mezi životem na vesnici a ve městě - objasnit význam hlavních městských privilegií a postavení cechů - objasnit rytířství - posoudit soupeření mezi světskou a církevní mocí	5.1 – kulturní krajina 5.3 – změny v krajině
<u>Středověká kultura</u> vzdělanost, školy městské, univerzity bydlení, odívání románské a gotické umění – výrazné znaky; nejvýznamnější osobnosti a díla	4.2 4.5	- charakterizovat úroveň vzdělanosti, porovnat období románské s gotickým - popsat druhy škol a způsob výuky v nich - popsat způsob bydlení a odívání a změny, které nastaly během románského a gotického období - charakterizovat výtvarné umění románské a gotické - popsat hlavní architektonické znaky románských a gotických staveb - vyjmenovat některé významné stavby - rozeznat typické znaky na obrazech staveb - rozlišit na obrazech románskou a gotickou stavbu - označit na časové přímce období románské a gotické kultury	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
<u>Husitství</u> krize ve středověké společnosti – hlavní rozpory první reformační myšlenky a jejich ohlas u nás M. Jan Hus – život a dílo husitský program – čtyři pražské	5.2	- vysvětlit důvody pro kritiku církve - charakterizovat osobnost Jana Husa a Jana Žižky a posoudit jejich význam - popsat průběh husitských válek a nalézt příčiny vítězství - objasnit význam 4 pražských artikulů - posoudit ohlas husitství v Evropě	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
artikuly nejvýznamnější bitvy; Jan Žižka; Prokop Holý; zbraně a taktika kompaktáta Jednota bratrská – vznik; učení význam husitství		- uvést pozitivní a negativní důsledky husitství - objasnit hlavní myšlenky Jednoty bratrské a její význam - ukázat na mapě některá významná místa z doby husitství - označit na časové přímce počátek a konec husitských válek	
<u>Reformace a protireformace</u> luterství – vznik; učení; šíření kalvinismus – vznik; učení; šíření novokřtění – vznik; učení; šíření anglikánská církev – vznik; učení protestantismus a katolicismus – rozdíly náboženské války – Německo, Francie, Anglie jezuitský řád tridentský koncil	5.1	- objasnit hlavní myšlenky luterství a kalvínství a okolnosti vzniku - objasnit vznik anglikánské církve - zdůvodnit nástup protireformace - popsat náboženské války v Německu a ve Francii a jejich výsledky - vysvětlit význam reformace pro evropské myšlení - ukázat na mapě státy s protestantským náboženstvím	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
<u>Renesance a humanismus</u> znovuobjevení antického ideálu člověka humanismus – myšlenky; nejvýznamnější osobnosti knihtisk a jeho význam bydlení, odívání renesance – výrazné znaky; nejvýznamnější osobnosti	5.1 5.7	- objasnit pojmy renesance a humanismus - posoudit vliv vynálezu knihtisku na rozvoj vzdělanosti - rozpoznat vliv antického ideálu člověka na renesanci a humanismus - popsat hlavní architektonické znaky renesančních staveb - uvést některé významné renesanční stavby - rozeznat typické architektonické znaky na obrazech staveb - rozlišit na obrazech románskou, gotickou a renesanční stavbu - charakterizovat osobnost a dílo některých významných umělců - posoudit význam renesance a humanismu na rozvoj evropského myšlení - popsat změny v bydlení a odívání proti předchozímu období	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.2 – vztahy mezi kulturami
<u>Zámořské objevy</u> příčiny a podněty objevné plavby Španělů a Portugalců chování objevitelů a dobytých k domorodcům kolonie – význam Anglie a Nizozemí – počátky koloniální říše	5.3	- popsat průběh zámořských objevů - objasnit příčiny a důsledky zámořských objevů - posoudit roli Španělska a Portugalska v zámořských objevech - posoudit chování Evropanů v objevených zemích - vysvětlit vliv zámořských objevů na představy o světě - ukázat na mapě místa nových objevů a rozsah španělské a portugalské říše - objasnit význam kolonií - objasnit budování koloniální říše Anglií a Nizozemím	3.1 – místa, události a artefakty mající vztah ke světu 3.2 – Evropa a svět 4.1 – respektování zvláštností různých etnik 4.2 – vztahy mezi kulturami

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Český stát v 15. a 16. století český stát po husitské revoluci Jiří z Poděbrad (osobnost, státnické činy) Jagellonci – Vladislav, Ludvík (osobnost, státnické činy) boj o moc mezi šlechtou a městy Habsburkové – Ferdinand I., Maxmilián II., Rudolf II. (osobnost, státnické činy) stavovské povstání r. 1547 a jeho důsledky Rudolfův majestát – význam rudolfínská Praha, židovská Praha humanismus a renesance v českých zemích – nevýznamnější osobnosti a díla	5.4 5.7	- popsat poměry v českém státě po husitské revoluci - charakterizovat osobnost a vládu Jiřího z Poděbrad - charakterizovat vládu jagellonských a habsburských panovníků - objasnit příčiny boje mezi městy a šlechtou po husitské revoluci a výsledky tohoto boje - popsat začlenění českého státu do habsburské monarchie - vysvětlit příčiny začínajícího úpadku měst - ukázat na mapě habsburskou monarchii a český stát v ní - označit na časové přímce vládu Jagellonců a Habsburků - objasnit význam Rudolfova majestátu - popsat život v rudolfínské a v židovské Praze charakterizovat nejvýznamnější osobnosti a díla humanismu a renesance v českých zemích	3.1 – místa, události a artefakty mající vztah k Evropě 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení 4.3 – projevy rasové nesnášenlivosti

Ročník:	8.
Dotace:	2 hodiny týdně
Portfolio:	Testy: Třicetiletá válka a absolutismus České země za třicetileté války a po ní Zrod vědy a počátek průmyslové revoluce Evropa a svět na přelomu 18. a 19. století Kultura 17. a 18. století Národní obrození Národní a sociální hnutí v 19. století Romantismus a realismus Rozvoj vědy a techniky v 19. století Svět v 2. polovině 19. století České země v 2. polovině 19. století Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky Projekty: Baroko na Příbramsku Spolková činnost na Příbramsku

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Třicetiletá válka</u> české stavovské povstání – příčiny, průběh, Bílá hora, potrestání Obnovené zřízení zemské – obsah; důsledky příčiny; účastníci; průběh Albrecht z Valdštejna (osobnost, státnické činy) vestfálský mír důsledky války pro české země Jan Ámos Komenský – život a dílo	5.5	- objasnit příčiny stavovského povstání v Čechách - popsat průběh českého stavovského povstání a jeho důsledky - charakterizovat Obnovené zřízení zemské a objasnit jeho důsledky pro české země - vyjmenovat hlavní účastníky třicetileté války a objasnit jejich zájmy - popsat výsledky a důsledky třicetileté války - charakterizovat osobnost Albrechta z Valdštejna - posoudit vliv války na život tehdejších lidí - ukázat na mapě účastnické státy - označit na časové přímce počátek a konec třicetileté války - charakterizovat osobnost a dílo J.Á.Komenského	3.2 – naše vlast a Evropa 4.2 – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
<u>Absolutismus a parlamentarismus</u> anglická revoluce – příčiny, průběh, Listina práv Francie – absolutismus Ludvíka XIV. Rusko – Petr Veliký, Kateřina II. Prusko – počátek království; charakter	5.6	- charakterizovat absolutistickou formu vlády - vysvětlit pojmy absolutistická a konstituční monarchie - konkretizovat výše uvedené formy vlády na historických faktech z dějin Francie, Anglie, Pruska a Ruska - zhodnotit pozitivní a negativní stránky absolutismu	2.4 – demokracie jako protiváha diktatury a monarchie; význam ústavy 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
státu			historie
<u>Habsburská monarchie po třicetileté válce</u> vátky s Turky pragmatická sankce rolnická povstání; Jan Sladký Kozina projevy rekatolizace	5.4	- - popsat stav českých zemí po třicetileté válce - porovnat stav zemědělství před válkou a po ní - vysvětlit příčiny selských povstání a jejich význam - popsat projevy rekatolizace - uvést konkrétní podoby absolutistické vlády v habsburské monarchii - objasnit termín pragmatická sankce - posoudit důsledky válek s Turky pro vývoj střední Evropy - označit na časové přímce vybrané historické události	4.2 – udržovat tolerantní vztahy 4.5 – nutnost odstranění diskriminace
<u>Počátky průmyslové revoluce</u> počátky moderní vědy – významné osobnosti a objevy vědecké společnosti – Anglie, Francie změny v podnikání v 16. století vliv zámořských objevů na změny ve výrobě manufaktury nové výrobní vztahy – buržoazie a dělníci počátky průmyslové revoluce změny v zemědělství – pícniny, okopaniny, hnojení	6.1	- - objasnit vliv osvícenství a VFR na proces národního obrození - posoudit stav českého jazyka v 18. století a nutné kroky k jeho oživení - vysvětlit zájem o minulost českého národa a konkrétní projevy tohoto zájmu - popsat činnost národních buditelů - zdůvodnit význam českých novin, knih a divadla pro rozvoj národního života - uvést příklady osobností pokládajících základy české vědy, politiky a umění - popsat změny národního společenského života během 1. poloviny 19. století - zhodnotit roli národních buditelů pro rozvoj českého národa	3.2 – naše vlast a Evropa; Evropa a svět 4.4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování 5.1 – kulturní krajina 5.2 – přírodní zdroje a jejich vyčerpatelnost 5.3 – vliv průmyslu na prostředí
<u>Barokní kultura</u> bydlení, odívání výrazné znaky; nejvýznamnější osobnosti a díla srovnání s renesancí	5.7	- - charakterizovat umělecké slohy baroko, rokoko a klasicismus - uvést charakteristické znaky architektury z těchto období a příklady nejvýznamnějších staveb - uvést významné umělecké osobnosti a příklady jejich děl - charakterizovat osvícenství a uvést nejvýznamnější představitele - určit sloh typické stavební památky a výtvarného díla - popsat hlavní znaky bydlení a oblečení v této době - označit na časové přímce jednotlivá umělecká období	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
<u>Osvícenství a klasicismus</u> bydlení a odívání myšlenkový obsah osvícenství a jeho nejvýznamnější představitelé	5.7	- - charakterizovat osvícenství a uvést nejvýznamnější představitele - posoudit vliv osvícenství na vzdělanost a řízení státu - charakterizovat způsob vlády Marie Terezie a Josefa II.	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
vliv na vzdělanost a řízení státu osvícenský absolutismus v habsburské monarchii – reformy Marie Terezie a Josefa II. klasicismus a empír – výrazné znaky; nejvýznamnější osobnosti a díla		- objasnit obsah a význam nejdůležitějších reforem - vysvětlit vliv patentu o zrušení nevolnictví na venkovský život - zhodnotit společenský dosah tolerančního patentu charakterizovat osobnost Josefa II.	4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
<u>Vznik USA</u> osídlení Severní Ameriky hospodářské a sociální rozdíly mezi severem a jihem střetnutí amerických osad s anglickou vládou Prohlášení nezávislosti ústava – význam pro další země podoba státní moci	6.1	- popsat osídlení Severní Ameriky - objasnit příčiny střetnutí amerických osadníků s anglickou vládou - charakterizovat podobu státu USA - posoudit význam americké ústavy - ukázat na mapě osídlení Severní Ameriky - ukázat na mapě rozsah USA v době vzniku označit na časové přímce vznik USA	2.4 – význam ústavy jako základního zákona země 3.2 – Evropa a svět 4.2 – příčiny a důsledky diskriminace 4.3 – odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost 4.4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
<u>Velká francouzská revoluce a napoleonská doba</u> příčiny revoluce průběh – nejvýznamnější události a osobnosti Deklarace práv člověka a občana ústava a vyhlášení republiky diktatura jakobínů Napoleon Bonaparte (osobnost, státnické činy) císařství dobyvačné války a jejich výsledky	6.2	- uvést příčiny VFR - popsat průběh VFR - posoudit význam VFR - vysvětlit vliv VFR na ostatní evropské země - popsat vládu Napoleona Bonaparta - popsat dobyvačné napoleonské války a jejich výsledky - zhodnotit osobnost Napoleona Bonaparta - ukázat na mapě některá z tažení Napoleona Bonaparta a místa rozhodujících bojů (Slavkov, Borodino, Lipsko, Waterloo) označit na časové přímce důležité události	2.2 – občan jako odpovědný člen společnosti 2.4 – význam ústavy jako základního zákona země 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie
<u>Evropa po napoleonských válkách</u> Vídeňský kongres – výsledky zánik Polska Francie, Rusko, Prusko, německý spolek Svatá aliance	6.2	- popsat změny v Evropě po Vídeňském kongresu - porovnat politickou situaci před napoleonskými válkami a po nich (zvl. Francie, Anglie, Německo, Itálie, Rusko a habsburská monarchie) - ukázat na mapě územní změny po napoleonských válkách - označit na časové přímce konání Vídeňského kongresu	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – klíčové mezníky evropské historie
<u>Průmyslová revoluce</u> rozvoj vědeckého poznání, zvláště přírodních věd (významné osobnosti a	6.1	- uvést příčiny vzniku manufaktur - definovat pojmy manufaktura a továrna	3.2 – naše vlast a Evropa; Evropa a svět

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
objevy) parní stroj a jeho využití průběh průmyslové revoluce v textilním, hutnickém a strojírenském odvětví průmyslová revoluce v dopravě změny v obchodě – akciové banky, burzy společenské změny – růst počtu obyvatelstva a migrace; růst měst; buržoazie a dělnictvo (proletariát)		- vysvětlit vliv průmyslové revoluce na změny ve společnosti - porovnat řemeslnou, manufakturní a tovární výrobu - uvést příklady rozvoje vědeckého poznání v 18. stol. a na počátku 19. stol., včetně jmen významných vědců a objevů - zdůvodnit význam parního stroje pro průmyslový rozvoj - popsat průběh průmyslové revoluce ve vybraných odvětvích - vysvětlit význam akciových bank a burz pro rozvoj obchodu - popsat vliv průmyslové revoluce na společenské změny - porovnat postavení dělníků a řemeslníků - porovnat život dělníků a poddaných popsat změny v zemědělství během 17. a 18. stol.	4.4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování 5.1 – kulturní krajina 5.2 – přírodní zdroje a jejich vyčerpatelnost 5.3 – vliv průmyslu na prostředí
<u>Společenská hnutí v 19. století</u> národní uvědomování; boj za národní svěbytnost; nacionalismus dělnictvo – pracovní podmínky; bouře; organizování utopický socialismus; marxismus politické strany	6.4 6.5	- popsat život dělníků v době průmyslové revoluce - objasnit pojem utopický socialismus a upozornit na jeho význam - definovat pojem marxismus a objasnit jeho obsah - vysvětlit smysl spolkové a odborové činnosti - objasnit důvody pro vznik dělnických stran a I. internacionály posoudit pozitivní a negativní stránky a důsledky socialistických myšlenek	2.2 – občan jako odpovědný člen společnosti 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie 4.2 – předsudky a vžitá stereotypy jako příčiny diskriminace 4.3 – rovnocennost všech etnických skupin; postavení národnostních menšin
<u>Romantismus</u> myšlenkový obsah výrazné znaky; nejvýznamnější osobnosti a díla	6.1	- uvést příčiny vzniku novodobých národů - posoudit vliv myšlenek VFR na boj proti absolutismu, za občanské svobody a národní nezávislost - uvést příklady tohoto boje v některých evropských zemích a jeho výsledky (zvl. vznik Německa a Itálie) - definovat nacionalismus a uvést jeho projevy - ukázat na nebezpečí nacionalismu - ukázat na mapě místa národně osvobozenecých bojů a změny na mapě Evropy - označit na časové přímce významné historické události	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
<u>Habsburská monarchie v 1. polovině 19. století</u> Metternichův absolutismus občanský zákoník; cenzura	6.1	- objasnit pojem Metternichovský absolutismus - charakterizovat národnostní poměry v této době objasnit pojmy austroslavismus a slovanská vzájemnost	2.4 – demokracie jako proti-váha diktatury a monarchie 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
národnostní poměry, austroslavis-mus; slovanská vzájemnost			4.4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
České národní obrození jazykověda; věda; vydavatelství; národní buditelé divadlo; společenský život Rukopis královédvorský a zele- nohorský	6.3	- uvést příčiny vzniku novodobých národů - posoudit vliv myšlenek VFR na boj proti absolutismu, za občanské svobody a národní nezávislost - uvést příklady tohoto boje v některých evropských zemích a jeho výsledky (zvl. vznik Německa a Itálie) - definovat nacionalismus a uvést jeho projevy - ukázat na nebezpečí nacionalismu - ukázat na mapě místa národně osvobozenecských bojů a změny na mapě Evropy, označit na časové přímce významné historické události	4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
Revoluční a národně osvobozenecská hnutí boj za národní svébytnost v Evropě – Itálie, Srbsko, Řecko, Belgie, Polsko, Německo boj za občanská práva – Španělsko, Rusko, Francie boj za národní svébytnost v Latinské Americe revoluční rok 1848 – Francie, Itálie, Německo rok 1848 v habsburské monarchii – Slovanský sjezd; revoluce v Praze; zrušení poddanství; Bachův absolutismus	6.3 6.4	- objasnit příčiny a cíle revolucí ve Francii, Itálii, Německu a habsburské monarchii - posoudit výsledky revolucí - popsat průběh revoluce v českých zemích - zdůvodnit význam Slovanského sjezdu - posoudit důvody pro zrušení poddanství a význam tohoto zrušení - charakterizovat Bachův absolutismus - zhodnotit působení myšlenek slovanské vzájemnosti - uvést změny v životě venkovského člověka po zrušení poddanství - označit na mapě místa významných událostí	2.2 – občan jako odpovědný člen společnosti 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie 4.3 - postavení národnostních menšin
Hospodářské, politické a sociální změny v 19. století vědecké poznání – významné vědecké poznatky a osobnosti významné technické vynálezy změny v průmyslové výrobě hlavní rysy kapitalismu volné soutěže (liberálního kapitalismu) změny v životním prostředí	6.5	- popsat život dělníků v době průmyslové revoluce - objasnit pojem utopický socialismus a upozornit na jeho význam - definovat pojem marxismus a objasnit jeho obsah - vysvětlit smysl spolkové a odborové činnosti - objasnit důvody pro vznik dělnických stran a I. internacionály, posoudit pozitivní a negativní stránky a důsledky socialistických myšlenek	2.4 – demokracie jako protiváha diktatury a monarchie; principy demokracie 5.3 – průmysl, doprava a životní prostředí; změny v krajině

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
politické proudy a strany; I. internacionála změny v sociální struktuře; migrace			
Kultura v 19. století bydlení a oblečení; biedermeier vzdělanost literatura – kritický realismus nejvýznamnější osobnosti a díla	6.1	- charakterizovat umělecké slohy romantismus, realismus, novogotika, novorenesance, biedermeier - posoudit změny v oblasti vzdělávání a růstu kulturnosti - uvést charakteristické znaky architektury a příklady nejvýznamnějších staveb - uvést významné umělecké osobnosti a příklady jejich děl - určit na obrázku typické znaky stavby a výtvarného díla - popsat hlavní znaky bydlení a oblečení v této době - označit na časové přímce jednotlivá umělecká období	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
Evropské státy v 19. století Velká Británie; viktoriánská Anglie Sjednocení Itálie a Německa; italské království a německé císařství Rusko a Turecko; krymská válka Balkán	6.1 6.6	- vyjmenovat některé významné vědce a jejich objevy, zvl. z oblasti přírodních věd - uvést nejvýznamnější technické vynálezy a vynáleze, které změnily život ve společnosti (elektřina, doprava, lékařství, tisk a informace, zbraně) - posoudit vliv vědeckých objevů a technických vynálezů na rozvoj průmyslové a zemědělské výroby - charakterizovat typické znaky kapitalismu volné soutěže - charakterizovat politické směry konzervatismus, liberalismus, anarchismus - charakterizovat změny v sociální struktuře obyvatelstva - popsat hlavní směry migrace obyvatelstva - posoudit vliv průmyslového rozvoje na životní prostředí - uvést změny v běžném životě člověka během 19. století - ukázat na mapě Suezský a Panamský průplav	3.3 – klíčové mezníky evropské historie
Svět v 19. století USA – demokratická a republikánská strana; válka Severu proti Jihu Čína, Japonsko, Mexiko	6.1 6.6	- vysvětlit příčiny nerovnoměrného vývoje ve světě a v Evropě - popsat vývojové změny ve vybraných oblastech světa (USA, Jižní Amerika, kolonie v Africe, Indie, Čína, Japonsko, Mexiko, Osmanská říše) - charakterizovat hospodářskou a politickou situaci ve vybraných státech (Velká Británie, Německo, Rusko, Francie) ukázat na mapě změny v politickém uspořádání světa	3.2 – Evropa a svět 4.2 – vztahy mezi kulturami; příčiny a důsledky diskriminace 4.3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur 4.4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Rakousko-Uhersko</u> Únorová ústava (1861) Prosincová ústava; vznik Rakouska-Uherska (1867) rozvoj průmyslu v českých zemích staročeši a mladočeši spolková činnost dělnické hnutí česká politika; nové politické strany Češi, Němci a Židé T.G.Masaryk (osobnost a životní dílo)	6.3 6.4	- objasnit obsah a význam únorové a prosincové ústavy - popsat průběh prusko-rakouské války a její důsledky pro habsburskou monarchii - popsat průmyslový rozvoj v českých zemích a jejich postavení v rámci monarchie - posoudit důsledky průmyslového rozvoje na změny společnosti (růst měst, vystěhovalectví, životní prostředí, společenská struktura) - charakterizovat vývoj na české politické scéně (vznik nových politických stran a jejich programy) - posoudit úspěšnost české politiky při prosazování národních zájmů - popsat rozvoj společenského a národního života - posoudit důsledky demografického složení obyvatelstva v českých zemích (zvl. vztah Čechů a Němců) a na Slovensku (zvl. vztah Slováků a Maďarů) - posoudit postavení některých menšin (Židé, Romové)	2.2 – občan jako odpovědný člen společnosti 2.3 – volební systémy a demokratické volby 4.2 – předsudky a vžitě stereotypy; tolerance 4.3 – postavení národnostních menšin; projevy rasové nesnášenlivosti
<u>Česká kultura v 2. polovině 19. století</u> Národní divadlo výrazné znaky; nejvýznamnější osobnosti a díla	6.1	- posoudit stav školství a vzdělanosti v českých zemích - posoudit stav české vědy a kultury ve srovnání s evropskými zeměmi - popsat okolnosti kolem založení Národního divadla - uvést jména významných osobností českého umění a příklady jejich děl, charakterizovat vybrané osobnosti české politiky, vědy a kultury	3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení

Ročník: 9.
Dotace: 3 hodiny týdně

Portfolio: Testy: Svět na přelomu 19. a 20. století
 První světová válka
 Svět po 1. světové válce
 Československá republika ve 20. letech
 Svět ve 30. letech
 Československo ve 30. letech
 Kultura v meziválečném období
 Druhá světová válka
 Proměny poválečného světa
 Poválečný vývoj v Československu
 Svět na přelomu tisíciletí
 Česká kultura 2. poloviny 20. století
 Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky
 Projekty: Život na vesnici v meziválečném období
 Odboj za 2. světové války na Příbramsku
 Proměny vesnice za komunistického režimu
 Historické vývojové proměny ve vybrané oblasti

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Svět na přelomu 19. a 20. století</u> významné objevy a technické vynálezy monopolní kapitalismus – hlavní znaky akciové společnosti kolonialismus konflikty mezi velmocemi; Trojspolek a Trojdohoda pacifismus a nacionalismus II. internacionála; Pařížská komuna olympijské hry	6.6	- uvést významné objevy a technické vynálezy této doby - objasnit vznik monopolního kapitalismu a jeho projevy - definovat pojmy imperialismus a kolonialismus - vysvětlit fungování akciových společností - upozornit na negativní faktory imperialismu a kolonialismu - zdůvodnit příčiny konfliktů mezi velmocemi a vznik Trojspolku a Trojdohody - charakterizovat projevy nacionalismu a pacifismu - popsat průběh Pařížské komuny - vysvětlit příčiny vzniku II. Internacionály a její vliv na politické dění - popsat okolnosti vzniku novodobých olympijských her a jejich ohlas ve světě	3.2 – Evropa a svět 3.3 – klíčové mezníky evropské historie
<u>Kultura na přelomu 19. a 20. století</u> bydlení a oblečení životní styl	6.1	- popsat bydlení a oblečení v této době - charakterizovat tehdejší životní styl	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
moderní umění – impresionismus, expresionismus, kubismus, secese (výrazné znaky; nejvýznamnější představitelé a díla) česká kultura – významné kulturní organizace; nejvýznamnější osobnosti a jejich díla; moderní umění v českých zemích		- posoudit vliv společenských změn na zrod moderního umění - definovat umělecké směry impresionismus, secese a kubismus - uvést významné představitele moderního umění na přelomu století určit typické znaky daného slohu na architektonickém a výtvarném díle	civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
<u>První světová válka</u> příčiny a podnět průběh bojů; zákopová válka; nové druhy zbraní ruské revoluce závěr války výsledky a důsledky české země – hospodářská a politická situace; život obyvatelstva; domácí a zahraniční odboj vyhlášení Československé rep.	7.1	- analyzovat příčiny první světové války - popsat průběh hlavních bojů a povahu zákopové války - uvést nové druhy zbraní a důsledky jejich použití - charakterizovat průběh ruských revolucí a jejich důsledky - uvést hlavní výsledky a důsledky války - charakterizovat hospodářskou a politickou situaci a život obyvatel v českých zemích během války - objasnit vliv domácího a zahraničního odboje na průběh války i vznik ČSR - popsat průběh událostí souvisejících s vyhlášením Československé republiky	3.2 – Evropa a svět 3.3 – klíčové mezníky evropské historie
<u>Svět po 1. světové válce</u> Versailleský mír nástupnické státy po rozpadu Rakouska-Uherska Společnost národů občanská válka v Rusku; vznik SSSR Komunistická internacionála (Kominternu) totalitní režimy v Itálii, Německu a SSSR USA – vzestup hospodářský a velmocenský Japonsko – expanzionistické snahy Čína – Čankajšek a Mao Ce-tung Indie – Gándhího politika pasivního odporu Přední východ – přesídlování Židů do Palestiny	7.2 7.3 7.4	- analyzovat povahu Versailleského mírového systému - vyjmenovat nástupnické státy po rozpadu Rakouska-Uherska, charakterizovat jejich státní zřízení a ukázat je na mapě - uvést okolnosti vzniku Společnosti národů a její význam - zdůvodnit vypuknutí občanské války v Rusku a vznik SSSR - vysvětlit příčiny vzniku Komunistické internacionály - objasnit vznik totalitních režimů v Itálii, Německu a SSSR - zdůvodnit hospodářský a velmocenský vzestup USA - analyzovat společenské změny v Japonsku a jejich vyústění v expanzionistické snahy - analyzovat společenské změny v Číně, Indii a Turecku posoudit vliv přesídlování Židů do Palestiny na společenské změny na Předním východě	2.4 – demokracie jako protiváha diktatury 3.2 – Evropa a svět 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie 4.2 – vztahy mezi kulturami 4.3 – projevy rasové nesnášenlivosti

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Turecko – Atatürkova modernizace státu			
Československá republika ve 20. letech spory o hranice a národnostní otázka hospodářská a sociální situace zahraniční politika politický systém; ústava; volby	7.5	- vysvětlit podstatu sporu o hranice - posoudit problémy spojené s národnostní otázkou - charakterizovat hospodářskou a politickou situaci - formulovat hlavní rysy zahraniční politiky analyzovat politický systém a výsledky voleb	2.2 – základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami 2.3 – volební systémy a demokratické volby 2.4 – význam ústavy 4.2 – předsudky a vžitá stereotypy 4.3 – postavení národnostních menšin
Svět ve 30. letech světová hospodářská krize a její důsledky Hitlerova diktatura v Německu; rasismus; antisemitismus Stalinova diktatura; kult osobnosti; gulagy totalitní a autoritářské režimy v dalších zemích Španělsko – občanská válka osa Berlín – Řím – Tokio expanzionistické akce Německa, Itálie a Japonska; politika appeasementu	7.3 7.4	- objasnit příčiny světové hospodářské krize, popsat její průběh a důsledky - analyzovat Hitlerovu diktaturu v Německu - analyzovat Stalinovu diktaturu v SSSR - uvést příklady totalitních a autoritářských režimů v dalších zemích - charakterizovat průběh občanské války ve Španělsku - vysvětlit význam osy Berlín – Řím – Tokio uvést hlavní expanzionistické akce států Osy	2.4 – demokracie jako protiváha diktatury 3.2 – Evropa a svět 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie 4.2 – vztahy mezi kulturami 4.3 – projevy rasové nesnášenlivosti
Československo ve 30. letech hospodářská krize a její důsledky růst nacionalismu v pohraničí politický vývoj Mnichovský diktát – předcházející události; Mnichovská konference a její důsledky „druhá republika“	7.5	- charakterizovat průběh hospodářské krize a posoudit její důsledky - analyzovat příčiny růstu nacionalismu v pohraničí - analyzovat politický vývoj - popsat hlavní události předcházející Mnichovskému diktátu - posoudit obsah Mnichovské dohody a jejích důsledků charakterizovat společenské a politické změny v tzv. druhé republice	2.2 – základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami 2.3 – volební systémy a demokratické volby 4.2 – předsudky a vžitá stereotypy 4.3 – postavení národnostních menšin

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Kultura v meziválečném období</u> nové objevy a vynálezy bydlení a oblečení životní styl; sport; společenská zábava; skauting umění – umělecké směry, nejvýznamnější představitelé a díla	7.5	- uvést hlavní objevy a vynálezy tohoto období - popsat bydlení, oblečení a životní styl charakterizovat umělecké směry tohoto období a uvést nejvýznamnější představitelé a jejich díla	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
<u>Druhá světová válka</u> příčiny a povaha střetnutí průběh bojů; způsob vedení války; vojenská technika holocaust protektorát Čechy a Morava domácí a zahraniční odboj Teherán, Jalta, Postupim výsledky a důsledky	7.1 7.3 7.4 7.5	- analyzovat příčiny druhé světové války - popsat průběh hlavních bojů a způsobu vedení války - uvést nové druhy zbraní a vojenské techniky i důsledky jejich použití - definovat holocaust a popsat jeho projevy - charakterizovat společenskou a politickou situaci v protektorátu Čechy a Morava - popsat formování domácího a zahraničního odboje a posoudit jeho vliv na průběh války - analyzovat obsah jednání v Teheránu, Jaltě a Postupimi posoudit výsledky a důsledky války	3.2 – Evropa a svět 3.3 – klíčové mezníky evropské historie
<u>Proměny poválečného světa</u> rozdělení světa na Západ a Východ studená válka; korejská válka berlínská krize; vznik 2 německých států NATO a Varšavská smlouva RVHP a EHS politické procesy v komunistickém bloku; Jugoslávie situace v komunistickém bloku – povstání v Polsku a Maďarsku; XX. sjezd KSSS; neostalinismus USA, SSSR, Čína – hospodářská a politická situace Kuba; karibská krize; berlínská zeď II. vatikánský koncil konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě	8.1 8.2	- zdůvodnit rozdělení světa na Západ a Východ - vysvětlit pojem studená válka a popsat její projevy - objasnit příčiny korejské války a její důsledky - objasnit příčiny berlínské krize a vzniku 2 německých států - porovnat NATO a Varšavskou smlouvu - porovnat RVHP a EHS - analyzovat politické procesy v komunistickém bloku - analyzovat hospodářskou a politickou situaci v komunistickém bloku a v USA - objasnit příčiny karibské krize a výstavby berlínské zdi - posoudit význam II. Vatikánského koncilu - posoudit význam konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě	2.4 – demokracie jako protiváha diktatury 3.2 – Evropa a svět 3.3 – klíčové mezníky evropské historie

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Poměry v třetím světě</u> proces dekolonizace – Asie, Afrika vietnamská válka arabské státy a Izrael; oblast Perského zálivu Indie a Pákistán	8.3	- popsat proces dekolonizace v Asii a Africe - charakterizovat průběh vietnamské války - analyzovat situaci na Předním východě, zvláště střet arabských států a Izraele - analyzovat vývoj na Indickém poloostrově vedoucí ke vzniku Indie a Pákistánu	4.2 – tolerantní vztahy a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi 4.3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur
<u>Vývoj v Československu</u> Košícký vládní program Národní fronta; ROH; závodní rady odsun Němců; mimořádné soudy poválečné volby; střet politických sil 1945 – 1948 nástup komunistů k moci období represí a nezákonností plánovitě hospodářství; zestátnění a kolektivizace politické uvolnění v 60. letech „Pražské jaro“ 1968 doba normalizace netečnost lidí; emigrace; Charty 77	7.5 8.1	- analyzovat Košícký vládní program - vysvětlit pojmy Národní fronta, Revoluční odborové hnutí a závodní rady - posoudit důsledky odsunu Němců z pohraničí - analyzovat politický vývoj v letech 1945 – 1948 - posoudit příčiny nástupu komunistů k moci v r. 1948 - analyzovat komunistický režim v 50. letech - uvést příklady uvolnění poměrů v 60. letech - charakterizovat období „Pražského jara“ - posoudit projevy procesu normalizace a důsledky v životě společnosti - objasnit význam Charty 77 a dalších občanských iniciativ	2.3 – volební systémy a demokratické volby 2.4 – demokracie jako protiváha diktatury; základní kategorie fungování demokracie 3.2 – naše vlast a Evropa 4.2 – příčiny a důsledky diskriminace
<u>Svět na přelomu tisíciletí</u> perestrojka a glasnost v SSSR Polsko – Solidarity r. 1989 – pád komunistických režimů r. 1989 v Československu rozpad SSSR a Jugoslávie válka proti Iráku Evropská unie problémy současného světa – globalizace; životní prostředí; migrace; životní úroveň třetího světa; rozklad tradičních hodnot; drogy; terorismus Československo v 90. letech – Občanské fórum; politické strany; ČSFR; rozdělení Československa; privatizace; restituce; vstup do NATO	8.2 8.3 8.4	- vysvětlit podobu procesu perestrojky a glasnosti v SSSR - objasnit význam Solidarity v Polsku - analyzovat příčiny pádu komunistických režimů v r. 1989 - popsat průběh pádu komunistického režimu v ČSSR - analyzovat příčiny rozpadu SSSR a SFRJ a jejího důsledku - posoudit charakter války proti Iráku a její důsledky - charakterizovat proces vzniku Evropské unie - analyzovat vybrané problémy současného světa - charakterizovat společenské a politické změny v Československu a ČR v 90. letech - charakterizovat vědecké, technické a kulturní změny v 2. polovině 20. století	2.2 – úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického systému 2.3 – demokratické volby a politika 2.4 – význam ústavy 3.1 – naši sousedé v Evropě; zážitky a zkušenosti z Evropy a světa 3.2 – státní a evropské symboly; život Evropanů 3.3 – klíčové mezníky evropské historie; Evropská unie; co Evropu spojuje a co ji rozděluje 4.2 – vztahy mezi kulturami 4.3 – projevy rasové nesnášenlivosti 4.4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
a EU věda, technika a kultura 2. poloviny 20. století			obohacování 4.5 – otázka lidských práv 5.2 – přírodní zdroje a životní prostředí 5.3 – hospodaření s odpady; udržitelný rozvoj společnosti 5.4 – nerovnoměrnost života na Zemi
Česká kultura 2. poloviny 20. století cestování; chataření a chalupaření architektura; sídliště školy – reformy; problémy socialistický realismus literatura; samizdatová a exilová literatura nová vlna (film 60. let) divadla malých forem televize hudba populární a rocková	8.4	- charakterizovat vývojové trendy ve vybraných oblastech - uvést významné představitele z jednotlivých kulturních oblastí - uvést příklady významných uměleckých děl - objasnit pojmy samizdatové a exilové umění	3.2 – naše vlast a Evropa 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace 4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení
4. ČTVRTLETÍ hlavní období vývoje lidské společnosti vývojové změny ve vybraných oblastech - vláda a státní moc - výroba a obchod - zemědělství - doprava - válečnictví - bydlení - odívání - vzdělání - náboženství - umění		- charakterizovat hlavní období vývoje lidské společnosti - popsat vývojové změny ve vybraných oblastech - posoudit vývojové změny ve vybraných oblastech	

Výchova osobnosti (Vo)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova osobnosti se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výchova osobnosti v souvislosti s ochranou zdraví člověka učí žáky vědomě chránit a rozvíjet vlastní zdraví a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky a učí se chování v mimořádných situacích. Rozšiřováním, prohlubováním a vzájemným propojováním poznatků o mezilidských vztazích, přírodě a zdraví se učí dívat na svůj život z hlediska vlastních potřeb, ve prospěch svého zdraví i zdraví okolí.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře

odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti

rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i snaha o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti

vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru

rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních

úcta k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

získávání informací o aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti

rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

uplatňování vhodných prostředků komunikace, vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, zaujímání a obhajování vlastních postojů a přiměřenému obhajování svých práv

poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.

aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování konkretizovaných kompetencí I – VI. Svým vzdělávacím obsahem zabezpečuje předmět též naplňování konkretizovaných kompetencí VIII/1, VIII/2.1 – 7, IX/1.4 – 5, IX/2.6 – 8 a IX/3.2, 5, 6.

Očekávané výstupy

Člověk ve společnosti

- 1.1. objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- 1.2. rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- 1.3. zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- 1.4. zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
- 1.5. kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- 1.6. zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení
- 1.7. uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- 1.8. objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti, odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám

- 1.9. rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- 1.10. posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.11p. přistupuje kriticky k projevům vandalismu
- 1.12p. v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
- 1.13p. respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- 1.14p. uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- 1.15p. rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- 1.16p. je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
- 1.17p. respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve

Člověk jako jedinec

- 2.1. objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- 2.2. posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- 2.3. rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- 2.4. popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.5p. chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- 2.6p. formuluje své nejbližší plány

Člověk, stát a hospodářství

- 3.1. rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- 3.2. sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi

- 3.3. na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- 3.4. vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- 3.5. uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- 3.6. na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- 3.7. rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- 3.8. rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.9p. stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- 3.10p. sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- 3.11p. ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- 3.12p. uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům
- 3.13p. uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

Člověk, stát a právo

- 4.1. rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- 4.2. rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- 4.3. objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- 4.4. vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- 4.5. přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- 4.6. objasní význam právní úpravy důležitých vztahů- vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- 4.7. provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
- 4.8. dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- 4.9. rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- 4.10. rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- 4.11. diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.12p. uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
- 4.13p. chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
- 4.14p. uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
- 4.15p. vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
- 4.16p. na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
- 4.17p. uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
- 4.18p. uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
- 4.19p. uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- 4.20p. vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
- 4.21p. rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- 4.22p. v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

Mezinárodní vztahy, globální svět

- 5.1. popíše vliv začlenění ČR do EU a každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- 5.2. uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
- 5.3. uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
- 5.4. uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- 5.5. objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu
- 5.6. uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 5.7p. uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování
- 5.8p. uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy
- 5.9p. uvede příklady mezinárodního terorismu

Výchova ke zdraví

- 6.1. respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)
- 6.2. vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- 6.3. samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- 6.4. optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- 6.5. v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování
- 6.6. dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- 6.7. vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- 6.8. vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 6.9p. chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- 6.10p. uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- 6.11p. respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- 6.12p. projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- 6.13p. dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- 6.14p. svěří se se zdravotním problémem
- 6.15p. dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- 6.16p. uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- 6.17p. zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- 6.18p. uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- 6.19p. chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Etická výchova

- 7.1. komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci

- 7.2. respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí
- 7.3. analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
- 7.4. nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva
- 7.5. rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory
- 7.6. spolupracuje i v obtížných sociálních situacích
- 7.7. je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení
- 7.8. analyzuje etické aspekty různých životních situací
- 7.9. rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů
- 7.10. aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Vzdělávací obsah

Ročník:	6.
Dotace:	1 hodina týdně
Portfolio:	Testy: Národ
	Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky
	Projekty: Naše škola
	Náš region

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Rodina rodina a příbuzní manželství – funkce; vznik; zánik role otce a matky komunikace v rodině otevřená komunikace – zásady verbální komunikace, komunikační chyby	6.2 7.3	- vyjmenovat příbuzenské vztahy - určit druh příbuzenského vztahu - vysvětlit význam rodiny pro společnost - popsat průběh svatebního obřadu - zdůvodnit význam manželství pro výchovu dětí - vyjmenovat osoby, které nemohou uzavřít manželství - uvést práva a povinnosti manželů - objasnit zásady dobrého soužití mezi manžely, sourozenci, rodiči a dětmi i rodiči a prarodiči - uvést příklady nesprávné komunikace v rodině - respektovat zásady verbální komunikace, uvést některé komunikační chyby - objasnit a zdůvodnit smysl aktivního naslouchání - vysvětlit význam rodinných tradic a zvyků	1.7 – péče o dobré vztahy 1.11 – odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost
Naše škola práva a povinnosti žáků; školní řád organizace školy; žákovská samospráva; rodiče a škola význam vzdělávání; školní vzdělávací program; efektivní učení prostředí školy bezpečné chování v sociálním kontaktu se spolužáky; konflikt a jeho řešení; šikana a prevence proti ní	1.7 1.10 6.2 7.4	- vyjmenovat nejvýznamnější práva a povinnosti žáků a objasnit jejich smysl - zdůvodnit a doložit na příkladech význam školního řádu - upozornit na příklady porušování školního řádu - popsat jednotlivé organizační složky a jejich funkci - posoudit význam žákovské rady - objasnit význam spolupráce rodičů a školy - doložit význam vzdělávání pro život člověka - vymezit nosné záměry ŠVP - prokázat znalost nabídky ŠVP na 2. Stupni - uvést klady a zápory	1.6 – vzájemné poznávání se ve třídě 1.7 – vztahy a naše třída 2.1 – škola jako model demokratického společenství; uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- předložit jednoduchý návrh na zlepšení - stanovit pravidla pro bezpečné chování - respektovat odlišné názory a postoje ostatních - rozpoznat šikanu - uvést příklady šikany - navrhnout způsob obrany proti šikaně - používat asertivní chování	
<u>Náš region</u> vesnice a města – rozdíly naše obec – důležitá místa; podniky a živnosti obecní úřad – volby; orgány a funkce; státní správa městský úřad – odlišnost od obecního úřadu; odbory; městská policie zajímavá a památná místa slavní rodáci regionální tradice a zvyky	4.2 4.4	- rozpoznat rozdíly mezi životem ve městě a na vesnici - stanovit rozlišující znaky mezi městem a vesnicí - uvést nejvýznamnější místa a objasnit jejich význam - vyjmenovat nejdůležitější podniky a živnosti a uvést jejich zaměření - vymezit funkci obecního úřadu a obecního zastupitelstva - vysvětlit význam voleb a popsat jejich průběh - vymezit postavení hlavních orgánů a náplň jejich činnosti - stanovit rozlišující znaky mezi obecním a městským úřadem - vyhledat na mapě památné či zajímavé místo a sdělit ostatním jeho význam - uvést jméno významné osobnosti a zhodnotit její význam - popsat tradice a zvyky	2.1 – participace žáků na životě obce; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci 2.3 – obec jako základní jednotka samosprávy
<u>Národ a vlast</u> národ – hlavní znaky; národnostní menšiny; nacionalismus; rasismus; xenofobie český národ – počátky; historie; národní vědomí; mateřský jazyk vlast – hlavní znaky; vlastenectví národní a státní symboly památná a zajímavá místa; hlavní město významné osobnosti; naši prezidenti co nás proslavilo životní prostředí; přírodní bohatství a jeho ochrana památné a významné dny a svátky; kalendář	1.1 1.2 1.8 1.9	- určit hlavní znaky národa - vymezit postavení národnostních menšin a problémy ve vztahu s majoritní společností - rozlišit projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - definovat pojmy nacionalismus, rasismus, xenofobie - rozpoznat netolerantní, rasistické a xenofobní projevy v chování lidí - zaujmout aktivní postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti - vysvětlit okolnosti vzniku českého národa a mateřského jazyka - objasnit pojem národní vědomí a jeho společenský význam - definovat pojem vlast a uvést příklady vlastenectví v minulosti i současnosti - vyjmenovat národní a státní symboly - objasnit účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - vyhledat na mapě památná a zajímavá místa a vysvětlit jejich význam - uvést jména vybraných významných osobností a jejich význam - zařadit období vlády našich prezidentů na časovou osu - uvést příklady, čím český národ obohatil světovou kulturu a vědu - objasnit, co tvoří přírodní bohatství	4.1 – respektování zvláštností různých etnik 4.3 – postavení národnostních menšin; různé způsoby života, odlišné vnímání světa a myšlení; projevy rasové nesnášenlivosti

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- vyhledat na mapě některá místa s přírodním bohatstvím - uvést příklady znečišťování přírody odpady - zdůvodnit a popsat třídění odpadů - vysvětlit význam chráněných krajinných území a ukázat na mapě některá z nich - vyjmenovat některé významné dny a svátky a objasnit jejich smysl (v průběhu celého roku)	
<u>Osobní bezpečí</u> krizové situace první pomoc		- poskytnout první pomoc - uvést důležitá telefonní čísla	1.10 – účelnost a rychlost rozhodování
<u>Dospívání</u> puberta a její projevy; konflikty s dospělými kamarádství a láska nebezpečí drog	6.4 6.6 6.8	- popsat fyziologické změny v době puberty - určit nejvýraznější projevy chování v době puberty - rozlišit kamarádství a lásku - vyjmenovat nejběžnější druhy drog a určit nebezpečné účinky pro lidský organismus - popsat způsob obrany před drogovými dealery	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.7 – péče o dobré vztahy 1.8 – komunikace v různých situacích

Ročník:	7.
Dotace:	1 hodina týdně
Portfolio:	Testy: Člověk a kultura Majetek, vlastnictví a hospodaření Člověk ve společnosti Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky Projekty: Regionální kulturní instituce Rodinný rozpočet

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Člověk a kultura kultura v životě jednotlivce a společnosti kultura hmotná a duchovní kulturní bohatství, památky, tradice, obyčejy a zvyky kulturní instituce – druhy; nejvýznamnější kulturní instituce v obci, regionu, státu (náplň činnosti a přínos) zábavní kultura; kulturní průmysl; masmédiá – jejich přínos a možná nebezpečí kulturní chování; vkus; kých; móda; vandalství kulturní tvořivost	1.3 1.4 1.5 7.5	- objasnit význam kultury v životě jednotlivce - objasnit význam kultury pro rozvoj společnosti - vysvětlit rozdíl mezi kulturou hmotnou a duchovní - uvést příklady kultury hmotné a duchovní - vysvětlit obsah pojmu kulturní bohatství - uvést druhy kulturních institucí - uvést nejvýznamnější kulturní instituce v obci, v regionu a ve státu, popsat náplň jejich činnosti a zdůraznit jejich přínos - vysvětlit obsah pojmů zábavní kultura a kulturní průmysl - objasnit postavení masmédií ve společnosti, jejich vliv na společenský, politický i každodenní život a také na kulturu - charakterizovat kulturní chování - vysvětlit obsah pojmů vkus, kých, móda - upozornit na projevy vandalství a navrhnout opatření na jeho omezení - dokázat význam kulturní tvořivosti pro rozvoj osobnosti člověka - rozpoznat manipulativní působení médií - rozlišovat mezi realitou a pseudorealitou	1.5 – tvořivost v mezilidských vztazích 6.5 – organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na společenský, politický i každodenní život; vliv médií na kulturu
Majetek, vlastnictví a hospodaření peníze a majetek v životě člověka zdroje získávání majetku a jeho využívání; zacházení s majetkem a jeho ochrana osobní, rodinný, obecní a státní majetek; majetek soukromý a veřejný vlastnictví, jeho druhy a ochrana majetková nerovnost; životní úroveň	1.6 1.10 3.1 3.2 3.3	- objasnit význam peněz a majetku v životě člověka - popsat zdroje získávání majetku a způsoby jeho využívání i ochrany - vysvětlit rozdíly mezi osobním, rodinným, obecním a státním majetkem - vysvětlit rozdíl mezi majetkem soukromým a veřejným - objasnit význam vlastnictví, jeho druhy a ochrana - objasnit vznik majetkové nerovnosti, její příčiny a důsledky - charakterizovat vnímání životní úrovně v různých dobách a na různých místech světa - vysvětlit shody a rozdíly mezi osobním, rodinným a obecním rozpočtem	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
osobní, rodinný a obecní rozpočet; kapesné; příjmy a výdaje půjčky; úspory; vklady; typy účtů a jejich účel racionální způsoby hospodaření		- vysvětlit význam spoření, uvést jeho nejběžnější formy a typy účtů - posoudit výhody a rizika různých forem půjček	
Člověk ve společnosti začleňování do společnosti – postupy a pravidla společenské role člověka a jejich projevy v běžných životních situacích společenské hodnoty a normy; pravidla společenského chování projevy a druhy mezilidských vztahů; dorozumívání mezi lidmi; zásady efektivní mezilidské komunikace; asertivita lidská spolupráce a její podmínky dopravní výchova a neverbální komunikace grafická komunikace v dopravní výchově chování v různých dopravních prostředích, výlety apod. chování v silničním provozu jako chodec a cyklista chování v krizových situacích – setkání s deviantními osobami; šikana; dětská krizová centra; linky důvěry	1.6 1.7 1.8 1.9 1.10 6.1 6.2 7.1 7.4 7.8 7.10	- aplikovat zásady verbální komunikace - popsat společenské role člověka a jejich projevy v běžných životních situacích - vysvětlit význam společenských hodnot a norem pro existenci a rozvoj společnosti - popsat uplatnění pravidel společenského chování v běžných životních situacích - analyzovat vlastní i cizí postoje v eticky problematických situacích všedního dne - aplikovat zásady asertivního chování v běžných životních situacích - obhajovat neagresivním způsobem svá práva - objasnit význam tolerance a překonávání předsudků a vžitých stereotypů pro šťastný život jedince i společnosti - aplikovat postoje, které rozvíjejí mezilidské vztahy - prokázat znalost základních pravidel chování v silničním provozu jako chodec i cyklista - najít správné řešení situace při setkání s deviantními osobami - objasnit příčiny a důsledky šikany a navrhnout postup při řešení konkrétního případu - objasnit význam dětských krizových center a linek důvěry	1.6 – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem; chyby při poznávání lidí 1.7 – chování podporující dobré vztahy; empatie a pohled na svět očima druhého; respektování, podpora, pomoc 1.8 – řeč těla, zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí; dovednosti pro sdělování; komunikace v různých situacích; asertivní komunikace 1.11 – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot; rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne 4.2 – právo lidí na společný život a spolupráci; tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi; předsudky a vžité stereotypy; význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti 4.5 – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace
Dospívání probuzené pohlaví – zájem o pohlavní orgány; nekoitální aktivity pohlavní život a sociální zralost rizika zneužívání návykových látek různé druhy závislostí, jejich	6.4 6.6 6.7 6.8	- popsat projevy zvýšeného zájmu o pohlavní orgány a nekoitálních aktivit na počátku puberty, jejich vhodnost a střety se společenskými normami - objasnit důležitost zahájení pohlavního života se sociální zralostí - uvést rizika užívání běžných návykových látek - popsat různé druhy závislostí a objasnit jejich destruktivní vliv na osobnost člověka	1.2 – moje vztahy k druhým lidem 1.7 – péče o dobré vztahy 1.8 – komunikace v různých situacích 6.2 – rozdíl mezi reklamou a zprávou

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
prevence a léčení taktiky reklamní propagace tabákových výrobků a alkoholu		- vysvětlit zásady prevence proti různým závislostem - analyzovat vliv médií a reklamy při propagaci tabákových výrobků a alkoholu	6.5 – vliv médií na postoje a chování

Ročník:	8.
Dotace:	1 hodina týdně
Portfolio:	Testy: Člověk a lidská práva Občanský život a právo Stát a právo Stát a hospodářství Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky Projekty: Poškození lidských práv ve světě Typy států a jejich znaky Režim dne

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Člověk a morálka</u> mravnost; všelidské mravní hodnoty a jejich uplatňování v životě mravní rozhodování; odpovědnost; svědomí osobní kázeň; sebekontrola; sebeovládání morálka v osobním i veřejném životě vliv morálky na utváření charakteru člověka	1.6 1.7 1.10 7.8	- vysvětlit obsah pojmu mravnost - zdůvodnit důležitost všelidských mravních hodnot pro život společnosti - poskytnout pomoc anonymnímu člověku - popsat funkci svědomí v lidském jednání - objasnit význam sebekontroly a sebeovládání pro vztah jedince a společnosti - nalézt přijatelné východisko z určité problematické situace všedního dne - dodržovat stanovená pravidla, při hře ctít fair play	1.3 – sebekontrola a sebeovládání 1.11 – rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
<u>Člověk a lidská práva</u> respekt ke svobodě a soukromí druhého člověka; důstojnost člověka rovnost a nerovnost lidí; druhy sociální nerovnosti, jejich příčiny a význam lidská práva univerzální a specifická (práva dětí, nezletilých, mladistvých, postižených, nemocných, starých apod.) Všeobecná deklarace lidských práv, Úmluva o právech dítěte Listina základních práv a svobod péče o lidská práva; poškození	1.7 1.8 1.9 4.5 7.7	- vysvětlit obsah pojmu svoboda a uvést příklad nesprávného chápání - uvést příklady sociální nerovnosti a vysvětlit jejich příčiny - uvést okolnosti vzniku Všeobecné deklarace lidských práv a charakterizovat její obsah - charakterizovat Úmluvu o právech dítěte a citovat některé významné body - charakterizovat Listinu základních práv a svobod - uvést příklady porušování lidských práv - uplatňovat komplexní prosociálnost – pozitivní vztah k menšinám a diverzitám	1.7 – lidská práva jako regulativ vztahů 2.2 – Listina základních práva svobod 4.5 – otázka lidských práv, základní dokumenty

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
lidských práv			
Člověk a občanský život člověk jako občan; neoddělitelnost práv a povinností, svobody a odpovědnosti způsoby nabývání občanských práv a povinností; podmínky udělování občanství základní práva a povinnosti občanů ČR občanský zákoník; poškození a ochrana občanských práv typy smluv – význam a využití	4.5 4.6 4.7 4.8	- vysvětlit obsah pojmů občan a občanství - popsat způsoby nabývání občanských práv a povinností - vyjmenovat vybraná základní práva a povinnosti občanů ČR - objasnit význam občanského zákoníku při ochraně občanských práv - charakterizovat některé typy smluv a uvést jejich využití	2.2 – občan jako odpovědný člen společnosti; práva a povinnosti občanů; úloha občana v demokratické společnosti
Občan a právo úloha práva ve společnosti právní norma; zákon – význam; porušování a dodržování; rovnost před zákonem ústava, její struktura, obsah a význam; ústavní zákony způsobilost člověka nabývat práv a povinností; způsobilost k právním úkonům ochrana veřejného pořádku; úloha soudu, státního zastupitelství, advokacie, notářství nejzávažnější protispolečenské jevy, jejich příčiny, projevy a postihy	4.5 4.6 4.8 4.9 4.10	- vysvětlit obsah pojmu zákon - objasnit význam dodržování zákonů pro fungování společnosti - vymezit funkci, strukturu a význam ústavy - objasnit úlohu soudů, státního zastupitelství, advokacie a notářství při ochraně veřejného pořádku - uvést příklady nejzávažnějších protispolečenských jevů, jejich příčin, projevů a postihů	2.4 – význam ústavy; základní kategorie fungování demokracie
Stát a právo stát; státní příslušnost vznik států; typy států a jejich znaky; politické zřízení demokratické základy státu; současné pojetí demokracie; uplatňování a dělba státní moci	4.1 4.2 4.3 4.4	- definovat pojem stát - vysvětlit vznik států a charakterizovat jejich typy - charakterizovat současné pojetí demokracie a dělbu státní moci - objasnit fungování státních orgánů - charakterizovat volební soustavu ČR a popsat průběh voleb do zastupitelských sborů	2.2 – základní principy a hodnoty demokracie; soužití s minoritami 2.3 – volební systémy, demokratické volby a politika 2.4 – demokracie jako protiváha diktatury

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
zákonodárné, výkonné, správní a soudní orgány státu součinnost státní správy a místní samosprávy zastupitelské orgány; volby do zastupitelských sborů; charakteristika volební soustavy ČR pluralita politického života společnosti; politické strany ČR a jejich programy charakteristika a postavení národnostních menšin v ČR význam vnější a vnitřní ochrany státu (armáda, policie)		- charakterizovat postavení národnostních menšin v ČR - objasnit důležitost vnější i vnitřní ochrany státu a úlohu armády a policie	4.1 – základní problémy sociokulturních rozdílů; respektování zvláštností různých etnik 4.3 – postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách 4.5 – nekonfliktní život v multikulturní společnosti
<u>Stát a hospodářství</u> směna zboží; peníze; pojem hodnoty dělná práce; výroba a služby; podnikání cena zboží; výrobní náklady; investice; zisk neziskové organizace tržní vztahy; nabídka a poptávka; tržní mechanismy hospodářská politika státu; národní důchod; daňový systém; státní rozpočet sociální politika státu; sociální péče; záchytná sociální síť druhy pojištění – účel a funkce	3.3 3.4 3.5 3.6 3.7	- definovat pojmy zboží, peníze, hodnota, cena, náklady, zisk - vysvětlit vznik a význam výroby a směny zboží, včetně důsledků pro životní prostředí - popsat fungování tržních vztahů a mechanismů - charakterizovat hospodářskou politiku státu - objasnit funkci daňového systému a státního rozpočtu - charakterizovat sociální politiku státu - popsat funkci a význam záchytné sociální sítě - charakterizovat druhy pojištění a vysvětlit jejich účel a funkci	5.3 – průmysl, zemědělství, doprava a životní prostředí
<u>Péče o zdraví</u> zdraví fyzické, psychické a sociální; odpovědnost za zdraví základní zdroje a příčiny nemocí nemoc v rodině; ošetřování člena rodiny; etické vztahy k nemocným a zdravotně postiženým duševní hygiena – únava; stres; relaxace; regenerace; kompenzace;	6.3 6.8 7.7 7.8	- objasnit pojem zdraví - popsat základní zdroje a příčiny nemocí - uvést zásady při ošetřování člena rodiny a příklady etických vztahů k nemocným a zdravotně postiženým - vnímat potřeby druhého - osvojit si sociální dovednosti pro předcházení stresům - uplatnit zásady organizování vlastního času při plánování učiva a aktivního	1.3 – organizace vlastního času; plánování učiva a studia 1.4 – pozitivní naladění mysli; sociální dovednosti pro předcházení stresům; dobrá organizace času; zvládání stresových situací 5.4 – prostředí a zdraví

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
aktivní pohyb proměny životního stylu; civilizační choroby a jejich prevence režim dne		odpočinku - uvést příklady civilizačních chorob a jejich prevenci	
Dospívání a sexualita proměny člověka v době dospívání a jejich prožívání působení sociálních skupin na osobnost dospívajícího; vztah k rodičům a učitelům; vrstevnické skupiny volný čas, vhodné a nevhodné způsoby jeho využívání životospráva a zdravý životní styl v době dospívání postoj k sexualitě – sexuální orientace; promiskuita; prostituce; pornografie; deviantní chování (sexuální zneužívání a ochrana před ním) sexualita a zákon – sexuální obtěžování; znásilnění; ohrožení mravního vývoje dětí a mládeže; trestní odpovědnost rozhodování v oblasti sexuálního chování; odložení startu do pohlavního života metody antikoncepce, jejich vhodnost a nevhodnost nemoci přenosné pohlavním stykem – způsoby přenosu, léčení, prevence	6.4 6.5	- uvést tělesné a psychické změny v době dospívání - vysvětlit vliv sociálních skupin na osobnost dospívajícího - vytvořit zodpovědný vztah k sexualitě - popsat vztah dospívajícího k rodičům a učitelům - posoudit vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času - charakterizovat různé podoby sexuální orientace - objasnit pojmy promiskuita, prostituce, pornografie, deviantní chování - navrhnout způsob chování v případě sexuálního ohrožení - vysvětlit trestní odpovědnost za sexuální chování - charakterizovat jednotlivé metody antikoncepce, jejich vhodnost a nevhodnost - charakterizovat nejčastější pohlavní choroby, způsoby přenosu, léčení a prevenci	1.8 – komunikace v různých situacích
Dospívání a závislosti mechanismy vzniku a rozvoje závislosti a možnosti léčení hazardní hry a jejich psychosociální důsledky drogová scéna – snižování poptávky a dostupnosti návykových látek	6.6 6.8	- popsat mechanismy vzniku a rozvoje závislosti i možnosti léčení - objasnit rizika hazardních her - popsat fungování drogové scény - porozumět zákonům vztahujícím se k nákupu, držení a výrobě drog - popsat postup při otravě alkoholem nebo jinými návykovými látkami	1.8 – komunikační obrana proti agresi a manipulaci

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
opatření a zákony související s prodejem alkoholických nápojů dětem a mladistvým; legislativa ve vztahu k nákupu, držení a výrobě drog pomoc při otravě alkoholem nebo jinými návykovými látkami			

Ročník:	9.
Dotace:	1 hodina týdně
Portfolio:	Testy: Člověk jako jedinec Partnerství a manželství Destruktivní společenské jevy Životní perspektivy Nadnárodní společenství Globální problémy Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrově referáty aktivně připravené žáky Projekty: Zvládání náročných životních situací (zkušenosti a doporučení) Zodpovědný výběr životního partnera (panelová diskuse) Zvládneme to? (návrh řešení 1 z globálních problémů)

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Člověk jako jedinec osobnost člověka; rozdílné typy osobností formování osobností; dědičné a získané faktory osobnosti a jejich ovlivňování osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti člověka; osobní nedostatky a jejich překonávání charakter člověka a jeho utváření; kladné a záporné charakterové vlastnosti; způsoby posilování kladných vlastností sebepoznání, sebehodnocení a sebevýchova; volní vlastnosti a aspekty jednání; pěstování vůle chování, jednání a prožívání jako základní projevy lidského života; odlišnost lidí v prožívání životních situací základní druhy a znaky citů; jejich individuální zvláštnosti citové vztahy člověka, jejich druhy,	2.1 2.2 2.3 2.4 7.2 7.9	- charakterizovat rozdílné typy osobností - respektovat jedinečnost a identitu každého člověka - vysvětlit rozdíl mezi získanými a dědičnými faktory osobnosti - uvést možnosti ovlivňování faktorů osobnosti - uvést příklady osobních vlastností, dovedností a schopností člověka - upozornit na některé osobní nedostatky a navrhnout způsob jejich překonání - definovat charakter člověka - uvést příklady kladných a záporných charakterových vlastností - navrhnout způsoby posilování kladných vlastností - zdůvodnit význam sebepoznání, sebehodnocení a sebevýchovy pro rozvoj osobnosti člověka - uvést výrazné příklady volních vlastností a aspektů jednání - navrhnout způsoby pěstování vůle - charakterizovat chování, jednání a prožívání a jejich rozdíly mezi lidmi v prožívání životních situací - vyjmenovat základní druhy a znaky citů - uvést příklady různých druhů, podob a projevů citových vztahů - vysvětlit rozdíly mezi postoji, hodnotami a ideály - definovat pojem světový názor - vysvětlit roli potřeb, motivů a zájmů v citovém životě - najít řešení některých náročných životních situací	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování a řešení problémů 1.2 – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje psychika; můj vztah ke mně samému; zdravé a vyrovnané sebepojetí 1.3 – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení 1.8 – řeč těla, zvuků, slov, předmětů a prostředí; neverbální sdělování

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
podoby a projevy postoje, hodnoty a ideály; světový názor potřeby, motivy a zájmy v citovém životě; konflikty potřeb a zájmů; způsoby řešení citových problémů náročné životní situace; stres a způsoby úspěšného vyrovnání se s ním		- navrhnout způsob úspěšného vyrovnání se stresovou situací	
<u>Partnerství a manželství</u> etická stránka sexuality; vliv postojů víry a morálky na sexuální chování plánování rodičovství – biologická, psychická a sociální zralost; poruchy plodnosti; asistovaná reprodukce; umělé přerušování těhotenství (zdravotní a etický problém) zodpovědný výběr životního partnera mravní a právní předpoklady pro uzavření manželství mravní, právní a ekonomické problémy nezralého rodičovství mravní a právní odpovědnost rodičů za péči o děti; práva dítěte v rodině konflikty v rodinných vztazích a jejich řešení; domácí násilí funkce předmanželských a manželských poraden zákon o rodině; péče státu o rodinu příčiny rozvodovosti; mravní a právní důsledky rozvodu náhradní rodičovská péče; orgány sociální péče o matku a dítě péče o novorozence	1.7 1.10 4.6 4.9 4.10 6.1 6.2 7.6 7.10	- vysvětlit důležitost etické stránky sexuality - objasnit vliv víry a morálky na sexuální chování - vysvětlit principy plánování rodičovství - zaujmout kvalifikovaný postoj k umělému přerušování těhotenství - zdůvodnit důležitost zodpovědného výběru životního partnera - vyjmenovat hlavní předpoklady pro uzavření manželství - charakterizovat problémy nezralého rodičovství - vysvětlit odpovědnost rodičů za péči o děti - vyjmenovat nejdůležitější práva dítěte v rodině - popsat konflikty v rodinných vztazích a navrhnout jejich řešení - objasnit funkci předmanželských a manželských poraden - vysvětlit význam zákona o rodině a uvést některá významná ustanovení - uvést některé hlavní příčiny rozvodovosti a důsledky rozvodu - popsat systém náhradní rodičovské péče a organizace sociální péče o matku a dítě - popsat péči o novorozence	1.7 – péče o dobré vztahy 1.8 – komunikace v různých situacích

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Destruktivní společenské jevy</u> toxikománie, její projevy a nebezpečí sexuálně motivovaná kriminalita drogová kriminalita mediální manipulace nebezpečí působení sekt a extremistických skupin kriminalita dětí a mládeže	9.6 9.7 7.5	- objasnit projevy toxikománie a její nebezpečí - charakterizovat příčiny drogové kriminality - uvést příklady sexuálně motivované kriminality a navrhnout její prevenci - popsat různé druhy mediální manipulace a navrhnout způsob ochrany před ní - vysvětlit nebezpečí působení sekt a extremistických skupin a navrhnout způsob ochrany před ním - objasnit příčiny kriminality dětí a mládeže a uvést konkrétní příklady - navrhnout preventivní opatření vůči kriminalitě dětí a mládeže	1.8 – efektivní komunikační strategie 6.4 – identifikování postojů a názorů autora v medializovaném sdělení 6.5 – vliv médií na každodenní život; vliv médií na politiku a kulturu
<u>Životní perspektivu</u> životní aspirace, plány a cíle; plánování významných životních kroků; volba životního cíle význam informací pro kompetentní rozhodování hodnocení vlastních dovedností, schopností apod. hledání smyslu života životní zkušenost konzumní způsob života; pokleslé formy osobního života filozofie a náboženství v životě člověka otázky celoživotního vzdělávání	2.2 2.4	- zdůvodnit význam stanovení životních plánů a cílů - zpracovat vlastní dlouhodobý plán se stanovením životních cílů - objasnit význam informací pro kompetentní rozhodování - zhodnotit své vlastní schopnosti a dovednosti - formulovat svůj smysl života a v diskusi jej obhájit - vysvětlit roli životní zkušenosti pro úspěšný život - charakterizovat konzumní způsob života a různé další pokleslé formy osobního života - definovat filozofii a náboženství a formulovat jejich roli v životě člověka v minulosti i současnosti - zdůvodnit význam celoživotního vzdělávání	1.3 – plánování učiva a studia 1.11 – analýzy postojů a hodnot
<u>Nadnárodní společenství</u> integrační snahy a procesy; problémy evropské integrace začlenění ČR do EU – výhody a nevýhody začlenění ČR do NATO – výhody a nevýhody OSN – význam i omezené možnosti při řešení interetnických konfliktů nejvýznamnější mezinárodní společenství a jejich funkce (UNESCO, UNICEF, WHO ap.) mezinárodní spolupráce na úrovni	5.1 5.2 5.3	- uvést příklady integračních snah a procesů ve světě, zvláště v Evropě - formulovat výhody a nevýhody začlenění ČR do EU a obhájit je v diskusi - formulovat výhody a nevýhody začlenění ČR do NATO a obhájit je v diskusi - charakterizovat postavení OSN při řešení interetnických konfliktů, ukázat na význam i omezené možnosti - vyjmenovat nejvýznamnější mezinárodní společenství a charakterizovat jejich funkce - uvést příklady mezinárodní spolupráce na úrovni nevládních organizací - popsat proces globalizace a objasnit jeho klady a zápory	3.1 – místa, události artefakty mající vztah k Evropě 3.2 – státní a evropské symboly; život Evropanů a styl života v evropských rodinách 3.3 – evropská integrace; instituce EU a jejich fungování; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
nevládních organizací; mezinárodní nadace globalizace – klady a zápory			
Globální problémy nerovnoměrnost hospodářského a sociálního vývoje lidstva problém nadměrné spotřeby a hladu boj s infekčními a civilizačními chorobami vyčerpávání přírodních zdrojů narušování přírodní rovnováhy; vymírání rostl. a živ. druhů rozumné zacházení s odpady problémy migrace internet – výhody a problémy národnostní a náboženská nesnášenlivost; terorismus relativizace životních hodnot	5.4 5.5 5.6	- u vybraných problémů uvést příčinu, projevy a možné budoucí důsledky - u vybraných problémů se pokusit navrhnout opatření proti negativním důsledkům ohrožujícím existenci lidstva - obhájit v diskusi navrhovaná opatření	4.2 – vztahy mezi kulturami 5.2 – přírodní zdroje 5.3 – odpady a hospodaření s nimi 5.4 – globalizace a principy udržitelnosti rozvoje 6.5 – vliv médií ve společnosti

Fyzika (F)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast předmětu fyzika zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Fyzika umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

osvojení si důležitých poznatků z vybraných okruhů učiva a na základě jejich osvojování možnost poznávat význam a přínos fyziky pro vytváření vědeckého obrazu světa a pro rozvoj moderních technologií

osvojení základních metod práce (pozorování, měření, vytváření experimentů, zpracování získaných údajů, jejich hodnocení, vyvozování závěrů)

řešení fyzikálních problémů a úloh při objasňování podstaty fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě, denním životě i technické a technologické praxi

provádění jednoduchých pokusů

rozvíjení logického uvažování a myšlení

osvojování základních pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I - VI.

Očekávané výstupy

Látky a tělesa

- 1.1. žák změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- 1.2. uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- 1.3. předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- 1.4. využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.5p. změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

Pohyb těles, síly

- 2.1. rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- 2.2. využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- 2.3. změří velikost působící síly a určí její směr
- 2.4. určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici
- 2.5. využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- 2.6. aplikuje poznatky o rovnováze na páce a pevné kladce při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.7p. rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu
- 2.8p. zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
- 2.9p. rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
- 2.10p. předvídá změnu pohybu těles při působení síly
- 2.11p. aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů

Mechanické vlastnosti tekutin

- 3.1. využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

3.2. předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

3.3p. využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

Energie

- 4.1. určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- 4.2. využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- 4.3. využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- 4.4. určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- 4.5. zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.6p. uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
- 4.7p. rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití
- 4.8p. rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- 4.9p. pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Zvukové děje

- 5.1. rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- 5.2. posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 5.3p. rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
- 5.4p. posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

Elektromagnetické a světelné děje

- 6.1. sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- 6.2. rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- 6.3. rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

- 6.4. využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- 6.5. využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- 6.6. zapojí správně polovodičovou diodu
- 6.7. využívá zákona o přímočarém šíření světla a zákona o jeho odrazu při řešení problémů a úloh
- 6.8. rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 6.9p. sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
- 6.10p. vyjmenuje zdroje elektrického proudu
- 6.11p. rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
- 6.12p. zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

Vesmír

- 7.1. objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
- 7.2. odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 7.3p. objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
- 7.4p. odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností
- 7.5p. zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
- 7.6p. osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Práce s laboratorní technikou

- 8.1. VYBERE A PRAKTICKY VYUŽÍVÁ VHODNÉ PRACOVNÍ POSTUPY, PŘÍSTROJE, ZAŘÍZENÍ A POMŮCKY PRO KONÁNÍ KONKRÉTNÍCH POZOROVÁNÍ, MĚŘENÍ A EXPERIMENTŮ
- 8.2. ZPRACUJE PROTOKOL O CÍLI, PRŮBĚHU A VÝSLEDKÁCH SVÉ EXPERIMENTÁLNÍ PRÁCE A ZFORMULUJE V NĚM ZÁVĚRY, K NIMŽ DOSPĚL

- 8.3. VYHLEDÁ V DOSTUPNÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJÍCH VŠECHNY PODKLADY, JEŽ MU CO NEJLÉPE POMOHOU PROVÉST
DANOU EXPERIMENTÁLNÍ PRÁCI
- 8.4. DODRŽUJE PRAVIDLA BEZPEČNÉ PRÁCE A OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘI EXPERIMENTÁLNÍ PRÁCI
- 8.5. POSKYTNE PRVNÍ POMOC PŘI ÚRAZU V LABORATOŘI

Vzdělávací obsah

Ročník: 6.

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Portfolio: Testy : Stavba a vlastnosti látek
Fyzikální veličiny a jejich měření
Výpočtové úlohy: Výpočet hustoty, hmotnosti a objemu
Výpočet gravitační síly
Referáty: všechny referáty přidělené učitelem a výběrové referáty aktivně připravené žáky

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Předmět fyziky</u>		- propojit dosavadní poznatky a zkušenosti s novým obsahem učiva - vyhledat souvislosti předmětu fyziky s praktickým životem	
<u>Stavba a vlastnosti látek</u> - Látky a tělesa - Částicová stavba látek - Skupenství látek a jejich vlastnosti	1.2	- uvést příklady různých těles a látek - rozhodnout u běžných věcí ze svého okolí, zda jsou (při pokojové teplotě) z látky pevné, kapalné nebo plynné - popsat rozdíl mezi atomem a molekulou - uvést alespoň jeden jev, kterým se lze nepřímo přesvědčit, že částice, z nichž se skládají látky, jsou v neustálém neuspořádaném pohybu - rozhodnout (popř. pomocí pokusu), zda má daná látka některou z makroskopických vlastností, např. pružnost, tekutost, tvrdost, rozpínavost, tvárnost - porovnat vlastnosti dvou látek rozdílného skupenství - najít souvislosti mezi konkrétní vlastností určité látky a praktickým využitím	
<u>Fyzikální veličiny a jejich měření</u> - Délka - Čas - Hmotnost	1.1 1.3 1.4 2.3	- vybrat z uvedených vlastností fyzikální veličiny - vyjádřit hodnotu veličiny její značkou, hodnotou a jednotkou - vyjmenovat jednotky délky i jejich zkratky a uvést číselný vztah mezi nimi - změřit délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem - objasnit princip měření času - převádět jednotky času (využívat šedesátkovou soustavu), vyjadřovat části jednotek desetinným číslem - odhadnout předem stanovený časový interval, např. 1 min apod. - vyjmenovat jednotky hmotnosti, jejich zkratky a uvést číselný vztah mezi nimi - objasnit pojem hmotnost a vážení	1.1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
- Síla, gravitační pole Země - Objem - Hustota - Teplota, změna objemu tělesa při změně teploty		- určit vážením hmotnost pevného tělesa - určit vážením hmotnost kapalného tělesa - popsat důsledky gravitačního působení Země - určit směr gravitační síly pomocí olovnice - změřit velikost gravitační síly siloměrem a zapsat její velikost v newtonech - určit výpočtem velikost gravitační síly ze vztahu $F_g = m \cdot g$ - převádět duté a metrické jednotky objemu mezi sebou - změřit objem kapalného tělesa, změřit objem pevného tělesa - objasnit pojem hustota látky, porovnat hustoty různých látek podle tabulek - zapsat správnou hodnotu hustoty zadané látky vyhledané v tabulkách včetně jednotky - objasnit fyzikální smysl jednotky kg/m^3, popř. g/cm^3 - určit výpočtem hustotu z hmotnosti a objemu tělesa a porovnat výsledek s tabulkovou hodnotou - určit výpočtem hmotnost stejnorodého tělesa pomocí jeho hustoty a objemu - v jednoduchém případě určit výpočtem objem tělesa z jeho hustoty a hmotnosti - předpovědět, zda se délka či objem tělesa při dané změně teploty zvětší nebo zmenší - uvést důsledky roztažnosti látek v praxi - změřit a zapsat teplotu vody nebo vzduchu - měřit teplotu v určitém časovém intervalu, průběh změny zapsat formou tabulky a graficky - vypočítat průměrnou teplotu jako aritmetický průměr z více naměřených hodnot	

Ročník:

Časová dotace:

Portfolio:

7.

2 hodiny týdně

Testy : Pohyb těles

Síla a její účinky

Newtonovy pohybové zákony

Mechanika tekutin

Výpočtové úlohy:

Výpočet rychlosti a dráhy rovnoměrného pohybu

Výpočet průměrné rychlosti

Skládání sil

Výpočet tlaku působením tlakové síly

Výpočet hydrostatického tlaku

Výpočet vztlakové síly

Referáty:

všechny referáty přidělené učitelem a výběrové referáty aktivně připravené žáky

Laboratorní práce:

Rovnováha na páce

Zjištění objemu tělesa třemi způsoby

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Pohyb těles</u> - Relativnost klidu a pohybu - Druhy pohybů - Rychlost, dráha, čas - Jízdní řády	2.1 2.2	- rozhodnout, jestli těleso je v klidu nebo pohybu vzhledem k jinému tělesu - vysvětlit relativnost a zdánlivost klidu - popsat různé druhy pohybů a uvést příklady - vysvětlit pojem rychlosti pohybu jako přírůstek dráhy za jednotku času - vyjadřovat rychlost tělesa v různých jednotkách - určit rychlost, dráhu nebo čas ze znalosti zbylých dvou veličin pro pohyb rovnoměrný - určit průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu - znázornit závislost dráhy na čase u rovnoměrného pohybu - orientovat se v jízdním řádu vlaku a autobusu - najít si na internetu dopravní spojení mezi dvěma místy	
<u>Síla a její účinky</u>	2.3 2.4	- objasnit pojem síly a její příčinu u různých druhů sil (působení	

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
- Druhy sil, znázornění síly, tření - Skládání sil, rovnováha sil - Účinky síly na těleso - Newtonovy pohybové zákony <u>1. pohybový zákon</u> (<i>nepůsobí-li na těleso síla, těleso nemění rychlost ani směr pohybu</i>) <u>2. pohybový zákon</u> (<i>čím větší síla na těleso působí, tím více se změní jeho rychlost</i>) <u>3. pohybový zákon</u> (<i>dvě tělesa na sebe vzájemně působí silami stejně velkými, ale opačnými</i>) - Deformační účinky síly, tlaková síla, tlak - Jednoduché stroje (páka, pevná kladka)	2.5 2.6	- magnetického, elektrického nebo gravitačního pole, tření) - užívat s porozuměním poznatek, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle a závisí pouze na kvalitě povrchu styčných ploch - uvést a objasnit příklady tření užitečného a nežádoucího - změřit velikost určité síly siloměrem - znázornit sílu odpovídající úsečkou - určit graficky i výpočtem velikost a směr výslednice dvou sil stejných nebo opačných směrů - určit pokusně přibližnou polohu těžiště tělesa - posoudit vliv rozložení hmotnosti tělesa na polohu jeho těžiště - předpovědět stabilitu tělesa v závislosti na poloze těžiště - rozhodnout, jaký účinek na konkrétní těleso bude mít působící síla - objasnit v jednoduchých případech klid nebo pohyb tělesa užitím Newtonových zákonů - zapsat a používat vztah pro výpočet tlaku při řešení praktických úloh - vysvětlit souvislost tlaku a deformace tělesa - uvést příklady záměrného zmenšování i zvětšování tlaku v praktickém životě - použít vztah pro tlak k výpočtu tlakové síly - popsat jednoduché stroje – páku a pevnou kladku - vysvětlit rovnováhu na páce a na pevné kladce	

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		- ověřit rovnováhu na uvedených jednoduchých strojích - aplikovat poznatky o rovnováze na páce a pevné kladce při řešení praktických problémů	
<u>Mechanika tekutin</u> - Tlak přenášený kapalinou, <u>Pascalův zákon</u> (<i>když na kapalinu tlačíme, vzniká ve všech místech kapaliny stejný tlak</i>) - Hydrostatický tlak, atmosférický tlak - Spojené nádoby - Vztlková síla <u>Archimédův zákon</u> <i>(těleso ponořené do kapaliny je nadlehčováno stejnou silou jako je gravitační síla působící na vytlačenou kapalinu)</i>	3.1 3.2	- tlaku - objasnit vhodnost vlastností kapalin pro přenos - reprodukovat znění Pascalova zákona - vysvětlit využití Pascalova zákona v hydraulických zařízeních - popsat a vysvětlit funkci některých hydraulických zařízení - objasnit (kvalitativně) vznik hydrostatického a atmosférického tlaku - vysvětlit důsledky existence atmosférického tlaku pro praxi - použít s porozuměním vztah pro výpočet hydrostatického tlaku při řešení úloh - uvést praktické příklady spojených nádob - objasnit (kvalitativně) vznik vztlkové síly - řešit úlohy na výpočet velikosti vztlkové síly - předpovědět chování tělesa v tekutině srovnáním vztlkové a gravitační síly na něj působící - objasnit plování těles jako důsledek Archimédova zákona - objasnit vznášení balónů jako důsledek Archimédova zákona	5.2 – vztahy vlastností vody a života

Ročník: 8.
Časová dotace: 2 hodiny týdně

Portfolio:

Testy:	Práce a energie Vnitřní energie Světelné jevy Zvukové jevy
Výpočtové úlohy:	Výpočet práce, výkonu a přijatého popř. odevzdaného tepla
Referáty:	referáty přidělené učitelem a výběrové referáty aktivně připravené žáky
Laboratorní práce:	Přijaté teplo tělesem Ohnisková vzdálenost lupy

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Práce a energie</u> - práce, výkon - pohybová a polohová energie	4.1 4.2	- využívat s porozuměním vztah $W = F \cdot s$ pro výpočet práce a vztah $P = W : t$ pro výpočet výkonu při řešení úloh - určit v jednoduchých případech z vykonané práce pohybovou resp. polohovou energii - porovnat pohybové energie tělesa (či těles) na základě jejich rychlosti nebo hmotnosti - na konkrétních příkladech objasnit vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie	
<u>Vnitřní energie, teplo</u> - vnitřní energie - tepelná výměna, množství tepla, měrná tepelná kapacita - skupenské přeměny - tepelné stroje	4.4	- určit v jednoduchých případech, zda změna vnitřní energie tělesa nastala tepelnou výměnou nebo konáním práce - rozpoznat různé formy tepelné výměny (vedení, proudění, záření) v praktickém životě - vyhledat v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu látky a objasnit její fyzikální význam - určit přijaté či odevzdané teplo tělesem (při stálém skupenství) ze znalosti měrné tepelné kapacity, hmotnosti a změny teploty tělesa - rozlišit jednotlivé skupenské přeměny látek a z energetického hlediska je objasnit - vysvětlit význam vody v přírodě vzhledem k jejím zvláštním vlastnostem (velká měrná tepelná kapacita, anomálie vody) - vysvětlit na příkladech tepelných strojů využití vnitřní energie těles ke konání práce	5.3 – průmysl a životní prostředí

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Světelné jevy</u> - zdroje světla - přímočaré šíření, zatmění Slunce a Měsíce, rychlost světla - odraz světla, zákon odrazu, zrcadla - lom světla - čočky - ohnisková vzdálenost	6.7 6.8	- rozlišit zdroj světla od tělesa, které světlo pouze odráží - využívat poznatku o přímočarém šíření světla k určení přímého směru - objasnit vznik stínů a zatmění Slunce a Měsíce - vyhledat v tabulkách hodnoty rychlosti světla ve vakuu a různých optických prostředích - objasnit chod paprsků světla při odrazu na zrcadlové ploše - vysvětlit způsoby využití různých zrcadel v praxi - popsat lom světla na rozhraní dvou libovolných optických prostředí - rozlišit pokusně spojku a rozptylku - najít pokusně ohnisko spojných čoček a určit její ohniskovou vzdálenost - objasnit funkci čoček a zrcadel v některých optických přístrojích - objasnit (kvalitativně) krátkozrakost a dalekozrakost oka a způsob jejich odstranění vhodnými brýlemi	
<u>Zvukové jevy</u> - zvuk, zdroje zvuku - šíření - odraz zvuku - tón, výška tónu, kmitočet - hlasitost zvuku, hluk	5.1 5.2	- rozpoznat ve svém okolí, co je zdrojem zvuku - objasnit podmínku hmotného prostředí pro jeho šíření - vysvětlit vznik ozvěny jako důsledek odrazu zvuku - odlišit tón od hluku - vysvětlit pojem kmitočet - využívat poznatek, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet - vysvětlit škodlivé účinky hluku na lidské ucho - vymezit některé možnosti zmenšování škodlivých vlivů nadměrně hlasitého zvuku na člověka	5.3 – doprava a životní prostředí 5.4 – prostředí a zdraví

Ročník:	9.	
Časová dotace:	2 hodiny týdně	
Portfolio:	Testy:	Elektrické jevy Magnetismus a elektromagnetismus Jaderná energie Vesmír
	Výpočtové úlohy:	Výpočet veličin elektrického obvodu, el. práce a výkonu, perioda a frekvence střídavého proudu, transformátor
	Referáty:	referáty přidělené učitelem a výběrové referáty aktivně připravené žáky
	Laboratorní práce:	Určení elektrického odporu použitím Ohmova zákona Transformátor

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Elektrické jevy</u> – elektrický náboj, elektrická síla, elektrické pole – elektrický obvod – elektrické napětí a proud, Ohmův zákon, odpor vodiče – rozvětvený elektrický obvod – vedení elektrického proudu v kovech, kapalinách, plynech a polovodičích – el. práce a výkon	6.1 6.2 6.3 6.4 8.1 8.2 8.3 8.5	– rozhodnout na základě znalosti druhu el. náboje, zda se budou dvě tělesa navzájem přitahovat nebo odpuzovat – rozhodnout ze znalosti počtu protonů a elektronů v částici, zda jde o atom nebo kladný či záporný iont – stanovit nezbytné podmínky vzniku el. proudu v obvodu – charakterizovat základní zdroje el. napětí, jejich použitelnost, nebezpečnost – změřit el. napětí voltmetrem a el. proud ampérmetrem – používat s porozuměním Ohmův zákon pro kovy ($U = R \cdot I$) při řešení úloh – správně sestavit jednoduchý a rozvětvený el. obvod podle schématu a zakreslit schéma reálného obvodu – rozpoznat zapojení spotřebičů sériové resp. paralelní a kvalitativně objasnit hodnotu celkového el. odporu – objasnit odlišný mechanismus vedení el. proudu v kovech, kapalinách, plynech a polovodičích – využívat s porozuměním vztah $W = U \cdot I \cdot t$ pro el. práci či vztah $P = U \cdot I$ pro výkon el. proudu při řešení úloh – ověřit tepelné účinky el. proudu – objasnit funkci el. pojistky	
<u>Magnetismus a elektromagnetismus</u> – magnetické pole trvalého magnetu, Země – magnetické pole vodiče a cívky s proudem, elektromagnet,	6.2 6.6	– objasnit funkci a užití kompasu – objasnit analogii mezi kompasem a cívkou, kterou prochází el. proud – určit druh pólu u konkrétního magnetu či cívky s proudem pomocí magnetky – vysvětlit na příkladech možnost využití cívky s proudem	

Tematické celky	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
elektromotor – vznik střídavého proudu, perioda a kmitočet, transformátor – výroba a přenos elektrické energie – pravidla bezpečné práce s elektrickým proudem		- objasnit jev elektromagnetické indukce - popsat podmínky vzniku střídavého proudu - určit periodu střídavého proudu z jeho kmitočtu a naopak - sestavit model transformátoru a vysvětlit jeho princip a užití - zapojit správně polovodičovou diodu v propustném či závěrném směru a ověřit její usměrňovací účinek - dodržovat pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními - poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem	
Jaderná energie – štěpení atomového jádra, jaderná energie, řetězová reakce, jaderný reaktor – vzájemné přeměny forem energie	4.3 4.5	- objasnit štěpení atomového jádra - objasnit řetězovou reakci a její užití v jaderném reaktoru - zdůvodnit potřebu ochrany před radioaktivním a ultrafialovým zářením - rozpoznat v jednoduchých případech vzájemnou přeměnu jedné formy energie na jinou - aplikovat znalosti o přeměně energií k vysvětlení přírodních dějů a praktického využívání - vysvětlit princip výroby el. energie v tepelné a jaderné elektrárně a možné dopady na životní prostředí - rozlišit obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	5.2 – energie a život
Vesmír – sluneční soustava – blízký a vzdálený vesmír	7.1 7.2	- charakterizovat hlavní složky sluneční soustavy a její strukturu - objasnit na základě poznatků o gravitačních silách vzájemný pohyb těles ve sluneční soustavě - objasnit vznik měsíčních fází - významově odlišit a charakterizovat planetu, hvězdu a galaxii	
4. čtvrtletí – systematizace učiva (přehled získaných poznatků) – aplikace fyzikálních poznatků v praxi – řešení problémových úloh			

Chemie (Ch)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tato vzdělávací oblast zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a navzájem se ovlivňují. Vzdělávací oblast významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obor chemie svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

V chemii žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své znalosti ve prospěch ochrany sebe sama, životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a každodenního života

využívání různých chemických empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod a racionálního uvažování (zdůvodňovat vyvozené závěry)

získávání základních poznatků z oboru chemie a jejím mnohostranným využitím v různých oblastech lidské činnosti, např. ve zdravotnictví, zemědělství, potravinářství, průmyslu a energetice

uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, k vlastnímu zdraví a zdraví ostatních lidí
utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
seznámení se zásadami bezpečné práce s chemikáliemi, především běžně dostupnými, a poskytnutí první pomoci při úrazech způsobených těmito látkami

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I - VI.

Očekávané výstupy

Pozorování, pokus a bezpečnost práce

- 1.1. určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- 1.2. pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- 1.3. objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.4p. rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek
- 1.5p. pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami
- 1.6p. reaguje na případy úniku nebezpečných látek
- 1.7p. rozpozná přeměny skupenství látek

Směsi

- 2.1. rozlišuje směsi a chemické látky

- 2.2. vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- 2.3. vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
- 2.4. navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- 2.5. rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
- 2.6. uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.7p. pozná směsi a chemické látky
- 2.8p. rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
- 2.9p. rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití
- 2.10p. uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

Částicové složení látek a chemické prvky

- 3.1. používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- 3.2. rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
- 3.3. orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.4p. uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
- 3.5p. rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

Chemické reakce

- 4.1. rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- 4.2. přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- 4.3. aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.4p. pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

Anorganické sloučeniny

- 5.1. porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- 5.2. vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
- 5.3. orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 5.4p. popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- 5.5p. orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- 5.6p. poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

Organické sloučeniny

- 6.1. rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- 6.2. zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- 6.3. rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- 6.4. orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů
- 6.5. určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
- 6.6. uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 6.7p. zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
- 6.8p. vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
- 6.9p. uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy

Chemie a společnost

- 7.1. zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- 7.2. aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- 7.3. orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

7.4p. uveďte příklady využívání prvotních a druhotných surovin

7.5p. zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Vzdělávací obsah

Ročník:	8.
Časová dotace:	2 hodiny týdně
Portfolio:	Laboratorní práce: příprava směsi a oddělování směsi Laboratorní práce: výroba a důkaz vodíku Laboratorní práce: neutralizace a měření pH

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Pozorování, pokus, bezpečnost práce</u> látka, těleso, skupenství, vlastnosti látek – nebezpečné látky, bezpečnost a metody práce v chemii, mimořádné události	1.1 1.2 1.3	– objasnit, co je předmětem chemie – rozlišit látky od těles – poznat a pojmenovat základní chemické nádoby – hodnotit nebezpečnost látek a pracovat bezpečně s vybranými látkami – umět správně reagovat v modelových situacích znečištění chemikáliemi	
<u>Směsi</u> různorodé a stejnorodé roztoky, koncentrace oddělování složek směsí voda (druhy vody, čistota vody) vzduch (složení, čistota ovzduší)	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6	– rozlišit látku od směsi, směs stejnorodou a různorodou, roztok nasycený a nenasycený – vysvětlit faktory ovlivňující rozpouštění, vyhledat v MCHF. tabulkách údaje o rozpustnosti – navrhnout správný způsob oddělení složek známých směsí – vypočítat hmotnostní zlomek a připravit dvousložkový roztok – rozlišit druhy vod, uvést příklady výskytu a využití – jmenovat složky vzduchu – uvést příklady znečištění vody a vzduchu v prostředí pracovním a domácím, navrhnout preventivní opatření a způsoby likvidace – objasnit rozdíl mezi ohněm a požárem, objasnit princip a zásady hašení – rozlišit stupně popálenin a správně postupovat při jejich ošetřování	5.1 - vodní zdroje 5.2 - voda 5.2 - ovzduší
<u>Částičové složení látek</u> atomy, molekuly, stavba atomu, ionty prvky, periodická soustava prvků sloučeniny, chemická vazba, chemický zápis	3.1 3.2 3.3	– používat pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina, kation a anion ve správných souvislostech – zapsat a přečíst ch. zápis – objasnit princip ch. vazby – orientovat se a objasnit roztržení prvků v periodické tabulce prvků	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
		– rozpoznat vybrané kovy a nekovy, uvést jejich charakteristické vlastnosti a využití	
<u>Chemické reakce</u> zákon zachování energie, chemické rovnice faktory ovlivňující průběh reakcí, katalyzátory	4.1 4.2 4.3	– vysvětlit rozdíl mezi reaktanty a produkty, mezi slučováním a rozkladem – přechíst a zapsat jednoduchou ch. reakci, dopočítat podle zákona zachování hmotnosti – vysvětlit pojem mol a vyhledat molární hmotnosti prvků a sloučenin v tabulkách – odůvodnit různou rychlost a aplikovat poznatky o faktorech ovlivňujících rychlost ch. reakcí na praktických příkladech	
<u>Anorganické sloučeniny</u> dvoupřvkové sloučeniny (oxidy, sulfidy, halogenidy), názvosloví, významní zástupci kyseliny a hydroxidy, názvosloví, významní zástupci, kyselost a zásaditost roztoků, neutralizace, kyselé deště soli kyslíkaté a nekyslíkaté, názvosloví, významní zástupci, získávání solí	5.1 5.2 5.3	– jmenovat modelové halogenidy, sulfidy a oxidy, na základě jejich vlastností a užití je rozlišit – rozlišit a bezpečně zacházet s vybranými kyselinami a hydroxidy, uvést příklady jejich využití – objasnit vznik solí, jmenovat příklady jejich zdrojů i využití – odvozovat názvy ze vzorců a naopak – provést a vysvětlit neutralizaci, využití doložit příkladem z praxe – indikovat a změřit pH	

Ročník: 9.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: Vyrobený galvanický článek
 Laboratorní práce příprava esteru nebo Laboratorní práce důkaz bílkovin

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Redoxní reakce</u> oxidace a redukce, koroze, hoření a hašení, výroba kovů galvanický článek, elektrolýza látkové množství, molární hmotnost, výpočty z chemických rovnic	7.2	– zapisovat oxidační čísla u běžných chemikálií: halogenidů, oxidů, sulfidů, hydroxidů a kyselin – vysvětlit princip oxidace a redukce – dopočítat jednoduchou reakci podle zákona zachování hmotnosti, určit oxidující a redukující látku, oxidační a redukční činidlo – vypočítat hmotnostní zlomek části sloučeniny ve sloučenině – objasnit veličinu látkového množství, vyhledat i vypočítat molární hmotnost látky – vypočítat hmotnost reaktantu nebo produktu z poměru jejich látkového množství v chemické rovnici – určit relevanci reakce podle Beketovovy řady kovů – zapsat reakci redukce kovu uhlíkem – schematicky zakreslit vysokou pec, objasnit význam jednotlivých vstupních surovin – stanovit rozdíl mezi litinou a ocelí, jmenovat příklady zušlechťování oceli – definovat korozi, jmenovat příklady kovů odolných vůči korozi – pojmenovat příčiny koroze a možnosti, jak se proti korozi bránit – definovat elektrolýzu, jmenovat příklady hospodářsky významného využití – sestavit schéma pro galvanické pokovování – popsat historii objevu galvanického článku – jmenovat příklady typů a výrobky, v nichž je používán galvanický článek a akumulátor – určit rozdíl mezi galvanickým článkem a akumulátorem – jmenovat zásady údržby olověného akumulátoru – jmenovat způsob a důvody k recyklaci těchto zařízení	
<u>Organické sloučeniny</u> nejjednodušší uhlovodíky (zdroje, vlastnosti, užití) přírodní a uměle vyráběná paliva, zpracování ropy	6.1 6.2 6.3	– definovat pojmy energie, endotermická a exotermická reakce – rozdělit zdroje energie podle obnovitelnosti, dále na přírodní a umělé – zdůvodnit potřebu hledání nových ekologických zdrojů energie – zhodnotit způsoby výroby energie vzhledem k dopadům na životní prostředí	5.2 - energie 5.2 - přírodní zdroje

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
vybrané deriváty uhlovodíků (charakteristika, zdroje, vlastnosti, užití) přírodní látky (bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny), jejich zdroje fotosyntéza	6.4 6.5 6.6	– definovat pojem organická látka, uhlovodík, derivát – jmenovat zdroje pro výrobu organických sloučenin, zjednodušeně popsat zpracování ropy – jmenovat př. výrobků z ropy a uhlí – vyvozovat vlastnosti a názvy základních vybraných uhlovodíků, odlišovat je podle typů vazeb, jmenovat př. jejich užití – vyvozovat vznik vybraných derivátů, odlišovat je podle charakteristické skupiny, jmenovat př. jejich užití – jmenovat přírodní látky a vysvětlit jejich význam ve výživě – vysvětlit vznik glukózy fotosyntézou – roztrždit cukry podle složitosti molekuly, u vybraných cukrů jmenovat jejich zdroje – roztrždit tuky podle vzniku a skupenství, jmenovat jejich zdroje – definovat pojem aminokyselina a nukleová kyselina – jmenovat zdroje bílkovin – rozdělit vitamíny podle rozpustnosti, obecně pojmenovat jejich význam, vyhledat nebezpečí při jejich nedostatku, přebytku – objasnit možná nebezpečí hrožící z nezdravého životního stylu	
Chemie a společnost léčiva a návykové látky průmyslová hnojiva plasty a syntetická vlákna chemie a životní prostředí	7.1 7.3	– definovat lék a drogu – jmenovat př. zneužívání léků a jejich důsledky – jmenovat př. drog, jejich působení – vyvodit příčiny a důsledky drogové závislosti – jmenovat druhy umělých hnojiv, zdůvodnit potřebu jejich rozumného užívání, doložit škodlivost přehnojování – vysvětlit pojem detergenty princip jejich fungování, jmenovat příklady – doložit význam pesticidů, porovnat možnosti a rizika GMO – popsat vznik plastů, zapsat rovnici polymerace u vzorových plastů – jmenovat příklady a užití vybraných plastů – vyvodit výhody i nevýhody plastů – správně zacházet s nebezpečnými látkami, jmenovat způsoby likvidace odpadu i nebezpečného odpadu a místa jeho sběru	5.2 - půda 5.3 – odpady, hospodaření s nimi
4. čtvrtletí opakování názvosloví výpočty z chemických rovnic výpočty koncentrací a příprava		– klasifikovat látky a směsi – provádět chemické výpočty pro každodenní praxi – vyhledat a prezentovat témata rozvíjející základní učivo	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
roztoků referáty (rozvíjení témat, alternativní témata)			

Přírodopis (P)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Přírodopis** je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání živé i neživé přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení sebe sama a člověka jako součásti přírody. Vede k rozumnému využívání přírodních zdrojů ve smyslu trvale udržitelného rozvoje.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, experiment) i různých metod racionálního uvažování

potřeba klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi způsob myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby

posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů

zapojování do aktivit směřujících k šetrnému a trvale udržitelnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí

porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

získávání přehledu o pestrosti forem života na Zemi a o vztazích v přírodě

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I – VI. Svým vzdělávacím obsahem zabezpečuje předmět též naplňování konkretizovaných kompetencí IX/1 – 3.

Očekávané výstupy

Obecná biologie a genetika

- 1.1. rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- 1.2. popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
- 1.3. rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- 1.4. třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- 1.5. vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- 1.6. uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- 1.7. uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.8p. orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
- 1.9p. zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů
- 1.10p. rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy
- 1.11p. uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
- 1.12p. má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
- 1.13p. pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

Biologie hub

- 2.1. rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- 2.2. vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- 2.3. objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.4p. rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
- 2.5p. pozná lišejníky

Biologie rostlin

- 3.1. odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům

- 3.2. porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- 3.3. vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- 3.4. rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- 3.5. odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.6p. porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin
- 3.7p. rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
- 3.8p. uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- 3.9p. rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
- 3.10p. popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Biologie živočichů

- 4.1. porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- 4.2. rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- 4.3. odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- 4.4. zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.5p. porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- 4.6p. rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- 4.7p. odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- 4.8p. ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
- 4.9p. využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb

Biologie člověka

- 5.1. určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- 5.2. orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- 5.3. objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do smrti
- 5.4. rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- 5.5. aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 5.6p. popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- 5.7p. charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- 5.8p. popíše vznik a vývin jedince
- 5.9p. rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- 5.10p. zná zásady poskytování první pomoci při poranění

Neživá příroda

- 6.1. objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- 6.2. rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- 6.3. rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a oběhu vody
- 6.4. porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- 6.5. rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- 6.6. uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 6.7p. popíše jednotlivé vrstvy Země
- 6.8p. pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- 6.9p. rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- 6.10p. rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik
- 6.11p. na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Základy ekologie

- 7.1. uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- 7.2. rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- 7.3. vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- 7.4. uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 7.5p. uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- 7.6p. rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému

- 7.7p. vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- 7.8p. popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
- 7.9p. pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

Praktické poznávání přírody

- 8.1. aplikuje praktické metody pozorování přírody
- 8.2. dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 8.3p. využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu
- 8.4p. dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

Výchova ke zdraví

- 9.1. dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- 9.2. uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem, eventuálně v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- 9.3. projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- 9.4. usiluje v rámci svých možností a zkušeností o podporu zdraví
- 9.5. vyjádří svůj názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v okruhu vrstevníků, rodiny i nejbližším okolí
- 9.6. projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 9.7p. chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- 9.8p. uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- 9.9p. respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- 9.10p. projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- 9.11p. dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- 9.12p. svěří se se zdravotním problémem
- 9.13p. dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

- 9.14p. uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- 9.15p. zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- 9.16p. uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- 9.17p. chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Vzdělávací obsah

Ročník:	6.
Časová dotace:	2 hodiny týdně
Portfolio:	testy po skončení čtvrtletí 2 laboratorní práce

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Obecná biologie a genetika</u> – živá příroda a podmínky nutné pro život – významné organické a anorganické látky – projevy života: výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty – přehled organismů – stavba buňky – části a jejich význam, funkce – rozdíly mezi buňkou bakterií, rostlin, živočichů a hub – viry, bakterie a sinice, jež jsou významné z hlediska ekologie a pro člověka	1.1 1.2. 1.7	– zařadit vodu, kyslík, oxid uhličitý, minerály, cukry, tuky, bílkoviny, vitamíny a objasnit základní význam těchto látek – objasnit příčiny znečištění vod a ovzduší, jmenovat nejzávažnější světové problémy, navrhnout řešení – aplikovat zásady ochrany vod a ovzduší v rámci svých možností – stanovit základní rozdíly mezi živou a neživou přírodou na základě projevů života – sestavit potravní řetězec – zařadit již známé organismy do systému říší: bakterie, rostliny, houby, živočichové – načrtnout buňku a její orgány – objasnit jejich význam, funkce – popsat podle schématu rozmnožování buněk a správně užít pojmy gen, chromozómy, dělení, pohlavní a tělní buňka – popsat odlišnosti buněk mezi říšemi – vysvětlit rozdíly mezi viry, bakteriemi, sinicemi – zhodnotit jejich význam pro člověka – navrhnout preventivní opatření proti nejběžnějším chorobám, které způsobují	5.2 – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)
<u>Biologie živočichů - bezobratlí: prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci</u> – přehled kmenů bezobratlých, včetně významných podskupin – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy – vnější a vnitřní stavba a funkce	1.3 1.4 4.1 4.2 4.3 4.4 8.1	– popsat zvláštnosti stavby buňky a těl hub – objasnit význam kvasinek a plísní, odhadnout výskyt – rozpoznat plíseň hlavičkovou – popsat způsoby výživy a rozmnožování hub a objasnit jejich nepostradatelnost v ekosystému	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
významných a charakteristických orgánů u vybraných zástupců, jejich chování a přizpůsobení ŽP – význam vybraných zástupců v přírodě i pro člověka – zásady bezpečného chování ve styku se živočichy – poznávání a zařazování vybraných zástupců do taxonů – pozorování projevů živočichů v přírodě – porovnání jednotlivých taxonů	8.2	– nakreslit a popsat plodnici hub – podle znaků na plodnici rozpoznat významné zástupce, rozlišit běžné jedovaté a jedlé druhy – zdůvodnit zásady sběru hub – rozpoznat otravu houbami a aplikovat první pomoc – objasnit pojem symbióza na vztahu houby a řasy ve stélce lišejníků a aplikovat na jiných příkladech v říši hub – zdůvodnit výskyt či nepřítomnost lišejníků na stanovišti – objasnit význam lišejníků – rozpoznat lišejníky od jiných organismů	
Základy ekologie – příklady výskytu organismů v různém prostředí, základní ekosystémy ČR a jejich složky – populace, společenstvo a příklady vztahů mezi organismy v nich – různé způsoby výživy organismů, příklady potravních řetězců – koloběh látek v přírodě a dynamická rovnováha ekosystému – vlivy člověka na ŽP, příklady tvorby ŽP a narušení ŽP	7.1 7.2 7.3 7.4	– charakterizovat pojen orgán, tkáň, buňka – objasnit význam jednotlivých orgánových soustav – poznat, zařadit a popsat modelové jedince jednotlivých kmenů a tříd bezobratlých, vybrat nejtypičtější rysy jejich stavby, chování, přizpůsobení – rozpoznat a zařadit některé další významné zástupce – jmenovat a použít zásady bezpečného chování u probraných živočichů – charakterizovat taxony, porovnat jejich odlišnosti – zapsat a zakreslit pozorované živočichy a jejich projevy – vytvořit mikroskopický preparát, pozorovat pod mikroskopem, zakreslit pozorování, spočítat zmenšení	5.1 – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí) 5.2 – ochrana biologických druhů (důvody a způsoby jejich ochrany) 5.3 – zemědělství, průmysl, doprava a jejich vliv na životní prostředí 5.4 – aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)

Ročník: 7.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: Referát „chování mého mazlíčka“
 Laboratorní práce: pozorování části rostlinného těla
 Laboratorní práce: nároky rostlin na podmínky prostředí
 Výzkum: ekologický problém

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Biologie hub – houby bez plodnic – kvasinky a plísňe - jejich charakteristika, způsob výživy a význam – houby s plodnicemi – stavba, výskyt a význam v ekosystému lesa, významné jedlé a jedovaté druhy, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami – lišejníky – stavba - symbióza řasy a houby, výskyt a význam	2.1 2.2 2.3 8.1 8.2	– poznat, zařadit a popsat modelové jedince jednotlivých tříd obratlovců, vybrat nejtypičtější rysy jejich stavby těla, chování, přizpůsobení – rozpoznat a zařadit některé další významné zástupce – porovnat základní vnější a vnitřní (morfologie a anatomie) stavbu vybraných živočichů a vysvětlit funkci jednotlivých orgánů, rozliší základní rozdíly mezi bezobratlými a obratlovci – na základě morfologických, případně anatomických znaků rozlišovat a porovnávat jednotlivé skupiny živočichů, určovat vybrané živočichy, zařazovat je do hlavních taxonomických skupin (kmen, třída, řád) – určit charakteristické znaky savců a porovnat je se znaky, kterými se odlišuje člověk – rozlišovat základní řady ptáků a saveců, poznat vybrané druhy – vysvětlí pojem domestikace a rozdíl mezi domácím a hospo-dářským zvířetem – na základě pozorování dokáže popsat a třídít základní projevy chování domestikovaných živočichů – jmenovat a použít zásady bezpečného zacházení u probraných živočichů – na modelových příkladech objasnit přizpůsobení živočichů jejich způsobu života a přizpůsobení danému prostředí – objasnit postavení modelových živočichů v daném společenstvu a jejich význam pro člověka	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Biologie živočichů - obratlovci:</u> <u>paryby a ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci</u> – vnější a vnitřní stavba a funkce významných a charakteristických orgánů u vybraných zástupců, jejich chování a přizpůsobení ŽP – význam vybraných zástupců v přírodě i pro člověka – zásady bezpečného chování ve styku se živočichy – poznávání a zařazování vybraných zástupců do taxonů – pozorování projevů živočichů v přírodě – porovnání jednotlivých taxonů	1.3 1.4 4.1 4.2 4.3 4.4 8.1 8.2	– popsat změny, kterými prošlo rostlinné tělo při přechodu na souš – vysvětlí hierarchii pojmů buňka, pletivo, orgán – popsat části výtrusných rostlin, vysvětlit význam výtrusů – zařadit mechy, přesličky, plavuně a kapradiny do výtrusných rostlin, jmenovat rozdíly mezi nimi, poznat modelové zástupce, vysvětlit jejich ekologický význam – z pozorování odvodit části rostlinného těla a jejich hlavní význam a doložit jejich funkční provázanost (celistvost) – aplikovat znalosti fyziologických potřeb rostlin k jejich předpěstování – vysvětlit rozdíl mezi semenem a plodem, potažmo mezi nahosemennými a krytosemennými rostlinami – poznat naše nahosemenné dřeviny, doložit rozlišovacími znaky – odlišit některé významné taxony krytosemenných, poznat zástupce (především hospodářsky významné nebo jedovaté), určovat za použití atlasů a klíčů – jmenovat a užívat zásady sběru, zpracování a skladování léčivek – pozorovat rostliny na stanovištích a odvodit jejich nároky na prostředí	
<u>Biologie rostlin</u> – rostlinná buňka, pletiva, orgány – odvození na základě pozorování – vnější a vnitřní stavba kořene, stonku, listu, květu a plodu, jejich podíl na celistvosti rostlinného těla – fyziologické procesy (fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování) a jejich aplikace při pěstování rostlin – významné taxony: řasy, výtrusné a semenné rostliny – poznávání vybraných zástupců i za pomoci klíčů a atlasů, zásady bezpečného chování ve styku s rostlinami – pozorování rostlin v přírodě a odvození jejich nároků na prostředí a přizpůsobení podmínkám prostředí	1.3 1.4 3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 8.1 8.2	– zařadit typické zástupce organismů do základních ekosystémů ČR – vysvětlit rozdíl mezi ekosystémem a společenstvem, objasnit vztah mezi areálem a populací – na modelovém příkladu vysvětlit dynamickou rovnováhu organismů v přírodě, potažmo význam ochrany jednotlivých složek ŽP a jeho tvorby – jmenovat způsoby ochrany přírody a krajiny, doložit příklady produkčního i mimoprodukčního významu kulturní krajiny (lesa, luk a polí), jmenovat základní činnosti vedoucí k tvorbě a udržení této krajiny – rozeznat jevy narušující ŽP od normální kulturní krajiny – pozorováním vyvodit negativní vlivy hospodářských aktivit člověka na ŽP a stanovit možné způsoby jejich eliminace – vyhledat v okolí ekologický problém, stanovit jeho příčinu, možné důsledky, možné způsoby jeho řešení odůvodnit a výzkum prezentovat – provázanost dějů a organismů v přírodě doložit potravním řetězcem nebo koloběhem látek (kyslíku, uhlíku)	

Ročník: 8.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Moje zdravotní karta – soubor měření a pozorování

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Biologie člověka</u> – tkáně, orgány a orgánové soustavy – prohloubení učiva – znaky odlišující člověka od primátů – orgánové soustavy: stavba a funkce orgánů a orgánových soustav člověka a vztahy mezi nimi – oporná a pohybová soustava – trávicí soustava – dýchací soustava – oběhová soustava – vylučovací a kožní soustava – hormonální a nervová soustava a smyslové orgány – pohlavní soustavy – běžné nemoci, jejich příčiny a prevence – ontogeneze člověka – význam pohlavního rozmnožování z hlediska dědičnosti, příklady dědičnosti, vliv prostředí na utváření jedince – předlékařská první pomoc	1.3 1.5 1.6 5.1 5.3 5.4 5.5 9.2 9.3	– odlišit tkáň a orgán, charakterizovat základní typy tkání – jmenovat primáty a stanovit rozdílné znaky oproti člověku – jmenovat předchůdce člověka, zdůraznit rozdíly mezi jednotlivými stadii – vysvětlit pojmy anatomie a fyziologie – určit polohu nejvýznamnějších orgánů a orgánových soustav, objasnit jejich význam – vysvětlit a doložit příklady provázanosti mezi orgány – objasnit vznik nového jedince – pojmenovat fáze růstu a vývoje jedince a vzájemně je odlišit – rozlišit příčiny a příznaky běžných a vybraných nemocí – uplatňovat zásady prevence	

Ročník: 9.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: Moje příručka první pomoci
 Laboratorní práce poznávání nerostů

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Výchova ke zdraví</u> – zdraví a nemoc – základní lidské potřeby – osobní, intimní a duševní hygiena – režim dne a kompenzace únavy, relaxace a regenerace pohybem a otužováním, stres, stresové reakce, duševní odolnost a asertivita – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, doping – optimální složení stravy a stravovací návyky, civilizační choroby a poruchy příjmu potravy – přenosné pohlavní choroby a hepatitida: preventivní způsoby chování – situace ohrožující zdraví, chování při mimořádných situacích – zdravý životní styl a možnosti podpory zdraví - diskuse	9.1 9.2 9.3 9.4 9.5 9.6	– pojmenovat základní lidské potřeby, definovat zdraví a nemoc – jmenovat možnosti prevence proti nejběžnějším chorobám a civilizačním chorobám – vysvětlit potřebnost hygieny, duševní i tělesné – navrhnout vhodný režim pro pracovní i volný den, vhodnou kompenzaci ke každodenním pracovním povinnostem – rozpoznat a vhodně reagovat na stresovou situaci – zareagovat asertivně – jmenovat př. zdravotních i sociálních rizik při zneužívání léků, návykových látek, doping – uvést správné stravovací návyky, sestavit optimální jídelníček – popsat poruchy příjmu potravy – uvést způsoby prevence proti vybraným přenosným pohlavním chorobám a hepatitidě – vhodně reagovat např. mimořádných situací ohrožujících zdraví či život – diskutovat o možnostech podpory svého zdraví – správně podat předlékařskou první pomoc při modelové situaci	1.4 – psychohygiena
<u>Neživá příroda</u> – vznik a stavba Země a zemské sféry – vnitřní a vnější geologické děje – fyzikální a chemické vlastnosti nerostů jako určovací pomůcky – rozpoznávání vybraných nerostů podle charakteristických vlastností – dělení hornin podle vzniku a	5.2 6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 6.6 8.1	– načrtnout a popsat průřez tělesem Země, uvést teorii vzniku Země a života – pojmenovat zemské sféry, popsat stavbu vlastnosti pevninské a oceánské kůry – odůvodnit a doložit pohyby zemské kůry – jmenovat příklady endogenních pochodů, zmínit příčiny zemětřesení, sopečné činnosti a vzniku pohoří – rozlišit tektonickou poruchu křehkou od plastické – jmenovat příčiny zvětrávání a příklady eroze – rozlišit mezi půdním druhem a typem, jmenovat půdotvorné činitele – definovat nerost a horninu	5.2 – půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině), přírodní zdroje (zdroje surovin a energie, jejich

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
poznávání vybraných hornin – horninový cyklus, koloběh životně důležitých látek v přírodě – půdní typy a druhy, půdotvorní činitelé – vznik života, společný základ organismů – geologické a klimatické podmínky nutné pro jeho trvání – biologická evoluce, vliv přírodních a kosmických katastrof – charakteristika geologických období, paleontologie – předchůdci člověka a jeho fylogeneze – budoucnost Země a života	8.2	– určit vlastnosti vzorku minerálu, modelové minerály určit – u vybraných minerálů uvést výskyt, použití, zařadit do mineralogického systému – jmenovat charakteristické znaky vyvřelých, usazených a přeměněných hornin, modelové horniny poznat, zařadit a uvést jejich hospodářský význam – definovat pojem ložisko, uvést příklady světově významných i regionálních ložisek surovin a zásady hospodaření s nevyčerpatelnými zdroji – doložit horninový cyklus konkrétním příkladem – uvést životně důležité látky, načrtnout př. koloběhu látky – vyvodit společné znaky organismů a projevy života, jmenovat podmínky nutné pro život – nastínit vliv klimatických změn na současný zemský ekosystém – vysvětlit možné příčiny a mechanismy evoluce, příčiny divergence a konvergence – charakterizovat geologická období především z hlediska vývoje fauny a flóry – jmenovat možné předchůdce člověka a charakterizovat jejich vzhled a schopnosti, odlišit znaky současného člověka – diskutovat, zamyslet se nad budoucností Země a života na Zemi	vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
4. čtvrtletí systém organismů, znaky a zařazování ekologie organismů průzkum některých biotopů místního regionu prohloubení znalostí genetiky		– zařadit a charakterizovat jednotlivé skupiny organismů – odhadnout ekologické nároky organismů a zařazovat je do potravních řetězců – provést průzkum místního biotopu – řešit jednoduché úkoly mendelovské genetiky	

Zeměpis (Z)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Zeměpis**, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací obor také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Zeměpis svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Zeměpisné vzdělání umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v ČR, v Evropě i ve světě.

Prostřednictvím zeměpisu si žáci osvojují dovednosti samostatně pracovat s různými druhy map, grafy, statistickými materiály, vysvětlovat údaje v nich obsažené, orientovat se v současném dění u nás i ve světě, spojovat poznatky z výuky s dalšími informacemi, získanými v tisku, rozhlasových a televizních relacích, na internetu, v populárně naučných časopisech a zároveň i používat získané vědomosti v praktických situacích.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

zhodnocení postavení Země a vesmíru, rozlišení a porovnání složek a prvků přírodní sféry, jejich vzájemné souvislosti a podmíněnosti
orientace v zeměpise světadílů, ve zvlátnostech života jejich obyvatelstva, získávání informací o významných státech a makroregionech a také o jejich politickém, hospodářském a kulturním významu
posuzování a srovnávání sociálních a hospodářských jevů, chápání kulturních i mentálních zvláštností různých lidských ras, národů a kultur
získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v České republice, v jednotlivých jejích oblastech a v místním regionu, uvědomění postavení České republiky v Evropě a ve světě
zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí

porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
zhodnocení geografických informací a zdrojů dat z kartografických produktů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
používání základní geografické, topografické a kartografické terminologie

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I – VI.

Očekávané výstupy

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

- 1.1. organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- 1.2. používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- 1.3. přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- 1.4. vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy, pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.5p. rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- 1.6p. získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

Přírodní obraz Země

- 2.1. zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- 2.2. prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

2.3. rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

2.4. porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

2.5p. objasní důsledky pohybů Země

2.6p. uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost

2.7p. uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Regiony světa

3.1. rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa

3.2. lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

3.3. porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podrobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

3.4. zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

3.5p. vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány

3.6p. rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

3.7p. charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

Společenské a hospodářské prostředí

4.1. posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa

4.2. posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

4.3. zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje

4.4. porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

4.5. porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků

4.6. lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

4.7p. uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel

4.8p. vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Životní prostředí

5.1. porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

5.2. uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)

5.3. uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

5.4p. umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

5.5p. uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek

5.6p. uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Česká republika

6.1. vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

6.2. hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům

6.3. hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

6.4. lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

6.5. uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

6.6p. vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy

6.7p. charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

6.8p. určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy

6.9p. rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost

6.10p. uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva

6.11p. vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

- 7.1. ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- 7.2. aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- 7.3. uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 7.4p. ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- 7.5p. uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Vzdělávací obsah

Ročník: 6.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: Pracovní listy

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Přírodní obraz země</u> mapa světa – oceány, světadíly a vybrané regiony základní charakteristika Země a srovnání s tělesy sluneční soustavy vliv Měsíce na život na Zemi – slapové jevy a zatmění pohyby Země a jejich důsledky – roční období, dny a noci, čas litosféra, vnitřní a vnější geologické děje, prvky zemského povrchu, krajinné typy hydrosféra atmosféra, podnebí a počasí biosféra – přírodní geografická pásma a výškové stupně působení přírodních sfér na člověka a člověka na přírodní sféry	2.1 2.2 2.3 2.4	– ukázat na mapě oceány a kontinenty, vybrané přírodní útvary, oblasti – shrnout základní údaje o Zemi, porovnat s podmínkami na ostatních tělesech - Sluneční soustavy – odůvodnit dmutí, znázornit zatmění – popsat pohyby Země – vysvětlit střídání dne a noci – odůvodnit střídání ročních období – odlišit místní a smluvený čas (světový, středoevropský) – nakreslit průřez zemským tělesem – objasnit rozdíly mezi vnitřními a vnějšími geologickými ději – objasnit vznik pohoří vrásněním, kernými posuvy – vysvětlit vznik zemětřesení a sopečné činnosti – uvést příklady projevů sopečné činnosti, nakreslit a popsat průřez sopkou – rozlišit typy krajin podle rozdílů nadmořské výšky – objasnit příčiny eroze, navrhnout opatření, která ji snižují – uvést příklady krajin utvářených člověkem, jmenovat rozdíly mezi kulturní a přírodní krajinou – vysvětlit rozdíl mezi počasím a podnebím, uvést složky počasí – ukázat a rozlišit podnebné pásy – objasnit vznik větru a znázornit stálé proudění v atmosféře – zhodnotit rozložení vody na Zemi – ukázat na mapě nejvýznamnější řeky, jezera, zaledněné oblasti – doložit souvislost mezi mořskými proudy a podnebím – objasnit souvislosti mezi klimatickými a přírodními pásy – charakterizovat přírodní podmínky jednotlivých přírodních pásů – zařadit typické zástupce fauny a flóry do jednotlivých přírodních pásů – doložit výškovou stupňovitost – odhadnout a doložit vliv přírodních sfér na osídlení a činnosti člověka	5.1 – moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</u> glóbus, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky zeměpisné souřadnice a určování zeměpisné polohy na mapách mapový obsah - vysvětlivky, měřítko a symboly důležité bodové, liniové a plošné útvary na mapách dělení map orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty	1.2 1.3 1.4	– vysvětlit rozdíl mezi glóbusem a mapou – rozlišit rovnoběžky a poledníky, ukázat významné – určit zeměpisnou šířku a délku objektů na mapě – vyhledat objekty na mapách v atlase podle rejstříku – orientovat mapu, stanovit azimut pohybu – číst symboly útvarů na mapě (bodové, liniové, plošné) – rozlišit mapy podle měřítka a obsahu – vypočítat vzdálenosti podle měřítka	
<u>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</u> orientace v terénu – světové strany, azimut, pohyb podle mapy, odhad vzdáleností a výšek objektů bezpečný pohyb a pobyt v přírodě	7.1 7.3	– provést v terénu orientaci mapy – pohybovat se podle azimutu – pohybovat se podle mapy, načrtnout trasu pohybu do mapy – odhadnout a vypočítat vzdálenost úseku a výšku objektu – aplikovat zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	

Ročník: 7.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: Mapky kontinentů s lokalizací významných útvarů, Pracovní listy

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Regiony světa: Afrika, Austrálie, Amerika, Asie</u> vymezení světadílů a oceánů makroregiony, jejich jádra a periferie přírodní poměry regionů a vybraných států: poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, příroda socioekonomické poměry regionů vybraných států: obyvatelstvo, sídla, politické a hospodářské poměry příčiny problémů regionů, významné změny a jejich možný vývoj	3.1 3.2 3.3 3.4	– vyhledat rozlohy světových oceánů, seřadit oceány podle rozlohy, – na mapě ukázat nejhlubší místa oceánů, rozlišit okrajová moře od vnitřních, - jmenovat a ukázat význačné poloostrovy, ostrovy, mořské proudy a porovnat hospodářské využití oceánů – na mapě ukázat a pojmenovat polární oblasti, shrnout podmínky pro život v těchto oblastech a jejich možnosti využití – seřadit světadíly podle rozlohy a popsat polohu světadílu, jmenovat se kterými světadíly sousedí, která moře, průplavy a průlivy tyto světadíly oddělují – na mapě najít významná pohoří a nejvyšší vrcholy, sopky, nížiny, prolákliny, veletoky, nádrže a jezera aj. význačné tvary povrchu – vyjmenovat a ukázat podnebné pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, výstižně charakterizovat podnebí, jeho činitele a typické projevy toho kterého podnebného pásu – vyjmenovat nebo z podnebných podmínek odvodit vegetační pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, uvést významné (především z hlediska hospodářského a ochranného) rostliny a živočichy tohoto pásu – lokalizovat hlavní naleziště nerostných surovin – popsat vývoj osídlení, jmenovat a ukázat nejvýznačnější sídla, stručně charakterizovat rozmístění obyvatelstva aj. významné demografické údaje – rozdělit daný světadíl na několik regionů, které se od sebe odlišují, srovnat jejich přírodní i politickoekonomické podmínky, taktéž v těchto ohledech srovnat vybrané státy – data vyhledat v tabulkách, atlasech, odborné literatuře či na internetu, data ověřovat – vyvodit z podmínek a odlišností potenciál a bariéry (příčiny problémů) regionu, možnosti jeho rozvoje, navrhnout změny vedoucí ke zlepšení kvality života v regionu, avšak s ohledem na kulturní nebo náboženskou odlišnost	4.3 – základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života 4.4 – multikulturalita dnešního světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; vstřícný postoj k odlišnostem

Ročník: 8.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: Pracovní listy, Mapky Evropy a Česka s lokalizací významných útvarů

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Regiony světa: Evropa</u> vymezení světadílů a oceánů makroregiony, jejich jádra a periferie přírodní poměry regionů a vybraných států: poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, příroda socioekonomické poměry regionů vybraných států: obyvatelstvo, sídla, politické a hospodářské poměry příčiny problémů regionů, významné změny a jejich možný vývoj	3.1 3.2 3.3 3.4	– na mapě najít významná pohoří a nejvyšší vrcholy, sopky, nížiny, prolákliny, veletoky, nádrže a jezera aj. význačné tvary povrchu, rozlišit okrajová moře od vnitřních, jmenovat a ukázat význačné poloostrovy, ostrovy, mořské proudy – vyjmenovat a ukázat podnebné pásy, do kterých Evropa zasahuje, výstižně charakterizovat podnebí, jeho činitele a typické projevy toho kterého podnebného pásu – vyjmenovat nebo z podnebných podmínek odvodit vegetační pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, uvést významné (především z hlediska hospodářského a ochrannářského) rostliny a živočichy tohoto pásu – lokalizovat hlavní naleziště nerostných surovin – popsat vývoj a rozložení osídlení, jmenovat a ukázat nejvýznačnější sídla, stručně charakterizovat jazykové či národnostní složení obyvatelstva – odůvodnit evropskou integraci, pojmenovat její instituce – rozdělit daný světadíl na několik regionů, které se od sebe odlišují, srovnat jejich přírodní i politickoekonomické podmínky, taktéž v těchto ohledech srovnat vybrané státy – vyhledat data v tabulkách, atlasech, odborné literatuře či na internetu, data ověřit – vyvodit z podmínek a odlišností potenciál a bariéry (příčiny problémů) regionu, možnosti jeho rozvoje, navrhnout změny vedoucí ke zlepšení kvality života v regionu, avšak s ohledem na přírodní, kulturní nebo náboženskou odlišnost	3.1 – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě 3.2 – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování
<u>Česká republika</u> zeměpisná poloha, rozloha a členitost povrchu a nerostné suroviny podnebí, vodstvo a příroda	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	– prezentovat základní údaje o Česku v kontextu s evropskými zeměmi – vymezit polohu Česka – přiměřeně hodnotit přírodní poměry a zdroje – zdůvodnit potřebu ochrany přírodních zdrojů a krajiny	5.1 – vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii);
<u>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</u> orientace v terénu podle mapy, vytváření vlastních náčrtků a hodnocení geografických jevů	7.2	– orientovat se v krajině podle mapy, měřit na mapě – vytvořit jednoduchý náčrtek geografického prvku, hodnotit projevy prvku	

Ročník: 9.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Závěrečná samostatná práce, Pracovní listy

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Česká republika</u> základní demografické charakteristiky, územní jednotky a sídla hospodářství – odvětví a jejich charakteristiky, lokalizace a potenciál hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě zapojení v mezinárodních organizacích a jejich význam kraje ČR, jejich socioekonomická jádra a periferie	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	– přiměřeně zhodnotit vývoj a stav osídlení, představit nejvýznamnější sídla a vysvětlit jejich význam – vysvětlit základní demografické údaje, číst ze schémat a ta-bulek, uvést stručně strukturu administrativního členění státu – přiměřeně charakterizovat zemědělství a průmysl v souvislosti s reálnými přírodními a socioekonomickými možnostmi, odlišit zvláštnosti jednotlivých krajů – vysvětlit pojem služby a uvést příklady – popsat typy dopravy a jejich význam, rozlišit jejich výhody a nevýhody, nastínit perspektivy a bariéry – vyvodit mezinárodní postavení Česka z přírodních a hospodářských podmínek, charakterizovat zapojení Česka do mezinárodního obchodu – zvažovat změny v regionech světa a jejich dopad na Česko, případně na globální situaci ve světě – porovnat podmínky Česka s modelovými zeměmi světa	5.4 – naše obec
<u>Místní region a jeho specifika</u> místní region – charakteristika a vazby na vyšší a okolní územní celky specifika, potenciál a bariéry rozvoje místního regionu získávání a systematizace dat	6.1 6.2	– vymezit místní region, charakterizovat stručně jeho podmínky a porovnat s podmínkami vyšších územních celků – specifikovat potenciál a bariéry rozvoje místního regionu – uvést příklady vazeb na okolní a vyšší územní celky – orientovat se a vyhledávat v mapě regionu – vyhledat a systematizovat data z místního regionu	5.4 – naše obec
<u>4.čtvrtletí – opakování a procvičování společenské a hospodářské geografie</u> světová populace, její růst a pohyby, multikulturalita typologie sídel vliv přírodních podmínek na rozšíření osídlení světové hospodářské a vojenskopolitické velmoci, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně	1.1 4.1 4.2 4.3 4.4 4.5 4.6	– pojmenovat přírodní podmínky nutné pro lidské osídlení – zdůvodnit růst, nerovnoměrnost a pohyby obyvatelstva světa – hodnotit rizika a výhody multikulturního světa – rozeznat sídlo vesnického a městského typu, charakterizovat pojem město a jeho význam pro periferii – uvést názor na intenzivní zemědělství, ekozemědělství, GMO, pesticidy a umělá hnojiva v souvislost se stálým nárůstem počtu obyvatel planety – jmenovat a ukázat na mapě světové hospodářské a vojenské velmoci – jmenovat př. přírodních, lidských a kapitálových zdrojů, vedoucích k hospodářskému rozvoji, vysvětlit pojem HDP – uvést bariéry hospodářského růstu	5.2 – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) 5.3 – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
rozložení surovinových a energetických zdrojů předpoklady pro rozmístění hospodářských aktivit, skutečné rozložení, globalizace integrace států a jejich charakteristika geopolitické procesy a ohniska konfliktů porovnávání pomocí statistických dat a jejich grafických vyjádření: tabulky, grafy, diagramy		– uplatnit hlediska porovnání životní úrovně při porovnávání hospodářské úrovně u modelových zemí – ukázat na mapě nejvýznamnější oblasti zdrojů nerostných surovin, jmenovat principy hospodaření s nimi, odlišit od zdrojů nevyčerpatelných – uvést a vyvodit předpoklady pro rozmístění hospodářských aktivit, porovnat se skutečným rozmístěním, především s ohledem na ČR a region – najít v regionu negativní projevy průmyslu na životní prostředí – zhodnotit potenciál zdrojů ČR a regionu – porovnat jednotlivé druhy dopravy, určit výhody a nevýhody a to i s ohledem na ekologickou zátěž – uvést projevy globalizace, definovat trvale udržitelný rozvoj – uvést př. integrace států, její zaměření, zhodnotit klady, případně zápory – jmenovat a vyhledat ohniska konfliktů na mapě světa, vyvodit jejich příčiny a možné důsledky – číst a porovnat údaje z tabulek, grafů, kartogramů apod.	zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí) 5.4 – nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)
4.čtvrtletí – opakování a procvičování fyz. geografie a problematiky životního prostředí funkce krajiny – přírodní, společenské i umělecké prostředí typy krajiny podle reliéfu typy krajin podle zachování (přírodní, kulturní, devastovaná) hlavní ekosystémy tvorba krajiny a zásady ochrany životního prostředí, klasifikace chráněných území přírodní katastrofy jako důsledky přírodních a společenských vlivů na životní prostředí globální problémy lidstva a trvale udržitelný rozvoj	5.1 5.2 5.3	– vyvodit funkce krajiny, určit funkci krajiny regionu – charakterizovat krajinu přírodní, kulturní, devastovanou – uvést příklady tvorby krajiny z regionu, hodnotit tyto zásahy – uplatnit principy ochrany půdy a krajiny na příkladu vhodných změn v okolní zemědělské krajině – rozlišit krajinu podle tvaru reliéfu – objasnit vliv vybraných přírodních a člověkem způsobených katastrof na ŽP a činnost člověka – odůvodnit potřebu ochrany přírodních a kulturních památek, uvést zásady pohybu v přírodě, chráněných oblastech – jmenovat a charakterizovat hlavní typy světových ekosystémů – pojmenovat nejpalčivější problémy lidstva a nastínit možná východiska – získat zadaná data z tabulek, grafů, kartogramů apod. – prezentovat získaná data	5.1 – kulturní krajina 5.2 – půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině) 5.3 – ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině

Hudební výchova (Hv)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem **Vokálních činností** je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem **Instrumentálních činností** je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem **Hudebně pohybových činností** je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem **Poslechových činností** je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

pochopení hudby jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

chápaní hudby a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a utváření hierarchie hodnot

spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání hudebních hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Výchovné vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování konkretizovaných kompetencí I – VI.

Očekávané výstupy (1. stupeň)

1. stupeň (1. období)

- 1.1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- 1.2. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- 1.3. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- 1.4. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- 1.5. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.6p. zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- 1.7p. správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmitizaci říkadel i při zpěvu
- 1.8p. reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- 1.9p. rozliší sílu zvuku
- 1.10p. pozorně vnímá jednoduché skladby

1. stupeň (2. období)

- 2.1. zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

- 2.2. realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- 2.3. využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- 2.4. vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- 2.5. rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- 2.6. ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 7.7p. zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- 7.8p. propojí vlastní pohyb s hudbou
- 7.9p. doprovází spolužáky na rytmické hudební nástroje
- 7.10p. odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- 7.11p. pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- 7.12p. správně hospodaří s dechem při interpretaci písni a frázování

Vzdělávací obsah (1. stupeň)

Ročník : 1.
Časová dotace : 1 hodina týdně
Portfolio : -

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u> pěvecký a mluvní projev – uvolněný zpěv, správné dýchání, zřetelná výslovnost – sjednocování hlasového rozsahu hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu intonace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	1.1 1.2	- zazpívat písničku z MŠ nebo z domova - nadechovat se správně, zřetelně vyslovovat, otevírat ústa - zpívat uvolněně, nasadit správně tón - rozezpívat se, účastnit se hlasových cvičení - vysvětlit význam rozezpívání a hlasových cvičení - zazpívat nově naučené písně v uvedených taktech - zopakovat zazpívanou, zahraniou melodii - vymyslet vlastní melodii - zopakovat rytmus - vymyslet vlastní rytmus	1.8 – řeč zvuků a slov
<u>Instrumentální činnosti</u> hra na hudební nástroje doprovody na jednoduché rytmické nástroje rytmizace akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu	1.3	- doprovodit písničku na ozvučná dřívka, triangel, rolničky, tamburínu, bubínek - udeřit na první dobu v rytmickém doprovodu	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u> pohybový doprovod znějící hudby držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod orientace v prostoru pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při hudebních hrách	1.4	- chodit a pochodovat v rytmu znějící hudby se správným držením těla - zatančit, pohybově ztvárnit jednoduché taneční hry	1.8 – řeč těla

<u>Poslechové činnosti</u> rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluveného i zpěvního hudební styly a žánry hudba taneční, pochodová, ukolébavka, seznámení s hymnou České republiky rozlišení některých hudebních nástrojů klavír, housle, kytara, flétna	1.5 1.6	- reprodukovat naučné pohyby prováděné při pohybových hrách - rozlišit zvuk, tón, mluvený a zpěvní hlas - rozlišit hudbu taneční, pochodovou, ukolébavku - poznat hymnu ČR - rozlišit podle zvuku a tvaru některé hudební nástroje (klavír, housle, kytara, flétna)	1.1 – cvičení smyslového vnímání 1.4 – dovednosti pro pozitivní naladění mysli 3.2 – naše vlast, státní symboly

Ročník : 2.
Časová dotace : 1 hodina týdně
Portfolio : -

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u> pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hospodárné dýchání hudební rytmus – dodržení rytmu	1.1 1.2	- zazpívat písničku z MŠ, 1.třídy, nebo z domova - nadechovat se správně, zřetelně vyslovovat, otevírat ústa - zpívat uvolněně, nasadit správně tón - rozezpívat se, účastnit se hlasových cvičení - vysvětlit význam rozezpívání a hlasových cvičení - zazpívat nově naučené písně v uvedených taktech - zopakovat zazpívanou, zahranou melodii - vymyslet vlastní melodii - zopakovat rytmus - vymyslet vlastní rytmus	
<u>Instrumentální činnosti</u> hra na hudební nástroje doprovody na rytmické nástroje z Orffova instrumentáře	1.3	- doprovodit písničku na ozvučná dřívka, triangel, rolničky, tamburínu, bubínek - zapojit k doprovodu hru na své tělo (tleskání, pleskání, podupávání) - udeřit na první dobu v rytmickém doprovodu	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u> pohybový doprovod znějící hudby poskok, výměnný krok, pohybové vyjádření hudby, taneční hry se zpěvem	1.4	- chodit a pochodovat v rytmu znějící hudby se správným držením těla - vyjádřit pohybově hudbu - využít v pohybu poskok, výměnný krok - zatančit, pohybově ztvárnit jednoduché taneční hry - reprodukovat naučené pohyby prováděné při pohybových hrách - rozlišit zvuk, tón, mluvený a zpěvný hlas	
<u>Poslechové činnosti</u> hudební styly a žánry hudba lidová a umělá rozlišení některých hudebních nástrojů poznávání dalších hudebních nástrojů	1.6	- rozlišit hudbu taneční, pochodovou, polku, ukolébavku - poznat hymnu ČR - rozlišit podle zvuku a tvaru některé hudební nástroje (klavír, varhany, housle, kytara, flétna, violoncello, pozoun, buben)	

Ročník: 3.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: tabulky s výběrem her s hudební tematikou

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u> pěvecký a mluvní projev – pěvecké dělení slov, rychlý nádech mezi frázemi záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky)	1.1	- správně se nadechovat při zpěvu - vyslovovat zřetelně - zesilovat (zeslabovat) intenzitu hlasu - zopakovat krátkou melodii podle předzpívaného nebo hraného vzoru	
<u>Instrumentální činnosti</u> hra na hudební nástroje souhra	1.3	- užít jednoduché hudební nástroje pro rytmus - doprovodit zpěv hrou na hudební nástroje (ozvučná dřívka, triangel atd.)	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u> taktování, pohybový doprovod znějící hudby chůze dvoudobá, třídobá, takto-vání na 2 a 3 doby	1.4	- taktovat při zpěvu třídy - doprovodit zpěv či hudbu jednoduchými pohyby	
<u>Poslechové činnosti</u> hudební styly a žánry hudba zábavná, slavnostní, lidové zvyky, vyjádření emocí hudbou, skladby B. Smetany a A. Dvořáka rozlišení některých hudebních nástrojů další hudební nástroje	1.5 1.6	- popsat lidové zvyky a tradice spojené s určitými písněmi a hudebním žánrem - vysvětlit svůj vztah k písni či hudebnímu žánru, popsat emoce - jmenovat vybrané skladby B. Smetany a A. Dvořáka - jmenovat hudební nástroj ve vizuálním předvedení - jmenovat hudební nástroj v audio předvedení	4.1 – poznávání vlastního kulturního zakotvení

Ročník: 4.
Časová dotace 1 hodina týdně
Portfolio: Výběr hudebních her
 Projekty na téma hudební výchova

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u> pěvecký a mluvní projev – vázání tónů, prodlužování výdechu, průprava k dvojhlasu a kánonu záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, hodnota not, zápis rytmu jednoduché písně	2.1 2.2	- využívat získané pěvecké dovednosti - zpívat jednoduchou píseň - dodržovat rytmus - ovládat dobu výdechu - realizovat melodii dle svých schopností a dovedností	
<u>Instrumentální činnosti</u> hra na hudební nástroje reprodukce jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů záznam instrumentální melodie čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby	2.3 2.2	- realizovat melodii dle svých schopností a dovedností - reprodukovat hudbu na jednoduché nástroje - vyjadřovat hudbu hrou a tancem - zapisovat jednoduchou melodii pomocí not - zahrát ji na jednoduché nástroje - reprodukovat jednoduchou melodii ve skupině - rozpoznat různou hudební formu u písně či skladby - využívat dle možností a schopností složitější hudební nástroje	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u> taktování, pohybový doprovod znějící hudby dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, valčíkový krok, valčík orientace v prostoru paměťové uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci	2.7	- využívat přirozeného rytmu dle možností a schopností - ztvárňovat hudbu pohybem - vytvářet dle schopností jednoduché taneční variace - rozpoznávat dle ukázek valčíkový či jiný krok - opakovat jednoduché taneční variace s další obměnou - aplikovat takty i na jiných písních	
<u>Poslechové činnosti</u> hudební výrazové prostředky a hudební prvky	2.6	- ztvárňovat hudbu pohybem - využívat přirozenosti při tanečních variacích	4.1 – poznávání vlastního hudebního zakotvení

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
rytmus, melodie, kontrast, gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) hudební styly a žánry poslech skladeb českých a moravských skladatelů rozlišení některých hudebních nástrojů rozpoznání hudebních nástrojů podle vzhledu a poslechem		- rozpoznat melodie vzestupnou a sestupnou - vytvářet pohybové improvizace - podporovat schopnosti a dovednosti s využitím tanečních kroků - podporovat poslech různých českých a moravských skladatelů - poslouchat různé hudební styly a žánry - reprodukovat různé hudební nástroje	

Ročník: 5.
Časová dotace 1 hodina týdně

Portfolio: Výběr hudebních her
Projekty na téma hudební výchova

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u> dvojhlas a vícehlas prodleva, kánon, lidový dvojhlas záznam vokální hudby názvy not, notový zápis jako opora při realizaci písně	2.1 2.2	- využívat získané pěvecké dovednosti - zpívat složitější píseň - dodržovat rytmus - ovládat dobu výdechu - realizovat melodii dle svých schopností a dovedností - ve skupině aplikovat dvojhlas a vícehlas - realizovat jednoduchou vlastní melodii spolu se záznamem melodie	
<u>Instrumentální činnosti</u> hra na hudební nástroje reprodukce motivů, témat pomocí jednoduchých hudebních nástrojů hudební improvizace při hudebním doprovodu	2.3 2.5	- realizovat melodii dle svých schopností a dovedností na různé jednoduché nástroje - reprodukovat jednoduchou melodii ve skupině - rozpoznat různou hudební formu u písně či skladby - využívat dle možností a schopností složitější hudební nástroje - rozpoznávat v proudu některé hudební výrazové prostředky - upozorňovat na metroritmické tepové a dynamické změny - rozpoznávat užívané výrazové prostředky hudby - využívat hudební improvizaci dle schopností a možností - vyjádřit zadaná téma danými jednoduchými nástroji - rozpoznávat tempo a dynamiku hudebního projevu - při hudebním doprovodu improvizovat na jednoduché nástroje	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u> pohybový doprovod znějící hudby jednoduché lidové tance – valčík, polka pohybové vyjádření hudby, reakce na změny v proudu znějící hudby pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	2.7	- využívat přirozeného rytmu dle možností a schopností - ztvárňovat hudbu pohybem - vytvářet dle schopností jednoduché taneční variace - rozpoznávat dle ukázek valčíkový či jiný krok - opakovat jednoduché taneční variace s další obměnou - aplikovat takty i na jiných než známých písních - ztvárňovat jednoduché lidové tance - polka, valčík - využívat pohybové schopnosti s využitím tanečních kroků - seznámit s kroky používané při nácviu polky a valčíku	

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Poslechové činnosti hudební výrazové prostředky rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu hudební formy malá a velká písňová forma interpretace hudby slovní vyjádření (jaká je hudba a proč je taková) hudební styly a žánry poslech skladeb zahraničních autorů	2.6 2.4	- ztvárňovat hudbu pohybem - využívat přirozenosti při tanečních variacích - rozpoznat melodie vzestupnou a sestupnou - vytvářet pohybové improvizace - podporovat schopnosti a dovednosti s využitím tanečních kroků - podporovat poslech různých českých a moravských skladatelů - poslouchat různé hudební styly a žánry - reprodukovat různé hudební nástroje - zhudebnit jednoduchý text - v rámci svých dispozic poslouchat a poznávat různé hudební styly a žánry - provádět elementární hudební improvizace - rozpoznávat hudební formy - slovně vyjádřit hudbu - rozpoznávat výrazové prostředky v hudebním žánru	3.3 – klíčové mezníky evropské historie

Očekávané výstupy (2. stupeň)

- 6.1. využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- 6.2. uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- 6.3. reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- 6.4. realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- 6.5. rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- 6.6. orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- 6.7. zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- 6.8. vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 6.9p. doprovází písně pomocí ostinata
- 6.10p. interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- 6.11p. rozeznává různé hudební žánry
- 6.12p. pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- 6.13p. rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- 6.14p. uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Vzdělávací obsah (2. stupeň)

Ročník: 6.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: referáty dle výběru učitele

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Vokální činnost</u> pěvecký a mluvní projev rozšiřování hlasového rozsahu, rozliší mluvený projev od pěveckého, odhadne správnou hlasitost zpěvu, jednohlasý zpěv hudební rytmus odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, rytmická improvizace	6.1 6.2 6.4	- zapojit se do hudebních aktivit - zazpívat intonačně čistě a rytmicky přesně - využít svého hlasu a instrumentálních dovedností ke zpěvu - určit a doplnit hodnoty not a pomlk	1.5 – nápady, originalita, tvořivost
<u>Instrumentální činnost</u> hra na hudební nástroje hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře	6.3	- tvořit ke zpěvu jednoduché doprovody na Orffovy nástroje	1.5 – nápady, originalita, tvořivost
<u>Hudebně pohybové činnosti</u> pohybový doprovod znějící hudby taktování, jednoduché taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla orientace v prostoru rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	6.5	- předvést základní taktovací gesta - zazpívat písně ve dvoučtvrtovém a tříčtvrtovém taktu - rozeznat dvoudobý a třídobý takt - vyjmenovat některé lidové a společenské tance - předvést jednoduchou pantomimu ke zvolené písni	1.8 – řeč těla

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Poslechové činnosti</u> orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě, jejich význam pro pochopení hudebního díla hudební styly a žánry chápaní jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	6.6	- poznat některé nástroje podle zvuku - vysvětlit, co je opera - vyjmenovat některé skladatele oper - zapamatovat si základní údaje o skladatelích Smetanovi a Dvořákovi a vyjmenovat jejich hlavní díla - vyprávět děj oper Rusalka a Prodaná nevěsta - J. Uhlíř, P. Skoumal – písně pro děti	3.1 – zvyky a tradice národů Evropy

Ročník: 7.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: referáty dle výběru učitele

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Vokální činnosti</u> pěvecký a mluvní projev rozšiřování hlasového rozsahu, mutace, techniky vokálního projevu při společných vokálně instrumentálních aktivitách hudební rytmus – rozeznání rytmu při vokálním projevu	6.1 6.2 6.4	- zapojit se do hudebních aktivit - zaspívat intonačně čistě a rytmicky přesně - využít svého hlasu a instrumentálních dovedností ke zpěvu - určit a doplnit hodnoty not a pomlk	1.5 – pružnost nápadů, originalita, citlivost, tvořivost
<u>Instrumentální činnost</u> hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, využití hry žáků, kteří se učí hrát na nástroje mimo školu	6.3	- tvořit ke zpěvu jednoduché doprovody na Orffovy nástroje	1.5 – nápady, originalita, tvořivost
<u>Hudebně pohybové činnosti</u> pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla	6.5	- vyjmenovat některé lidové a společenské tance - relaxovat s hudbou	1.8 – řeč těla

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Poslechové činnosti</u> orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užitě ve skladbě (pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla hudební dílo a její autor hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehmotnými díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi historie hudby: gotika, renesance, baroko, klasicismus		- rozdělit hudební nástroje symfonického orchestru - poznat některé nástroje podle zvuku - rozlišit a vysvětlit co je symfonický orchestr a komorní hudba, koncert - vyjmenovat rozdělení lidských hlasů - vyjmenovat dynamické značky (p,mf,f,ff) - použít tyto prvky ve zpěvu - zařadit a vysvětlit co je sonáta, fuga, rondo a melodram - seznámit se s životem a dílem J. S. Bacha, A. V. Michny, W. A. Mozarta, J. Haydna, L. van Beethovena - vyjmenovat některá díla skladatelů	3.1 – zvyky a tradice národů Evropy
<u>notový zápis</u> noty a pomlky noty od c1 do g2			

Ročník: 8.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Testy: notový zápis s pomlkami
notový zápis s notami v tóninách durových stupnic

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Pěvecký a mluvní projev</u> rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, vícehlasý a jednohlasý zpěv hudební rytmus – využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu rozvoj hudebního sluchu a hudební představitivosti – reprodukce tónů	6.1 6.2 6.4	- zazpívat tóny podle vzoru - rozšiřovat hlasový rozsah - nezesilovat nadměrně intenzitu hlasu a šetřit hlasivky - držet určený hlas při současném znění druhého - vytřukat či vytleskat rytmus - zazpívat tón či krátkou melodii hranou na nástroj	1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity- pružnosti nápadů, originality
<u>Instrumentální činnost,</u> hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře	6.3	- zahrát jednoduchou melodii na Orffovy nástroje - držet rytmus pomocí Orffových nástrojů	
<u>Hudebně pohybové činnosti</u> pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla	6.5	- vyjádřit pohybem obsah hudebního díla	1.2 – moje tělo 1.8 – řeč těla
<u>Poslechové činnosti</u> hudební dílo a její autor hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi hudební styly a žánry	6.6 6.7 6.8	- popsat nebo vyprávět obsah či myšlenku hudebního díla - vyložit kontext hudebního a nehudebního díla a života skladatele - popsat funkci hudebního žánru v životě člověka - pojmenovat základní hudební styly - popsat roli hudebních žánrů a stylů v životě společnosti a ve vývoji kultury národa - vyložit svůj vztah k hudebnímu žánru či hudebnímu dílu - klasicismus, romantismus	3.1 – zvyky a tradice národů Evropy

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
chápaní jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům interpretace znějící hudby slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí zařazení		- L. van Beethoven, F. Liszt, P. I. Čajkovskij, B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček	
<u>notový záznam</u> intervaly			

Ročník: 9.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: Testy: notový zápis s pomlkami
notový zápis s notami v tóninách durových stupnic
referáty – hudební skladatelé a interpreti 20. a 21. století

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Vokální činnost</u> pěvecký a mluvní projev rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti	6,1 6,2 6,4	- zazpívat tóny podle vzoru - nezesilovat nadměrně intenzitu hlasu a šetřit hlasivky - držet určený hlas při současném znění druhého - vytlučet či vytleskat rytmus - zazpívat tón či krátkou melodii hranou na nástroj - opravit zpěv tónu a najít správný tón (popř. možnost najít tón na klávesách)	1.5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity- pružnosti nápadů, originality
<u>Instrumentální činnost</u> hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře	6.3	- zahrát jednoduchou melodii na Orffovy nástroje - držet rytmus pomocí Orffových nástrojů	
<u>Orientace v prostoru</u> rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	6,5	- vyjádřit pohybem obsah hudebního díla - zopakovat pohyby prováděné při tanci či pohybové hře	1.2 – moje tělo 1.8 – řeč těla
<u>Poslechové činnosti</u> hudební styly a žánry chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům interpretace znějící hudby	6,6 6,7 6,8	- popsat nebo vyprávět obsah či myšlenku hudebního díla - vyložit kontext hudebního a nehupebního díla a života skladatele - popsat funkci hudebního žánru v životě člověka - pojmenovat základní hudební styly – opereta, muzikál - popsat roli hudebních žánrů a stylů v životě společnosti a ve vývoji kultury národa – hudba 20. a 21. století	3.1 – zvyky a tradice národů Evropy

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí atd.		- vyložit svůj vztah k hudebnímu žánru či hudebnímu dílu - J. Suk, B. Martinů, O. Nedbal, K. Hašler, K. Svoboda, P. Hapka, P. Malásek	
<u>notový zápis</u> - italská slova			

Výtvarné činnosti (VČ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarné činnosti pracují s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarné činnosti přistupují k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Výtvarné činnosti jsou postaveny na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarné činnosti vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Oblast Člověk a svět práce je nedílnou součástí výtvarných činností. Postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií. Vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

chápaní výtvarné výchovy v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a utváření hierarchie hodnot

spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností, uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a chápaní procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

získání praktických i teoretických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření

praktické i teoretické seznámení s různými výtvarnými technikami a prostředky

rozvoj a prohlubování vztahu k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury

získání představy o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury

pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, organizace a plánování práce a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě

vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů, uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku

poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

autentické a objektivní poznávání lidského světa, potřebná sebedůvěra, nový postoj k hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

chápaní práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílové zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2).Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I – VI.

Svým vzdělávacím obsahem zabezpečuje předmět též naplňování konkretizovaných kompetencí VII/1.1 – 3, IX/1, IX/3.6

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy (1. období)

- 1.1. rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává a je třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- 1.2. v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- 1.3. vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- 1.4. interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- 1.5. na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil
- 1.6. vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 1.7. pracuje podle návodu a předlohy
- 1.8. zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- 1.9. provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- 1.10. pečuje o nenáročné rostliny
- 1.11. připraví tabuli pro jednoduché stolování
- 1.12. chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.13p. zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- 1.14p. rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- 1.15p. uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům
- 1.16p. zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 1.17p. pracuje podle slovního návodu a předlohy
- 1.18p. zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- 1.19p. provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- 1.20p. pečuje o nenáročné rostliny
- 1.21p. upraví stůl pro jednoduché stolování

1.22p. chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy (2. období)

- 2.1. při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- 2.2. užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sopečurální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- 2.3. při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- 2.4. nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- 2.5. osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- 2.6. porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- 2.7. nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil
- 2.8. vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- 2.9. využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- 2.10. volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- 2.11. udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
- 2.12. provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- 2.13. pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- 2.14. provádí jednoduché pěstitecké činnosti, samostatně vede pěstitecké pokusy a pozorování
- 2.15. ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- 2.16. volí podle druhu pěstiteckých činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- 2.17. orientuje se v základním vybavení kuchyně
- 2.18. připraví samostatně jednoduchý pokrm
- 2.19. dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- 2.20. udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

2.21p. uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

- 2.22p. rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- 2.23p. při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- 2.24p. vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla
- 2.25p. vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- 2.26p. využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- 2.27p. volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- 2.28p. udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění
- 2.29p. provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- 2.30p. pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- 2.31p. udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu
- 2.32p. užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky
- 2.33p. dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- 2.34p. ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- 2.35p. volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- 2.36p. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě
- 2.37p. uvede základní vybavení kuchyně
- 2.38p. připraví samostatně jednoduchý pokrm
- 2.39p. dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- 2.40p. udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- 2.41p. uplatňuje zásady správné výživy

Vzdělávací obsah

Ročník:	1. – 3.
Časová dotace:	1. a 3. ročník 2 hodiny týdně, 2. ročník 3 hodiny týdně
Portfolio:	-

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> linie, tvary, objemy – geometrie v rovině, malba k písním hra s barvou – rozpoznání základních barev, rozlišení vedlejších barev mícháním základních vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových a vyjádření podnětů prostředky vnímatelnými ostatními mysly rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže)	1.1	- rozeznat různý charakter lineární kresby - poznat různé druhy linií, využít přitlaku, odlehčení, rovnoběžnosti, křížení - využít základní klasifikaci barev, kontrast světla, chápat výrazové vlastnosti barvy - při hře s barvou poznat vlastnosti barev, barvy základní, husté, řídké, tmavé, světlé - poznávat základní vlastnosti plastických materiálů - komponovat plochy s použitím libovolných prvků	1.5 – nápaditost, originalita, zručnost, citlivost 5.4 – rozeznání přírodnin, různých materiálů, správný postoj k přírodě
<u>Uplatňování subjektivity</u> typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba – poslechové činnosti, vyprávění fantazijní představy hra s barvou – prstové barvy, kresba k písni přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) – abeceda,	1.2 1.3	- organizovat vlastní výtvarnou práci - pracovat aktivně s ilustrací - doporučení ilustrátoři: Josef Lada, Jiří Trnka, Josef Čapek, Zdeněk Smetana, Adolf Born - rozvíjet smysl pro výtvarný rytmus (rytmické řazení různých přírodních prvků) - rozvíjet cit pro prostor - poznat základní prostorové útvary, modelování podle skutečnosti	1.5 – schopnost vidět věci jinak, originalita 1.8 – řeč těla, sdělování verbální i neverbální

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
dětští ilustrátoři, kresba k písním prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a osobních zkušeností – manipulace s objekty – výrazové prostředky v hudbě (poslechové činnosti)			
<u>Ověřování komunikačních účinků</u> osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených i přijatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnání s vlastní interpretací tvořivé činnosti s literárním textem – ilustrace, ilustrátor komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu), vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření	1.4 1.5	- užívat důležité pojmy, týkající se výtvarné formy, výtvarných materiálů a technik, vyvozené na základě vlastních výtvarných činností - výtvarně vyjádřit vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku dítěte, případně podle četby, filmu, vyprávění - výtvarně vyprávět, od popisu děje k charakteristice postav, jejich vztahů, k vyjádření prostoru	1.8 – řeč těla, zvyků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, aktivní naslouchání; technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování 1.9 – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
<u>Práce s drobným materiálem</u> práce s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování práce s kovem – tvarování a proplétání drátu, práce s kovovou fólií práce s přírodninami – sbírání, navlékání, aranžování, dotváření, opracovávání práce s textilem – navlékání jehly, uzel, šití; stříhání, různé druhy stehů, přišívání knoflíků, našívání hadříků, lepení práce se dřevem – konstruování ze	1.6 1.7	- stříhat, ohýbat, spojovat, propichovat, navlékat, svazovat, slepovat, lisovat - určit vlastnosti materiálu: tvar, barva, povrch - poznat a pojmenovat základní nástroje a pomůcky, s jejich účelem, způsobem použití, s jejich vlastnostmi	1.5 – citlivost, schopnost dotahovat nápadů do reality 5.4 – práce s přírodninami, použití přírodnin

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
špejlí, broušení brusným papírem, slepování disperzním lepidlem, barvení lidové zvyky a tradice			
<u>Konstrukční činnosti</u> práce se stavebnicí – sestavování stavebnicových prvků práce s konstrukční stavebnicí – sestavování stavebnicových prvků, montáž a demontáž, kolektivní práce	1.6 1.7 1.8	- seznámit se s návodem a předlohami stavebnice, s jednotlivými částmi, možnostmi užití - sestavit modely podle předlohy i podle představy z jednoduchých stavebnic - osvojovat si správné pracovní návyky a dovednosti při organizaci	1.5 – originalita
<u>Pěstitelské práce</u> pěstování rostlin ze semen v místnosti základní podmínky pro pěstování rostlin výživa rostlin půda a její zpracování osivo	1.9 1.10	- vybrat vhodné pomůcky, materiál a nástroje - udržet pořádek a dodržet základy bezpečnosti a hygieny práce - hospodárně zacházet s materiálem - provést jednoduché pěstitelské činnosti - provést pozorování a pokusy v koutku přírody	5.2 – základní podmínky života 5.4 – rozeznání různých druhů rostlin; podmínky pro růst rostlin; vztah člověka k prostředí
<u>Příprava pokrmů</u> základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava strojů pravidla správného stolování	1.11 1.12	- připravit jednoduché pokrmy - kulturně stolovat a společensky se při stolování chovat - poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni - provést základní úklid pracovních ploch a nádobí - použít základní kuchyňský inventář	1.5 – originalita při přípravě stolování 1.8 – komunikace při stolování 4.2 – zásady správného stolování

Ročník: 4. – 5.
Časová dotace: 4. ročník 3 hodiny týdně, 5. ročník 2 hodiny týdně
Portfolio: projekty dle vlastního výběru

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> prvky vizuálně obrazného vyjádření – světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru grafický editor (malování) uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly, vyjádření tance malbou, hudební výrazové prostředky smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, animovaný film, comics, plastika, struktura a elektronický obraz – vytvoření a úprava obrázků, vkládání a úpravy	2.1 2.2	- pojmenovat prvky vizuálně obrazného vyjádření - světelné a barevné kvality, textury – jejich, jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - užít grafický editor (malování) - uspořádat objekty do celků (na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření) - vyjádřit linii a barevnou plochu - vyjádřit vizuálně obrazné podněty hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových - vyjádřit vizuální podněty prostředky vnímatelnými ostatními smysly, vyjádření tance malbou, hudební výrazové prostředky - seznámit se smyslovými účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, animovaný film, comics, plastika, struktura - vytvořit elektronický obraz (úprava obrázků, vkládání a úpravy)	1.5 – originalita, šikovnost, schopnost dokončovat nápady; schopnost poradit si, originálně vyřešit situaci
<u>Uplatňování subjektivity</u> prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby – základní cvičební polohy, postoje typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění	2.3 2.4 2.5	- uplatnit prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností (pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby – základní cvičební polohy, postoje) - rozlišit typy vizuálně obrazných vyjádření (plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama) - vnímat vizuálně obrazné vyjádření – hledisko jejich vnímání (statické,	1.5 – schopnost vidět věci jinak, originalita 1.8 – řeč těla, sdělování verbální i neverbální

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
(skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama) přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)		dynamické) - rozlišit hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	
<u>Ověřování komunikačních účinků</u> osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování – osobní zóny komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	2.6 2.7	- užít osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování – osobní zóny - zařadit komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) - vysvětlit výsledky tvorby podle vlastních schopností a zaměření - pokusí se zdůvodnit záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění - porovnat různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistoupit k nim jako ke zdroji inspirace	1.8 – asertivní komunikace, komunikační dovednosti obrany proti agresi a manipulaci; otevřená a pozitivní komunikace 6.1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 6.5 – fungování a vliv médií ve společnosti
<u>Práce s drobným materiálem</u> práce s papírem a kartonem – vyřezávání, prostorové konstrukce, děrování, polepování, tapetování práce s kovem – tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování práce s přírodninami – aranžování rostlin, užití samorostů práce s dřevem – zatloukání hřebíků, broušení, řezání, vrtání, šroubování, lepení, barvení výroba doplňků – přívěsky, náramky, ozdoby	2.8 2.9 2.10 2.11	- tvořit s papírem a kartonem (vyřezávání, prostorové konstrukce, děrování, polepování, tapetování) - tvořit s kovem (tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování) - tvořit s přírodninami (aranžování rostlin, užití samorostů) - tvořit s textilem (stehy, látání, sešívání, základní poznatky o tkaní, osnova, útek, háčkování, batika) - tvořit se dřevem (zatloukání hřebíků, broušení, řezání, vrtání, šroubování, lepení, barvení) - vyrobit doplňky (přívěsky, náramky, ozdoby) - zvolit vhodné pomůcky, nástroje a náčiní - popsat lidové zvyky, tradice, řemesla - udržet pořádek na pracovním místě a dodržet zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu - zvolit vhodné pomůcky, nástroje a náčiní	1.8 – originalita ve zpracování, šikovnost 5.4 – vztah člověka k prostředí

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
lidové zvyky, tradice, řemesla			
<u>Konstrukční činnosti</u> práce s konstrukční stavebnicí a technickými prostředky – montáž a demontáž stavebnicových prvků montáž elektrického obvodu – instalování, různé možnosti zapojení	2.11 2.12 2.13	- tvořit s konstrukční stavebnicí a technickými prostředky - provést při práci se stavebnicí jednoduchou montáž a demontáž - sestavit elektrického obvodu (instalování, různé možnosti zapojení) - osvojit si údržbu a úpravu jízdního kola - udržet pořádek na pracovním místě a dodržet zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu - užít slovní návod, předlohu, jednoduchý náčrt	1.5 – originalita, šikovnost a opatrnost při práci s elektrickým obvodem
<u>Pěstitelské práce</u> pěstování rostlin na zahradě – okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, apod. pěstování pokojových rostlin vegetativní množení rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	2.11 2.14 2.15 2.16	- vypěstovat rostliny (okrasné rostliny, léčivky, koření, zeleninu apod.) - ošetřovat pokojové rostliny - vyzkoušet si vegetativní množení rostlin - rozlišit rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, rostliny vyvolávající alergie - vybrat vhodné pomůcky, materiál a nástroje - udržet pořádek a dodržet základy bezpečnosti a hygieny práce, poskytnout první pomoc při úrazu - hospodárně zacházet s materiálem - provést jednoduché pěstitelské činnosti - provést samostatně pěstitelské pokusy a pozorování	5.2 – základní podmínky života 5.4 – vztah člověka k prostředí
<u>Příprava pokrmů</u> technika v kuchyni pravidla správného stolování obsluha kuchyňských spotřebičů s důrazem na bezpečnost	2.17 2.18 2.19 2.20	- poznat techniku v kuchyni - poznat a dodržet pravidla správného stolování a společenského chování - seznámit se s obsluhou kuchyňských spotřebičů s důrazem na bezpečnost - orientovat se v základním vybavení kuchyně - připravit samostatně jednoduché pokrmy - udržet pořádek a dodržet základy bezpečnosti a hygieny práce, poskytnout první pomoc při úrazu	1.5 – originalita při přípravě stolování 1.8 – komunikace při stolování 4.2 – zásady správného stolování

Výtvarná výchova (Vv)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem **Rozvíjení smyslové citlivosti** jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem **Uplatňování subjektivity** jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem **Ověřování komunikačních účinků** jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svěbytného prostředku komunikace

chápaní výtvarné výchovy v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a utváření hierarchie hodnot

spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností, uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

získání praktických i teoretických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření

praktické i teoretické seznámení s různými výtvarnými technikami a prostředky

rozvoj a prohlubování vztahu k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury

získání představy o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílové zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2).Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I – VI. Svým vzdělávacím obsahem zabezpečuje předmět též naplňování konkretizovaných kompetencí VIII/1.1 – 3, IX/3.6.

Očekávané výstupy

- 4.1. vybírá, vytváří co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků, jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- 4.2. užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- 4.3. užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích-počítačová grafika, fotografie, video, animace
- 4.4. vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních
- 4.5. rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- 4.6. interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- 4.7. porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- 4.8. ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.9p. uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- 4.10p. uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- 4.11p. při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
- 4.12p. vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

5. 16. 5. Vzdělávací obsah

Ročník: 6.
Dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: výtvarné práce

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</u> linie, tvary, objemy, barvy, textury uspořádání prvků v ploše a objemu ve statickém vizuálně obrazném vyjádření – grafický editor	4.1	- vyjádřit expresivní výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti - vyjádřit dějový celek se vztahem k prostředí - vyjádřit proporce lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností - vyjádřit morfologické znaky, tvary, barevnost přírodních objektů, lineárně a barevně vyjádřit vnitřní stavby a vnitřní členění přírodních objektů s pohledem do jejich nitra - vyjádřit morfologii růstu při kresbě a malbě rostlin s možností dotvářet přírodní formy na základě fantazie - pracovat aktivně s počítačovou technikou - rozeznávat základní tvary lineárního a kresleného písma a jeho řazení v krátkých nápisích a užívat hotového písma	1.5 – vnímání prostoru
<u>Uspořádání objektů do celků v ploše</u> vyjádření vztahů uvnitř objektu a mezi objekty lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky ve statickém vyjádření	4.2	- vyjádřit věci - pozorovat a vyjádřit základní tvarové znaky a prostorové principy při zobrazování umělých forem - řešit barevné vztahy objektu a prostředí	1.5 – originalita
<u>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</u> vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě – módnost, kýč, stylová provázanost, inspirace reflexe jiných uměleckých druhů – hudebních a dramatických	4.3	- rozvíjet prostorové vidění i cítění a vyjadřovat na základě pozorování prostorových jevů a vztahů - ověřovat výtvarný výraz vlastní činností	1.5 – provázanost s hudební oblastí a oblastí dramatickou
<u>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</u> umělecká výtvarná tvorba starověku		- poznat druhy volného výtvarného umění - poznat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti- figura, portrét, krajina,	1.5 – využití umění starověku pro vlastní tvorbu

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
– starověké Řecko, Řím, vlastní výtvarný doprovod k literárnímu dílu ilustrace, hračky výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě kresba, malba, kombinované techniky, modelovací a přírodní materiály, jednoduché grafické techniky	4.4	zátiší aj. - poznat sochařství - tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem - socha, plastika, sousoší, busta, reliéf aj. - poznat výtvarnou úpravu knihy, ilustrátoři dětských knih a učebnic, druhy ilustrace	
<u>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</u> pohyb těla a jeho umístění v prostoru – význam pohybové aktivity a biorytmů pro zdraví, správné držení těla uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření vyjádření proměn výběr, uplatnění, interpretace	4.5	- vyjádřit pomocí dramatizace určitá díla - orientovat se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici, řešit úlohy dekorativního charakteru v ploše - experimentovat s různými druhy linie	1.5 – pohybová aktivita a její význam pro umění
<u>Typy vizuálně obrazných vyjádření</u> umění starověku, hračky, ilustrace textu, volná malba rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	4.6	- orientovat se ve starověku - orientovat se ve výtvarných principech užití některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů - rozlišit užitek, materiální, technickou a estetickou stránku předmětů a chápat vzájemný vztah mezi nimi	1.5 – využití umění starověku pro vlastní tvorbu
<u>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</u> hledisko jejich vnímání – vizuální, haptické, statické hledisko, jejich motivace – fantazijní, založená na smyslovém vnímání reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	4.4	- uplatnit ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky - s kresbou, různými grafickými materiály a technikami, malbou temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláží, mozaikou, textilní aplikací - použít běžné pojmy z nauky o barvě	1.5 - originalita

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Osobní postoj v komunikaci</u> jeho zdůvodňování a utváření důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření samostatně vytvořených a přejatých kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	4.7	- porovnat a popsat rozdíly mezi výtvarnými díly - poznat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě, v sochařství, ve volné grafice, různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů / hmoty, tvaru, struktury, světla, barvy) - použít běžné pojmy z nauky o barvě	1.8 – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
<u>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, jeho proměny</u> utváření komunikačního obsahu vysvětlování výsledků tvorby záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění	4.8	- navštívit výtvarnou galerii, výstavu, ateliéry, regionální památky a zajímavosti	1.8 – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem

Ročník: 7.
Dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: výtvarné práce
referáty k probíraným tématům
projekty k daným tématům

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</u> linie, tvary, objemy, barvy, světlostní a barevné kvality, textury vztahy a uspořádání prvků v ploše a objemu, rytmus ve statickém vizuálně obrazném vyjádření – program pro vytváření prezentací	4.1	- vyjádřit expresivní výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti - uplatnit expresivní a emocionální funkce barvy a poznávat její psychologické působení v tvarové a barevné nadsázce - vyjádřit dějové a prostorové vztahy - vyjádřit základní proporce a pohyb lidské postavy v grafických technikách - vyjádřit zajímavé a neobvyklé přírodní tvary a jejich charakteristické rysy - vyjádřit morfologii růstu při kresbě a malbě rostlin s možností dotvářet přírodní formy na základě fantazie - pracovat aktivně s počítačovou technikou - rozeznávat základní tvary lineárního a kresleného písma - uplatnit zákonitost výběru a užití písma, jeho sdělovací, výrazová a estetická funkce - vyjádřit velké prostorové útvary a krajinné motivy na základě pozorování, prožitků a poznatků	1.5 – umět si poradit s technikou potřebnou k vytváření prezentací
<u>Uspořádání objektů do celků v ploše</u> vyjádření vztahů uvnitř objektu a mezi objekty lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky ve statickém vyjádření	4.2	- - vyjádřit věci - pozorovat a vyjádřit základní tvarové znaky a prostorové principy při zobrazování umělých forem - řešit barevné vztahy objektu a prostředí - uplatnit výtvarné zjednodušení - stylizace - ověřovat zákonitosti užití grafiky, vizuální komunikace a písma v experimentálních činnostech a výtvarných studiích - uplatnit poznání těchto zákonitostí v jednoduchých výtvarných návrzích ve spojení kompozice motivu a písma v ploše	1.5 – práce v prostoru
<u>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</u> vědomé vnímání a uplatnění	4.3	- - rozvíjet prostorové vidění i citění a vyjadřovat na základě pozorování - - prostorových jevů a vztahů	1.5 – rozlišení kýče

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě – módnost, kýč, stylová provázanost, inspirace reflexe jiných uměleckých druhů – inspirace, modernost, stylová provázanost		- ověřovat výtvarný výraz vlastní činností - uplatnit význam umělce ve vztahu k době a společnosti, dokumentace na významných obdobích a osobnostech českého výtvarného umění (Velká Morava, románské, gotické a renesanční umění) - uplatnit souvislosti se světovým uměním - rozvíjet estetický vztah, chápání a hodnocení významu hmotné kultury, užité tvorby a estetických aspektů životního prostředí	
<u>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</u> umělecká výtvarná tvorba v období historických slohů – románská, gotická kultura, renesance a humanismus, baroko fotografie, reklama kresba, malba, kombinované techniky, modelovací a přírodní materiály, jednoduché grafické techniky	4.4	- poznat druhy volného výtvarného umění - poznat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti - figura, portrét, krajina, zátiší aj. - poznat sochařství - tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem - socha, plastika, sousoší, busta, reliéf aj. - poznat výtvarnou úpravu knihy, ilustrátoři dětských knih a učebnic, druhy ilustrace - uplatnit samostatnou ilustrační tvorbu - poznat estetickou úroveň reklamy - využívat základní poznatky a pojmy z architektury v praktických činnostech	6.1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 6.5 – fungování a vliv médií ve společnosti
<u>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</u> uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření vyjádření proměn výběr, uplatnění, interpretace manipulace s objekty	4.5	- vyjádřit pomocí dramatizace určitá díla - orientovat se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici, řešit úlohy dekorativního charakteru v ploše - experimentovat s různými druhy linie - uplatnit vliv estetiky obytného prostředí na člověka, význam tvarů a barev v bytě, odívání, vkus - poznat estetickou a užitnou hodnotu výrobků, průmyslový design a technická estetika - citlivě vnímat okolní skutečnost uměleckou i mimouměleckou - projevovat aktivní estetický vztah k životnímu prostředí, k jeho tvorbě a ochraně	1.5 – umístění v prostoru
<u>Typy vizuálně obrazných vyjádření</u> umění středověku, sochařství, plastika, objekty, volná malba, písmo, animovaný film, fotografie,	4.6	- orientovat se ve starověku, novověku - orientovat se ve výtvarných principech užití některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů - rozlišit užitek, materiální, technickou a estetickou	1.5 – možnost uplatnění středověkého umění ve vlastní tvorbě

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
reklama – raný, vrcholný a pozdní středověk rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry		stránku předmětů a chápat vzájemný vztah mezi nimi - vnímat architekturu a její podíl na formování životního prostředí - chápat vztah funkce a formy objektu a jeho prostorotvorný výraz na základě experimentace při jejich vytváření a při poznávání výtvarně technických principů	
<u>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</u> hledisko jejich vnímání – vizuální, haptické, statické hledisko, jejich motivace – fantazijní, založená na smyslovém vnímání reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech kresba, malba, kombinované techniky	4.4	- - uplatnit ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky - s kresbou, různými grafickými materiály a technikami, malbou temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláží, mozaikou, textilní aplikací - použít běžné pojmy z nauky o barvě - vyjádřit jednotu materiálu, funkce, technologie zpracování a výtvarného výrazu v experimentálních činnostech a v návrzích - vyjádřit dojmy a prožitky pomocí barvy v plošné kompozici - uplatnit expresivní a emocionální funkci barvy a poznávání jejího psychologického působení v tvarové a barevné nadsázce	1.5 – schopnost vyjádřit své vnitřní pocity
<u>Osobní postoj v komunikaci</u> jeho zdůvodňování a utváření kritéria jejich porovnávání a jejich zdůvodňování	4.7	- - porovnat a popsat rozdíly mezi výtvarnými díly - umět popsat různé slohy - gotika, renesance - poznat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě, v sochařství, ve volné grafice, různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů (hmoty, tvaru, struktury, světla, barvy) - použít běžné pojmy z nauky o barvě	1.8 – komunikace v různých situacích
<u>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, jeho proměny</u> utváření komunikačního obsahu vysvětlování výsledků tvorby záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění historické, sociální a kulturní souvislosti – rozvoj řemesel	4.8	- - navštívit výtvarnou galerii, výstavu, ateliéry, regionální památky a zajímavosti - využívat témat této oblasti k besedám a k motivacím praktických činností	1.8 – vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
a obchodu			

Ročník: 8.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: výtvarné práce
referáty k probíraným tématům
projekty k daným tématům

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</u> prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, barvy, světelné a barevné kvality, textury vztahy a uspořádání prvků v ploše, prostoru a objemu, struktura ve vizuálně obrazném vyjádření – program pro vytváření prezentací	4.1	- vyjádřit expresivní výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti - uplatnit expresivní a emocionální funkce barvy a poznávat její psychologické působení v tvarové a barevné nadsázce - vyjádřit dějový a prostorový vztah - vyjádřit základní proporce a pohyby lidské postavy v grafických technikách - vyjádřit zajímavé a neobvyklé přírodní tvary a jejich charakteristické rysy - vyjádřit morfologii růstu při kresbě a malbě rostlin a dotvářet přírodní formy na základě fantazie - aktivně pracovat s počítačovou technikou - vyjádřit velké prostorové útvary a krajinné motivy, na základě pozorování, prožitků a poznatků	1.5 – originalita při práci na počítači, umět si poradit
<u>Uspořádání objektů do celků v ploše</u> lineární, světelné, barevné, plastické a prostorové prostředky ve statickém vyjádření vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř objektu i mezi objekty – pohybové hry	4.2	- vyjádřit věci - pozorovat a vyjádřit základní tvarové znaky - řešit barevné vztahy objektu a prostředí - uplatnit výtvarné zjednodušení - stylizace - vyjádřit jednoduché výtvarné návrhy	1.5 – smysl pro barvu a pro světlo
<u>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</u> vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě reflexe jiných uměleckých druhů	4.3	- rozvíjet prostorové vidění i cítění - uplatnit význam umělce ve vztahu k době a společnosti, dokumentovat významná období a osobnosti českého výtvarného umění - uplatnit souvislosti se světovým uměním - rozvíjet estetické vztahy, chápání a hodnocení významu hmotné kultury, užité tvorby a estetických aspektů životního prostředí	1.5 – vnímání jiných druhů umění

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</u> umělecká výtvarná tvorba 19.století film, tiskoviny, televize výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě kresba, malba, kombinované techniky, modelovací a přírodní materiály, jednoduché grafické techniky	4.4	- poznat druhy volného výtvarného umění - poznat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti- figura, portrét, krajina - poznat sochařství - socha, plastika, sousoší, busta, reliéf - poznat výtvarnou úpravu knih, ilustrátoři dětských knih a učebnic, druhy ilustrace - uplatnit samostatnou ilustrační tvorbu - poznat estetickou úroveň reklamy - využívat základní poznatky a pojmy z architektury v praktických činnostech	1.5 – pružnost nápadů 6.1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 6.5 – vliv médií ve společnosti - fungování
<u>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</u> manipulace s objekty akční tvar kresby uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření vyjádření proměn výběr, uplatnění, interpretace	4.5	- užívat dramatizace jako projev díla - ovládat tvarové a barevné kompozice - užívat různých druhů linií - pracovat s barevnou kompozicí obytného prostředí - pracovat s průmyslovým designem - vnímat citlivě okolí - projevovat aktivní estetický vztah k životnímu prostředí, k jeho tvorbě a ochraně	1.5 – umět správně zvolit místo pro svou tvorbu
<u>Typy vizuálně obrazných vyjádření</u> umění nové doby vizualizované dramatické akce, komunikační grafiky, comics, objekty, volná malba rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	4.6	- orientovat se ve starověku, středověku a novověku - rozlišovat užitkové, materiální, technické a estetické stránky předmětů a chápat vztahy mezi nimi - vnímat architekturu a její podíl na formování životního prostředí	1.5 – nekritický pohled na umění nové doby
<u>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</u> hledisko jejich vnímání – vizuální, haptické, statické, dynamické hledisko, jejich motivace – fantazijní, založena na smyslovém vnímání, expresivní reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech kresba, malba, kombinované	4.4	- uplatnit ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky - kresbou, různými grafickými materiály a technikami, malbou temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláží, mozaikou, textilní aplikací - používat běžných pojmů z nauky o barvě - vytvářet vlastní návrhy - vyjádřit dojmy a prožitky pomocí barvy v plošné kompozici	1.5 – správný výběr techniky

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
techniky			
<u>Osobní postoj v komunikaci</u> jeho zdůvodňování a utváření důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření kritéria jejich porovnávání a jejich zdůvodňování	4.7	- porovnat a popsat rozdíly mezi výtvarnými díly - umět popsat různé druhy slohů - gotika, renesance, baroko - poznat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě, v sochařství, ve volné grafice, různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů	1.8 – schopnost vyjádřit své vnitřní pocity
<u>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, jeho proměny</u> utváření a uplatnění komunikačního obsahu vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění historické, sociální a kulturní souvislosti	4.8	- navštívit výtvarnou galerii, výstavu, ateliéry, regionální památky a zajímavosti - využívat témat této oblasti k besedám	1.8 - informování

Ročník: 9.
Časová dotace: 1 hodina týdně

Portfolio: výtvarné práce
referáty k probíraným tématům
projekty k daným tématům

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</u> linie, tvary, objemy, barvy, světelné a barevné kvality, textury vztahy a uspořádání prvků v časovém průběhu - dynamické proměny statické i dynamické vizuálně obrazné vyjádření	4.1	- vyjádřit expresivní výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti - uplatnit expresivní a emocionální funkce barvy a poznávat její psychologické působení v tvarové a barevné nadsázce - vyjádřit dějový a prostorový vztah - vyjádřit základní proporce a pohyby lidské postavy v grafických technikách - vyjádřit zajímavé a neobvyklé přírodní tvary a jejich charakteristické rysy - vyjádřit morfologii růstu při kresbě a malbě rostlin a dotvářet přírodní formy na základě fantazie - aktivně se seznámit s počítačovou technikou - vyjádřit velké prostorové útvary a krajinné motivy, na základě pozorování, prožitků a poznatků - rozeznat základní tvary lineárního a kresleného písma - rozlišit statické a dynamické vizuálně obrazné vyjádření	1.5 – citlivost pro barvu, odlišné vnímání barvy
<u>Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</u> prostředky vyjadřující časový průběh	4.2	- vyjádřit věci - pozorovat a vyjádřit základní tvarové znaky a prostorové principy - posoudit barevné vztahy objektu a prostředí - uplatnit výtvarné zjednodušení - stylizace - vyjádřit jednoduché výtvarné návrhy - ověřit zákonitosti užité grafiky, vizuální komunikace a písma v experimentálních činnostech a výtvarných studiích - uplatnit vizuálně obrazná vyjádření (zaznamenat vizuální zkušenosti, zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenat podněty z představ a fantazie) - zaznamenat lineární, světelné, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh	1.5 – smysl pro časovost
<u>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</u> vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní	4.3	- rozvinout prostorové vidění i citění - uplatnit význam umělce ve vztahu k době a společnosti, dokumentovat významná období a osobnosti českého výtvarného umění - uplatnit souvislosti se světovým uměním	1.5 - citlivost

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
tvorbě reflexe ostatních uměleckých druhů		- rozvinout estetické vztahy, chápání a hodnocení významu hmotné kultury, užité tvorby a estetických aspektů životního prostředí	
<u>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</u> současná umělecká výtvarná tvorba elektronická média výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě kresba, malba, kombinované techniky, modelovací a přírodní materiály, grafické techniky, výtvarné konstruování, počítačová grafika	4.4	- poznat druhy volného výtvarného umění (kresba, malba, kombinované techniky, modelovací a přírodní materiály, grafické techniky, výtvarné konstruování, počítačová grafika) - poznat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti - figura, portrét, krajina - poznat sochařství - socha, plastika, sousoší, busta, reliéf - poznat výtvarnou úpravu knih, ilustrátoři dětských knih a učebnic, druhy ilustrace - uplatnit samostatnou ilustrační tvorbu - poznat estetickou úroveň reklamy - využít základní poznatky a pojmy z architektury v praktických činnostech - vybrat, zkombinovat a vytvořit prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnat a zhodnotit jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných	1.5 – vytvářet správný pohled na různé autory
<u>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</u> akční tvar kresby uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn výběr, uplatnění, interpretace	4.5	- užít dramatizace jako projev díla - vytvořit tvarové a barevné kompozice - užít různých druhů linií - poznat barevnou kompozici obytného prostředí - seznámit se s průmyslovým designem - poznat citlivě okolí - projevit aktivní estetický vztah k životnímu prostředí, k jeho tvorbě a ochraně	1.5 – správný výběr techniky
<u>Typy vizuálně obrazných vyjádření</u> současné umění, vizualizované dramatické akce, vyjádření proměn, elektronický obraz rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	4.6	- orientovat se v novověku - rozlišit užité, materiální, technické a estetické stránky předmětů a chápat vztahy mezi nimi - poznat architekturu a její podíl na formování životního prostředí	1.5 – schopnost dotahovat nápady do reality
<u>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</u> hledisko jejich vnímání – vizuální, haptické, statické, dynamické hledisko, jejich motivace – fantazijní, založena na smyslovém vnímání, expresivní, racionálně	4.4	- uplatnit ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky – kresbou, modelovacími a přírodními materiály, různými grafickými materiály a technikami, malbou temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláží, mozaikou, textilní aplikací, výtvarným konstruováním, počítačovou grafikou - vybrat, zkombinovat a vytvořit prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnat	1.5 – originalita, pružnost nápadů

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
konstruktivní reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech kresba, malba, kombinované techniky, modelovací a přírodní materiály, grafické techniky, výtvarné konstruování, počítačová grafika		a zhodnotit jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných - použít běžné pojmy z nauky o barvě - vytvořit vlastní návrhy - vyjádřit dojmy a prožitky pomocí barvy v plošné kompozici	
<u>Osobní postoj v komunikaci</u> jeho zdůvodňování a utváření důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření kritéria jejich porovnávání a jejich zdůvodňování	4.7	- porovnat a popsat rozdíly mezi výtvarnými díly - umět popsat různé druhy slohů - poznat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě, v sochařství, ve volné grafice, různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů	1.8 – pravda a lež, předstírání v komunikaci
<u>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, jeho proměny</u> utváření a uplatnění komunikačního obsahu vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění historické, sociální a kulturní souvislosti – věda, technika a kultura v 2. pol. 20. stol.	4.8	- navštívit výtvarnou galerii, výstavu, ateliéry, regionální památky a zajímavosti - seznámit se s historickými, sociálními a kulturními souvislostmi (věda, technika a kultura v 2. pol. 19.stol.) - využít témat této oblasti k besedám - nalézt vhodnou formu pro prezentaci vizuálně obrazných vyjádření	1.8 – efektivní strategie, asertivní komunikace

Tělesná výchova (Tv)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova patří do vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“. Vzdělávací obor tělesná výchova plní ve vzdělání především funkci regeneračně pohybovou, jelikož většina žáků trpí nedostatkem pohybu jak ve škole, tak mimo ní. Další význam má pro rozvoj pohybových dovedností, vytrvalosti, rychlosti síly a obratnosti. Má vliv na zdravý tělesný vývoj, pracovní zařazení a zdravotní stav v dospělosti. U řady žáků vytváří základ k uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů v oblasti sportu.

Charakteristické pro základní vzdělávání je rozpoznání svých pohybových předpokladů (talentu). Důležité je odhalování zdravotních oslabení či jiných tělesných handicapů a jejich postupné odborné odstraňování. Celé období je výrazně závislé na dodržování kázně a podpoře dospělých. U talentů i na správném výběru sportovních vzorů, podpoře rodiny a celé společnosti. Zařazení některých prvků ze vzdělávacího obsahu je závislé na zlepšení vybavenosti školy (např. výstavba nové tělocvičny) a úrovni pohybové vyspělosti žáků, kterou posoudí vyučující.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

poznávání významu tělesné a duševní zdatnosti pro zdraví a pracovní výkonnost a osvojování si způsobů jejího cíleného ovlivňování
kultivace svého pohybového projevu a rozvíjení základní pohybové dovednosti
poznávání vlastních fyzických předpokladů i pohybových možností a osvojování si základních způsobů jejich měření a aktivního ovlivňování (při rozvoji pohybových předpokladů i při korekci svalových oslabení
poznávání sociálních vztahů a rolí v pohybových činnostech a využívání fair play jednání a myšlenky olympionismu i v běžném životě
zvládání jednoduché organizace pohybových činností a soutěží a zásad bezpečnosti při těchto aktivitách
vnímání radosti z vlastní pohybové činnosti a z pohybové činnosti ve skupině lidí a využívání jí pro svou tělesnou a duševní pohodu

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I – VI.

Očekávané výstupy (1. stupeň)

Tělesná výchova

- 1.1. spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- 1.2. zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce
- 1.3. spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- 1.4. uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- 1.5. reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
- 1.6. podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- 1.7. zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- 1.8. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- 1.9. uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka (2. období)
- 1.10. jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny v vlastním provedení pohybové činnosti
- 1.11. jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- 1.12. užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- 1.13. zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy
- 1.14. změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- 1.15. orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.16p. chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- 1.17p. zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- 1.18p. zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- 1.19p. uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- 1.20p. reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- 1.21p. dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
- 1.22p. zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- 1.23p. zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Vzdělávací obsah (1. stupeň)

Ročník: 1. – 3.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: záznamy sportovních výkonů žáků
 diplomy z turnajů a soutěží
 fotografie ze soutěží

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Přípravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení</u> – cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti – dechová cvičení – cvičení kompenzační – cvičení pro správné držení těla – cvičení vyrovnávací – psychomotorická cvičení – cvičení motivační, tvořivá – cvičení pro každý den	1.1 1.2 1.4 1.5 1.6 1.10	- dodržovat pravidla bezpečného chování při Tv - reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele - dodržovat pravidla hygieny (převlékání do cvičebního úboru, umývání, ...)	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo
<u>Gymnastika</u> – přípravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed a vlastní kotoul – průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad a vlastní kotoul vzad – skoky prosté odrazem – ručkování ve visu na hrazdě – chůze po kladince	1.1 1.2 1.4 1.5 1.6 1.7 1.8 1.9 1.10 1.12 1.14	- spojit pohyb s hudbou - získat základy obratnosti a síly - vyzkoušet si kotoul vpřed a vzad - pojmenovat osvojené činnosti	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2- moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Rytmická a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec</u> – soustředění na hudební a rytmičtý doprovod, vnímání a používání rytmu, tempa a melodie – základní estetický pohyb těla a jeho části – chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla – rytmizovaný pohyb – napodobení pohybem – tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem – tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu)	1.1 1.2 1.5 1.10	– spojovat pohyb s hudbou – získat základy obratnosti a síly – vyzkoušet si kotoul vpřed a vzad – pojmenovat osvojené činnosti	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo
<u>Atletika</u> – základní pojmy týkající se běhu, skoků a hodů, názvy částí atletického hřiště – zjednodušené startovní povely a signály – přípravná cvičení ovlivňující běžeckou rychlost, vytrvalost odrazovou sílu a obratnost Běh – rychlý běh 20 – 60 m – motivovaný běh v terénu až do 10 min. – fartlek (chůze střídaná s během) – základy nízkého a polovysokého startu Skok – skok do dálky z rozběhu – odraz z pásu – 30 – 50 cm – dopad na obě nohy	1.1 1.2 1.5 1.6 1.7 1.15	– dodržovat v součinnosti s vyučujícím základní bezpečnostní pravidla při atletické činnosti – pokusit se zvládnout základní techniku skoku dalekého, běhu a hodů – reagovat na startovní povely – získat základy vytrvalosti	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
– hod – hod míčkem z místa a z chůze			
<u>Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti</u> – základní organizační povely pro realizace her – základní pravidla osvojení her – pohybové hry pro osvojení různých způsobů lokomoce – pohybové hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů – pohybové hry soutěživé a bojové – pohybové hry pro rozvoj pohybové představivosti a tvořivosti – pohybové hry kontaktní – pohybové hry se specifickým účinkem (vyrovnávací, relaxační, motivační)	1.1 1.2 1.3 1.5 1.8		1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo 1.5 - tvořivost v mezilidských vztazích
<u>Sportovní hry</u> – základní sportovní hry – základy bezpečnosti při sportovních hrách a zásady fair-play – držení míče jednoruč a dvouruč – manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti – základní přihrávky rukou a nohou (vyvolenou i opačnou)	1.1 1.2 1.3 1.5 1.8 1.11	- uvědomit si možná nebezpečí při různých hrách a snažit se jim zabránit - hrát s pocitem radosti - manipulovat s míčem odpovídající hmotnosti a velikosti - zvládnout základní přihrávky rukou i nohou (levá i pravá) - naučit se a dodržovat základní pravidla her - jednat v duchu fair play	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo 1.5 - tvořivost v mezilidských vztazích
<u>Plavání</u> – výuka zabezpečena na Plaveckém bazénu v Příbrami v rámci povinného plaveckého	1.1 1.2 1.4 1.7		1.1 - cvičení dovedností a zapamatování 1.2 - moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
výcviku	1.9		

Ročník: 4. – 5.
Dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: záznamy sportovních výkonů žáků
 diplomy z turnajů a soutěží
 fotografie ze soutěží

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovňovací, tvořivá a jiná cvičení</u> – konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení – základní technika jednotlivých cviků – způsob rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů – podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy	1.1 1.2 1.4 1.5 1.6 1.10	– zjistit konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení – ovládat základní techniku jednotlivých cviků – rozvíjet kondiční a koordinační předpoklady – kontrolovat podstatu únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo
<u>Gymnastika</u> – základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení – přípravná cvičení ovlivňující pohyblivost, obratnost, sílu, rychlost a koordinaci pohybů Akrobacie – kotoul vpřed a jeho modifikace – kotoul vzad a jeho modifikace – průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou (s dopomocí) – akrobatické kombinace – stoj na lopatkách – průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku – přeskok 2 až 4 dílů švédské bedny	1.1 1.2. 1.4 1.5 1.6 1.7 1.8 1.9 1.10 1.12	– osvojit si základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení – osvojit si přípravná cvičení ovlivňující pohyblivost, obratnost, sílu, rychlost a koordinaci pohybů – – – – zvládnout kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace – zvládnout průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou (s dopomocí) – pokusit se o akrobatické kombinace – vyzkoušet si stoj na lopatkách – zvládnout průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku – pokusit se o přeskok 2 až 4 dílů švédské bedny – pokusit se o roznožku přes kozu našir odrazem z můstku či trampolíny – pokusit se o skrčku přes kozu našir odrazem z můstku – či trampolíny	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
– roznožka přes kozu našir odrazem z můstku či trampolíny – skrčka přes kozu našir odrazem z můstku či trampolínou Hrazda – shyb stojmo – odrazem přešvih do vzoru vzadu stojmo – stoj – shyb stojmo – přešvihy do svisu střemhlav a zpět to stoje – ze svisu stojmo – náskok do vzporu – sešin – kombinace výše uvedených cviků Kladinka – chůze bez dopomoci vpřed a vzad – vyhýbání se dvojici jdoucí proti sobě		– vyzkoušet shyb stojmo – odrazem přešvih do vzoru vzadu stojmo – stoj – vyzkoušet shyb stojmo – přešvihy do svisu střemhlav a zpět to stoje – vyzkoušet ze svisu stojmo – náskok do vzporu – sešin – vyzkoušet kombinace výše uvedených cviků – osvojit si chůzi bez dopomoci vpřed a vzad a vyhýbání se dvojici jdoucí proti sobě	
<u>Rytmická a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec</u> – názvy základních lidových a umělých tanců – základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt a melodie) – držení partnerů při různých tancích – vzájemné chování při tanci – základy estetického pohybu těla a jeho části v různých polohách – změny poloh, tempa a rytmu – základní cvičení s náčiním (míč, šátek, obruč, kužel) při hudebním či rytmičtém doprovodu – základní taneční krok 2ú4, 3ú4 – základní tance založené na	1.1 1.2 1.5 1.10		1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
kroku poskočném, přísunném, přeměnném			
Atletika – zásady techniky běhu, skoků a hodů – startovní povely – základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů – průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti Běh – běžecká abeceda – rychlý běh do 60 m – vytrvalostní běh do 1000 m na dráze – běh v terénu až do 15 min – nízký start i z bloků, polovysoký start Skok – skok do dálky z rozběhu – postupně odraz z břevna (5 až 7 dvojskoků) – skok do výšky (skrčný, střížný) z krátkého rozběhu – rozměření rozběhu Hod – hod s míčkem z rozběhu – spojení rozběhu s odhodem	1.1 1.2 1.5 1.6 1.7 1.15	– získat zásady techniky běhu, skoků a hodů – reagovat na startovní povely – vyzkoušet si základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů – osvojit si průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti – získat základy běžecké abecedy – zvládnout rychlý běh do 60 m – zvládnout vytrvalostní běh do 1000 m na dráze – zvládnout běh v terénu až do 15 min – rozlišit nízký start i z bloků, polovysoký start – – – – pokusit se zvládnout skok do dálky z rozběhu – postupně odraz z břevna – vyzkoušet skok do výšky (skrčný, střížný) z krátkého rozběhu a rozměření rozběhu – – – – – provést hod s míčkem z místa, z rozběhu a hod na cíl – spojit rozběh s odhodem	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo
Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti – základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používání náčiní – variace her jednoho druhu – využívání přírodního	1.1 1.2 1.3 1.5 1.8	– uvědomit si základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používání náčiní – aplikovat variace her jednoho druhu – využívat přírodní prostředí pro pohybové hry – využívat netradiční náčiní a náměty na přípravu vlastního náčiní	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo 1.5 - tvořivost v mezilidských vztazích

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
prostředí pro pohybové hry – využití netradičního náčiní a náměty na přípravu vlastního náčiní – pohybové hry pro rozvoj různých druhů lokomoce – pohybové hry s různým náčiním – pohybové hry pro rozvoj pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů – pohybové hry soutěživé a bojové – pohybové hry kontaktní – pohybové hry se specifickým účinkem		– vyzkoušet si pohybové hry pro rozvoj různých druhů lokomoce, pohybové hry s různým náčiním – vyzkoušet si pohybové hry pro rozvoj a pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů – vyzkoušet pohybové hry soutěživé a bojové, pohybové hry kontaktní, pohybové hry se specifickým účinkem	
Sportovní hry – základní pole ve hře – základní označení a vybavení hřišť – zjednodušená pravidla ve hrách – základní spolupráce ve hře – základní organizace utkání od losování po ukončení – průpravné sportovní hry, minifotbal, minibasketbal, miniházená – udržet míč pod kontrolou družstva – dopravit míč z obranné části na útočnou, zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu – přihrávka jednoruč a dvouruč (vrchní, točením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) – pohyb s míčem, bez míče, zastavení	1.1 1.2 1.3 1.7 1.11 1.13 1.15	– rozeznávat základní pole ve hře a základní označení a vybavení hřišť – aplikovat zjednodušená pravidla ve hrách a základní spolupráci ve hře – osvojit si základní organizaci utkání od losování po ukončení – osvojit si průpravné sportovní hry, minifotbal, minibasketbal, miniházená – udržet míč pod kontrolou družstva – dopravit míč z obranné části na útočnou, zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu – naučit se přihrávku jednoruč a dvouruč (vrchní, točením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) – zvládnout pohyb s míčem, bez míče, zastavení – zvládnout chytání míče jednoruč i dvouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy, vedení míče (driblinkem, nohou) pokusit se o střelbu jednoruč i dvouruč na koš, střelbu ze země na házenkářskou branku, střelbu nohou z místa i za pohybu nártem	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.5 - tvořivost v mezilidských vztazích 1.7 - chování podporující dobré vztahy 1.8 – cvičení v neverbálním sdělování

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
– chytání míče jednoruč i dvouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy, – vedení míst (driblinkem nohou) – střelba jednoruč i dvouruč na koš, střelba ze země na házenkářskou branku, střelba nohou z místa i za pohybu nártem			
Plavání – výuka zabezpečena na Plaveckém bazénu v Příbrami v rámci povinného plaveckého výcviku	1.1 1.2 1.4 1.7 1.9	- zúčastnit se povinného plaveckého výcviku - výuka zabezpečena na Plaveckém bazénu v Příbrami	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo
Pohyb v zimní krajině – zásady pohybu v zimní krajině – základní informační a orientační značky – zásady bezpečnosti – ochrana očí a pokožky před slunečním zářením – průpravné činnosti pro seznámení se sněhem (lyžování, sáňkování, bruslení)	1.1 1.2 1.5 1.6 1.9	– zvládnout zásady pohybu v zimní krajině – rozpoznat základní informační a orientační značky – dodržovat zásady bezpečnosti	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo
Turistika a pohyb v přírodě – chůze v terénu do 12 km – jízda na kole, nasedání, sesedání – jízda v přímém směru, zatáčení, odbočování, brzdění, zastavení – ošetření závažnějších poranění	1.2 1.9 1.15	– vyzkoušet chůzi v terénu do 12 km – jezdit na kole – jezdit v přímém směru, zatáčet, odbočovat, brzdit, zastavit ošetřit závažnější poranění	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.11 - prosociální chování

Očekávané výstupy (2. stupeň)

Činnosti ovlivňují zdraví

- 1.1. aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- 1.2. usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- 1.3. připraví se samostatně před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovacími svaly
- 1.4. odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- 1.5. uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.6p. usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- 1.7p. cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- 1.8p. odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- 1.9p. vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- 1.10p. uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- 1.11p. uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- 1.12p. chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- 2.1. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- 2.2. posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.3p. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- 2.4p. posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Činnosti podporující pohybové učení

- 3.1. užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

- 3.2. naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- 3.3. dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- 3.4. rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- 3.5. sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- 3.6. zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- 3.7. zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.8p. užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- 3.9p. naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- 3.10p. dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- 3.11p. rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka

- 3.12p. sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
 3.13p. spolurozhoduje osvojované hry a soutěže Vzdělávací obsah (2. stupeň)

Ročník: 6. – 7.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: záznamy sportovních výkonů žáků
 diplomy z turnajů a soutěží

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena, bezpečnost v TV a sportu</u> – rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených – terminologie činností – zásady bezpečnosti v málo známém prostředí – význam rolí ve sportu – základní informace z dějin i současnosti TV a sportu	1.1 1.3	- popsat vlastními slovy rozdíl mezi TV různých kategorií (pohlaví, věk) - aplikovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla - pojednat o zásadách zdravého životního stylu - zdůvodnit význam přípravy před pohybovou činností - znát základní pravidla laické první pomoci - zařadit pohybovou aktivitu do vlastního denního režimu - správně používat sportovní terminologii - používat základní průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení - uvést významné sportovce současnosti a minulosti	5.1 - prostředí a zdraví
<u>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení</u> – základní význam jednotlivých cvičení – význam soustředění při cvičení – příprava organismu pro různé pohybové činnosti – konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení – základní technika jednotlivých cviků – základní kontroly jednotlivých druhů cvičení – podstata únavy,	1.1 1.2 1.3 2.2		1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.3 - regulace vlastního jednání a prožívání

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy – způsob rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů – cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti – cvičení kompenzační – posilovací cvičení – psychomotorická cvičení			
Gymnastika – postoje a pohyby částí těla – záchrana a dopomoc při jednodušších cvičení – průpravná cvičení Akrobacie – kotoul vpřed – kotoul vzad – stoj na hlavě – přemet stranou – rovnovážné polohy v postojích – skoky na místě a z místa – překážkové dráhy Přeskoky – skoky s odrazem z trampolíny – roznožka přes kozu našíř, nadél s oddáleným odrazem Šplh – šplh s přírazem Kladinka (hlavně dívky) – různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a seskoky – klus, poskoky	1.1 1.3 1.4 2.1 2.2 3.1 3.5	- provést správně: kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách, přemet stranou, chůzi na kladině, roznožku přes kozu - využít zvládnutých cviků při překonávání překážkové dráhy - předvést šplh s přírazem - poskytnout dopomoc spolucvičícímu - zvládnout základní kroky tance (aerobiku) a udržet rytmus - vyzkoušet průpravné úpoly (přetahy, přetlaky, ...) - provést jednoduché skoky (trampolína, švihadla, můstek)	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
a rozhodování pohybových her – úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře – pohybové hry soutěživé a bojové – pohybové hry kontaktní – pohybové hry na manipulaci s různým náčiním – pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce	2.1 3.1 3.5		1.2 - moje tělo 1.3 - regulace vlastního jednání a prožívání 1.5 - tvořivost v mezilidských vztazích 1.7 - podpora ostatních
Sportovní hry – herní role a funkce – základní pravidla sportovních her – signály rozhodčího – specifika bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách – příprava a organizace utkání Házená – herní činnosti jednotlivce – obranné, útočné – herní kombinace – obranné, útočné Fotbal – herní činnosti jednotlivce – obranné, útočné – herní kombinace – obranné, útočné Basketbal – herní činnosti jednotlivce – obranné, útočné – herní kombinace – obranné, útočné Volejbal, přehazovaná	1.1 1.2 1.3 1.4 2.1 3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6 3.7		1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo 1.3 - regulace vlastního jednání a prožívání 1.5 - tvořivost v mezilidských vztazích 1.7 - podpora ostatních

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
– herní činnost jednotlivce (odbití obouruč vrchem, spodem, jednoruč, lob, v pádu) – podání spodní, vrchní – přihrávka Florbal – herní činnost jednotlivce – herní kombinace – obranné, útočné			
Bruslení (podle podmínek) – jízda vpřed, vzad – obrat v jízdě			
Lyžování – zabezpečeno týdenním lyžařským výcvikem podle speciálního výcvikového plánu	1.2 1.4 1.5 2.1 2.2 3.1 3.2 3.5 3.6 3.7	- rozlišit druhy lyží - vybrat správnou velikost sportovního vybavení - popsat a ukázat druhy pohybu na lyžích	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo

Ročník: 8. – 9.
Časová dotace: 2 hodiny týdně
Portfolio: záznamy sportovních výkonů žáků
 diplomy z turnajů a soutěží

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu</u> – význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu – význam hodnot srdeční frekvence při TV a sportu, praktické využití pro úpravu zátěže – rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem v podmínkách, zaměření tréninku – přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele – základní údržba cvičišť, péče o náčiní a vlastní výstroj a výzbroj – ošetření vážných a život ohrožujících poranění, odsun raněných – základní informace z dějin a současnosti sportu	1.1 1.3	- popsat vlastními slovy rozdíl mezi TV různých kategorií (pohlaví, věk) - aplikovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla - pojednat o zásadách zdravého životního stylu - zdůvodnit význam přípravy před pohybovou činností - znát základní pravidla laické první pomoci - zařadit pohybovou aktivitu do vlastního denního režimu - správně používat sportovní terminologii - používat základní průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení - uvést významné sportovce současnosti a minulosti	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.3 - regulace vlastního jednání a prožívání
<u>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení</u> – základní význam jednotlivých cvičení – význam soustředění při cvičení – příprava organismu pro různé pohybové činnosti	1.1 1.2 1.3 2.2		1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.3 - regulace vlastního jednání a prožívání

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
– konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení – základní technika jednotlivých cviků – základní kontroly jednotlivých druhů cvičení – podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy – způsob rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů – cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti – cvičení kompenzační – další způsoby kontroly a korekce jednotlivých cvičení – využití audiovizuální techniky			
Gymnastika – pojmy: odvozené cvičební polohy, postoje a pohyby částí těla ve shodě s osvojovanými cvičebními tvary – záchrana a pomoc i při náročnějších cvicích – gymnastika v domácích podmínkách – gymnastické soutěže, estetika gymnastického cvičení – průpravná cvičení – zapojení žáků do řízení a samostatného hodnocení kvality Akrobacie – kotoul letmo – kotoul vzad do zášvihů, stoje na rukou	1.1 1.3 1.4 2.1 2.2. 3.1 3.5	- provést správně: kotoul vpřed a vzad stoj na lopatkách přemet stranou chůzi na kladině roznožku přes kozu - využít zvládnutých cviků při překonávání překážkové dráhy - předvést šplh s přírazem - poskytnout pomoc spolucvičícímu - zvládnout základní kroky tance (aerobiku) a udržet rytmus - vyzkoušet průpravné úpoly (přetahy, přetlaky, ...) - provést jednoduché skoky (trampolína, švihadla, můstek)	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
– stoj na hlavě – přemet stranou (vlevo, vpravo) – rovnovážné polohy v postojích – akrobatická cvičení ve dvojicích či skupinách – skoky na místě a z místa Přeskoky – skoky odrazem z trampolíny (prosté, s pohyb nohou, s obraty) – roznožka přes bednu nadél i s oddáleným odrazem – skrčka přes bednu našíř i s oddáleným odrazem Hrazda po čelo – náskok do vzporu – zákmihem seskok, sešín – výmyk (odrazem jednonož, obounož) – přešvihy únožmo ve vzporu – podmet Šplh – šplh bez přírazu Kladina 1 m (dívky) – různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty – rovnovážné polohy – náskoky, seskoky (na vhodnou podložku) – klus, poskoky – jednoduché vazby a sestavy			

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou (dívky)</u> – význam jednotlivých forem pro správné držení těla, estetiku, společenský kontakt, zdatnost, odpočinek – specifika hygieny a bezpečnosti při osvojovaných formách cvičení s hudbou – základy tvorby jednoduchých pohybových skladeb, výběr vhodného hudebního a rytmického doprovodu – technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy) – technika pohybů s náčiním (alespoň dva druhy – švihadlo, závoj, – míč, stuha, tamburína) – vyjádření dynamiky pohybem – vlastní pohybová improvizace na hudební a rytmický doprovod – aerobní gymnastika bez náčiní a náradí – aerobik (s bedýnkami)	1.2 2.1 2.2		1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo
<u>Úpoly (chlapci)</u> – přetahy, přetlaky, úpolové odpory – pády vzad skulením do kolébky, kotoulem přes rameno (stranou, převalem), navazování pádů – střehové postoje, držení a pohyb v postojích, odpory v nich – držení soupeře na zemi, boj	1.2 1.4 2.1 2.2 3.1		1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
o únik z držení na zemi			
Atletika – pojmy, olympijské disciplíny, názvy náčiní i neosvojovaných disciplín – základní pravidla atletických soutěží, rozhodování o umístění ve skocích, hodech – základy techniky dalších osvojovaných disciplín – průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti – atletický čtyřboj (sprint, vytrvalostní běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo koulí) Běh – speciální běžecká cvičení – rychlý běh do 100 m – vytrvalý běh na dráze do 2000 m (dívky) a 3000 m (chlapci) – běh v terénu až do 20 min – štafetová předávka, běh v zatáčce – překážkový a štafetový běh Skok – skok do dálky z optimálního rozběhu – skok do výšky flopem (valivý způsob informativně) Hod – koulařská gymnastika, vrh z místa, sun, spojení sunu	1.1 1.2 1.3 1.4 2.2 3.5 3.6 3.7	- osvojit si techniku základních atletických disciplín (běh, skok, hod) - zúčastnit se testu: běh na 60 m běh na 1000 m skok daleký skok vysoký hod míčkem (vrh koulí) - rozlišit přípravu rychlostních a vytrvalostních schopností žáka - připravit si vyučovací hodinu se zaměřením na atletiku	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
a vrhu – vrh koulí – dívky do 3 kg, chlapci do 5 kg – průprava pro hody s otočkou			
Sportovní hry – základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her – význam pohybových her pro ovlivňování pohybových předpokladů a osobnostních vlastností žáka – úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře – radost ze hry, prožitek, spolupráce: nejvyšší cíl pohybových her – samostatně navržené a vyrobené (upravené) náčiní Házená – utkání – základy herních systémů: postupný útok proti osobní obraně, postupný útok s jedním pivotem, osobní obranný systém na celém hřišti, územní obranný systém 0:6 – herní kombinace: útočná kombinace založená na přihrávání, útočná kombinace založená na přebíhání, obranný kombinace zajišťování, proklouzávání – herní činnosti jednotlivce: uvolňování bez míče, s míčem, přihrávka svrchní jednoruč (z místa, za pohybu, ve výskoku, po uvolnění), střelba vrchní jednoruč (ze země, z náskoku, po uvolnění 2-	1.1 1.2 1.3 1.4 2.1 3.1 3.2 3.4 3.5 3.6 3.7	- zapojit se aktivně do pohybových her rozvíjející představivost, kreativitu - technicky zvládnout a aplikovat při hře základní herní činnost jednotlivce (přihrávka, driblink, střelba, dvojtakt, uvolňování se s míčem a bez míče, vedení míče, ...) - dodržovat základní pravidla a zásady fair play	1.1 - cvičení dovedností zapamatování 1.2 - moje tělo 1.3 - regulace vlastního jednání a prožívání 1.5 – tvořivost v mezilidských vztazích 1.7 - podpora ostatních

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
3 kroky), obsazování s míčem a bez míče, postoj brankáře, vyrážení a chytání střel z různých prostorů Fotbal – utkáni – základy herních systémů: postupný útok, rychlý protiútok, územní obrana – herní kombinace: útočná kombinace založena na přihrávce, útočná kombinace založen na „přihrej a běž“, obranná kombinace založená na zajišťování a přebírání do šířky a do hloubky, – herní činnosti jednotlivce: výběr místa (uvolňování, nabíhání), obsazování prostoru, zpracování míče (převzetí, tlumení), vedení míče, přihrávka po zemi na krátkou a střední vzdálenost, přihrávka hlavou na místě, vhazování míče, střelba z místa a po vedení míče, uvolňování, obcházení soupeře s míčem, obsahování, odebrání míče, činnost brankáře (chytání a vyrážení přízemních a polovysokých střel, výkop, přihrávání rukou) Basketbal – utkáni – základy herních systémů: osobní obranný systém, útočný systém založený na rozestavení útočníků bez míče kolem útočníka s míčem – herní kombinace: obranná kombinace založena na			

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
proklouzávání, útočná kombinace založená na početní převaze útočníků, na akci „hod“ a běž“ – herní činnosti jednotlivce: uvolňování bez míče a s míčem (driblinkem, obrátkou), přihrávka jednoruč a obouruč (na místě a za pohybu), střelba jednoruč a obouruč z místa, rožskok, vřazování, krytí útočníka s míčem, bez míče, prostoru Volejbal – utkání na zmenšeném hřišti – 2 proti 2, 3 proti 3 – základy herních systémů: hráč, který nepřijímá je nahrávačem (2:2), střední u sítě nahrávačem (3:3 – 6:6) – herní kombinace: s nahrávačem u sítě v zóně III, postavení při příjmu podání – herní činnosti jednotlivce: odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč, (lob, v pádu), podání spodní, vrchní, přihrávka, nahrávka Florbal – herní činnost 1 - 2, 2 – 2, ... – utkání – protiútok, obrana (osobní, prostorová, ...)			

Pracovní výchova (Pv)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět pracovní výchova vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti, návyky a uplatnění člověka v životě a ve společnosti.

Vzdělávací obsah je na 2. stupni rozdělen do tematických okruhů: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Provoz a údržba domácnosti a Svět práce. Tematický okruh Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník a je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu. Vzdělávací obsah Pv je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

vytvoření pozitivního vztahu k práci, odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí,
organizace a plánování práce, používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
poznání techniky jako významné součásti lidské kultury spojené s pracovní činností člověka
autentické a objektivní poznávání okolního světa potřebné k získání sebevědomí, novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
pochopení práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
zorientování se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, při volbě vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílové zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2).Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I – VI.

Svým vzdělávacím obsahem zabezpečuje předmět též naplňování konkretizovaných kompetencí VII/1.1 – 3, IX/1, IX/3.6

Očekávané výstupy

Práce s technickými materiály

- 1.1. provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň, řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- 1.2. organizuje a plánuje svoji pracovní činnost, užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- 1.3. dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.4p. získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- 1.5p. řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- 1.6p. organizuje svoji pracovní činnost
- 1.7p. pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- 1.8p. dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
- 1.9p. rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- 1.10p. zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- 1.11p. správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- 1.12p. dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- 1.13p. dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Design a konstruování

- 2.1. sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- 2.2. navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
- 2.3. provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- 2.4. dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.5p. sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- 2.6p. ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- 2.7p. dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce, chovatelství

- 3.1. volí vhodné postupy při pěstování vybraných rostlin
- 3.2. pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- 3.3. používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- 3.4. prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- 3.5. dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.6p. volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- 3.7p. pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- 3.8p. používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- 3.9p. prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- 3.10p. dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

Provoz a údržba domácnosti

- 4.1. provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- 4.2. ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- 4.3. správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
- 4.4. dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 4.5p. provádí jednoduché operace platebního styku
- 4.6p. ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- 4.7p. správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
- 4.8p. dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Svět práce

- 5.1. orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- 5.2. posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- 5.3. využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- 5.4. prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 5.5p. orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- 5.6p. posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- 5.7p. využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- 5.8p. prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
- 5.9p. byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- 5.10p. byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Vzdělávací obsah

Ročník: 6.
Časová dotace: 1 hodina týdně
Portfolio: ---

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Pěstitelské práce</u> - základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování - výživa rostlin - osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - pěstování pokojových rostlin - bezpečnost práce - hygiena při práci	3.1 3.2 3.3 3.5	– regulovat vlastní chování – utvářet správné mezilidské vztahy – vnímat životní prostředí jako významnou životní kvalitu – aktivně přemýšlet o daném tématu – mít zájem o samostatnou činnost – vyhledávat potřebné informace – upravit kytice – provést výsev a výsadbu – důkladně ošetřovat novou výsadbu – seznámit se se zásadami správného pěstování vybraných plodin – ošetřovat pokojové květiny – třídit podle druhu pokojové květiny – rozmnožovat pokojové květiny – zhodnotit kvalitu odvedené práce – navrhnout různá řešení	1.3 – reguluje vlastní chování 1.5 – tvořivost v mezilidských vztazích 4.2 – vzájemná komunikace 5.2 – základní podmínky života, voda, pitná voda, ovzduší 5.3 – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
<u>Chov domácích zvířat</u> - zvířata užitková (chovná) - zvířata pro radost - podmínky chovu - hygiena a bezpečnost chovu	3.3 3.4 3.5	– správně jednat se zvířaty – třídit užitková zvířata a zvířata pro radost – rozeznat a třídit produkty z chovů zvířat – určit potravu a ustájení jednotlivých druhů zvířat	
<u>Zelenina</u> - podmínky a zásady pěstování - druhy zeleniny - osiva, sadba, výpěstky	3.2 3.5 3.6 3.7 3.8	– rozeznat a zařadit zeleninu podle druhu – vypěstovat sazenice paprik, rajčat, cuket	1.5 – tvořivost v mezi-lidských vztazích 5.2 – základní podmínky života, voda, pitná voda, ovzduší

Ročník: 7.

Časová dotace: 1 hodina týdně

Portfolio: ---

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Práce s technickými materiály</u> <u>Design a konstruování</u> – jednoduché pracovní postupy, organizace práce, technologická kázeň – základní pracovní dovednosti a návyky, udržování pořádku na pracovním místě – kótování při práci s kovem, dřevem – grafická komunikace: technické kreslení, technické náčrty a výkresy, ukázka čtení technických výkresů (dřevozpracující průmysl) – měření a orýsování výrobku – základní práce s technickými tabulkami – práce podle technických výkresů s materiály: dřevo, plasty – vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi (dřevo, plasty, kovy) – pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů: dřevo, plasty, kovy – práce se dřevem: řezání, vrtání, spojování, čepování, lepení, povrchová úprava – práce s plasty: řezání, pilování, vrtání, ohýbání, spojování, tepelné tvarování – montáž a demontáž, oprava	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 2.4	– osvojit si jednoduchý pracovní postup při výrobě jednoduchých výrobků – respektovat pracovní postup jako smysluplnou činnost – uvést po skončení práce své pracoviště do pořádku – vytvořit si návyk, že pracovní nástroje a pomůcky by měly své místo – přečíst z výkresu správné základní rozměry tělesa, správně okótovat výrobek – užívat technickou dokumentaci jako podklad pro výrobu – načrtnout a narýsovat jednoduchý náčrt výrobku – správně změřit a orýsovat výrobek – využívat technické tabulky pro získání základních informací o používaných materiálech – rozlišit a popsat vlastnosti nejběžnějších materiálů používaných v praxi (dřevo, plasty, kovy) – charakterizovat základní pracovní pomůcky pro ruční obrábění materiálů – uříznout přesnou délku kulatiny – provést kolmý řez podle vyznačení úhelníkem – charakterizovat rozdílné způsoby spojení dřev a posoudit jejich použitelnost	1.1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a sou- středění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium 1.10 - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
školního nářadí a náčiní – úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky – práce pro zlepšení školního prostředí – hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci – ochrana pracovního a životního prostředí			
<u>Provoz a údržba domácnosti</u> – údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace – hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci ochrana pracovního a životního prostředí	4.2 4.3 4.4	– vybrat a správně použít vhodný čistící prostředek – posoudit ekologické aspekty různých prostředků – zdůvodnit smysluplnost třídění odpadu, ukázat na praktických příkladech – objasnit princip recyklace – poskytnout první pomoc při úrazu – vysvětlit souvislosti a rozdíly mezi pracovním a životním prostředím, zdůvodnit nutnost jejich ochrany	5.4 - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
<u>Svět práce</u> – trh práce – povolání, pracoviště, pracovní prostředky – pracovní činnosti a kvalifikační požadavky	5.1 5.2	– uvést náplň některých profesí – objasnit pojem kvalifikace – objasnit pojem zdravotních a profesních předpokladů – upřesnit pojem osobnostní předpoklady – umět posoudit své možnosti ve vztahu k různým profesím	1.2. – já jako zdroj informací o sobě

Ročník: 9.
Časová dotace: 1 h týdně
Portfolio: ---

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Provoz a údržba domácnosti – finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti – elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	4.1 4.2 4.3 4.4	– poznat provoz domácnosti – poznat finanční náklady na běžnou domácnost, na její provoz a údržbu – porovnat příjmy a nutné výdaje v domácnosti – plánovat výdaje na základě příjmů – zhodnotit výhody a nevýhody hotovostní a bezhotovostní formy platby – respektovat pravidla práce s domácími spotřebiči – řídit se návodem k použití – rozumět základním prvkům jištění elektrických přístrojů v bytě – zvládat základní postupy při ovládání a údržbě domácích spotřebičů – využívat spotřebiče ekonomickým způsobem – dodržovat hygienické zásady a bezpečnostní předpisy při práci s elektrickými spotřebiči – vysvětlit specifika při úrazu elektrickým proudem	5.4 - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
Svět práce – informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb – možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby – zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů – podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější	5.3 5.4	– orientovat se v nabídkách úřadů práce, využívat internet – reálně zhodnotit své možnosti při volbě povolání – popsat možnosti uplatnění se jednotlivých profesí v obci, regionu a celém kraji – zdůvodnit nutnost rekvalifikace a celoživotního vzdělávání během lidského života – zhodnotit možné formy podnikání – popsat strukturu organizace podnikání – formulovat podmínky pro možnost podnikání – sebepoznávání, sebehodnocení, vliv prostředí na profesní orientaci	1.8 - řeč těla, řeč zvuků a slov; specifické komunikační dovednosti

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
formy podnikání, drobné a soukromé podnikání – volba profesní orientace			
Technické kreslení – druhy čar a jejich užívání – normalizované písmo, dodržování tvarů – kótování plochých součástí – zobrazování ve volném rovnoběžném promítání – zásady – zobrazování ve sdruženém promítání jednoduchých i složitějších rovinných útvarů a těles – čtení technických výkresů	6.1 6.2 6.3	– vhodně používat různé druhy čar a normalizované písmo – dodržovat zásady kótování – graficky pečlivě zpracovávat výkresy – popsat význam kót a význam řezů ve výkresech ve vztahu k názorným představám – vybrat vhodný způsob provedení výkresu vzhledem k názornosti	

Ruský jazyk (Rj)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ruský jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrující se Evropy i světa. Ruský jazyk pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním životě, v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice a prohlubuje uvědomění si závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění. Pomáhá otevírat nové možnosti uplatnění v životě a poskytuje větší možnosti rozhledu a vnímání okolního světa.

Časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona. Úprava je specifikována v příslušné poznámce ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v kapitole 7.2.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

postupné rozvíjení schopnosti chápat a správně interpretovat slyšené i čtené ruské texty a přiměřeně na ně reagovat, schopnosti vést rozhovor i souvisle hovořit v rámci nejběžnějších situací každodenního života, a to jazykově správně a z hlediska výslovnosti co nejbližší normě, schopnosti písemně zformulovat nejběžnější typy sdělení s respektováním základních pravopisných pravidel

seznamování se základními poznatky z realit rusky mluvících zemí, s nejběžnějšími zvyky a sociálními konvencemi

osvojení učebních postupů potřebných k efektivnímu studiu ruského jazyka

zvyšování celkové úrovně vyjadřování i vzájemného chování a současně rozvíjení intelektuální, etické, emocionální a estetické složky osobnosti

rozšiřování všeobecného kulturního obzoru, který je předpokladem k formování postojů vedoucích k vytváření porozumění mezi národy, k pěstování vzájemné tolerance a respektu, k úctě ke kulturním hodnotám jiných národů

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílového zaměření vyučovacího předmětu je dosahováno skrze konkretizované kompetence (3.6.2). Vzdělávací přístup, volba organizačních forem výuky a výukových metod musí být prováděny tak, aby vedly k naplňování kompetencí I – VI.

Očekávané výstupy

Poslech s porozuměním

- 1.1. rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- 1.2. rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- 1.3. rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 1.4p. je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- 1.5p. rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- 1.6p. rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- 1.7p. rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- 1.8p. rozumí jednoduchým pokynům učitele

Mluvení

- 2.1. zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- 2.2. sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- 2.3. odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 2.4p. pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- 2.5p. sdělí své jméno a věk

Čtení s porozuměním

- 3.1. rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- 3.2. rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- 3.3. rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- 3.4p. rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Psaní

- 4.1. vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- 4.2. napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- 4.3. stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

4.4p. reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby Vzdělávací obsah

Ročník: 8.
Časová dotace: 3 hodiny týdně
Portfolio: 4 tematické práce (rodina, zaměstnání, volný čas, dopisování)
 čtvrtletní testy zaměřené na slovní zásobu a gramatiku
 2 projekty dle volby učitele

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
<u>Jak se kdo jmenuje</u> - pozdravení a představení - základní poučení o přízvuku - rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - azbuka	1.1 1.2 2.2 2.3	- pozdravit dospělého i kamaráda v různou denní dobu a rozloučit se - představit se navzájem - rozlišit a správně vyslovit přízvučnou a nepřízvučnou slabiku - písemně zvládnout stanovenou část azbuky	1.1 cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 cvičení kreativity 1.8 komunikace v různých situacích
<u>Seznámení</u> - pozdravení při setkání a loučení - představení kamaráda (kamarádky) - telefonická domluva setkání - intonace tázacích a oznamovacích vět - azbuka - 1. pád podstatných jmen v oslovení - oficiální a neoficiální oslovení - číslovky 1 – 10 v 1. pádě	1.1 1.2 2.1 2.2 2.3	- pozdravit při setkání a loučení v různých situacích - představit kamaráda (kamarádku) - telefonicky si domluvit setkání - zvládnout intonaci jednoduchých tázacích a oznamovacích vět - písemně zvládnout stanovenou část azbuky - odlišit oficiální a neoficiální oslovení a správně jej použít - zapamatovat si číslovky 1 – 10 a správně je použít	1.2 moje vztahy k druhým lidem 1.1 cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 cvičení kreativity 1.8 komunikace v různých situacích
<u>Setkání</u> - základní životopisné údaje - pozvání na návštěvu - poděkování a omluva - pohyblivý přízvuk - azbuka - psaní he u sloves - pravopis jmen příslušníků národů	1.1 1.2 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2	- sdělit o sobě základní životopisné údaje - pozvat na návštěvu - poděkovat za pozvání, případně se omluvit - snažit se o správnou výslovnost slov s pohyblivým přízvukem - písemně zvládnout poslední část azbuky - správně psát záporku u sloves a jména příslušníků národů - zapamatovat si číslovky 11 – 20 a správně je použít - uvádět správný tvar číslovky a časového údaje	1.1 cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 cvičení kreativity 1.8 komunikace v různých situacích

- 1. pád číslovek 11 – 20 - spojení číslovky a časového údaje - časování sloves жить, знать, говорить v přítomném čase		- vyčítat uvedená slovesa v přítomném čase a použít tyto tvary v jednoduchých větách - napsat jednoduchý text s životopisnými údaji	
<u>Na návštěvě</u> - telefonování - překonávání jazykových obtíží na návštěvě - nepřízvučné <u>o, a</u> - intonace zvolací věty - 1. pád číslovek 30 – 90 a 100 – 900 - podstatná jména po číslovkách - podstatná jména v 1. a 3. pádě jednotného čísla - osobní zájmena v 1. a 3. pádě jednotného čísla - časování sloves звонить, быть, учить, посмотреть	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.2	- dodržovat správný postup při telefonování - pohotově se zeptat na názvy různých věcí v ruštině - zvládat jazykovou bariéru na návštěvě - správně vyslovovat nepřízvučné <u>o, a</u> - užívat zvolací věty se správnou intonací - zapamatovat si číslovky do 1 000 a správně je použít - užít správných tvarů podstatných jmen po číslovkách - vytvořit tvar 3. pádu u podstatných jmen a osobních zájmen - vyčítat uvedená slovesa a použít tyto tvary v jednoduchých větách	1.1 cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 cvičení kreativity 1.8 komunikace v různých situacích
<u>Naše rodina</u> - členové rodiny a jejich profese, příbuzenské vztahy - pohyblivý přízvuk slovesa учиться - podstatná jména po číslovkách 2, 3, 4 - Věty typu: У меня есть брат. У меня нет брата. - přivlastňovací zájmena - časování sloves работать, учиться	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.1 4.2	- sdělit, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají - používat sloveso учиться se správnou intonací - používat správné tvary podstatných jmen po číslovkách 2, 3, 4 - využívat v komunikaci věty uvedeného typu - vyjmenovat tvary přivlastňovacích zájmen v jednotném i množném čísle - vyčítat uvedená slovesa a použít tyto tvary v jednoduchých větách	1.7 péče o dobré vztahy 4.2 princip slušného chování 1.1 cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 cvičení kreativity 1.8 komunikace v různých situacích
<u>Povolání</u> - běžná povolání a činnosti - výslovnost де, те, не v přejatých slovech	1.1 1.2 1.3	- sdělit, čím kdo chce (nechce) být, stát se, jaké povolání kdo má, koho co zajímá, co se komu líbí - správně vyslovovat uvedené slabiky v přejatých slovech	1.1 cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 cvičení kreativity

- Věty typu: Папа работает врачом. - 7. p. č. j. vybraných podstatných jmen - 4. p. osobních zájmen - časování slovesa хотеть	2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.1 4.2	- využívat v komunikaci věty uvedeného typu - vytvořit správný tvar 7. p. č. j. vybraných podstatných jmen - vytvořit tvary osobních zájmen ve 4. p. - vyčítat uvedené sloveso a použít jeho tvary v jednoduchých větách	1.8 komunikace v různých situacích 5.3 průmysl a životní prostředí
<u>Volný čas</u> - zájmové oblasti - výslovnost tvrdého a měkkého л - I. a II. časování sloves typů читать, жить, говорить, учить - slovesa se skupinou –ова- / - ева- - zvrtná slovesa - slovesa se změnou kmenových souhlásek typů писать, ходить - slovesné vazby играть на чем, играть во что	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.1 4.2 4.3	- sdělit kdo má co rád, co kdo rád dělá, čím se zabývá ve volném čase - dbát na správnou výslovnost měkkého a tvrdého л - vyčítat vybraná slovesa daných typů a správně použít tvary ve větách - používat správně v jednoduchých větách uvedené vazby	1.1 cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.3 organizace volného času 1.4 dobrá organizace času 1.5 cvičení kreativity 1.8 komunikace v různých situacích
<u>Seznamovací inzerát</u> - způsoby seznamování - dopisování - výslovnost zakončení - zvrtných sloves –ться, -тся - slovesné vazby - интересоваться чем, увлекаться чем - skloňování osobních zájmen	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.1 4.2 4.3	- napsat seznamovací inzerát - odpovědět na nabídku k seznámení - správně vyslovovat zvrtná slovesa - správně používat uvedené slovesné vazby - vyskloňovat osobní zájmena a správně použít tvary ve větách	1.1 - cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 – cvičení kreativity 1.6 – hledání výhod v odlišnostech 1.8 – komunikace v různých situacích 1.10 – problémy v mezilidských vztazích 6.3 – stavba mediálních sdělení 6.4 – výrazové prostředky a záměrná manipulace

Ročník: 9.
Časová dotace: 3 hodiny týdně
Portfolio: 4 tematické práce (škola, Nečín, vybrané ruské město, vybrané české město, či historická památka))
čtvrtletní testy zaměřené na slovní zásobu a gramatiku, 2 projekty dle volby učitele

U č i v o	OV	Rámcové výukové cíle	Průřezová témata
Škola - školní budova - vyučování - oblíbené předměty - řadové číslovky v 1. a 6. p. - vyjadřování data - minulý čas - vyjádření vykání - předložkové vazby odlišné od češtiny: по, после - skloňování zájmen кто, что - skloňování podstatných jmen тип магазина, портфель, школа, неделя, фотография в j. č.	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.2	- popsat školní budovu a umístění jednotlivých pracoven - popsat průběh vyučování - sdělit kamarádovi vztah ke škole a výsledky své práce - vytvořit tvary řadových číslovek v 1. a 6. a užít je ve větách - převést stanovená slovesa z přítomného do minulého času - použít vykání v běžných rozhovorech - použít správně uvedené předložkové vazby - vyskloňovat uvedená zájmena a použít jejich tvary v jednoduchých větách - vyskloňovat stanovená podstatná jména podle uvedených typů a použít jejich tvary v jednoduchých větách	1.1 cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 – cvičení kreativity 1.8 – komunikace v různých situacích 2.1 – demokratické vztahy ve škole
Ve městě - orientace - dopravní prostředky - obchody, podniky, úřady - časování sloves ехать, (по)мочь - infinitivní věty typu: Как пройти (попасть, проехать) к ... ? Кому позвонить? Что купить? Где выйти?	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.2	- zeptat se a odpovědět na dotazy jak a kam se dostat, který autobus, která tramvaj kam jede - vysvětlit, jak se dostat k vybraným objektům - vyčarovat uvedená slovesa a použít je v jednoduchých větách - použít uvedené typy vět v otázkách a odpovědích	1.1 - cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 – cvičení kreativity 1.8 – komunikace v různých situacích
Nákupy - obchody - nakupování - časování sloves купить, спросить, взять	1.1 1.2 1.3 2.1	- sdělit co komu koupit, co komu sluší, kolik co stojí, co si kdo koupil (koupí), co kdo kde viděl - vyčarovat uvedená slovesa a použít tvary v jednoduchých větách - vytvořit 1. a 2.p. mn.č. uvedených typů podstatných jmen a použít tvary v jednoduchých větách	1.1 - cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 – cvičení kreativity 1.8 – komunikace v různých situacích

- 1. a 2.pád mn.č. podstatných jmen typů магазин, портфель, школа - pohyblivé –o-, -e- u podstatných jmen - 4.pád mn.č. podstatných jmen	2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.2	- správně používat pohyblivé –o-, -e- - vytvořit 4.p.mn.č. podstatných jmen a tvary použít v jednoduchých větách	
<u>Petrohrad a Moskva</u> - turistické zajímavosti - cestování - skloňování podstatných jmen typů место a здание v j.č. - neskloňná podstatná jména	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.2 4.3	- sdělit své znalosti o turisticky významných místech Moskvy a Petrohradu a doporučit návštěvu určitých míst - vést dialog o cestování – kdo kde byl, kdo kdy kam chce jet a co si tam chce prohlédnout - vyskloňovat podstatná jména uvedených typů a použít tvary ve větách - zapamatovat si běžná neskloňná podstatná jména	1.1 - cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 – cvičení kreativity 1.8 – komunikace v různých situacích 3.1 – zvyky a tradice národů Ruska 3.2 – styl života v ruských rodinách
<u>Praha</u> - turistické zajímavosti - základní údaje o České republice - 1. a 2.pád mn.č. podstatných jmen typů неделя, фотография - 1. a 2.pád mn.č. podstatných jmen место, здание	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 4.2 4.3	- informovat o Praze zahraniční hosty a doporučit jim návštěvu některých zajímavých míst - reagovat na běžné dotazy turistů - popsat turistům, jak se dostanou na požadované místo - sdělit zájemcům základní údaje o ČR - vytvořit tvary 1. a 2.p.mn.č. u uvedených typů podstatných jmen a použít je ve větách	1.1 - cvičení dovednosti zapamatování a dovednosti učení 1.5 – cvičení kreativity 1.8 – komunikace v různých situacích 3.2 – naše vlast a Rusko 3.3 – kořeny a zdroje evropské civilizace

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a kontroly

Pravidla pro hodnocení žáků

Způsoby hodnocení

Vztah hodnocení a klíčových kompetencí

Základní otázkou pro hodnocení (úspěšnost) žáka je, jak efektivně si v průběhu školní docházky osvojuje klíčové kompetence a do jaké míry je jimi vybaven při ukončení základního vzdělávání. Neexistuje jednoduchý mechanismus, jak postup ověřování klíčových kompetencí jednoznačně ověřovat ani jak se bezpečně přesvědčit o jejich dosažení, neboť to ukáže teprve další vzdělávací proces, jímž bude žák v životě procházet. Přes tuto překážku je třeba při hodnocení věnovat pozornost především dvěma oblastem – naplňování **konkretizovaných kompetencí** (3.6) a dosahování **rámcových výukových cílů** (příloha ŠVP).

Přístup k hodnocení

Podstatou školního hodnocení je formulace hodnotících soudů na základě porovnání skutečného stavu se stanovenými výukovými cíli. Hodnocení významně ovlivňuje psychiku žáků pozitivně (podněcuje k práci, rozvíjí sebevědomí) i negativně (znepokojuje, zúzkostňuje, snižuje životní pohodu). Aby se posiloval pozitivní vliv a omezoval negativní, je nutné, aby se hodnocení vyznačovalo těmito přístupy:

směřovat ke spolupráci, aby nebylo vnímáno jako ohrožení, ale jako pomoc

nepodmiňovat svůj vztah k dítěti výkonem

hodnotit s porozuměním pro potřeby žáka, strážlivě a s laskavou náročností (hodnocení by nemělo být ani přísné, ani příliš mírné)

nehodnotit osobnost, ale výkony

vyhnout se příliš výraznému hodnocení, i při chvále

Podmínky hodnocení

Učitel nese plnou zodpovědnost za vymezování výukových cílů i za jejich dosahování. Musí být schopen před svými žáky i jejich rodiči cíle vzdělávání a k nim náležející hodnocení žákových výkonů vysvětlovat i obhajovat. I když nelze dosáhnout plné objektivity, musí se učitel vyvarovat chyb a omylů, které by mohly žákovi uškodit. Snaha po objektivitě musí být provázena kvalitní pedagogickou komunikací.

Kvalitní hodnocení by mělo splňovat tyto požadavky:

cílenost – být v souladu s předem stanovenými cíli a s obsahem probrané látky (žáci by měli též předem vědět z čeho a jak budou hodnoceni)

systematičnost – dostatečná pestrost, ucelenost a přiléhavost k rozmanitým stránkám výuky a respektování koncepce výuky (různé druhy hodnocení v proporcích vhodných pro vyučovací předmět)

efektivnost – s vynaložením co nejmenšího úsilí přinášet co nejvíce informací o žácích a pro žáky (správná míra – ani příliš mnoho, ani příliš málo)

informativnost – co nejvíce srozumitelných informací pro učitele, žáky i jejich rodiče

validita (platnost, správnost) – zjišťování všeho toho, co se od něj očekává, soulad mezi obsahem hodnocení a hodnocené oblasti (úplnost, rovnoměrnost, zaměřenost); shoda hodnocení jevu s jeho skutečným obsahem (např. místo tvořivosti nehodnotit píli a naopak); porovnání jednoho druhu hodnocení s jiným

reliabilita (spolehlivost) – stálost výsledků hodnocení vzhledem k času a pozorovateli (obstát při posouzení jinými posuzovateli za použití téže metody a při opakování téhož výkonu)

Formy hodnocení

Hodnocení postihuje širokou škálu žákovy účasti ve vzdělávacím procesu, a proto ŠVP počítá s využitím celé řady typů hodnocení v závislosti na charakteru vyučovacího předmětu i povaze konkrétní činnosti. Stejně jako výběr vhodných forem a metod výuky je i výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka plně v rukou učitele.

Portfolio

Portfolio jako uspořádaný soubor prací žáka sebraných za určitou dobu výuky a doplněný záznamy učitelů, rodičů i spolužáků poskytuje rozmanité informace o zkušenostech a pracovních výsledcích žáka, zachycuje a uchovává celou řadu informací o vývoji a pokroku žákovy práce, a tím může sloužit k ocenění žákovy práce, jeho úsilí nebo tvůrčích úspěchů, upevňovat jeho sebevědomí a povzbuzovat ho k dalšímu rozvoji vědomostí a dovedností. Rozsah a způsob vytváření, příp. i forma prezentace je v kompetenci vyučujícího daného předmětu a jeho dohody se žáky. Základ portfolio v každém předmětu je určen v dokumentu Rámcové výukové cíle, jež je přílohou ŠVP.

Slovní hodnocení a klasifikace

ŠVP upřednostňuje formu klasifikace s dvacetibodovou stupnicí (viz vnitřní klasifikační řád školy) s tím, že budou zajištěny podmínky umožňující využití výhod a eliminující nedostatky:

formativní využití známkování – známka bude využívána jako informační a komunikační nástroj, který žákovi ukazuje, v jaké fázi cesty k cíli se právě nachází

známkování podle kritérií – známka bude spojena s uceleným a transparentním systémem kritérií v daném předmětu

reflektivita žáka – u žáka bude rozvíjena schopnost porozumění stanoveným kritériím a posouzení svých vlastních možností tak, aby žák dobře porozuměl obsahu známky a dokázal to využít ke zlepšení svého výkonu

autonomní hodnocení – využívání této formy hodnocení v co největší míře

Slovní hodnocení bude v souladu se zákonem 561/2004 využito při hodnocení žáků 1. ročníku a v dalších ročnících u žáků 1. stupně na žádost rodičů, příp. u žáků se SVPU. Zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. V případě použití slovního hodnocení jsou výsledky vzdělávání popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách

jednotlivých předmětů ŠVP a rámcovým výukovým cílům, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

Informační prostředky hodnocení

Vyučující dbají na to, aby žáci i jejich rodiče byli včas, jednoznačně, srozumitelně a věcně informováni o zapojení žáka do vzdělávacího procesu a jím dosahovaných výsledcích. K tomu jsou využívány především tyto prostředky:

žakovská knížka
třídní schůzky, konzultační dny
třídnické hodiny

vysvědčení – Za 1. pololetí bude místo vysvědčení vydán žákovi výpis z vysvědčení. Při přestupu žáka na jinou školu před ukončením 2. pololetí žák odevzdá výpis vysvědčení a škola vydá vysvědčení za 1. pololetí příslušného školního roku.

Vnitřní klasifikační řád školy

Stanovuje pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků a je součástí **školního řádu**. Obsahuje zejména:

zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků
stupně hodnocení prospěchu v povinných a nepovinných předmětech a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, předem stanovená kritéria

zásady pro používání slovního hodnocení, včetně předem stanovených kritérií
zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

způsob získávání podkladů pro hodnocení
podrobnosti o komisionálních zkouškách a opravných zkouškách
způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
způsob hodnocení v zájmových útvarech
způsob hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku
zásady pro udělování výchovných opatření
způsob hodnocení žáka při plnění povinné školní docházky formou individuální výuky

Kritéria hodnocení

Vzhledem k tomu, že každý vyučovací předmět je svým způsobem specifický, vyžaduje to zpracování klasifikačních kritérií pro každý předmět samostatně. V nich musí být zachyceny jak obecné zásady, tak i specifika cílového zaměření daného vyučovacího předmětu. **Soubor klasifikačních kritérií** (SKK) ve svém předmětu vypracovává každý vyučující a je součástí tematického plánu vypracovaného na daný školní rok. SKK je průběžně zpřesňován a upravován na základě získaných zkušeností při ověřování nových metod a forem práce.

Kontrola školy

Oblasti kontroly

Pro realizaci nosných záměrů ŠVP (viz 3.6 a 3.7) jsou klíčovými informace z těchto oblastí:

dispozice a vlastnosti psychiky žáků související s poznávacími procesy a jejich změny
průběh a výsledky učební činnosti žáků
zájmy a perspektivní orientace žáků
postoje ke vzdělávání a vývoj učebního stylu žáků
sebepojetí a hodnotová orientace žáků
sociální vztahy a klima školní třídy
sociální vztahy mezi všemi partnery ve vzdělávacím procesu (U – Ž – R)
kompetence pedagogického sboru v oblasti tvořivosti a komunikace
efektivnost nakládání s finančními prostředky
úroveň řídicí činnosti

Informace získané z těchto oblastí různými prostředky a metodami budou vyhodnocovány a využívány:

v řídicí činnosti vedení školy
v přípravě vyučujících na jednotlivé vyučovací hodiny
v práci třídního učitele při pozitivním ovlivňování klimatu třídy a řešení kázeňských problémů
v práci výchovného poradce při řešení složitějších kázeňských a jiných problémů
v rozhovorech se žáky a jejich rodiči při výběru vhodné střední školy na konci povinné školní docházky

Cíle, kritéria, nástroje a časové rozvržení kontroly

Evaluace na úrovni vedení školy

Vedení školy zaměřuje kontrolní činnosti především na plnění strategických záměrů ŠVP (3.5 – 3.7), vycházejících z RVP a na hlavní oblasti stanovené Vyhláškou MŠMT č. 15/2005 Sb. k hodnocení školy. Vedení školy využívá výstupů evaluačních činností dalších subjektů (třídních učitelů, výchovného poradce, učitelů jednotlivých předmětů apod.), ale i svých vlastních evaluačních prostředků.

Analýza osobních listů žáků

Bude prováděna 1x ročně v součinnosti s výchovným poradcem na vybraném vzorku ze všech tříd.

Cíl:

Zjistit úplnost a kvalitu záznamů a na základě zjištěných nedostatků připravit návrh opatření ke zlepšení stavu.

Analýza změn v SDJ

Bude prováděna na konci 3., 5., 7. a 9. ročníku podle podkladů zpracovaných třídními učiteli.

Cíl:

Zjistit charakter a míru změn v diagnostikovaných jevech spojených s osobností žáků a na základě získaných poznatků zpracovat plán optimalizace na další dva roky.

Hospitace

Budou probíhat podle plánu zpracovaného na začátku školního roku. Kromě běžného zjišťování úrovně práce ve třídách se zaměří zvláště na:

- stanovení výukových cílů hodiny a jejich splnění
- využívání vyučovacích metod rozvíjejících tvůrčí a logické myšlení a samostatnost
- využívání různých forem vnitřní diferenciaci
- využívání prostředků probouzejících zájem žáků
- úroveň komunikace U – Ž a Ž – Ž
- úroveň formativního a autonomního hodnocení

Cíl:

Během hospitace i v pohospitačním pohovoru zjistit úroveň nového stylu práce vytyčeného ŠVP, ocenit jeho pozitivní uplatňování a upozornit na nedostatky i na možnosti jejich odstranění. Využívat zjištěných nápaditých a efektivních postupů jako doporučení pro další učitele, a stimulovat tak intenzivnější realizaci nosných prvků tvůrčího vyučování.

Vzájemné hospitace

Budou probíhat podle vzájemné dohody vyučujících. Zaměří se stejným směrem jako hospitace.

Cíl:

Ocenit pozitivní uplatňování tvůrčího vyučování, upozornit na nedostatky a přenést dobré nápady do vlastní práce jednotlivých učitelů.

Analýza portfoliových prací

Uskuteční se u každého předmětu nejméně 1x ročně u 1 portfoliové práce a bude spojena s příložením analýzy provedené vyučujícím daného předmětu.

Cíl:

Zhodnotit dodržení klasifikačních kritérií, zjistit úroveň znalostí a dovedností žáků, příčiny nedostatků a navržený postup k jejich odstranění.

Dotazníková šetření

- Dotazníků bude pravidelně využíváno především ke zjišťování těchto informací:
- hodnocení úrovně vedení školy pracovníky školy
- hodnocení některých kompetencí pedagogů žáky a rodiči
- hodnocení některých kompetencí učitelů žáky
- hodnocení vybraných školních akcí žáky i učiteli
- hodnocení silných a slabých stránek školy rodiči

Cíl:

Poznat názory a postoje vybraných skupin, provést objektivní zhodnocení daného stavu a přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Jednání pedagogické rady

Pedagogickou radu bude svolávat ředitel školy k projednání výchovně vzdělávacích výsledků práce žáků i učitelů pravidelně čtvrtletně podle stanoveného plánu.

Cíl:

Poznat celkovou situaci v dosažených výsledcích, prodiskutovat nejzávažnější problémy.

Porady pracovníků

Budou svolávány podle potřeby vedení školy k předání aktuálních organizačních a jiných informací.

Cíl:

Zjistit míru porozumění těmto informacím a případné kritické výhrady a připomínky.

Třídnické hodiny

Budou organizovány třídními učiteli podle potřeby k projednávání všech důležitých otázek spojených se školní prací i vztahy mezi spolužáky nebo mezi učiteli a žáky, ale rovněž k přípravě námětů či návrhů pro jednání školního parlamentu. Třídnické hodiny na prvním stupni se budou konat nejméně 1x za pololetí.

Cíl:

Získat aktuální a přesné informace o klimatu v jednotlivých třídách a vzniklých problémech.

Školní parlament

Bude svoláván 1x měsíčně k projednání námětů či návrhů ze strany žáků a k možnosti vedení školy, příp. pedagogů na ně reagovat.

Cíl:

Zjistit aktuální stav školního klimatu a vytvořit prostor pro rozvoj kompetencí občanských, komunikativních i kompetencí k řešení problémů.

Výbor Rady rodičů a třídní schůzky

Schází se podle vlastního plánu po dohodě s vedením školy a projednává záležitosti zajímavé oba partnery, především výchovné a vzdělávací výsledky žáků.

Cíl:

Zjistit postoje rodičů vůči škole a jejich případné výhrady, požadavky i ochotu podílet se na zajištění vzdělávacího procesu.

Analýza inventarizace

Bude prováděna 1x ročně po předání inventarizačních protokolů.

Cíl:

Zjistit chybějící vybavení a pomůcky, ale též příčiny odpisu vyřazených inventárních předmětů a hledat možnosti snížení odpisů.

Analýza vynakládaných finančních prostředků z rozpočtu

Bude prováděna 1x ročně v návaznosti na ekonomickou část výroční zprávy.

Cíl:

Zjistit výši nutných nepokrytých potřeb brzdících rozvoj školy na jedné straně a na straně druhé efektivitu vynakládaných prostředků a možnosti jejího zvýšení.

Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy se zpracovává za uplynulý školní rok a předává se ke schválení školské radě do 15. října. Struktura zprávy je stanovena § 7 Vyhlášky MŠMT č. 15/2005 Sb.

Další významné evaluační zdroje

Vedení školy využívá i další informace, především:
inspekční zprávy
zápisy z kontrol prováděných zřizovatelem
sdělení zaslaná na emailovou adresu či webové stránky školy
podněty, připomínky a náměty ze strany různých organizací i občanů

Evaluace z pozice výchovného poradce

Standardní činnosti výchovného poradce jsou stanovené Vyhláškou MŠMT č. 72/2005 Sb.

Evaluace z pozice školního metodika prevence

Standardní činnosti jsou stanovené Vyhláškou MŠMT č. 72/2005 Sb.

Evaluace z pozice třídního učitele

Třídní učitel na 1. i 2. stupni zjišťuje sociabilitu žáků a sociální klima třídy pomocí pozorování, dotazníků a sociometrických metod.

Třídní učitel koordinuje a sumarizuje diagnostikované informace podle **Souboru diagnostikovaných jevů** (SDJ) a vede jejich ucelený přehled ve strukturovaném osobním listu (SOL - příloha). Soubor informací pak dále využívá:

- při rozhovorech se žáky a jejich rodiči při volbě SŠ
- při řešení kázeňských problémů ve spolupráci s výchovným poradcem
- při zpracování IVP ve spolupráci s výchovným poradcem a učiteli jednotlivých předmětů
- při pozitivním ovlivňování klimatu třídy

Diagnostika z pozice učitele

Učitelé Čj, Čs, Vo zabezpečují některé úkoly diagnostiky pro SOL. Každý učitel má za povinnost každoročně od 3. do 9. ročníku diagnostikovat:

- úroveň učení
- přístup ke školní práci
- vztah k učiteli
- vztah ke spolužákům

Výstupy z této diagnostiky jsou porovnávány mezi jednotlivými předměty a po vyhodnocení typické jevy zaznamenány třídním učitelem v SOL.

Evaluace výsledků činnosti ve vyučovacích předmětech

K hodnocení vzdělávacích výsledků je využíváno ústních zkoušek, didaktických testů, demonstrací (praktických provedení), laboratorních prací, projektů a jiných vhodných metod.

Soubor diagnostikovaných jevů (SDJ)

<u>Diagnostikovaný jev</u>	Ročník	Diagnostický prostředek	Diagnostik
Logopedické vady	1. – 2.	pozorování, řízené rozhovory	uč. Čj, vých. por.
Specifické poruchy učení	1. – 3.	pozorování, testy	uč. Čj, M, vých. por.
Dysfunkční chování	2. – 8.	pozorování, testy	tř. uč., vých. por.
Lateralita	1.	pozorování	tř. uč., vých. por.
Úroveň učení v předmětu	3. – 9.	analýza výkonů, pozorování	uč. jednotl. předmětů
Přístup ke školní práci	3. – 9.	pozorování	uč. jednotl. předmětů
Zájmy	2. – 8.	dotazníky, rozhovor, sloh. cv.	uč. Čs, Vo, Čj, vých. por.
Sebepojetí	6. – 9.	dotazníky, testy	uč. Vo, vých. por.
Rodina	1. – 9.	pozorování, dotazníky	tř. uč.
Vztah k učitelům	1. – 9.	pozorování, dotazníky	všichni učitelé
Vztah ke spolužákům	1. – 9.	pozorování, dotazníky	všichni učitelé

Autoevaluace učitelů

Důležitou podmínkou pro zvyšování kvality, efektivnosti i účinnosti pedagogické práce je zajištění dostatečné, funkční zpětné vazby. K základním prostředkům patří:

vlastní zhodnocení vyučovací hodiny – zda bylo dosaženo výukových cílů, zda byli žáci dostatečně aktivováni a motivováni, co by bylo dobré předat jiným učitelům k využití a čeho se na druhé straně vyvarovat, kteří žáci splnili očekávání a kteří naopak selhali (hledání příčin), jak učitel klasifikoval

vzájemná hospitace – zvážení poznatků a doporučení hospitujícího učitele

hospitace vedení školy a inspekce – viz předchozí

hodnocení vyučovací hodiny ze strany žáků – zda splnila hodina výukové cíle, co se jim líbilo a co naopak postrádali, jaké nové poznatky a dovednosti si odnášejí, čím jim byla hodina prospěšná, jak rozuměli výkladu i pokynům učitele

hodnocení vztahu žáků k vyučovacímu předmětu – vyjádření žáků prostřednictvím rozhovoru nebo dotazníku, zda je jim předmět blízký, nebo naopak, zda se jim zdá obtížný, nebo snadný apod.

hodnocení učitelovy klasifikace ze strany žáků – vyjádření žáků prostřednictvím rozhovoru nebo dotazníku, zda je klasifikace srozumitelná, spravedlivá, přísná, nebo naopak příliš mírná, jak se mohli na klasifikaci podílet, jaká reálná zlepšení by uvítali

Přílohy

Pokyny pro vyplňování osobního listu

Obecné pokyny

- Osobní list (OL) je přiložen k matričnímu listu každého žáka. Údaje v něm uvedené jsou **důvěrné** a přístup k nim mají pouze vyučující a rodiče žáků.
- Za vedení OL je zodpovědný třídní učitel. Údaje uváděné v OL získává vlastním pozorováním a diagnostickými prostředky, od učitelů pověřených zjišťováním některých diagnostikovaných jevů, z výstupů šetření Pedagogicko-psychologické poradny a z informací poskytnutých rodiči.
- Diagnostikované jevy zjišťují určení diagnostici podle níže uvedeného přehledu a vyjadřují podle stanovených pokynů. Zjištěné údaje předávají třídnímu učiteli ve stanovených termínech.
- Zjištěné údaje by měly být co nejobjektivnější. Z toho důvodu jsou zaznamenávány jen ty, které jsou zodpovědně ověřeny. Tam, kde diagnostik nemá jistotu, raději označení hodnoty u diagnostikovaného jevu vynechá.
- Další upřesnění údajů se uvádí v rubrice Doplnění charakteristiky (s. 2)
- V rubrikách na s. 2 se rovněž uvádí, jak probíhá reedukace závažných odchylek a jaká péče je věnována mimořádně nadaným žákům.

Rodina (TU)

- **Počet sourozenců** – číselný počet
- **Úplnost rodiny** – písmena: **Ú** – úplná rodina, **O** – žije pouze s otcem, **M** – žije pouze s matkou, **OŽ** – žije s otcem znovu ženatým, **MV** – žije s matkou znovu vdanou, **PP** – pěstounská péče
- **Spolupráce se školou** – hodnotící škála **1 – 5** (1 – vynikající spolupráce, 5 – žádná komunikace)

Speciální vzdělávací potřeby (TU, uč. Čj a M)

- **Logopedické vady** – přítomnost některé vady se uvede písmenem **A** (ano); konkrétní druh se uvede v rubrice Doplnění charakteristiky (s. 3 – 4)
- **SVPU** – písmena: **DL** – dyslexie, **DG** – dysgrafie, **DO** – dysortografie, **DK** – dyskalkulie; do závorek za zkratky se uvede úroveň poruchy: **L** – lehká, **S** – střední, **T** – těžká
- **Poruchy chování** – písmena: **LDE** – lehká dětská encefalopatie, **LMD** – lehká mozková dysfunkce, **ADD** – porucha pozornosti spojená s hypoaktivitou, **ADHD** – porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou a impulzivitou, **ODD** – opoziční chování, **EA** – extrémní agresivita, **ND** – nadbytečná kontrola

2.3. Lateralita (TU)

– uvede se stručně druh a upřesnění projevu

Rozumové schopnosti (VP, TU)

➤ – uvede se stručný závěr případného vyšetření poradenským nebo lékařským pracovištěm

Mimořádné nadání (všichni uč.)

➤ Uvedou se **zkratky předmětů**, v nichž žáci dosahují mimořádných výsledků, projevují se výraznou tvořivostí, schopností řešit nestandardní úlohy a trvalým zájmem o dané předměty i mimo vyučování (uvádí se od 5. ročníku)

Přístup k práci (všichni uč.)

➤ **Zájem** – uvedou se **zkratky předmětů**, o něž projevuje žák trvalý, opravdový zájem
➤ **Nezájem** – uvedou se **zkratky předmětů**, v nichž žák pracuje zjevně s nechutí a dává různým způsobem najevo negativní vztah k předmětu

Sebepojetí (uč. Vo)

➤ **Osobní autonomie** – hodnotící škála 1 – 5 vyjadřuje míru závislosti na jiných osobách (1 - vyhraněný, osobitý a ucelený postoj ke světu, 5 – naprostá závislost na autoritách, submisivní postavení)

➤ **Sebeúcta** – hodnotící škála 1 – 5 vyjadřuje vztah žáka k sobě samému (1 – plné sebepřijetí a kritické sebevědomí, 5 – silný komplex méněcennosti)

Vztah k učitelům (všichni učitelé)

➤ **Respekt** – hodnotící škála 1 – 5 (1 – plné přijetí učitelů jako odborné i lidské autority, 5 – znevažování autority a kontroverzní vymezování se vůči ní)

➤ **Zdvořilost** – hodnotící škála 1 – 5 (1 – zdvořilá komunikace, 5 – urážlivé chování)

➤ **Ochota** – hodnotící škála 1 – 5 (1 – aktivní ochota v každé situaci, 5 – vyhýbání se plnění jakéhokoliv přání)

Vztah ke spolužákům (všichni učitelé) –

stručný a výstižný každoroční záznam zachycující především postavení ve třídě (dominantní, submisivní, asertivní), uznání od ostatních spolužáků, ochota pomáhat druhým, sklony k manipulaci, příp. šikaně, pokřtectví, výsměch (urážky)

Zájmy (uč. Čs, Vo, Čj)

stručný a výstižný každoroční záznam

Další poznatky (TU)

možnost uvést další informace, jež přesahují zvolenou strukturu, ale mají významnou vypovídací schopnost o osobnosti žáka (uvést zde i významné úspěchy v různých soutěžích)

Osobní list

Příjmení a jméno:

Rodné číslo:

Diagnostikovaný jev	Specifikace jevu	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	8.r	9.r
1) Rodina	Počet sourozenců									
	Úplnost rodiny									
	Spolupráce se školou									
2) Speciální vzdělávací potřeby	Logopedické vady									
	SVPU									
	Poruchy chování									
3) Lateralita										
4) Rozum. schopnosti										
5) Mimořádné nadání										
6) Přístup k práci	Výrazný zájem									
	Výrazný nezáměr									
7) Sebepojetí	Osobní autonomie									
	Sebeúcta									
8) Vztah k učitelům	Respekt									
	Zdvořilost									
	Ochota									
9) Vztah ke spolužákům	1.r.									
	2.r.									
	3.r.									
	4.r.									
	5.r.									
	6.r.									
	7.r.									
	8.r.									
	9.r.									
10) Zájmy	2.r.									
	3.r.									
	4.r.									
	5.r.									
	6.r.									
	7.r.									
	8.r.									
	9.r.									
	11) Další poznatky	1.r.								
2.r.										
3.r.										
4.r.										
5.r.										
6.r.										
7.r.										
8.r.										
9.r.										

	Doplnění charakteristiky
1.r	
2.r	
3.r	
4.r	
5.r	
6.r	
7.r	
8.r	
9.r	

AKTUALIZACE	
datum	obsah
1.9.2009	Přesuny učiva mezi ročníky
1.9.2009	Přečíslování stránek
1.9.2009	Zpracování Etické výchovy
1.9.2010	Úprava učebního plánu
1.9.2010	Přeformátování všech stránek a následné přečíslování
1.9.2012	Doplnění učiva v souladu se standardy
1.9.2013	Doplnění druhého cizího jazyka
1.9.2013	Úpravu učební dotace
1.9.2013	Zrušení volitelných předmětů
1.9.2013	OČBR a MU
1.9.2013	Obrana vlasti
1.9.2013	Doplnění finanční gramotnosti
1.9.2016	Úpravy související s vložením minimálních doporučených úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření Grafické úpravy Přečíslování dokumentu

Aktualizace

Na základě zkušeností a změn RVP došlo k aktualizacím ŠVP:

Obsah

A) IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	1
A.1. NÁZEV ŠVP	1
A.2. ÚDAJE O ŠKOLE	1
<i>a.2.1. Zřizovatel</i>	<i>1</i>
A.3. AUTORSKÝ KOLEKTIV	1
A.4. PLATNOST DOKUMENTU	1
B) CHARAKTERISTIKA ZŠ NEČÍN	2
B.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY	2
B.2. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	2
B.3. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	2
B.4. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY	2
C) CHARAKTERISTIKA ŠVP	3
C.1. ZAŘAZENÍ ŠVP DO SYSTÉMU KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ	3
C.2. POJETÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	3
C.3. CÍLE ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	3
C.4. KLÍČOVÉ KOMPETENCE	4
C.5. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	4
C.6. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	5
<i>c.6.1. Konkretizované kompetence</i>	<i>5</i>
<i>c.6.2. Strategické záměry</i>	<i>12</i>
<i>c.6.3. Organizační formy výuky</i>	<i>16</i>
<i>c.6.4. Výukové metody</i>	<i>17</i>
C.7. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	17
<i>c.7.1. Nadaný a mimořádně nadaný žák</i>	<i>17</i>
<i>c.7.2. Specifika MNŽ</i>	<i>17</i>
<i>c.7.3. Vzdělávání MNŽ</i>	<i>18</i>
C.8. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI (SVP)	19
<i>c.8.1. Základní přístup</i>	<i>19</i>
<i>c.8.2. Podpůrná opatření 1. stupně (PO)</i>	<i>19</i>
<i>c.8.3. Podpůrná opatření 2. – 5. stupně</i>	<i>20</i>
C.9. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	22
<i>c.9.1. Osobnostní a sociální výchova</i>	<i>22</i>
<i>c.9.2. Výchova demokratického občana</i>	<i>27</i>
<i>c.9.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i>	<i>29</i>
<i>c.9.4. Multikulturní výchova</i>	<i>33</i>
<i>c.9.5. Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka</i>	<i>34</i>
<i>c.9.6. Environmentální výchova</i>	<i>36</i>
<i>c.9.7. Mediální výchova</i>	<i>39</i>
D) UČEBNÍ PLÁN	42
D.1.1. STUPEŇ	42
<i>d.1.1. Časová dotace jednotlivým vyučovacím předmětům</i>	<i>42</i>

<i>d.1.2.Komentář k tabulkovému přehledu</i>	42
<i>d.1.3.Další organizační formy</i>	43
<i>d.1.4.Zájmové kroužky</i>	43
D.2.2. STUPEŇ	44
<i>d.2.1.Časová dotace jednotlivým vyučovacím předmětům</i>	44
<i>d.2.2. Komentář k tabulkovému přehledu</i>	44
<i>d.2.3.Další organizační formy</i>	44
<i>d.2.4.Zájmové kroužky</i>	45
<i>d.2.5.Různé</i>	45
D.3.VÝZNAMNÉ CELOŠKOLNÍ AKCE	45
E)UČEBNÍ OSNOVY	46
E.1.STRUKTURA UČEBNÍCH OSNOV	46
<i>e.1.1.Výukové cíle</i>	46
<i>e.1.2.Vyučovací předměty</i>	48
<i>e.1.3..Učivo a očekávané výstupy</i>	48
<i>e.1.4.9. ročník</i>	49
E.2.UČEBNÍ PROGRAM 1. ROČNÍKU	49
<i>e.2.1.Osvojení role žáka</i>	49
<i>e.2.2.Vytvoření společenství třídy</i>	50
<i>e.2.3.Pozitivní vztah ke škole</i>	50
<i>e.2.4.Elementární gramotnost</i>	50
<i>e.2.5.Rozvíjení tvořivosti</i>	51
<i>e.2.6.Hra – nosná metoda</i>	51
<i>e.2.7.,Práce šlechtí člověka“</i>	51
E.3.ČESKÝ JAZYK (ČJ)	52
<i>e.3.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	52
<i>e.3.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu</i>	52
<i>e.3.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	53
<i>e.3.4.Očekávané výstupy (1. stupeň)</i>	53
<i>e.3.5.Vzdělávací obsah (1. stupeň)</i>	57
<i>e.3.6.Očekávané výstupy (2. stupeň)</i>	71
E.4.ANGLICKÝ JAZYK (AJ)	91
<i>e.4.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	91
<i>e.4.2.Cílové zaměření vzdělávacího předmětu</i>	91
<i>e.4.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	91
<i>e.4.4.Očekávané výstupy (1. stupeň)</i>	92
1.6. PÍŠE SLOVA A KRÁTKÉ VĚTY NA ZÁKLADĚ TEXTOVÉ A VIZUÁLNÍ PŘEDLOHY	92
<i>e.4.5.Vzdělávací obsah (1. stupeň)</i>	94
<i>e.4.6.Očekávané výstupy (2. stupeň)</i>	100
E.5.MATEMATIKA (M)	111
<i>e.5.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	111
<i>e.5.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu</i>	111
<i>e.5.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	112
<i>e.5.4.Očekávané výstupy (1. stupeň)</i>	112
<i>e.5.5.Vzdělávací obsah (1. stupeň)</i>	115
<i>e.5.6.Očekávané výstupy (2. stupeň)</i>	128
<i>e.5.7.Vzdělávací obsah (2. stupeň)</i>	131
E.6.INFORMATIKA (I)	142
<i>e.6.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	142
<i>e.6.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu</i>	142
<i>e.6.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	142
<i>e.6.4.Očekávané výstupy (1. stupeň)</i>	143

e.6.5.Očekávané výstupy (2. stupeň).....	146
E.7.ČLOVĚK A SVĚT (ČS)	154
e.7.1.Charakteristika vyučovacího předmětu	154
e.7.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu	154
e.7.3.Výchovné a vzdělávací strategie	155
e.7.4.Očekávané výstupy (1. stupeň).....	155
e.7.5.Vzdělávací obsah (1. stupeň)	160
E.8.DĚJEPIS (D).....	175
e.8.1.Charakteristika vyučovacího předmětu	175
e.8.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu	175
e.8.3.Výchovné a vzdělávací strategie	176
e.8.4.Očekávané výstupy.....	176
e.8.5.Vzdělávací obsah (2. stupeň)	180
E.9.VÝCHOVA OSOBNOSTI (VO)	201
e.9.1.Charakteristika vyučovacího předmětu	201
e.9.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu:	201
e.9.3.Výchovné a vzdělávací strategie	202
e.9.4.Očekávané výstupy	202
e.9.5.Vzdělávací obsah	208
E.10.FYZIKA (F).....	223
e.10.1.Charakteristika vyučovacího předmětu	223
e.10.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu	223
e.10.3.Výchovné a vzdělávací strategie	223
e.10.4.Očekávané výstupy.....	224
e.10.5.Vzdělávací obsah	227
E.11.CHEMIE (CH).....	236
e.11.1.Charakteristika vyučovacího předmětu.....	236
e.11.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu:	236
e.11.3.Výchovné a vzdělávací strategie	237
e.11.4.Očekávané výstupy	237
e.11.5.Vzdělávací obsah	241
E.12.PŘÍRODOPIS (P).....	246
e.12.1.Charakteristika vyučovacího předmětu	246
e.12.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu	246
e.12.3.Výchovné a vzdělávací strategie	246
e.12.4.Očekávané výstupy	247
1.5. VYSVĚTLÍ PODSTATU POHLAVNÍHO A NEPOHLAVNÍHO ROZMNOŽOVÁNÍ A JEHO VÝZNAM Z HLEDISKA DĚDIČNOSTI	247
e.12.5.Vzdělávací obsah	252
E.13.ZEMĚPIS (Z).....	260
e.13.1.Charakteristika vyučovacího předmětu	260
e.13.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu	260
e.13.3.Výchovné a vzdělávací strategie	261
e.13.4.Očekávané výstupy.....	261
e.13.5.Vzdělávací obsah	265
E.14.HUDEBNÍ VÝCHOVA (HV)	271
e.14.1.Charakteristika vyučovacího předmětu	271
e.14.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu	271
e.14.3.Výchovné vzdělávací strategie	272
e.14.4.Očekávané výstupy (1. stupeň).....	272
e.14.5.Vzdělávací obsah (1. stupeň)	274
e.14.6.Očekávané výstupy (2. stupeň).....	282

<i>e.14.7.Vzdělávací obsah (2. stupeň)</i>	283
E.15.VÝTVARNÉ ČINNOSTI (VČ)	291
<i>e.15.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	291
<i>e.15.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu</i>	292
<i>e.15.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	292
<i>e.15.4.Očekávané výstupy</i>	293
<i>e.15.5.Vzdělávací obsah</i>	296
E.16.VÝTVARNÁ VÝCHOVA (VV)	302
<i>e.16.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	302
<i>e.16.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu</i>	302
<i>e.16.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	303
<i>e.16.4.Očekávané výstupy</i>	303
E.17.TĚLESNÁ VÝCHOVA (TV)	317
<i>e.17.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	317
<i>e.17.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu</i>	317
<i>e.17.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	317
<i>e.17.4.Očekávané výstupy (1. stupeň)</i>	318
<i>e.17.5.Vzdělávací obsah (1. stupeň)</i>	319
<i>e.17.6.Očekávané výstupy (2. stupeň)</i>	327
E.18.PRACOVNÍ VÝCHOVA (PV)	342
<i>e.18.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	342
<i>e.18.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu</i>	342
<i>e.18.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	343
<i>e.18.4.Očekávané výstupy</i>	343
<i>e.18.5.Vzdělávací obsah</i>	346
E.19.RUSKÝ JAZYK (RJ)	352
<i>e.19.1.Charakteristika vyučovacího předmětu</i>	352
<i>e.19.2.Cílové zaměření vyučovacího předmětu</i>	352
<i>e.19.3.Výchovné a vzdělávací strategie</i>	352
<i>e.19.4.Očekávané výstupy</i>	353
F)HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ A KONTROLY	360
F.1.PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	360
<i>f.1.1.Způsoby hodnocení</i>	360
G)SMĚŘOVAT KE SPOLUPRÁCI, ABY NEBYLO VNÍMÁNO JAKO OHROŽENÍ, ALE JAKO POMOC	360
H)NEPODMIŇOVAT SVŮJ VZTAH K DÍTĚTI VÝKONEM	360
I)HODNOTIT S POROZUMĚNÍM PRO POTŘEBY ŽÁKA, STŘÍZLIVĚ A S LASKAVOU NÁROČNOSTÍ (HODNOCENÍ BY NEMĚLO BÝT ANI PŘÍSNÉ, ANI PŘÍLIŠ MÍRNÉ)	360
J)NEHODNOTIT OSOBNOST, ALE VÝKONY	360
K)VYHNOUT SE PŘÍLIŠ VÝRAZNÉMU HODNOCENÍ, I PŘI CHVÁLE	360
<i>k.1.2.Kritéria hodnocení</i>	362
K.2.KONTROLA ŠKOLY	362
<i>k.2.1.Oblasti kontroly</i>	363
<i>k.2.2.Cíle, kritéria, nástroje a časové rozvržení kontroly</i>	363
<i>Diagnostikovaný jev</i>	366
L)PŘÍLOHY	368
L.1.POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ OSOBNÍHO LISTU	368
<i>l.1.1.Obecné pokyny</i>	368

<i>l.1.2.Rodina (TU)</i>	368
<i>l.1.3.Speciální vzdělávací potřeby (TU, uč. Čj a M)</i>	368
<i>l.1.4.2.3. Lateralita (TU)</i>	368
<i>l.1.5.Rozumové schopnosti (VP, TU)</i>	368
<i>l.1.6.Mimořádné nadání (všichni uč.)</i>	369
<i>l.1.7.Přístup k práci (všichni uč.)</i>	369
<i>l.1.8.Sebepojetí (uč. Vo)</i>	369
<i>l.1.9. Vztah k učitelům (všichni učitelé)</i>	369
<i>l.1.10. Vztah ke spolužákům (všichni učitelé) –</i>	369
<i>l.1.11.Zájmy (uč. Čs, Vo, Čj)</i>	369
<i>l.1.12. Další poznatky (TU)</i>	369
L.2.OSOBNÍ LIST	370
P.1.AKTUALIZACE	372